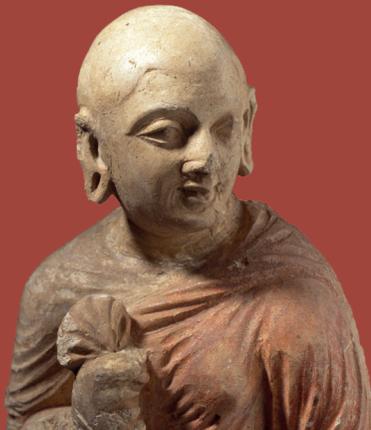

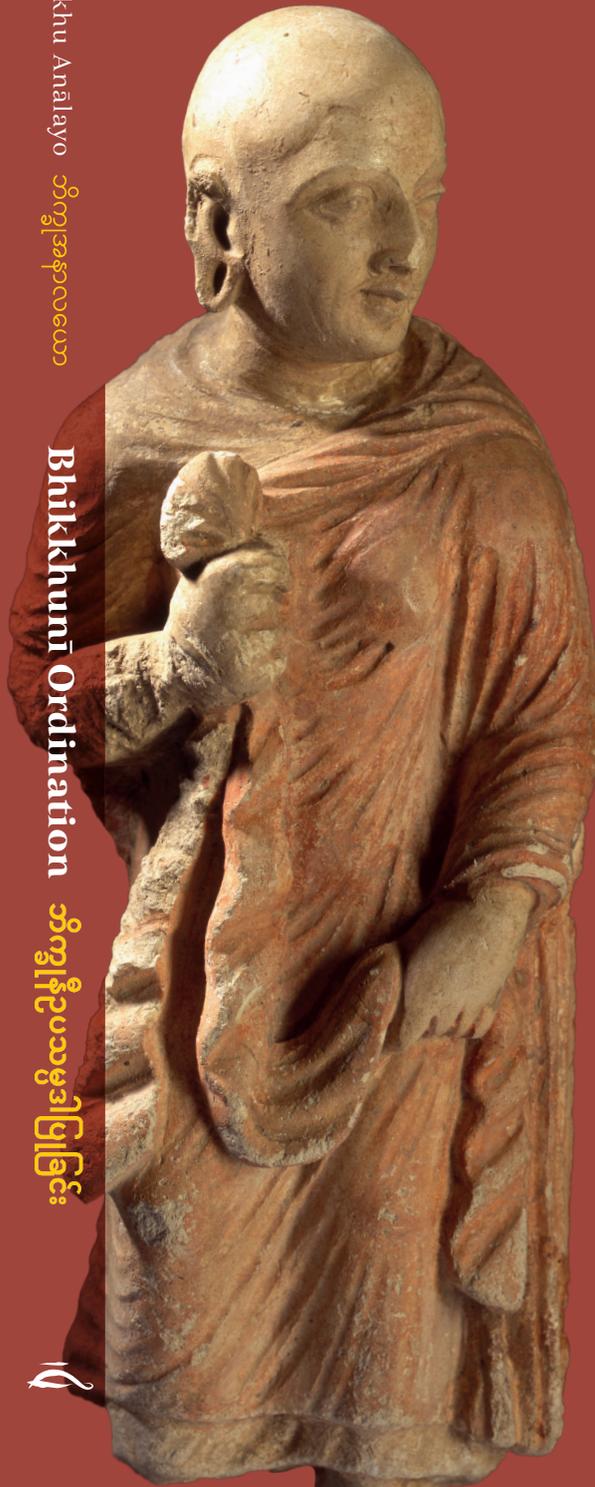
In this book, meditation teacher and former university professor Bhikkhu Anālayo studies in detail the history of bhikkhunī ordination, as reported in the Pāli Vinaya, in order to facilitate a better understanding of the legal dimensions of its twentieth-century revival in Sri Lanka and elsewhere.

ဤစာအုပ်တွင် တက္ကသိုလ်ပါမောက္ခဟောင်း၊ ကမ္မဋ္ဌာနာစရိယ ဘိက္ခုအနာလယောက ဝိနယပိဋကတော်တွင် လာရှိသည့်အတိုင်း ဘိက္ခုနီပြုခြင်းဆိုင်ရာ သမိုင်းကြောင်းကို အသေးစိတ် လေ့လာတင်ပြထားပါသည်။ ရည်ရွယ်ချက်မှာ (၂၀)ရာစုတွင် သီရိလင်္ကာနှင့် အခြားသောဒေသတို့၌ ပြန်လည်ဖြစ်ပေါ်လာသော ဘိက္ခုနီသာသနာတော်နှင့်ပတ်သက်၍ ဝိနည်းဥပဒေရေးရာအမြင်များကို ပိုမိုနားလည် သိမြင်ကြစေရန် ဖြစ်ပါသည်။

Bhikkhu Anālayo ဘိက္ခုအနာလယော

Bhikkhunī Ordination ဘိက္ခုနီဥပသမ္ပဒါပြုခြင်း

Bhikkhunī Ordination

From Ancient India to Contemporary Sri Lanka

ဘိက္ခုနီဥပသမ္ပဒါပြုခြင်း

ရှေးခေတ်အိန္ဒိယမှသည် မျက်မှောက်ခေတ်သီရိလင်္ကာသို့

Bhikkhu Anālayo
ဘိက္ခုအနာလယော

Bhikkhunī Ordination

ဘိက္ခုနီဥပသမ္ပုဒါပြုခြင်း

From Ancient India
to Contemporary Sri Lanka

ရှေးခေတ်အိန္ဒိယမှသည်
မျက်မှောက်ခေတ်သီရိလင်္ကာသို့

Bhikkhu Anālayo
ဘိက္ခုအနာလယော

Forewords by Bhante Guṇaratana,
Bhikkhu Bodhi, and Ajahn Brahmavamso
အရှင်ဂုဏရတန၊ ဘိက္ခုဗောဓိနှင့် အာဂျန်ဗြဟ္မဝံသောတို့က
အမှာစာ ရေးသားတော်မူကြသည်။

Āgama Research Group
Department of Buddhist Studies
Dharma Drum Institute of Liberal Arts
700, Fagu Road, Jinshan District, New Taipei City 20842
Taiwan, Republic of China

arg@dila.edu.tw

© Bhikkhu Anālayo, 2023

A PDF edition of this book is available at:
<http://agamaresearch.dila.edu.tw/bhikkhuni-ordination-en-my>

Cover image: Bhikkhunī Figurine from Gandhara in the Civico Museo
Archeologico, Milan © Comune di Milano, Civico Museo Archeologico

Printed and bound in Taiwan

ISBN 978-626-96267-1-7

Contents

မာတိကာ

Forewords	8
အမှာစာ	9
Foreword by Bhante Guṇaratana	8
အရှင်ဂုဏရတန၏ အမှာစာ	9
Foreword by Bhikkhu Bodhi	12
ဘိက္ခုဗေဒိ၏ အမှာစာ	13
Foreword by Ajahn Brahmavaṃso	22
အာဂျန် ဗြဟ္မဝံသော၏ အမှာစာ	23
Introduction	24
နိဒါန်း	25
The Four Assemblies	28
ပရိသတ်လေးပါး	29
The <i>Mahāparinibbāna-sutta</i>	28
မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ္တ	29
Women’s Ability to Awaken	30
အမျိုးသမီးတို့၏ သစ္စာသိမြင်နိုင်သော စွမ်းရည်	31
The Four Assemblies and the Community	32
ပရိသတ်လေးပါးနှင့် လူ့အဖွဲ့အစည်း	33
The Four Assemblies and the Decline of the Dhamma	38
ပရိသတ်လေးပါးနှင့် သာသနာတော်ဆုတ်ယုတ်လာခြင်းအကြောင်း	39
The Wheel-mark on the Buddha’s Feet	40
ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ ခြေတော်ရာတွင် ပါရှိသော စကြာဘီးလက္ခဏာ	41
The Completeness of the Holy Life	44
ဗြဟ္မစရိယ ပြုဖွယ်ကိစ္စများကို ပြီးမြောက်အောင်မြင်စေခြင်း	45
High Numbers of Arahant <i>bhikkhunis</i>	46
ဘိက္ခုနီရဟန္တာအရေအတွက် မြင့်မားလာခြင်း	47
Outstanding Individual <i>bhikkhunis</i>	48
ဘိက္ခုနီ တစ်ဦးချင်းစီ၏ ထူးချွန်မှု	49
Summary	52
အနှစ်ချုပ်	53
Mahāpajāpatī Gotamī’s Ordination	54
မဟာပဇာပတိ ဂေါတမီ ဘိက္ခုနီပြုခြင်း	55
Mahāpajāpatī Gotamī’s Request	54
မဟာပဇာပတိဂေါတမီ၏ လျှောက်ထားတောင်းပန်ချက်	55

The Nature of Oral Transmission	56
နွတ်ဆင့်ကမ်းခြင်း၏သဘာဝ	57
Mahāpajāpatī Gotamī in Robes with Shaven Head	60
ဦးခေါင်းရိတ်၍ သင်္ကန်းဝတ်ရုံထားသော မဟာပဇာပတိ ဂေါတမီ	61
The Perspective Afforded by the Parallels	62
ခေတ်ပြိုင်ကျမ်းစာတို့ကပေးသော အမြင်	63
The Motivation for the Buddha's Refusal	62
မြတ်ဗုဒ္ဓ၏ငြင်းဆိုချက်အတွက် အရင်းခံအကြောင်း	63
Ananda's Intervention	64
အရှင်အာနန္ဒာ၏ကြားဝင်လျှောက်ထားမှု	65
The Promulgation of the <i>garudhammas</i>	68
ဂရုဓမ္မတို့ကို ပညတ်ပြဋ္ဌာန်းခြင်း	69
The Beginning of an Order of <i>bhikkhunīs</i>	78
ဘိက္ခုနီသာသနာ၏အစဦး	79
Summary	80
အနှစ်ချုပ်	81
The Eight Garudhammas	82
ဂရုဓမ္မရှစ်ပါး	83
Paying Homage	84
ဂါရဝကျင့်ဝတ်	85
The Rainy Season Residence	88
ဝါဆိုရာဌာန	89
Exhortation and the Date of the <i>uposatha</i>	90
ဩဝါဒခံယူခြင်းနှင့် ဥပုသ်နေ့	91
The Invitation	92
ဖိတ်မန္တကပြုခြင်း	93
Penance	94
အာပတ်ကုစားခြင်း	95
Ordination	96
ဘိက္ခုနီပြုခြင်း	97
Reviling and Criticism	104
ဆဲရေး၊ ရေရှုတ်ခြင်းနှင့် ဝေဖန်ပြောဆိုခြင်း	105
The <i>garudhammas</i> and the <i>bhikkhus</i>	108
ဂရုဓမ္မများနှင့် ဘိက္ခုသံဃာ	109
The Prediction of Decline	110
သာသနာတော်ကျဆင်းမှု၏ ကြိုတင်ဟောကြားချက်	111

The Simile of the Dyke	112
ကန်ပေါင်ရိုးဥပမာ	113
The <i>bhikkhus</i> as Protectors	114
ကာကွယ်ပေးသူများအနေဖြင့် ဘိက္ခုသံဃာ	115
Summary	120
အနှစ်ချုပ်	121
The Ordination of the Sakyan Women	122
သာကီဝင်မင်းသမီးတို့ ဘိက္ခုနီပြုခြင်း	123
Mahāpajāpatī Gotamī's Request for Guidance	122
လမ်းညွှန်ချက်ရရန်မဟာပဇာပတိဂေါတမီ၏လျှောက်ထားတောင်းပန်ချက်	123
The Implications of the Sixth <i>garudhamma</i>	126
ဆဋ္ဌမဂရုဓမ္မ၏ အကျိုးသက်ရောက်နိုင်ဖွယ်များ	127
Ordination by <i>bhikkhus</i>	128
ဘိက္ခုတို့က ဘိက္ခုနီပြုပေးခြင်း	129
The Doubt of the Sakyan Women	132
သာကီဝင်မင်းသမီးတို့၏ သံသယ	133
The Ordination Procedure	134
ဘိက္ခုနီပြုခြင်း အစီအစဉ်	135
Mahāpajāpatī Gotamī's Status	138
မဟာပဇာပတိဂေါတမီ၏ အဆင့်အတန်း	139
The Definition of a <i>bhikkhunī</i>	140
ဘိက္ခုနီ၏ အဓိပ္ပါယ်သတ်မှတ်ချက်	141
The Definition of a <i>bhikkhu</i>	144
ဘိက္ခု၏ အဓိပ္ပါယ်သတ်မှတ်ချက်	143
Mahākassapa as a <i>bhikkhu</i>	146
ဘိက္ခုအနေဖြင့် မဟာကဿပထေရ်	147
Single Ordination and the Definition of a <i>bhikkhunī</i>	148
တစ်ဖက်တည်းဘိက္ခုနီပြုခြင်းနှင့် ဘိက္ခုနီ၏အဓိပ္ပါယ်	149
Summary	150
အနှစ်ချုပ်	151
Ordination in Two Stages	152
အဆင့်နှစ်ဆင့်ဖြင့် ဘိက္ခုနီပြုခြင်း	153
Recitation of the Code of Rules	152
ပါတိမောက်ရွတ်ဆိုခြင်း	153
The Stumbling Blocks	152
ဟန့်တားနေသော အတားအဆီးများ	153
The Female Preceptor	156
ဘိက္ခုနီဥပဇ္ဈာယ်	157

Implementation of the Sixth <i>garudhamma</i>	158
ဆဋ္ဌမဂရုဓမ္မ၏ ဆောင်ရွက်ချက်	159
The Embarrassment of the Candidates	162
ဘိက္ခုနီလောင်းလျာတို့၏ ရှက်ရွံ့မှု	163
The Collaboration of the <i>bhikkhunis</i>	166
ဘိက္ခုနီတို့၏ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှု	167
Ordained on One Side	166
တဖက်တည်းအပေါ် ဘိက္ခုနီပြုခြင်း	167
The <i>bhikkhunis</i> and the Candidates	168
ဘိက္ခုနီနှင့် ဘိက္ခုနီလောင်းလျာများ	169
Dual Ordination	170
နှစ်ဖက်စုံ ဘိက္ခုနီပြုခြင်း	171
A Problem of Pāli Grammar	172
ပါဠိသဒ္ဒါ၏ ပြဿနာတစ်ရပ်	173
The Two-Stage Procedure	174
အဆင့်နှစ်ဆင့် လုပ်ငန်းစဉ်	175
Summary	176
အနှစ်ချုပ်	177
Ordination by Messenger	178
တမန်ဖြင့် ဘိက္ခုနီပြုခြင်း	179
Ordaining a Former Courtesan	178
ပြည့်တန်ဆာဟောင်းတစ်ဦးအား ဘိက္ခုနီပြုပေးခြင်း	179
The Problem of Rape	182
မတရားပြုကျင့်မှု ပြဿနာ	183
The Motivation Behind the Rules on Ordination	184
ဘိက္ခုနီပြုခြင်းဆိုင်ရာ ဥပဒေတို့၏ နောက်ကွယ်မှတွန်းအား	185
Overview of the Rules on Ordination	184
ဘိက္ခုနီဥပဒေပြုခြင်းဆိုင်ရာ ဥပဒေတို့၏ ခြုံငုံသုံးသပ်ချက်	185
A Different Perspective	190
မတူကွဲပြားသော အမြင်	191
The Authorization of Bhikkhus	192
ဘိက္ခုတို့၏ အခွင့်အာဏာ	193
The Rescinding of an Earlier Rule	192
အစောပိုင်းကာလက ပညတ်ချက်တစ်ခုကို ပယ်ရှားခြင်း	193
The Buddha as a Legislator	196
ဥပဒေပြုသူအဖြစ် ဗုဒ္ဓမြတ်စွာဘုရား	197

Summary	200
အနှစ်ချုပ်	201
Bhikkhunīs in Sri Lanka	202
သီရိလင်္ကာနိုင်ငံရှိ ဘိက္ခုနီများ	203
The Queen's Wish to Ordain	202
မိဖုရားကြီး၏ ဘိက္ခုနီပြုလိုသောဆန္ဒ	203
Mahinda's Statement	206
ရှင်မဟိန္ဒ မိန့်ကြားတော်မူသော စကား	207
The Disappearance of the <i>bhikkhunī</i> Order	210
ဘိက္ခုနီသာသနာ ကွယ်ပျောက်ခြင်း	211
Transmission to China	212
တရုတ်နိုင်ငံသို့ ကူးပြောင်းရောက်ရှိခြင်း	213
Previous Ordinations in China	214
ရှေးယခင် တရုတ်နိုင်ငံမှ ဘိက္ခုနီပြုခြင်းများ	215
The Ordination by the Sri Lankan <i>bhikkhunīs</i>	216
သီရိလင်္ကာဘိက္ခုနီတို့က ဘိက္ခုနီပြုပေးခြင်း	217
The Theravāda and Dharmaguptaka <i>Vinayas</i>	218
ထေရဝါဒနှင့် ဓာမဂုပတက ဝိနယဂိုဏ်းများ	219
Dasasil Mātās	222
ဒသသီလ်မာတာများ	223
Thila Shins	222
သီလရှင်များ	223
Mae Chis	224
မေချီများ	225
Revival Attempts	226
ပြန်လည်ဖြစ်တည်ရေး ကြိုးပမ်းမှုများ	227
The Candidates at the Bodhgayā Ordination	228
ဗုဒ္ဓဂယာဘိက္ခုနီပြုခြင်းမှ ဘိက္ခုနီလောင်းလျာများ	229
Belonging to a Different Community	230
မတူညီသော သံဃာအဖွဲ့အစည်းတွင် ပါဝင်ခြင်း	229
Combining Dual and Single Ordination	234
တဖက်တည်းနှင့် နှစ်ဖက်စုံ ဘိက္ခုနီပြုခြင်းတို့ကို ပေါင်းစည်းခြင်း	235
Summary	236
အနှစ်ချုပ်	237
Conclusion	238
နိဂုံး	239
Bibliography	245
ကျမ်းကိုးစာရင်း	245

Foreword by Bhante Guṇaratana

Any impartial observer can notice that in all Buddhist countries women always are taking leading roles in almost all Buddhist activities—offering alms, offering robes, observing full moon and new moon celebrations, listening to Dhamma sermons, listening to Paritta chanting, attending meditation retreats, etc. They support monasteries and monastics with utmost devotion and dedication. They serve spreading Buddha Dhamma by teaching children basic Buddhist devotional practices, ethics, morals, and Buddhist culture before they go to school.

All Buddhist monks should be grateful to Buddhist women for all the service they render to uphold Buddhist principles. The twenty-first century would stand as a milestone in Buddhist history if all leading head monks would recognize currently ordained *bhikkhunīs* and accord them the same status as *bhikkhus*. Political leaders would be wise and compassionate to grant them their due place in the society. Everyone in Sri Lanka has a national ID card. Unfortunately, Sri Lankan *bhikkhunīs* do not have a *bhikkhunī* ID card. They have no way to prove that they have been ordained as *bhikkhunīs*.

Sri Lanka is well known for taking leadership in preserving Buddhism from the day of its introduction to Sri Lanka by the Venerable Arahant Mahinda in the third century B.C.E. up to this day in spite of all obstacles and difficulties. In the modern history of spreading Buddha Dhamma in the west, Sri Lanka took the leadership in establishing the first Theravāda Buddhist Vihāra in Washington D.C. in 1965. Since then all other Theravāda Buddhist countries gradually established their own Buddhist temples in the West. Now there are Theravāda Buddhist temples in almost every state of the United States.

This is a time when recognition of the Bhikkhunī Saṅgha is more essential than ever before, due to the fact that fewer laymen enter the Bhikkhu Saṅgha and more and more ordained *bhikkhus* leave the robe soon after or even before they graduate

အရှင်ဂုဏရတန၏ အမှာစာ

ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်နိုင်ငံတိုင်းရှိ အမျိုးသမီးထုတစ်ရပ်လုံးသည် ဆွမ်းကပ်၊ သင်္ကန်းကပ်၊ လပြည့် နှင့်လကွယ်ဘာသာရေးကိစ္စများ၊ တရားနာယူခြင်း၊ ပရိတ်ရွတ်ဆိုနာယူခြင်း၊ ကမ္မဋ္ဌာန်း ရိပ် သာဝင်ခြင်း စသော ဘာသာရေးကိစ္စ အားလုံးနီးပါးတို့၌ အဓိကကျသော ကဏ္ဍတွင် ပါဝင် ဆောင်ရွက်နေကြသည်ကို ဘက်လိုက်မှုကင်းစွာဖြင့် ရှုမြင်တတ်ကြသူတိုင်း သတိပြု ကြ မည်ဖြစ်သည်။ ဘုန်းတော်ကြီးကျောင်းများ၊ ဆက်နွယ်ရာဘာသာရေးကိစ္စများတွင် အမြင့် မားဆုံးသော သဒ္ဓါ၊ ပညာတို့ဖြင့် ပါဝင်ဆောင်ရွက်နေကြသည်။ ကျောင်းမအပ် သေးမီ ကလေးသူငယ်တို့ကို အခြေခံယုံကြည်မှုများ၊ ကျင့်ဝတ်သိက္ခာများနှင့် ဗုဒ္ဓဘာသာ ယဉ်ကျေး မှုစလေ့များ သင်ကြားပေးကြခြင်းအားဖြင့်လည်း ဗုဒ္ဓသာသနာတော်ကို ပြန့်ပွား စေရန် ဆောင်ရွက်နေကြပေသည်။

ဗုဒ္ဓဘာသာရဟန်းများ အားလုံးအနေဖြင့်လည်း ဗုဒ္ဓ၏ဒေသနာတော်များကို ပူဇော်နေကြသော ဗုဒ္ဓဘာသာအမျိုးသမီးထုကြီးတစ်ရပ်လုံး၏ ကောင်းမှုအားလုံးအတွက် ကျေးဇူးတင်သင့်ကြပေသည်။ အကယ်၍သံဃာ့အကြီးအကဲအားလုံးတို့သည် ယနေ့ဖြစ် ပေါ် လာသော ဘိက္ခုနီဥပသမ္ပဒါပြုခြင်း (နောက်ပိုင်းတွင် ဘိက္ခုနီပြုခြင်းဟု အစားထိုး အသုံးပြု သွားပါမည်။)ကို ဘိက္ခုတို့နှင့် အဆင့်တူ အခွင့်ပေးကြမည်ဆိုပါလျှင် (၂၁)ရာစု သည်ကား ဗုဒ္ဓသာသနာ့သမိုင်းတွင် မှတ်တိုင်တစ်ခုအဖြစ် ရပ်တည်နိုင်ပါလိမ့်မည်။ နိုင်ငံ ခေါင်းဆောင် များအနေဖြင့်လည်း လူ့အဖွဲ့အစည်းတွင်အမျိုးသမီးတို့အား ထိုက်တန်သော နေရာကို ချီးမြှင့် ပေးရန် အသိဉာဏ်နှင့် စာနာထောက်ထားမှုပါ ပြည့်ဝရပါလိမ့်မည်။ သီရိ လင်္ကာနိုင်ငံ၌ နိုင်ငံ သားတိုင်းတွင် နိုင်ငံသားကဒ်ကိုယ်စီရှိကြပါသည်။ ကံမကောင်းစွာဖြင့် သီရိလင်္ကာဘိက္ခုနီ များတွင်မူ ဘိက္ခုနီကဒ်ဟူ၍ မရှိကြရှာပေ။ အရှင်မတို့အနေဖြင့် ဘိက္ခု နီပြုထားသည်မှာ မှန်ကန်ကြောင်း အထောက်အထားမှာလည်း မရှိကြပေ။

ရဟန္တာအရှင် မဟိန္ဒတို့ သီရိလင်္ကာသို့ အခက်အခဲအတားအဆီးများစွာကြား မှ သာသနာပြုခရီးစတင်ခဲ့သော ဘီစီ(၃)ရာစုမှ ယနေ့ထိ သီရိလင်္ကာသည် ဗုဒ္ဓသာသနာ တော် ကာကွယ်ထိန်းသိမ်းရာတွင် ဦးဆောင်မှု ပေးနိုင်သောနိုင်ငံအဖြစ် သိရှိကြသည်။ ခေတ်သစ် သမိုင်းတွင် အနောက်နိုင်ငံများသို့ သာသနာပြန့်ပွားရေးအတွက် ၁၉၆၅ခု နှစ်၊ ဝါရှင်တန်ဒီစီ မြို့တော်၌ ပထမဦးဆုံးသော ထေရဝါဒဗုဒ္ဓဘာသာဘုရားကျောင်းကို တည်ဆောက်လှူဒါန်း နိုင်ခဲ့ခြင်းကြောင့် ဦးဆောင်မှုနေရာကို ရယူနိုင်ခဲ့သည်။ ထိုအချိန်အခါ မှ အစပြု၍ အခြား ထေရဝါဒနိုင်ငံတို့သည် အနောက်နိုင်ငံများတွင် ကိုယ်ပိုင်ကျောင်းတော် များကို တဖြည်း ဖြည်း တည်ဆောက်လှူဒါန်းလာခဲ့ကြသည်။ ယနေ့အချိန်တွင်မူ အမေရိ ကန်ပြည်ထောင်စု၏ ပြည်နယ်အားလုံးနီးပါးတွင် ထေရဝါဒဗုဒ္ဓဘာသာကျောင်းတော်များ တည်ရှိနေကြပေပြီ။

from universities. According to available resources there are approximately 7,000 ordained female Saṅgha members in Sri Lanka. Several thousands of them are *bhikkhunīs* fully ordained by both Saṅghas—the Bhikkhu Saṅgha and the Bhikkhunī Saṅgha. If they are duly acknowledged by the most venerable Mahānāyaka Theras of all major sects and by the government, they can replenish the gap created by the *bhikkhus* who leave the Bhikkhu Saṅgha and by the fact that not many laymen nowadays take *bhikkhu* ordination. If the Sri Lankan government and the most venerable Mahānāyaka Theras sincerely wish to uphold Buddha Dhamma and prevent Buddhism from disappearing from Sri Lanka, this is the time for them to come to terms with their own conscience, overcome their objections to *bhikkhunī* ordination and accept these dedicated monastics as legitimately ordained *bhikkhunīs* who will serve Buddhism in Sri Lanka. Even without due recognition these *bhikkhunīs* are already rendering enormous service to Buddhism.

It would be a great honor for Sri Lanka if the most Venerable Sri Lankan head monks of all sects gave their blessings by recognizing the Bhikkhunī Saṅgha and advise the government to recognize them as legitimately ordained *bhikkhunīs* following the same convention of higher ordination that *bhikkhus* follow. There is no legitimate reason for denying them this recognition. The Sri Lankan leading venerable monks would be highly respected by all fair-minded people if they overcome their resistance to *bhikkhuni* ordination and recognize the Bhikkhunī Saṅgha.

Venerable Bhikkhu Anālayo's scholarly research on the historical development of the Bhikkhunī Saṅgha from the time of Mahāpajāpatī Gotamī's ordination as a *bhikkhunī* up to the modern controversial state of *bhikkhunī* ordination has given sufficient reasons for re-establishing the Bhikkhunī Saṅgha in this century, when Buddhism is widely and quickly spreading throughout the world.

ယနေ့ခေတ်တွင် ဘိက္ခုနီသံဃာကို အသိအမှတ်ပြုပေးရန် ယခင်ကထက် ပို၍ လိုအပ်လာခြင်းအကြောင်းမှာ အမျိုးသားအနည်းစုသာလျှင် ဘိက္ခုသံဃာအဖြစ်ဝင် ရောက်ကြခြင်း၊ တက္ကသိုလ်မှ ဘွဲ့မယူမီ (သို့) ဘွဲ့ယူပြီး ချက်ချင်းမကြာ ဘိက္ခုသံဃာတို့သည် ပို၍ လူထွက်များနေကြခြင်းကြောင့် ဖြစ်သည်။ သီရိလင်္ကာတွင် အမျိုးသမီးသံဃာ (၇၀၀၀) နီးပါး ရှိကြသည်ဟု အထောက်အထားများအရ သိရှိရသည်။ ထိုအထဲမှ အများစုသည်ကား နှစ်ဆင့်သံဃာဖြင့် ပြည့်စုံစွာ ဘိက္ခုနီပြုခဲ့ကြသည်။ ယနေ့အချိန်တွင် အမျိုးသားအများစုမှာ ရဟန်း မပြုကြတော့သဖြင့်၊ အဓိကသံဃာ့ဂိုဏ်းအားလုံး၏ အရေးအပါဆုံး မဟာနာယက ဆရာတော်ကြီးများနှင့် နိုင်ငံတော်အစိုးရတို့အနေဖြင့် အရှင်မတို့အား လေးမြတ်စွာ အသိအမှတ်ပြုပေးကြမည်ဆိုလျှင် အရှင်မတို့အနေဖြင့် လူထွက်ကြခြင်း လစ်ဟာမှုကို ဖြည့် ကူ ပေးနိုင်ပေလိမ့်မည်။ သီရိလင်္ကာအစိုးရနှင့် မဟာနာယကဆရာတော်ကြီးများအနေဖြင့် ဗုဒ္ဓသာသနာတော်ကို မှန်ကန်စွာ မြှင့်တင်ပူဇော်လိုလျှင်၊ သီရိလင်္ကာမှ ပျောက်ကွယ်မသွား စေလိုလျှင်၊ ဘိက္ခုနီပြုရန် ဆန့်ကျင်မှုတို့ကို ကျော်လွှားခြင်းနှင့် ဗုဒ္ဓသာသနာအကျိုးကို သယ်ဆောင်မည်ဖြစ်သော သီရိလင်္ကာနိုင်ငံရှိ ဘိက္ခုနီပြုပြီးသော ဘိက္ခုနီတို့အား တရားဝင် လက်ခံအတည်ပြုပေးခြင်းတို့ကို မိမိတို့ကိုယ်ပိုင် အသိဉာဏ်ဖြင့် လက်ခံချိန် ကျရောက်လာ ပြီဖြစ်သည်။ ဤဘိက္ခုနီတို့သည် အသိအမှတ်ပြုမှုကို မခံယူရသေးမီအချိန်ကတည်းကပင် ဗုဒ္ဓသာသနာတော်အကျိုးကို အားကြီးမာန်တက် ထမ်းရွက်တော်မူနေကြသည်။

သီရိလင်္ကာသံဃာ့ဂိုဏ်းအားလုံးတို့၏ မဟာနာယက ဆရာတော်ကြီးများသည် ဘိက္ခုနီသံဃာကို ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ အသိအမှတ်ပြုကြမည်ဆိုပါလျှင်၊ ဘိက္ခုသံဃာ၏ ရဟန်းပြုမှုအတိုင်း၊ ဘိက္ခုနီပြုခြင်းကို တရားဝင်အသိအမှတ်ပြုပေးရန် သီရိလင်္ကာအစိုးရ အားအကြံပေးကြမည်ဆိုပါလျှင် သီရိလင်္ကာနိုင်ငံအတွက် ကြီးမားသောဂုဏ်ယူဖွယ်တစ်ရပ် ဖြစ်ပေလိမ့်မည်။ ဘိက္ခုနီတို့အား အသိအမှတ်ပြုပေးရေးအတွက် ငြင်းဆိုရန် ခိုင်လုံသော ဥပဒေအကြောင်းပြချက်လည်း မရှိပါ။ သီရိလင်္ကာဦးဆောင်ဆရာတော်ကြီးများအနေဖြင့် ဘိက္ခုနီသံဃာကို အသိအမှတ်ပြုရေးနှင့်ပတ်သက်၍ အရှင်တို့၏ ခုခံဟန့်တားနေမှုများကို ကျော်လွှားနိုင်ကြမည်ဆိုပါလျှင်၊ သီရိလင်္ကာပြည်သူ့အားလုံး၏ စိတ်နှလုံးဝယ် အထူးဂါရဝ ပြုခြင်းကို ခံယူတော်မူကြရပေလိမ့်မည်။

ဆရာတော် ဘိက္ခုနီအနာလယော ရေးသားတင်ပြထားသော မဟာပဇာပတိ ဂေါတမီ ဘိက္ခုနီပြုချိန်မှစ၍ ယနေ့အငြင်းပွားနေဆဲဖြစ်သော ဘိက္ခုနီပြုချိန်အထိ၊ ဘိက္ခုနီ သံဃာ၏ သမိုင်းကြောင်းတိုးတက်မှုအပေါ်တွင် အခြေပြုထားသော ပညာရပ်ဆိုင်ရာ သုတေသနသည် ဗုဒ္ဓသာသနာတော် ကမ္ဘာတစ်ဝန်းလုံးသို့ လျှင်မြန်စွာ ပြန့်ပွားနေသော ဤ ရာစု၌ ဘိက္ခုနီသံဃာ ပြန်လည်တည်ထောင်ရေးအတွက် လုံလောက်သော အကြောင်းပြ ချက်များကို ပေးထားပြီး ဖြစ်ပေသည်။

Foreword by Bhikkhu Bodhi

Today Theravāda Buddhism in Asia is at a crossroads. It faces a grave problem, and the way it responds will determine whether its adherents can effectively deliver the Buddha's liberating message to the modern world. The problem is the absence—or shadowy status—of a Bhikkhunī Saṅgha, an order of fully ordained nuns, in the countries that follow this ancient Buddhist tradition. Critical inquirers will inevitably ask—as many already have: “How can Theravādin Buddhists speak of ‘liberation’ when they won't let their women take the essential step that culminates in that goal?”

To be sure, starting in the late 1990s, measures have been adopted to revive the Bhikkhunī Saṅgha, and in Sri Lanka an impressive number of women have taken full ordination (*upasampadā*) and live together in communities that are ardently supported by the lay devotees. For female lay followers in particular, the presence of *bhikkhunīs* has been like a cool breeze on a hot tropical afternoon. Liberal-minded *bhikkhus*, too, back their ordained sisters and insist on the legitimacy of their place in the Saṅgha. However, recognition has not come from the places where it counts most: from the chief monastic prelates and the government.

The Mahānāyaka Theras in Sri Lanka—the heads of the major Nikāyas—have been conspicuous by their silence or their vocal opposition to the ordination of women. The government, too, following the Mahānāyaka Theras, has not granted them recognition. In Thailand and Myanmar Buddhist women face still stronger opposition. Thailand has a small number of women living as *bhikkhunīs*, but their status has been flatly rejected by the Saṅgha hierarchs and the country's monastic law prohibits *bhikkhus* from participating in a *bhikkhunī* ordination. In Myanmar, to my knowledge there are no *bhikkhunīs* at all, or at least none who openly declare themselves as such.

ဘိက္ခုလောမိ၏ အမှာစာ

ယနေ့အာရှတိုက်တွင် ထေရဝါဒဗုဒ္ဓဘာသာသည် အရေးကြီးသော အခြေအနေသို့ ရောက်ရှိနေသည်။ စိုးရိမ်ဖွယ်ရာပြဿနာနှင့် ရင်ဆိုင်နေရပြီး၊ ထေရဝါဒဗုဒ္ဓဘာသာဝင်များအနေဖြင့် ဗုဒ္ဓ၏လွတ်မြောက်ရေးဒေသနာတို့ကို ခေတ်သစ်ကမ္ဘာသို့ ထိရောက်စွာ ဖြန့်ဝေပေးနိုင်မည့် အရေးမှာလည်း ထေရဝါဒဗုဒ္ဓဘာသာ၏ တုန့်ပြန်ပုံနည်းလမ်းက ဆုံးဖြတ်ပေးပါလိမ့်မည်။ ပြဿနာကား ရှေးဟောင်းဗုဒ္ဓဘာသာရိုးရာဓလေ့ကို လိုက်နာကျင့်သုံးကြသော နိုင်ငံများတွင် ပြည့်စုံစွာ ရဟန်းပြုထားသော သီလရှင်အဖွဲ့အစည်းများမရှိခြင်း(သို့)ဘိက္ခုနီယာအရိပ်အယောင် အဆင့်သာ ရှိနေခြင်းပင် ဖြစ်သည်။ “ထေရဝါဒဗုဒ္ဓဘာသာဝင်များသည် ၎င်းတို့၏ အမျိုးသမီးထူအား ကြန့်ဗွာန်ချမ်းသာကို ရရှိရာ အရေးပါသော အဆင့်များကို တက်လှမ်းခွင့်မပေးဘဲနှင့် နိဗ္ဗာန်အကြောင်းကို ပြောဆို၍ ဖြစ်နိုင်ပါမည်လော” ဟု ဆင်ခြင်တုံတရား ရှိကြသူများက အများကဲ့သို့ မလွဲမသွေ မေးမြန်းကြပေလိမ့်မည်။

(၁၉၉၀)ခုနှစ်နောက်ပိုင်းမှစ၍ သီရိလင်္ကာတွင် ဘိက္ခုနီယာ ပြန်လည်ဖြစ်တည်ရေးအတွက် ကြိုးပမ်းမှုများ အစပျိုးလာခဲ့သည်မှာ အသေအချာပင်ဖြစ်ပြီး၊ အံ့ဩဖွယ်ရာ အမျိုးသမီးအရေအတွက်က ဘိက္ခုနီပြု(ဥပသမ္ပဒါ)ပြီးကြ၍ လူဝတ်ကြောင်တို့၏ စိတ်အား ထက်သန်စွာ ကူညီထောက်ပံ့မှုကို ခံယူလျက် လူ့အဖွဲ့အစည်းတွင် အတူယှဉ်တွဲ နေထိုင်နေကြသည်။ အထူးသဖြင့် အမျိုးသမီးဥပသိကာတို့အတွက်မှာကား ဘိက္ခုနီယာသနာ ရှိနေခြင်းသည် အပူပိုင်းဒေသ၏ နေ့လည်ပိုင်းတွင် တိုက်ခတ်သော လေနအေးကဲ့သို့ ဖြစ်နေပေသည်။ မျှတသည့်အမြင်ရှိသော ဘိက္ခုအရှင်တို့သည်လည်း ဘိက္ခုနီပြုထားသော အရှင်မတို့ကို အားပေးတော်မူကြပြီး၊ အရှင်မတို့၏နေရာကို သံဃာ့အဖွဲ့အစည်းတွင် တရားဝင် အသိအမှတ်ပြုပေးရန် တိုက်တွန်းတော်မူလာသည်။ သို့သော် အကြီးအကဲဘုန်းတော်ကြီးများနှင့် နိုင်ငံတော်အစိုးရတို့၏ အသိအမှတ်ပြုမှုကိုကား ရရှိမလာသေးချေ။

သီရိလင်္ကာတွင် အဓိကဂိုဏ်းများမှ မဟာနာယကထေရ်ကြီးတို့၏ ဘိက္ခုနီပြုခြင်း အပေါ် နှုတ်ဆိုတံမှု(သို့)နှုတ်အားဖြင့် ဆန့်ကျင်မှုတို့ကား သိသာထင်ရှားပေ၏။ အစိုးရကလည်း မဟာနာယကဆရာတော်ကြီးတို့၏ အလိုနောက်လိုက်၍ ဘိက္ခုနီတို့ကို တရားဝင် အသိအမှတ် မပြုသေးချေ။ ထိုင်းနှင့် မြန်မာနိုင်ငံတို့တွင် ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် အမျိုးသမီးတို့မှာ ပို၍ပြင်းထန်သော ဆန့်ကျင်မှုကို ရင်ဆိုင်နေရဆဲဖြစ်သည်။ ထိုင်းနိုင်ငံတွင် ဘိက္ခုနီအနေဖြင့် နေထိုင်ကြသော အမျိုးသမီးအနည်းငယ် ရှိနေသော်လည်း၊ အရှင်မတို့၏ ရပ်တည်မှုကို သံဃာ့အာဏာပိုင်တို့က အလုံးစုံ ဖယ်ကျဉ်ထားပြီး၊ နိုင်ငံတော်၏ သာသာနာရေးဥပဒေကလည်း ဘိက္ခုတို့ကို ဘိက္ခုနီပြုပေးခြင်းတွင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်ခြင်း မပြုရန် တားမြစ်ထားသည်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် ကျွန်ုပ်လေ့လာသိရှိရသမျှ ဘိက္ခုနီဟူ၍ လုံးဝ မရှိပေ (သို့) မိမိတို့ကိုယ်တိုင် ပွင့်လင်းစွာ ဘိက္ခုနီဟူ၍ အသိပေးကြေညာသူ အနည်းငယ်မျှပင် မရှိပေ။

This conservative resistance clashes both with the Buddha's own intention and with the spirit of our age. Despite his initial hesitation about creating a female order, once he proceeded with this step, the Buddha often celebrated the role the *bhikkhunīs* played in preserving and disseminating his teaching. Many of the *bhikkhunīs* distinguished themselves by their wisdom, learning, and meditative skills, and the historical records of Buddhism during its early centuries testify to their vitality. No doubt, since these records were largely composed by monks, much was passed over in silence, and the lives of many eminent *bhikkhunīs* are hidden forever in the dark corridors of history.

The Buddha's affirmative attitude towards female monastics corresponds in many respects to the spirit of our own time. Today women have been participating in almost every domain of communal life, holding positions that were formerly considered the unique prerogative of men. They serve as surgeons, attorneys, business executives, senators, and parliamentarians. In all three major Theravāda countries, women have ascended to the highest office of government. Yet despite these advances in women's status in secular life, in those same countries the full ordination of women still lacks official recognition. If the Asian countries following Theravāda Buddhism are to fully step into the modern world, it is clear they must explicitly permit women to receive full ordination, and that ordination has to be endorsed and upheld by the Saṅgha elders.

For outsiders the resistance the elders have shown to the ordination of *bhikkhunīs* gives the impression that Theravāda Buddhism is a patriarchal system intent on preventing women from living the spiritual life to the full. Yet, while patriarchal attitudes may be involved, it would be a mistake to think that opposition to the ordination of women is principally due to gender bias. Three of my own teachers, back in the 1980s, were opposed to women's ordination, and yet I am confident they had no bias against women, and in fact were deeply regretful that or-

ဤသို့သော ရှေးရိုးစွဲဟန်တားမှုသည် ဗုဒ္ဓမြတ်စွာဘုရားရှင်၏ မူလရည်ရွယ်ချက် သာမက မျက်မှောက်ခေတ်စိတ်ခံယူချက်များနှင့်ပါ မတိုက်ဆိုင်တော့ချေ။ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသည် အစဦးတွင် ဘိက္ခုနီသာသနာ တည်ထောင်ခွင့်ပြုရေးနှင့် ပတ်သက်၍ တွန့်ဆုတ်တော်မူခဲ့ သော်လည်း၊ ခွင့်ပြုတော်မူပြီးသည်ရှိသော် ဗုဒ္ဓသာသနာတော်ကို ထိန်းသိမ်းရာ၊ ဖြန့်ဝေရာ တို့၌ အရေးပါအရာရောက်သော ဘိက္ခုနီများအား အခွင့်သင့်တိုင်း ဧတဒဂုဏ်ထူးများကို ချီးမြှင့်ပေးတော်မူခဲ့သည်။ ဘိက္ခုနီအရှင်မများစွာတို့သည် မိမိတို့၏ ဉာဏ်ပညာ၊ ပရိယတ္တိ ဂုဏ်ရည်၊ ပဋိပတ္တိစွမ်းရည်တို့ဖြင့် ထူးချွန်ထင်ရှားတော်မူခဲ့ပြီး အရှင်မတို့၏ အရေးပါပုံကို ဗုဒ္ဓသာသနာတော်၊ အစောပိုင်းရာစုများ၏ သမိုင်းမှတ်တမ်းတို့က အတည်ပြုထားသည်။ ရဟန်းတို့သည် ၎င်းမှတ်တမ်းများကို ပြုစုပြီးကတည်းက အများစုမှာ နှုတ်ဆိုတ်၊ လျစ်လျူရှု နေခဲ့ကြကြောင်း သံသယဖြစ်ဖွယ်မရှိပေ။ ထင်ရှားထူးချွန်သော ဘိက္ခုနီအရှင်မများစွာ၏ ဘဝဇာတ်ကြောင်းတို့မှာလည်း သမိုင်းအမှောင်ရိပ်ဝယ် အမြဲတမ်း ဖုံးကွယ်ခြင်း ခံနေကြရ တော့သည်။

အမျိုးသမီးတို့၏သာသနာဝန်ဆောင်မှုအပေါ် ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ ထောက်ခံအားပေးမှု သဘောထားသည် ယနေ့ခေတ် ကျွန်ုပ်တို့၏စိတ်ဓာတ်ခံယူချက်တို့နှင့် သဘောတူမျှသည်။ ယနေ့ခေတ်အမျိုးသမီးများသည် လူမှုဘဝ၏နယ်ပယ်တိုင်းနီးပါး၌ ပါဝင်လှုပ်ရှားနေကြပြီး ရှေးယခင်က အမျိုးသားတို့၏အခွင့်ထူးခံယူ၍ ယူဆခဲ့ကြသော ရာထူးတာဝန်များကိုလည်း ထမ်းဆောင်နေကြပြီ။ ခွဲစိတ်ဆရာဝန်ကြီးများ၊ ရှေ့နေများ၊ စီးပွားရေးအမှုဆောင်များ၊ အထက်လွှတ်တော်အမတ်များ၊ ပါလီမန်အမတ်များအဖြစ်လည်း တာဝန်ယူ ဆောင်ရွက်နေ ပေပြီ။ အဓိကထေရဝါဒနိုင်ငံ သုံးနိုင်ငံတို့တွင် အမျိုးသမီးတို့သည် အစိုးရ၏ အမြင့်မားဆုံး အဆင့်အထိ တက်ရောက်ထမ်းဆောင်နိုင်ကြပါပြီ။ လူမှုရေးရာဘဝတွင် အမျိုးသမီးတို့၏ အဆင့်အတန်းသည် ဤကဲ့သို့ တိုးတက်လာသော်လည်း ထိုသုံးနိုင်ငံမှာပင် အမျိုးသမီးတို့ ဘိက္ခုနီပြုမှုသည်ကား တရားဝင်အသိအမှတ်ပြုခြင်း မခံရသေးချေ။ ထေရဝါဒဗုဒ္ဓဘာသာ ကို လိုက်နာကျင့်သုံးသော အရှေ့တောင်အာရှနိုင်ငံများသည် ခေတ်သစ်ကမ္ဘာသို့ အပြည့်အဝ ချဉ်းနင်းဝင်ရောက်မည်ဆိုပါလျှင် အမျိုးသမီးတို့အား ဘိက္ခုနီပြုခြင်းကို ပွင့်လင်းမြင်သာစွာ ခွင့်ပြုပေးရမည်ဖြစ်ပြီး၊ သံဃာအကြီးအကဲတို့ကလည်း ထိုဘိက္ခုနီပြုခြင်းကို သိသာထင် ရှားစွာ ထောက်ကူပေးကြရပေမည်။

ပြင်ပလေ့လာသူများအတွက်မှာမူ သံဃာအကြီးအကဲတို့၏ ဘိက္ခုနီပြုခြင်း အပေါ် ခုခံဟန်တားမှုကြောင့်၊ ထေရဝါဒဗုဒ္ဓဘာသာသည် အမျိုးသမီးတို့အား ကိုယ်ကျင့် သိက္ခာနှင့် ပြည့်ဝသော ဘဝနေထိုင်ရေးမှ တားဆီးလိုသည့် မဟာပုရိသဝါဒတည်းဟု ခံစား ရစေသည်။ မဟာပုရိသဝါဒသဘောထားများ ပါဝင်ကောင်းပါဝင်နိုင်၍၊ ခွဲခြားဆက်ဆံမှု သဘောအရ ဘိက္ခုနီပြုခြင်းကို ဆန့်ကျင်ကန့်ကွက်ခြင်း အတွေးပင်လျှင် မှားယွင်းမှုတစ် ခုသာ ဖြစ်ပေ၏။ (၁၉၈၀)ဝန်းကျင်ခုနှစ်များကို ပြန်ကြည့်ရသော်၊ ကျွန်ုပ်၏ဆရာများထဲမှ ဆရာသုံးဦးသည် အမျိုးသမီးများ ဘိက္ခုနီပြုခြင်းကို ကန့်ကွက်ခဲ့ကြပြီး၊ သူမတို့အပေါ်

dination was not available to them. The major stumbling block has not been male bias but the prevailing interpretation of the *Vinaya* rules concerning women's ordination.

The sixth *garudhamma*, or major guideline, laid down for *bhikkhunī* ordination requires that a candidate must be ordained by both branches of the monastic community, the Bhikkhu Saṅgha and the Bhikkhunī Saṅgha. However, in the course of history, at some point during its sojourn in Sri Lanka—perhaps in the eleventh century—the continuity of *bhikkhunī* ordination was interrupted, probably during a time of political turbulence. Thereafter, based on the sixth *garudhamma*, the *Vinaya* authorities decided that *bhikkhunī* ordination was no longer possible. As they saw it, since ordination had to be conferred by a Bhikkhunī Saṅgha, and the transmission was now broken, there was simply no way to revive the order of fully ordained Buddhist women.

Like a giant boulder that rolls down a hill and blocks a narrow mountain road, for centuries this interpretation prevented earnest Theravādin women from fulfilling their aspirations to lead the complete holy life. Instead, they had to be content with secondary types of renunciant status: as *dasasil mātās* in Sri Lanka, as *thila shins* in Myanmar, and as *mae chis* in Thailand. Many merely took eight precepts and lived with their families as lay renunciants. And with this they had settled for some nine centuries, resigned to a status determined by a narrow and in many ways exclusionary reading of the *Vinaya*.

Yet come the late twentieth century and the picture changed. As the status of women improved and they were increasingly granted moral, social, and legal equality with men, the interpretation of the *Vinaya* that prevented women from obtaining full ordination came to appear increasingly unfair, unjust, and unjustifiable. Among a small number of determined women, an unquenchable aspiration for full ordination took root and sought a way to its fulfillment. Yet, if the ordination of women was to be restored, it had to be done in a way that respected the integrity of the *Vinaya*, not in a way that flagrantly rejected its authority.

ခွဲခြားဆန့်ကျင်သည့် သဘောထားမရှိခဲ့ကြသော်လည်း၊ ဘိက္ခုနီပြုခြင်းသည် အရှင်မြတ် တို့နှင့် မသက်ဆိုင်ခဲ့ပါဟု ဆိုသည်မှာ အရှင်မြတ်တို့ နက်ရှိုင်းစွာ ထိခိုက်ခံစား နေခဲ့ကြမည် ဟု ကျွန်ုပ် ယုံကြည်သည်။ အဓိကအဟန့်အတားမှာ ခွဲခြားဆက်ဆံခြင်းမဟုတ်ဘဲ ဘိက္ခုနီ ပြုခြင်းနှင့် ပတ်သက်၍ လွှမ်းမိုးနေဆဲဖြစ်သော ဝိနည်းသိက္ခာပုဒ်၏ ဘာသာပြန်နားလည်မှု ကြောင့်ပင် ဖြစ်ပေသည်။

ဘိက္ခုနီပြုခြင်းအတွက် ချမှတ်ထားသော အဓိကလမ်းညွှန်ချက်(သို့)ဆဋ္ဌမဂရ ဓမ္မ အရ ဘိက္ခုနီလောင်းလျာသည် ဘိက္ခုသံဃာနှင့်ဘိက္ခုနီသံဃာ နှစ်ဖက်လုံး၏ ဘိက္ခု နီပြုပေး ခြင်းကို ခံယူရန်လိုအပ်သည်။ သို့သော် သမိုင်းကြောင်းအရ သီရိလင်္ကာ၌ ဘိက္ခု နီသာသနာ ခေတ္တရှောင်ခွာနေချိန်ဖြစ်သော၊ (၁၁)ရာစုခန့်က နိုင်ငံရေးကပ်ဘေးဆိုက်စဉ် ကာလအတွင်း ဘိက္ခုနီပြုခြင်း အဆက်ပြတ်နိုင်ခဲ့သည်။ နောက်ပိုင်းကာလတွင် ဝိနယဓရ အရှင်မြတ်တို့က ခေတ္တမဂရဓမ္မအပေါ် အခြေပြုလျက်၊ ဘိက္ခုနီပြုခြင်းသည် မဖြစ်နိုင်တော့ပြီ ဟူ၍ ဆုံးဖြတ်ခဲ့ ကြပါတော့သည်။ ဘိက္ခုနီသံဃာက ဘိက္ခုနီပြုပေးရမည်ဖြစ်ခြင်း၊ ဘိက္ခု နီအနွယ်မှာလည်း ပြတ်တောက်ခဲ့ပြီဖြစ်ခြင်းတို့ကြောင့်၊ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် အမျိုးသမီးတို့၏ ဘိက္ခုနီပြုခြင်း အတွက် ပြန်လည်ဖြစ်တည်ရန် နည်းလမ်းမရှိတော့ပြီဟု အရှင်မြတ်တို့က ရှုမြင်ခဲ့ကြသည်။

တောင်ထိပ်မှ လှိမ့်ကျလာပြီး တောင်တက်လမ်းကျဉ်းတွင် ပိတ်ဆို့နေသော ကျောက်တုံးကြီးကဲ့သို့၊ ဤအဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုချက်သည်ကား ထေရဝါဒအမျိုးသမီးတို့၏ မြင့်မြတ်သော ဘိက္ခုနီဘဝဦးတည်ရေးသို့ အပြည့်ဝဆုံးကျင့်သုံးလိုသော ဆန္ဒများကို ရာစု နှစ်များစွာ တားဆီးနေခဲ့၏။ အရှင်မတို့ကို ဘိက္ခုနီအစား ဒုတိယအဆင့် နိက္ခမများအဖြစ်၊ သီရိလင်္ကာတွင် ဒေသသီလ်မာတာ၊ မြန်မာနိုင်ငံတွင် သီလရှင်၊ ထိုင်းနိုင်ငံတွင် မေချီဟူ၍ ခေါ်ဆိုကြပါသည်။ အများစုကား လူဝတ်ကြောင့် ဥပုသ်သည်များကဲ့သို့ ရှစ်ပါးသီလကိုသာ စောင့်ထိန်းပြီး မိသားစုများနှင့်အတူ နေထိုင်ကြသည်။ အရှင်မတို့သည် ရာစုနှစ် ကိုးစုခန့် ဘိက္ခုနီပြုရေးကို ဟန့်တားထားသော ဝိနည်းလေ့လာမှု နည်းလမ်းများဖြင့် ကျဉ်းမြောင်းစွာ ဆုံးဖြတ်ထားသည့် အခြေအနေတစ်ခုတွင် ဤကဲ့သို့ သည်းခံရပ်တည် နေခဲ့ကြရသည်။

သို့ပါသော်လည်း (၂၀)ရာစုနောက်ပိုင်းသို့ရောက်ရှိခဲ့ချိန်တွင် ကမ္ဘာ့ပုံရိပ်သည် လည်း ပြောင်းလဲလာခဲ့ပြီ။ အမျိုးသမီးတို့၏ကဏ္ဍမှာလည်း တိုးတက်လာသည်နှင့်အတူ ကိုယ်ကျင့် တရား၊ လူမှုရေး၊ အမျိုးသားတို့နှင့် တန်းတူညီမျှမှုတို့ကို တိုးမြှင့်အခွင့်အရေးပေး လာသော ကြောင့် အမျိုးသမီးတို့အား ဘိက္ခုနီပြုခြင်းမှ တားမြစ်ထားသော ဝိနည်းရေးရာ နားလည်မှု တို့သည် မမျှတမှု၊ မတရားမှု၊ မမှန်ကန်မှုများကို ပေါ်ပေါက်လာစေခဲ့သည်။ ဘိက္ခုနီပြုရန် ဆုံးဖြတ်ချက်ခိုင်မာသော အမျိုးသမီးအချို့တွင် သူမတို့၏ဆန္ဒကို ဖြည့်ဆည်း ရေးအတွက် အထောက်အထားနည်းလမ်းကို ရှာဖွေလာခဲ့ကြပါပြီ။ အကယ်၍ ဘိက္ခုနီပြု ခြင်းကို တစ်ဖန် အစပျိုးမည်ဆိုပါက ဝိနည်းပိဋက၏စစ်မှန်မှုကို လေးစားလိုက်နာကြရမည် ဖြစ်ပြီး၊ မူရင်း အဘော်ကိုလည်း အဂါရဝဖြင့် မပစ်ပယ်ဘဲ ဆောင်ရွက်ကြရမည်ဖြစ်သည်။

In time, as a result of sustained inquiry, two means were found to circumvent this obstacle without contravening the legal requirements of the *Vinaya*. One, which was adopted in a grand ordination ceremony held at Bodhgayā in India in 1998, drew upon *bhikkhunīs* from Taiwan to fulfill the role of the Bhikkhunī Saṅgha required by the ordination procedure.

However, because these *bhikkhunīs* came from a different *Vinaya* lineage from the Theravāda—from the Dharmaguptaka lineage established long ago in China—and because the *bhikkhus* in the ordination were of mixed school affiliations, technically, as Bhikkhu Anālayo maintains, they could not be considered Theravāda *bhikkhunīs*. Nevertheless, as a result of this ordination, they were also no longer lay followers, novices, or (in the case of the Sri Lankans) *dasasil mātās*. They were now *bhikkhunīs*, albeit of the Dharmaguptaka tradition. The challenge was to induct them into the Theravāda tradition.

To achieve this, the second method was employed. Right after the dual ordination at Bodhgayā, the Sri Lankan *bhikkhus* brought the newly ordained women to Sarnath for a second ordination, which they conducted on their own, in Pāli, following the procedure laid down in the Pāli *Vinaya*. This ordination was based upon a stipulation that the Buddha had made at the very foundation of the Bhikkhunī Saṅgha: “I authorize the giving of the higher ordination of *bhikkhunīs* by *bhikkhus*.” Since the Buddha never abrogated this rule, the Sri Lankan *bhikkhus* maintained it could still be considered valid, and it was on this ground that they conferred the second ordination on the Sri Lankan women.

It is principally from this ordination, held twenty years ago, that the Bhikkhunī Saṅgha sent down roots in Sri Lanka and attracted candidates in Sri Lanka and from elsewhere. Today, stemming from this ordination, there are now vibrant groups of Theravāda *bhikkhunīs* in Sri Lanka, Thailand, Nepal, Vietnam, and Indonesia, as well as in several Western countries.

အလျဉ်မပြတ်လေ့လာစုံစမ်းမှု၏ ရလဒ်အနေဖြင့် ဝိနည်းသိက္ခာပုဒ်များကို ထိပါး
ဖောက်ဖျက်စေခြင်းမရှိပဲ ဤအခက်အခဲများအား ကျော်လွှားနိုင်မည့် နည်းလမ်းနှစ်ရပ်ကို
အချိန်မီ တွေ့ရှိခဲ့ကြပြီ။ ပထမနည်းလမ်းမှာ (၁၉၉၈)ခုနှစ်တွင် အိန္ဒိယနိုင်ငံ၊ ဗုဒ္ဓဂယာ၌ ခမ်
နားပြည့်စုံစွာ ကျင်းပခဲ့သော ဘိက္ခုနီပြုပွဲတွင် ဘိက္ခုနီပြုခြင်း လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများအရ
လိုအပ်သော ဘိက္ခုနီသံဃာအရေအတွက် ပြည့်မီစေရန် ထိုင်ဝမ်နိုင်ငံမှ ပင့်ဖိတ်ခဲ့ကြသည်။

သို့သော် ထိုင်ဝမ်ဘိက္ခုနီတို့ကား ထေရဝါဒဝိနည်းနှင့် ကွဲပြားသည့် ရှေးခေတ်
တရုတ်နိုင်ငံတွင် တည်ထောင်ခဲ့သော ဓမ္မဂုပတကဂိုဏ်းမှ လာရောက်ကြသူများဖြစ်ပြီး၊
အဆိုပါဘိက္ခုနီပြုပွဲတွင် ပါဝင်ခဲ့သော ဘိက္ခုနီတို့သည် အမျိုးမျိုးသော ဂိုဏ်းအနွယ်ဝင်
များ ဖြစ်သောကြောင့်၊ ဘိက္ခုအနာလယော၏ ရပ်တည်ချက်မှာ ဤဘိက္ခုနီများသည် ထေ
ရဝါဒ ဝိနည်းအရမူ ထေရဝါဒဘိက္ခုနီတို့အဖြစ် မယူဆနိုင်ခြင်းပင်ဖြစ်သည်။ သို့ရာတွင် ဤ
ဘိက္ခုနီ ပြုခြင်း၏အကျိုးဆက်အနေဖြင့်မူ အရှင်မတို့သည် လူ့ပညာသိက္ခာများ၊ သာမဏေ
ရီများ (သို့) သီရိလင်္ကာအခေါ်အရ ဒသသီလ်မာတာများကား မဟုတ်ကြတော့ပေ။ ဓာမဂုပ
တဂိုဏ်း အစဉ်အလာအရတွင် အရှင်မတို့သည် ဘိက္ခုနီများ ဖြစ်ကြသည်။ အရှင်မတို့အား
ထေရဝါဒ အစဉ်အလာသို့ တရားဝင်သွတ်သွင်းရေးမှာမူ စိန်ခေါ်မှုကြီးပင် ဖြစ်ခဲ့ပေသည်။

၎င်းစိန်ခေါ်မှုကို အောင်မြင်စေရန်အတွက် ဒုတိယနည်းလမ်းကို ဆောင်ရွက်ခဲ့
ကြသည်။ ဗုဒ္ဓဂယာတွင် နှစ်ဖက်သံဃာဖြင့် ဘိက္ခုနီပြုခဲ့ကြပြီးနောက်၊ ချက်ချင်းပင်လျှင်
သီရိလင်္ကာဘိက္ခုတို့သည် ဘိက္ခုနီသစ်တို့ကို ဒုတိယအကြိမ် ဘိက္ခုနီပြုပေးရန် သီရိလင်္ကာ
နိုင်ငံ၊ ဆာနသ်သို့ ခေါ်ဆောင်ခဲ့ကြပြီးနောက် ဝိနယပိဋကတွင် ချမှတ်ထားသော လုပ်ငန်းစဉ်
အတိုင်း လိုက်နာလျက် ဘိက္ခုနီပြုပေးတော်မူကြခြင်းဖြစ်သည်။ ဤဘိက္ခုနီပြုပေးခြင်း
တွင် အခြေပြုဆောင်ရွက်ခဲ့ကြသော ဘိက္ခုနီများအတွက် အခြေခံအုတ်မြစ်ဖြစ်သည့် မြတ်
ဗုဒ္ဓ၏ ဝိနည်းပညတ်ချက်မှာ "ဘိက္ခုတို့အနေဖြင့် ဘိက္ခုနီပြုပေးကြခြင်းကို ငါဘုရားရှင်
ခွင့်ပြု တော်မူသည်"ဟူ၍ ဖြစ်၏။ မြတ်စွာဘုရားသည် ဤဝိနည်းပညတ်ချက်ကို မည်
သည့်အခါ ကမ္ဘာ့ ပယ်ဖျက်ခြင်း မရှိခဲ့သောကြောင့် ဤဝိနည်းပညတ်ချက်သည် တည်တံ့
အသက်ဝင်ဆဲ ဖြစ်ပါသည်ဟု သီရိလင်္ကာဘိက္ခုတို့က လက်ခံအတည်ပြုခဲ့ကြပြီး၊
ဤအချက်ပေါ်တွင် ရပ်တည်လျက် သီရိလင်္ကာအမျိုးသမီးတို့အား ဒုတိယအကြိမ် ဘိက္ခုနီ
ပြုပေးတော်မူခဲ့ကြ ခြင်းဖြစ်သည်။

လွန်ခဲ့သော နှစ်ပေါင်း(၂၀)ကျော်က ကျင်းပခဲ့သော ဘိက္ခုနီပြုခြင်းကို အခြေပြု
လျက် ဘိက္ခုနီသံဃာသည် သီရိလင်္ကာတွင် အမြစ်တွယ်နိုင်ခဲ့ပြီး၊ သီရိလင်္ကာနှင့် ကမ္ဘာ့အချို့
နေရာတို့မှ ဘိက္ခုနီလောင်းလျာတို့ကိုလည်း စည်းရုံးဆွဲဆောင်နိုင်ခဲ့သည်။ ယနေ့အချိန်တွင်
ဤဘိက္ခုနီပြုခြင်း ရင်းမြစ်မှသည် သီရိလင်္ကာ၊ ထိုင်း၊ နီပေါ၊ ဗီယက်နမ်၊ အင်ဒိုနီးရှားနှင့်
အချို့အနောက်နိုင်ငံတို့တွင်လည်း ထေရဝါဒဘိက္ခုနီအုပ်စုများ အရှိန်အဟုန်ဖြင့် ပေါ်ထွက်၊
တည်ရှိနေကြပေပြီ။

Still, however, the Theravāda countries have not granted official recognition and support to *bhikkhunīs*. This remains a glaring omission, and thus there is need for solid, scholarly, text-based arguments to justify the revival of *bhikkhunī* ordination. In this treatise, Bhikkhu Anālayo uses his vast scholarly knowledge of the canonical texts to fulfill that need. His investigations go back to the very origins of the Bhikkhunī Saṅgha, shedding new light on disputed questions. As he shows, the Buddha saw that his Sāsana would only be complete when it included members of all four communities: *bhikkhus*, *bhikkhunīs*, male lay followers, and female lay followers. A Sāsana with only three communities—missing an order of *bhikkhunīs*—would be like an elephant with three legs.

Now that a method has been found to restore the Bhikkhunī Saṅgha to its honored place, it is incumbent on Buddhist monastic leaders to put aside their doubts and objections and throw the weight of their authority behind the newly emergent order of *bhikkhunīs*. It is only in this way that the *bhikkhunīs* can flourish, and it is only with an order of *bhikkhunīs* that the Sāsana itself can flourish. If Buddhism is to win the respect of people throughout the world, it is necessary to show that Theravāda Buddhism affirms the worth and full spiritual potentials of women. This can only be done by recognizing the validity of *bhikkhunī* ordination. Means of conferring the ordination now exist. It is time for those who bear responsibility for the well-being of the Saṅgha to openly endorse them.

ဤသို့သော အခြေအနေမှာပင် ထေရဝါဒနိုင်ငံများတွင် ဘိက္ခုနီတို့အား တရားဝင် အသိအမှတ်ပြုမှုနှင့်အားပေးမှု မရှိကြသေးပေ။ ဤအချက်ကား အကျည်းတန် သော လိုအပ်ချက်တစ်ရပ် ဖြစ်နေသောကြောင့် ဘိက္ခုနီသာသနာ ပြန်လည်ရှင်သန်ရေးကို တရားဝင်အသိ အမှတ်ပြုစေရန် ခိုင်မာ၍ ပညာရပ်ဆန်သော၊ ကျမ်းဂန်ကို အခြေပြုသည့် ဆွေးနွေးမှုများ လိုအပ်ပေသည်။ ဤကျမ်းစာတွင် ဘိက္ခုနီအနာလယောသည် လိုအပ်ချက်တို့ကို ဖြည့်ကူ ပေးရန်အတွက် အရှင်၏ကြွယ်ဝသော ပိဋကစာပေပဟူသုတတို့ကို အသုံးပြုထား ပေသည်။ အရှင်၏သုတေသနကား ဘိက္ခုနီသံဃာ၏ မူရင်းပါဠိတော်အရင်းအမြစ်သို့တိုင် လေ့လာ ထားပြီး အငြင်းပွားဖွယ်မေးခွန်းများအတွက် ဉာဏ်အလင်းရောင်သစ်များကို ဖြန့်ကျက်ကူ ညီပေးပါသည်။ အရှင်မြတ်တင်ပြသကဲ့သို့ ဗုဒ္ဓသာသနာတော်ကား ဘိက္ခု၊ ဘိက္ခုနီ၊ ဥပါသကာ၊ ဥပါသိကာ ပရိတ်သတ်လေးပါးတို့ စုံညီပါမှသာလျှင် ပြည့်စုံပါလိမ့်မည်ဟု ဘုရားရှင်က မြင်တော်မူခဲ့သည်။ ဘိက္ခုနီသံဃာမပါဘဲ ပရိတ်သတ်သုံးပါးတည်းရှိသော သာသနာသည် ခြေသုံးချောင်းသာရှိသော ဆင်တစ်ကောင်ပမာ ဖြစ်နေပါလိမ့်မည်။

ယခုအခါတွင် ဘိက္ခုနီသံဃာအား ချီးမြှင့်ဖွယ်နေရာသို့ ပြန်လည်ဖြစ်တည်စေရန် နည်းလမ်းကို တွေ့ရှိကြပြီး၊ ဗုဒ္ဓဘာသာခေါင်းဆောင်များအနေဖြင့်မူ သူတို့၏ သံသယများ၊ ဆန့်ကျင်ကန့်ကွက်မှုများကို ဘေးဖယ်ထားလျက်၊ တစ်ဖန်ပေါ်ထွန်းလာသော ဘိက္ခုနီသံဃာ အဖွဲ့အစည်း ပြန်လည်ဆန်းသစ်စေရန် သူတို့၏ဩဇာအာဏာများဖြင့် တွန်းအားပေးကြရန် တာဝန်ရှိလာကြပါပြီ။ ဤနည်းလမ်းဖြင့်သာလျှင် ဘိက္ခုနီပြုခြင်း တိုးတက်လာမည်ဖြစ်ပြီး၊ ဤဘိက္ခုနီသံဃာအဖွဲ့အစည်းတစ်ရပ်ဖြင့်သာလျှင် ဗုဒ္ဓသာသနာတော်သည် တိုးတက်ပြန့် ပွားလာနိုင်မည်ဖြစ်သည်။ အကယ်၍ ဗုဒ္ဓဘာသာသည် ကမ္ဘာ့သူကမ္ဘာသားတို့၏ လေးစား မြတ်နိုးမှုကို ရယူနိုင်လိုပါလျှင်၊ ထေရဝါဒဗုဒ္ဓဘာသာအနေဖြင့် အမျိုးသမီးတို့၏ ကိုယ်ကျင့် သိက္ခာစွမ်းရည်များကို ပြည့်ဝစွာ တန်ဖိုးထား၊ ထောက်ခံအားပေးပါကြောင်း ပြသရန်လိုအပ် ပေသည်။ ဤလိုအပ်ချက်ကို ဘိက္ခုနီပြုခြင်း၏ တရားဝင်ဖြစ်တည်မှုအား အသိအမှတ်ပြု ပေးခြင်းဖြင့်သာလျှင် ဖြည့်ဆည်းပေးနိုင်ပေမည်။ ဘိက္ခုနီပြုခြင်းကို ချီးမြှောက်အားပေးရန် နည်းလမ်းများကား ယခုအခါ တည်ရှိလာပါပြီ။ သံဃာ၏ ကောင်းကျိုးအတွက် တာဝန်ရှိသူ အပေါင်းတို့သည် ဘိက္ခုနီတို့ကို ပွင့်လင်းစွာထောက်ခံ အားပေးကြရန် အချိန်ကျရောက်ပြီ ဖြစ်ပေတော့သတည်း။

Foreword by Ajahn Brahmavamso

Māra, the Evil One, attempted to stop the Lord Buddha from spreading the Dhamma by encouraging the Lord Buddha's Parinibbāna while He was still at Bodhgayā (Uruvelā). The Lord Buddha refused, stating that the Parinibbāna would occur only after the four Buddhist groups had been well established, and were flourishing and capable. It was the Lord Buddha's mission to create these four groups, the Bhikkhu Saṅgha, the Bhikkhunī Saṅgha, lay men followers and lay women followers. Unhappily, the second Buddhist group, the Bhikkhunī Saṅgha, is not flourishing because it is not formally recognised. I believe this carefully researched book by Bhikkhu Anālayo is an important contribution towards restoring what the Lord Buddha worked so hard to establish but is now mostly lost: a flourishing and capable Bhikkhunī Saṅgha.

An elephant, a great tusker, with only three legs can only proceed unsteadily. It would never be trusted with bearing a Great Relic, such as the inspiring Tooth Relic, of the Lord Buddha. Similarly, when the modern-day disciples of the Lord Buddha in Sri Lanka heroically carry forward the Dhamma of the Lord Buddha, they will only struggle unsteadily when they are missing one leg.

Indeed, as every Sri Lankan Buddhist knows, the Bhikkhunī Saṅghamittā brought the sapling of the Śrī Mahā Bodhi Tree to Anuradhapura 23 centuries ago. The great tree remains, but the lineage of Saṅghamittā, the Bhikkhunī Saṅgha, does not. May it be properly recognised to bring a new Golden Age of Dhamma to the ancestral home of Theravāda Buddhism, Sri Lanka.

အာဂျန် ဗြဟ္မဝံသော၏ အမှာစာ

ဗုဒ္ဓဂယာ(ဥရုဝေလ)တွင် ဗုဒ္ဓမြတ်စွာဘုရား ရှိတော်မူနေစဉ်၊ ယုတ်မာသော မာရ်နတ်သည် မြတ်စွာဘုရားအား သာသနာတော်ပြန့်ပွားခြင်းကို ရပ်တန့်သွားစေရန်အတွက် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြု ပါရန် တိုက်တွန်းလျှောက်ထားခဲ့သည်။ မြတ်စွာဘုရားရှင်သည် ပရိတ်သတ်လေးပါးကို ဖွဲ့စည်းတည်ဆောက်ပြီး၊ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်၍ စွမ်းဆောင်နိုင်ရည်ရှိပြီးမှသာလျှင် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြု မည်ဟု မာရ်နတ်၏ လျှောက်ထားချက်ကို ငြင်းဆိုတော်မူခဲ့ပေသည်။ မြတ်စွာဘုရားရှင်၏ ရည်မှန်းချက်မှာ ဘိက္ခု၊ ဘိက္ခုနီ၊ ဥပါသကာ၊ ဥပါသိကာ ပရိတ်သတ်လေးပါးကို ဖွဲ့စည်း တည်ထောင်ရန်သာလျှင် ဖြစ်သည်။ စိတ်မချမ်းမြေ့ဖွယ်ရာမှကား ဒုတိယပရိတ်သတ်ဖြစ် သော ဘိက္ခုနီသံဃာမှာ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု မရှိတော့ခြင်းပင်ဖြစ်ပြီး၊ အကြောင်းမှာ ဘိက္ခုနီ သံဃာကို တရားဝင်အသိအမှတ်ပြုခြင်း မခံခဲ့ရသောကြောင့်တည်း။ ဘိက္ခုအနာလယော၏ သေချာစွာ သုတေသနပြုထားသော ဤကျမ်းစာသည်၊ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာအနေဖြင့် ဖွဲ့စည်းတည် ထောင်ရန် အလေးထားကြိုးပမ်းတော်မူခဲ့သော်လည်း၊ ယနေ့အချိန်တွင် ပျောက်ကွယ်လုနီး ပါးဖြစ်နေ၍ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ပြီး စွမ်းရည်ထက်မြက်သည့် ဘိက္ခုနီသံဃာကို ပြန်လည် ဖြစ် တည်လာစေရေးအတွက် အရေးပါသော ဖြန့်ဝေမှုတစ်ခုဟု ကျွန်ုပ်ယုံကြည်သည်။

ကြီးမားသော စွယ်တော်ရှင်ဆင်တစ်ကောင်တွင် ခြေသုံးချောင်းတည်းသာရှိပါ တော့လျှင်၊ တည်ငြိမ်စွာလျှောက်လှမ်းနိုင်မည်မဟုတ်။ မြတ်ဗုဒ္ဓ၏ကြည့်ညိုဖွယ်ရာကောင်း သည့် စွယ်တော်အစရှိသော ဓာတ်တော်တို့ကို သယ်ဆောင်ပူဇော်ရန် ယုံကြည်စိတ်ချစွာ အသုံးပြုနိုင်မည် မဟုတ်တော့ပေ။ ထိုနည်းပမာ သီရိလင်္ကာနိုင်ငံရှိ ယနေ့ခေတ် ဗုဒ္ဓသာဝက တို့သည် မြတ်ဗုဒ္ဓ၏ ဓမ္မအတွက် သတ္တိရှိရှိ ဆောင်ရွက်တော်မူကြသောအခါတွင် ခြေတစ် ဖက်ကင်းမဲ့နေသကဲ့သို့ တည်ငြိမ်မှုကင်းမဲ့စွာ ရုန်းကန်တော်မူကြရပါလိမ့်မည်။

သီရိလင်္ကာဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တို့ သိထားကြသည့်အတိုင်း လွန်ခဲ့သော(၂၃)ရာစုက ဘိက္ခုနီသံဃမိတ္တာသည် သီရိမဟာဗောဓိပင်၏ပင်ပျိုငယ်ကို အနုရာဓပူရသို့ ပင့်ဆောင် တော်မူခဲ့သည်။ မဟာဗောဓိပင်သည် ရှင်သန်နေဆဲဖြစ်သော်လည်း၊ သင်္ဃမိတ္တာ၏ ဘိက္ခုနီ သံဃာမျိုးဆက်သည်ကား မရှိတော့ပေ။ ထေရဝါဒဗုဒ္ဓသာသနာတော်၏ ဘိုးဘွားဌာနေ ဖြစ်သော သီရိလင်္ကာနိုင်ငံသို့ ဓမ္မရွှေ့ခေတ်သစ်ကို ယူဆောင်လာစေရန်အတွက် ဘိက္ခုနီ သာသနာသည် မျှတမှန်ကန်စွာ အသိအမှတ်ပြုခံယူရပါစေသတည်း။

Introduction

In what follows I bring together my research on *bhikkhunī* ordination, published in various articles, in order to present a comprehensive and continuous account of this topic from ancient to modern times.

In the first chapter I examine passages from the Pāli discourses on the four assemblies of the Buddha's disciples, which set the background for appreciating the significance of the existence of an order of *bhikkhunīs*.

In the second chapter I take up the account in the *Cullavagga* in the Pāli *Vinaya* of Mahāpajāpatī Gotamī's ordination by accepting eight *garudhammas*, "principles to be respected", which I study in more detail in the third chapter. Here and elsewhere, references to subsections of the Pāli *Vinaya* are according to the PTS edition.

With the fourth to sixth chapters I continue examining the evolution of *bhikkhunī* ordination as reported in the *Cullavagga*, covering the ordination of the Sakyan women (followers of Mahāpajāpatī Gotamī) by *bhikkhus* only, ordination in two stages, and ordination by messenger.

In the seventh and last chapter I turn to the transmission of *bhikkhunī* ordination from India to Sri Lanka and from Sri Lanka to China. My main sources for studying the transmission to Sri Lanka is the chronicle *Dīpavaṃsa* and for the transmission to China the relevant sources in the Taishō edition of the Chinese canonical scriptures. In addition, I also examine the revival of *bhikkhunī* ordination in Sri Lanka.

In the conclusion, I relate the significance of the revival of *bhikkhunī* ordination to the revival of lay meditation in Theravāda societies in the past century.

In a monograph with the title *The Foundation History of the Nuns' Order*, I have translated and compared the different *Vinaya* accounts of how the order of *bhikkhunīs* came into existence (Anālayo 2016). Although on a few occasions in my

နိဒါန်း

ကျွန်ုပ်၏ ဤသုတေသနစာတမ်းတွင် ဘိက္ခုနီပြုခြင်းနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ရှေးခေတ်မှသည် ယနေ့ ခေတ်ကာလတိုင်အောင် အဆက်မပြတ်လေ့လာထားသည့် အကြောင်းအရာများကို ပြည့်စုံစွာ တင်ပြနိုင်ရန် ကျွန်ုပ်ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေပြီးဖြစ်သော ဆောင်းပါးအမျိုးမျိုးတို့ကို စုစည်း တင်ပြ ထားပါသည်။

ပထမအခန်းတွင် ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ တပည့်သာဝဂ်များဖြစ်ကြသော ပရိသတ်လေးပါး အကြောင်း၊ ဘိက္ခုနီသာသနာ တည်ရှိခြင်း၏ ထူးခြားချက် နောက်ခံအကြောင်းအရာတို့ကို တန်ဖိုး ထားစေရန်အတွက် ပါဠိပိဋကမှ စာပိုဒ်များကို ကောက်နုတ်၍ စိစစ်သုံးသပ် တင်ပြ ထားသည်။

ဒုတိယအခန်းတွင် ဝိနယပိဋက၊ စူဠဝဂ္ဂပါဠိတွင်ပါရှိသောဂရုဓမ္မရှစ်ပါး “လေးစား လိုက်နာရမည့် တရားစည်းကမ်းများ”ကို သဘောတူ၊ လက်ခံခြင်းအားဖြင့် မဟာပဇာပတိ ဂေါတမီ၏ ဘိက္ခုနီပြုခွင့်ရခဲ့ပုံအကြောင်းအရာနှင့် ဖြည့်စွက်တင်ပြထားပြီး၊ ဤဂရုဓမ္မ ရှစ်ပါးကိုပင် တတိယအခန်းတွင် ပို၍ အသေးစိတ်လေ့လာတင်ပြထားပါသည်။ ဤအခန်း နှင့်အချို့နေရာတို့တွင် ထုတ်ယူထားသော ကိုးကားချက်များသည် ဝိနည်းပိဋကတ်ပါဠိတော် များ၏ အခန်းခွဲများမှ လန်ဒန်ပါဠိစာပေအဖွဲ့ကြီး၏ပုံနှိပ်မှုအတိုင်း ဖော်ပြထားသည်။

စတုတ္ထအခန်းမှ ဆဋ္ဌမအခန်းထိ ဝိနယပိဋက၊ စူဠဝဂ္ဂပါဠိတွင် မှတ်တမ်းတင်ထား သည့်အတိုင်း ဘိက္ခုနီသာသနာဖြစ်ထွန်းလာပုံကို ဆက်လက်၍သုံးသပ်မှုပြုပြီး၊ စူဠဝဂ္ဂပါဠိ မှတ်တမ်းတွင် ဘိက္ခုသံဃာဖြင့် ဘိက္ခုနီပြုခွင့်ရခဲ့ကြသော သာကီဝင်မင်းသမီးများ (မဟာ ပဇာပတိဂေါတမီ၏ နောက်လိုက်များ)၏ ဘိက္ခုနီပြုကြပုံ၊ ဘိက္ခုသံဃာနှင့် ဘိက္ခုနီသံဃာ နှစ်ဆင့်ဖြင့် ဘိက္ခုနီပြုကြပုံ၊ တမန်ဖြင့်ဘိက္ခုနီပြုခွင့်ရပုံတို့ကို ဆက်လက်ဖော်ပြထားသည်။

နောက်ဆုံးသတ္တမအခန်းတွင်မူ ဘိက္ခုနီသာသနာ အိန္ဒိယနိုင်ငံမှသီရိလင်္ကာနိုင်ငံ၊ သီရိလင်္ကာနိုင်ငံမှ တရုတ်နိုင်ငံသို့ ပြန့်ပွားတော်မူခဲ့ပုံကို အလေးပေးတင်ပြထားသည်။ သီရိ လင်္ကာနိုင်ငံသို့ ဘိက္ခုနီသာသနာ ပြန့်ပွားပုံနှင့်ပတ်သက်ပြီး ဒီပဝံသကျမ်းကို အဓိကကိုး ကားပြီး၊ တရုတ်နိုင်ငံသို့ ဘိက္ခုနီသာသနာပြန့်ပွားပုံအတွက်မှာကား တိုင်ရှောပုံနှိပ်မှု တရုတ် ပိဋကကျမ်းစာများကို ဆက်စပ် လေ့လာပါသည်။ ထို့အပြင် သီရိလင်္ကာနိုင်ငံတွင် ဘိက္ခုနီ သာသနာ ပြန်လည်ဖြစ်တည်လာရေးကိုလည်း စိစစ်သုံးသပ်ထားသည်။

နိဂုံးတွင်၊ ကျွန်ုပ်သည် အတိတ်ရာစုမှ ထေရဝါဒလူ့အဖွဲ့အစည်းအတွင်းရှိ လူဝတ် ကြောင်အမျိုးသား၊ အမျိုးသမီးတို့၏ ကမ္မဋ္ဌာန်းဘာဝနာ ပြန်လည်ဖြစ်တည်ပုံနှင့် ဘိက္ခုနီပြု ခြင်းဆိုင်ရာ ပြန်လည်ဖြစ်တည်ပုံတို့၏ ထူးခြားချက်တို့ကို ယှဉ်တွဲ၍ တင်ပြထားသည်။

ဘိက္ခုနီသာသနာမည်သို့ဖြစ်တည်လာပုံကို မတူကွဲပြားသောဝိနည်းတင်ပြချက်များ (အနာလယောဂဝါဏ)မှ “သီလရှင်သာသနာ ဖြစ်ပေါ်လာပုံ သမိုင်း” ခေါင်းစဉ် အမည်ဖြင့် ကျွန်ုပ် အသေးစိတ်မှတ်တမ်းတင်ကာ ဘာသာပြန်ဆို၍ နှိုင်းယှဉ်ဖော်ပြထားခဲ့ပေသည်။

present exploration I refer to my comparative findings, in what follows my main concern is rather to develop a coherent reading of the Pāli canonical report. My aim is to understand the *Cullavagga* account on its own terms and in its relevance to Theravāda monastic law.

For this reason, my study focuses on the Pāli canonical sources and I will take up information found in the commentaries or in parallel versions only when this seems opportune as supplementary to my main discussion. From the viewpoint of Theravāda jurisprudence, the text of the Pāli *Vinaya* is the central reference point for deciding legal matters and therefore invested with foremost authority; Pāli commentaries and sub-commentaries are of comparably less authority and *Vinayas* of other Buddhist schools are not of direct relevance.

For the sake of transparency, I provide the Pāli original of key canonical passages before presenting my English translation. In this way I hope to enable readers familiar with Pāli to check the accuracy of my translation, which in turn forms the starting point of my ensuing discussions. As the Pāli passages are in italics, I hope that readers who do not wish to consult the original will find it easy to skip the parts not relevant to their interests.

In the Pāli *Vinaya* the rules are embedded in a narrative context which often, although not invariably, can help one to understand their implications and significance (Brahmāli and Anālayo 2017). In what follows I attempt to uncover such significance by presenting, to the best of my abilities, a coherent interpretation of the narrative background to the rules on ordaining *bhikkhunis*.

My aim throughout is to facilitate a better understanding of what underpins the twentieth century revival of *bhikkhuni* ordination in Sri Lanka and elsewhere in Southeast Asia, a development I believe to be of major significance for Theravāda Buddhism now and in the future.

နိဒါန်း

ဤသုတေသန စာတမ်းတွင် ကျွန်ုပ်၏ နှိုင်းယှဉ်လေ့လာမှုများကို မကြာခဏရည်ညွှန်းထားသော်လည်း ကျွန်ုပ်အလေးထားသည်မှာကား ပါဠိတော်တွင် ဖော်ပြပါရှိသောအကြောင်းအရာများကို အဆက်အစပ်ရှိရှိ လေ့လာစေနိုင်ရေးကိုသာ ဦးတည်ထားပါသည်။ ကျွန်ုပ်၏ ရည်ရွယ်ချက်ကား ထေရဝါဒဝိနည်းဥပဒေနှင့်ပတ်သက်ပြီး စူဠဝဂ္ဂပါဠိနှင့် ၎င်း၏ ဖွင့်ဆိုချက်အဓိပ္ပါယ်တို့ကို နားလည်သဘောပေါက်စေရန် ဖြစ်သည်။

ဤအကြောင်းကြောင့် ကျွန်ုပ်သည် မူရင်းပိဋကကျမ်းစာများ လေ့လာခြင်းကို အဓိကထားပြီးနောက် ကျွန်ုပ်၏ ပဓာနဆွေးနွေးချက်ကို အထောက်အကူပြုပေးနိုင်သည်ဟု ယူဆရသော၊ အဋ္ဌကထာ (သို့) ခေတ်ပြိုင်ကျမ်းစာများထဲတွင် တွေ့ရသော အချက်အလက်တို့ကို ဖြည့်ယူလိမ့်မည်။ ထေရဝါဒရှုထောင့်မှဆိုရသော် ဝိနည်းရေးရာများကို ဆုံးဖြတ်ရန်အတွက် ဝိနယပိဋကပါဠိတော်ကို ဗဟိုမဏ္ဍိုင်ပြု၍ ကိုးကားထားခဲ့ခြင်းကြောင့် စစ်မှန်သော မူရင်းပါဠိတော်များနှင့် ပြည့်နှက်နေပေသည်။ ပါဠိအဋ္ဌကထာ၊ ဋီကာများသည် မူရင်းပါဠိတော်များနှင့် နှိုင်းယှဉ်သော် စစ်မှန်မှုမှာ နည်းပါးနေပြီး၊ အခြားဗုဒ္ဓဘာသာဂိုဏ်းများ၏ ဝိနည်းကျမ်းစာများမှာကား တိုက်ရိုက် ကိုးကားမှုမပြုချေ။

ပို၍မြင်သာစေရန်အတွက် အင်္ဂလိပ်ဘာသာပြန်ကို မတင်ပြမီ မူရင်းပါဠိပိဋက၏ အဓိကစာပိုဒ်များကို အထောက်အကူအဖြစ် တင်ပြထားသည်။ ဤသို့ဖြင့် စာဖတ်သူတို့အား ကျွန်ုပ်၏ အင်္ဂလိပ်ဘာသာပြန်ဆိုချက်တိကျမှုကို စစ်ဆေးနိုင်ရန်အတွက် မူရင်းပါဠိနှင့် ရင်းနှီးကျွမ်းဝင်ကြစေရန် ရည်ရွယ်ပြီး၊ နောက်ဆက်တွဲ ဆွေးနွေးချက်များ၏ အစပျိုးခြင်းအနေဖြင့်လည်း အထောက်အကူ ဖြစ်ပါလိမ့်မည်။ မူရင်းပါဠိစာပိုဒ်များကို လက်ယာစောင်းစာလုံးများဖြင့် ဖော်ပြထား၍၊ မူရင်းပါဠိကို မဖတ်ရှုလိုသူများ၊ စိတ်မဝင်စားကြသူများအနေဖြင့်လည်း ၎င်းတို့ကိုလွယ်ကူစွာ ကျော်လွှားသွားနိုင်ပါသည်။

ဝိနယပိဋကတွင် သိက္ခာပုဒ်များကို စကားပြောစာစုများအတွင်း၌ အမြဲတမ်း ထည့်သွင်းထားခြင်းမဟုတ်သော်လည်း၊ မကြာခဏ ထည့်သွင်းထား၍ လေ့လာသူတို့အား ၎င်းသိက္ခာပုဒ်များ၏ ထူးခြားမှုနှင့် အကြံပြုမှုတို့ကို နားလည်သိမြင်ရန် ကူညီပေးပါသည် (ဗြဟ္မာလိနှင့် အနာလယော ၂၀၁၇)။ ကျွန်ုပ်အနေဖြင့် ဘိက္ခုနီပြုခြင်း ဥပဒေများအတွက် နောက်ခံဝတ္ထုဆိုင်ရာ လေးနက်သောဖွင့်ဆိုချက်၊ ထူးခြားချက်တို့ကို ရှင်းလင်းဖော်ထုတ်ရန် အစွမ်းကုန်ကြိုးစားထားသည်။

ကျွန်ုပ်၏ရည်မှန်းချက်ကား၊ (၂၀)ရာစုတွင် သီရိလင်္ကာနိုင်ငံနှင့်အရှေ့တောင်အာရှ ဒေသအချို့၌ ပြန်လည်ဖြစ်တည်လာသော ဘိက္ခုနီပြုခြင်းကို ထောက်ခံအားပေးခြင်းအား ပိုမိုသိမြင်သည့် နားလည်မှုတစ်ရပ် ဖြစ်ထွန်းလာစေပြီး၊ ထေရဝါဒဗုဒ္ဓသာသနာတော်၏ ယခု ပစ္စုပ္ပန်နှင့် နောင်အနာဂတ်အတွက် အလွန်အရေးပါသော တိုးတက်ဖြစ်ထွန်းမှုတစ်ရပ် ဖြစ်ပေါ်လာစေရန် ဖြစ်ပေသတည်း။

The Four Assemblies

The expression “four assemblies” refers to a basic division of the Community of Buddhist disciples into monastic and lay, and into male and female. Hence the full set of four assemblies comprises:

- *bhikkhus*,
- *bhikkhunīs*,
- male lay followers,
- female lay followers.

THE MAHĀPARINIBBĀNA-SUTTA

The importance of these four emerges from a passage in the *Mahāparinibbāna-sutta* of the *Dīgha-nikāya* (discourse 16 in the collection). The passage records a statement made by the Buddha at what appears to have been a very early time in his teaching activities, soon after his awakening. In this statement, the Buddha told Māra that he would not pass away until he had achieved his mission of having competent disciples from each of the four assemblies.

For the case of the *bhikkhunīs*, the statement reads as follows:

na tāvāhaṃ, pāpima, parinibbāyissāmi, yāva me bhikkhuniyo na sāvīkā bhavissanti viyattā vinītā visāradā bahussutā dhammadharā dhammānudhammappaṭiṭṭhānā sāmīcīpaṭiṭṭhānā anudhammacārīniyo, sakaṃ ācariya-kam uggahetvā ācikkhissanti desessanti paññāpessanti paṭṭhapessanti vivarissanti vibhajissanti uttānīkarissanti, uppannaṃ parappavādaṃ saha dhammena sunīggahītaṃ niggahetvā sappāṭihāriyaṃ dhammaṃ desessantī ti.

Evil One, I will not enter final Nibbāna for as long as my *bhikkhunī* disciples are not competent, disciplined, confident, learned, upholders of Dhamma, practitioners

ပရိသတ်လေးပါး

ရဟန်းဘဝနှင့် လူဝတ်ကြောင်ဘဝ၊ အမျိုးသားနှင့် အမျိုးသမီးဘဝတို့ကို အခြေပြုဖွဲ့စည်းထားသည့် ပရိသတ်လေးပါးဟူသော ဖော်ပြချက်သည် ဗုဒ္ဓသာဝကအဖွဲ့အစည်း၏ အခြေခံခွဲခြားမှုကို ညွှန်းဆိုထားခြင်းဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ပရိသတ်လေးပါးတွင် -

- ဘိက္ခု (အမျိုးသားရဟန်း)၊
- ဘိက္ခုနီ (အမျိုးသမီးရဟန်း)၊
- ဥပါသကာ (လူဝတ်ကြောင်အမျိုးသား)၊
- ဥပါသိကာ (လူဝတ်ကြောင်အမျိုးသမီး)တို့ ပူပေါင်းပါဝင်နေကြသည်။

မဟာပရိနိဗ္ဗာန်သုတ္တ

ပရိသတ်လေးပါး၏ အရေးပါမှုသည် ဒီဃနိကာယပါဠိတော်၏ မဟာပရိနိဗ္ဗာန်သုတ္တ (သုတ်နံပါတ်၁၆)တွင် ပါရှိသောစာပိုဒ်တစ်ပိုဒ်မှ ပေါ်ထွက်လာခြင်းဖြစ်သည်။ ဤစာပိုဒ်ကား ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ ဘုရားဖြစ်တော်မူပြီးသည့်နောက် ချက်ချင်းမကြာ အစောပိုင်းအချိန်အခါတွင် ဟောကြားတော်မူခဲ့သော ဒေသနာတော်တစ်ခုကို မှတ်တမ်းတင်ထားခြင်းပင် ဖြစ်ပေသည်။ ဤဒေသနာတော်တွင် ဗုဒ္ဓမြတ်စွာက ပရိသတ်လေးပါး၏ တစ်ပါးချင်းစီမှ စွမ်းရည်ပြည့်ဝ သည့်သာဝကများ ပေါ်ထွက်လာခြင်းတည်းဟူသော ဘုရားရှင်၏ရည်မှန်းချက်အောင်မြင် တော်မမူသေးမီ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော်မူလိမ့်မည်မဟုတ်ပါဟု မာရ်နတ်အား မိန့်တော်မူခဲ့သည်။

ဘိက္ခုနီတို့နှင့် ပတ်သက်၍ မြတ်စွာဘုရားက ဤဒေသနာတော်တွင် အောက်ပါအတိုင်း မိန့်ကြားတော်မူထားသည်။

န တာဝါဟံ၊ ပါပိမ၊ ပရိနိဗ္ဗာယိဿာမိ၊ ယာဝ မေ ဘိက္ခုနိယော န သာဝိကာ ဘဝိဿန္တိ ဝိယတ္တာ ဝိနိတာ ဝိသာရဒါ ဗဟုသုတာ ဓမ္မဓရာ ဓမ္မာနုဓမ္မပဋိပန္နာ သာမိစိပဋိပန္နာ အနုဓမ္မစာရိနိယော၊ သကံ အာစရိယကံ ဥဂ္ဂဟိတာ အာစိက္ခိယန္တိ ဒေသေသန္တိ ပညာပေသန္တိ ပဋ္ဌပေသန္တိ ဝိဝရိသန္တိ ဝိဘဇိသန္တိ ဥတ္တာနိကရိသန္တိ၊ ဥပ္ပန္နံ ပရပူဝါဒံ သဟဓမ္မေန သုနိဂ္ဂဟိတံ နိဂ္ဂဟိတာ သပ္ပတိဟာရိယံ ဓမ္မံ ဒေသေသန္တိ တိ။

ယုတ်မာကောက်ကျစ်သော မာရ်နတ်၊ ငါဘုရားရှင်သည် ငါ၏ တပည့်ဘိက္ခုနီတို့ စွမ်းရည် မပြည့်ဝသေးသမျှ၊ စည်းကမ်း မခိုင်မာသေးသမျှ၊ ယုံကြည်မှု မခိုင်မာ သေးသမျှ၊ ဗဟုသုတ မပြည့်စုံသေးသမျှ၊ တရားကို မဆောင်နိုင်သေးသမျှ၊ တရားနှင့်လျော်ညီစွာ မကျင့်နိုင်သေးသမျှ၊ တရားကို ရိုသေစွာ မကျင့်နိုင်

of the Dhamma in conformity with the Dhamma, practising in the proper way, and living in conformity with the Dhamma; who, having learned it from their own teacher, will explain it, teach it, declare it, establish it, disclose it, analyze it, and reveal it; and, having well refuted with Dhamma the tenets of others that have arisen, will teach the Dhamma with wonderful effect.

This statement implies that the Buddha had from the outset planned to have *bhikkhunīs* among his disciples. In other words, the granting of the going forth and higher ordination to female aspirants was an integral dimension of the Buddha's mission from its beginning. This was a necessary requirement for the coming into being of accomplished *bhikkhunīs* in the way described in the passage quoted above. According to the *Mahāparinibbāna-sutta*, the Buddha felt this to be of such importance that he was determined not to pass away until he had achieved it.

The importance this statement carries in the Theravāda tradition is reflected in the fact that it recurs again in other discourse collections in the Pāli canon, namely in the *Iddhipāda-saṃyutta* of the *Saṃyutta-nikāya* (discourse 10), among the Eights of the *Āṅguttara-nikāya* (discourse 70), and in the sixth chapter of the *Udāna* (discourse 1). Clearly this description of four assemblies of capable disciples is of central importance and needs to be taken seriously as enshrining a fundamental principle of the Buddha's teaching activity.

WOMEN'S ABILITY TO AWAKEN

The teachings given by the Buddha, in the way these have come down in the Pāli discourses, were not limited to only privileged members of society. Caste, for example, was considered to be of no direct relevance for one's ability to realize awakening, and neither was gender.

The only passage among the Pāli discourses that openly questions the ability of women to reach awakening is a state-

ပရိသတ်လေးပါး

သေး သမျှ တရားတော်နှင့်အညီ မနေနိုင်သေးသမျှ ကာလပတ်လုံး ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုတော်မူ လိမ့်မည် မဟုတ်။ ထိုပြင် ဘိက္ခုနီတို့သည် သူတို့၏ ဆရာမြတ်တို့ အထံတော်မှ သင်ယူကြပြီးနောက် ပြန်လည်ရှင်းပြခြင်း၊ ပို့ချခြင်း၊ သိစေနိုင်ခြင်း၊ တိုက်တွန်း အားပေးခြင်း၊ ဖွင့်ဆိုခြင်း၊ စိစစ်ခြင်း၊ ထင်ရှားစေခြင်း၊ ပေါ်ပေါက် လာသော သူတစ်ပါးတို့၏ ဝါဒကို တရားသဖြင့် ကောင်းစွာ နှိမ်နင်းခြင်း၊ ဓမ္မကို ပြောင်မြောက်စွာ ဟောပြောနိုင်ခြင်းတို့ မပြုနိုင်သေးသမျှ ကာလပတ်လုံး ငါဘုရားရှင်သည် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော်မူလိမ့်မည် မဟုတ်ပေ။

ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသည် ဘုရားဖြစ်တော်မူစကတည်းက ဘုရားရှင်၏ သာဝကပရိသတ်တို့တွင် ဘိက္ခုနီတို့အား ပါဝင်ကြစေရန် စီစဉ်ထားပြီးပြီဟူ၍ ဤဒေသနာတော်က သဘောသက် ရောက်သည်။ တစ်နည်းဆိုရပါမူ ရည်ရွယ်ချက်ပြင်းပြသော အမျိုးသမီးတို့အား မြင့်မြတ် သည့်ဘိက္ခုနီပြုခြင်းကို ချီးမြှင့်ခွင့်ပြုပေးခြင်းကား ဘုရားဖြစ်တော်မူစကတည်းက မြတ်စွာ ဘုရား ရည်မှန်းထားသော အလွန်အရေးကြီးသည့် ဉာဏ်အမြင်တော်ပင် ဖြစ်ပေသည်။ အထက်၌ ကိုးကားခဲ့သော စာပိုဒ်တွင် ဖော်ပြထားသည့် နည်းလမ်းအတိုင်း အောင်မြင်ပြီး မြောက်သော ဘိက္ခုနီများဖြစ်တည်လာရေးအတွက် ဤဒေသနာတော်သည် လိုအပ်သော အထောက်အထားတစ်ရပ် ဖြစ်သည်။ မဟာပရိနိဗ္ဗာန်သုတ္တအရ ဘိက္ခုနီပရိသတ် မပြည့်စုံ သေးသမျှ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော်မူမူ ခုံးဖြတ်ထားသည်အထိ ဘိက္ခုနီသာသနာသည် အရေး ပါကြောင်း မြတ်စွာဘုရားရှင်က ခံစားနားလည်တော်မူခဲ့သည်။

ပါဠိတော်၏ အခြားသုတ္တန်များတွင် ဤဒေသနာတော်သည် ထပ်မံပါဝင်လာနေ သဖြင့် ထေရဝါဒအစဉ်အလာ၌ အရေးပါလှကြောင်း သိသာထင်ရှားပြီး၊ ဤဒေသနာတော် တွေ့ရှိရသော သုတ္တန်များမှာ သံယုတ္တနိကာယ်၏ ဣဒ္ဓိပါဒသံယုတ် (သုတ်နံပါတ်၁၀)၊ အင်္ဂုတ္တရနိကာယ်၏အဋ္ဌကနိပါတ်(သုတ်နံပါတ်၇၀)၊ ဥဒါနပါဠိ၊ ဆဋ္ဌမအခန်း(သုတ်နံပါတ်၁) တို့ဖြစ်ကြသည်။ စွမ်းရည်ပြည့်ဝသော သာဝကပရိသတ်လေးပါးဟူသော ဤဖော်ပြချက် ကား အရေးပါသော ဗဟိုမဏ္ဍိုင်အဖြစ် ထင်ရှားစေပြီး၊ ဗုဒ္ဓဒေသနာတော်၏ အခြေခံမူ တစ်ရပ်အဖြစ် လေးနက်စွာ မှတ်ယူကြရန် အထူးလိုအပ်ပေသည်။

အမျိုးသမီးတို့၏ သစ္စာသိမြင်နိုင်သော စွမ်းရည်

ပါဠိတော်တို့တွင် ပါရှိသော ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ဒေသနာတော်များသည် လူ့အဖွဲ့အစည်း၏ အခွင့် ထူးခံ လူတန်းစားတို့အတွက်သာဟု ကန့်သတ်ထားခဲ့ခြင်း မရှိချေ။ ဥပမာ- ဇာတ်စနစ်သည်၊ လူသားတစ်ယောက်၏စွမ်းရည်နှင့် သစ္စာတရားကို သိမြင်ရန်အတွက် တိုက်ရိုက်အရေးမပါ သကဲ့သို့၊ လိင်ခွဲခြားဆက်ဆံမှုသည်လည်း ထိုသို့ မယူဆသင့်ပေ။

သစ္စာသိမြင်ရေး အမျိုးသမီးတို့၏စွမ်းရည်ကို ပွင့်လင်းစွာမေးမြန်းထားသော ဂါထာဟူ၍ ပါဠိတော်များတွင် ဗုဒ္ဓဒေသနာတော်ကို မုန်းတီးဆန့်ကျင်သော အဖျက်အင်အား စုများ၏ကိုယ်စားလှယ် မာရ်နတ်က မေးမြန်းခဲ့သော မေးခွန်းဂါထာ တစ်ပုဒ်တည်းသာလျှင်

ment by Māra, the embodiment of the forces that are antagonistic to the Buddha's teaching. The *Bhikkhunī-saṃyutta* of the *Saṃyutta-nikāya* (discourse 2) reports that the *bhikkhuni*, whom Māra had addressed with this challenge, was quick to dismiss his silly ideas:

*itthibhāvo kiṃ kayirā
cittamhi susamāhite,
ñāṇamhi vattamānamhi
sammā dhammaṃ vipassato?*

What does being a woman matter
To one with correct insight into the Dhamma,
When the mind is well concentrated
And knowledge increases?

This is just one of a number of instances, reported in the *Bhikkhunī-saṃyutta*, where Māra invariably has to face defeat on accosting an accomplished *bhikkhunī*. Each of these *bhikkhunīs* proves her worth by rejecting his challenges, showing that the Buddha's vision of having accomplished *bhikkhunī* disciples, able to refute others, did find fulfilment. The same is also evident in the poems by accomplished *bhikkhunīs* collected in the *Therīgāthā*, an impressive testimony to the fact that being a woman does indeed not matter at all when one cultivates concentration and develops insight into the Buddha's teachings.

In this way the coming into existence of an order of *bhikkhunīs* as one of the four assemblies of disciples is an important requirement for the Buddha's message to reach out to all humanity. Both men and women have thereby in principle the option to decide whether to dedicate themselves to the monastic life or implement the teachings of the Buddha within the setting of household life.

THE FOUR ASSEMBLIES AND THE COMMUNITY

The distinct contribution made by the members of each of these four assemblies to the flourishing of the Buddhist Commu-

ပရိသတ်လေးပါး

ရှိ၏။ သံယုတ္တနိကာယ၏ ဘိက္ခုနီသံယုတ္တ (သုတ်နံပါတ်၂)၏ မှတ်တမ်းအရ မာရ်နတ်၏ ရူးသွပ်မိုက်မဲသော အတွေးအခေါ်ကို ဘိက္ခုနီအရှင်မက လျှင်မြန်စွာ ချေဖျက်ပေးခဲ့ရသည့် စိန်ခေါ်မေးခွန်း ဖြစ်သည်။ အရှင်မ၏ အဖြေကား-

ကုတ္တိဘာဝေါ ကိံ ကယိရာ
စိတ္တိမိ သုသမာဟိတေ၊
ဉာဏိမိ ဝတ္တမာနိမိ
သမ္မာ ဓမ္မံ ဝိပဿတော။

အမျိုးသမီးဖြစ်ရသည့် ဘဝသည် အဘယ်ပြဿနာရှိသနည်း။
စိတ်သည် တည်ကြည်ခိုင်မာသည်ရှိသော်
တရားကို မှန်ကန်စွာ ရှုပွားသည်ရှိသော်
အသိဉာဏ် တိုးပွားသည်သာတည်း။

ဤဂါထာသည် ဘိက္ခုနီသံယုတ္တတွင် ဥပမာအရေအတွက်အနည်းငယ်မှ တစ်ခုမျှသာလျှင် ဖြစ်ပြီး၊ ရဟန္တာဖြစ်ပြီးသော ဘိက္ခုနီအရှင်မတစ်ပါးကို နှောင့်ယှက်မေးမြန်းမိတိုင်း အရှုံးနှင့် အမြဲတမ်းရင်ဆိုင်နေရသော မာရ်နတ်၏အကြောင်းကို မှတ်တမ်းတင်ထားသည်။ စွမ်းရည် ပြည့်ဝသော ဘိက္ခုနီတို့သည် ဆန့်ကျင်ဖက်ဝါဒတို့ကို ရင်ဆိုင်ဖြေရှင်းနိုင်သည်ဟူသော ဗုဒ္ဓ၏အမြင်တော် ပြည့်စုံမှန်ကန်ကြောင်းကို၊ ဘိက္ခုနီအရှင်မ တစ်ဦးချင်းစီက မာရ်နတ်၏ စိန်ခေါ်မေးခွန်းတို့ကို အရှင်မတို့၏ စွမ်းရည်ဖြင့် ဖြေဆိုချေဖျက်ကာ သက်သေပြနေကြ သည်။ အမျိုးသမီးပင် ဖြစ်လင့်ကစား သမာဓိထူထောင်၍ မဂ်ပညာ ပွားများလာသည့်အခါ သစ္စာတရားကို စင်စစ်ဧကံသိမြင်နိုင်သည့် လေးစားဖွယ်ရာ ပြယုဂ်တစ်ခုသည်လည်း ထေရီ ဂါထာတွင် စုစည်းထားသည့် ရဟန္တာထေရီမတို့၏ ဥဒါန်းကျူးရင့်သော ဂါထာများထဲမှ အလားတူ အထောက်အထား ဖြစ်သည်။

ဤနည်းအားဖြင့် ပရိသတ်လေးပါးမှ တစ်ပါးဖြစ်သော ဘိက္ခုနီသံဃာဖြစ်တည် လာခြင်းသည် လူ့အဖွဲ့အစည်းတစ်ရပ်လုံးသို့ ဗုဒ္ဓသာသနာ ပြန့်ပွားရေးအတွက် အရေးပါ သော လိုအပ်ချက်တစ်ရပ်ပင် ဖြစ်သည်။ သို့မှသာ အမျိုးသားနှင့်အမျိုးသမီး နှစ်ဖက်လုံး အိမ်ရာတည်ထောင် လူ့ဘောင်ဘဝဖြင့် သာသနာပြုကြမည်လော၊ သို့မဟုတ် သာသနာ ဘောင်ဘဝဖြင့် သာသနာပြုကြမည်လော ဆိုသည်ကို မူအားဖြင့် ရွေးချယ်ခွင့်တူမျှကာ ဆုံးဖြတ်ခွင့်ရကြမည် ဖြစ်ပေသည်။

ပရိသတ်လေးပါးနှင့် လူ့အဖွဲ့အစည်း

ဗုဒ္ဓသာသနာ ထွန်းကားစေရန်အတွက် ဤပရိသတ်လေးပါးမှတစ်ပါးမီသည် ထင်ရှားသော ဆောင်ရွက်ချက်များ လုပ်ဆောင်ကြပြီး၊ သံဃာ၏ဆောင်ရွက်ချက်ကို အင်တိုက်

nity, the *Saṅgha*, can be seen from a discourse among the Fours of the *Aṅguttara-nikāya* (discourse 7). Here is the relevant part, which I present by alternating between the original Pāli and its translation:

bhikkhu, bhikkhave, viyatto vinīto visārado bahussuto dhammadharo dhammānudhammapaṭipanno saṅghaṃ sobheti.

Bhikkhus, a *bhikkhu* who is competent, disciplined, confident, learned, an upholder of the Dhamma, a practitioner of the Dhamma in conformity with the Dhamma, illuminates the Community.

bhikkhunī, bhikkhave, viyattā vinītā visāradā bahussutā dhammadharā dhammānudhammapaṭipannā saṅghaṃ sobheti.

Bhikkhus, a *bhikkhunī* who is competent, disciplined, confident, learned, an upholder of the Dhamma, a practitioner of the Dhamma in conformity with the Dhamma, illuminates the Community.

upāsako, bhikkhave, viyatto vinīto visārado bahussuto dhammadharo dhammānudhammapaṭipanno saṅghaṃ sobheti.

Bhikkhus, a male lay follower who is competent, disciplined, confident, learned, an upholder of the Dhamma, a practitioner of the Dhamma in conformity with the Dhamma, illuminates the Community.

upāsikā, bhikkhave, viyattā vinītā visāradā bahussutā dhammadharā dhammānudhammapaṭipannā saṅghaṃ sobheti.

Bhikkhus, a female lay follower who is competent, disciplined, confident, learned, an upholder of the Dhamma, a practitioner of the Dhamma in conformity with the Dhamma, illuminates the Community.

ရန်ကာယ၊ စတုက္ကနိပါတ(သုတ်နိပါတ်၇)တွင် တွေ့ရှိနိုင်သည်။ ၎င်းနှင့်သက်ဆိုင်သော အပိုင်းများအား မူလပါဠိစာပိုဒ်နှင့် ဘာသာပြန်ဆိုချက် များကို တစ်လှည့်စီ တင်ပြထားသည်မှာ -

ဘိက္ခု၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဝိယတ္တာ ဝိနီတာ ဝိသာရဒေါ ဗဟုသုတော ဓမ္မဓရာ ဓမ္မာ
နုဓမ္မပဋိပန္နော သံဃံ သောဘေတိ။

ဘိက္ခုတို့၊ ဘိက္ခုသည် စွမ်းရည်ရှိသော၊ သီလလုံခြုံသော၊ ယုံကြည်ချက်ခိုင်မာသော၊ ဗဟုသုတနှင့် ပြည့်စုံသော၊ တရားကိုဆောင်သော၊ တရားနှင့် လျော်ညီစွာ ကျင့်သော် သံဃာ့အဖွဲ့အစည်းကို တင့်တယ်တောက်ပစေ၏။

ဘိက္ခုနီ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဝိယတ္တာ ဝိနီတာ ဝိသာရဒေါ ဗဟုသုတော၊ ဓမ္မဓရာ ဓမ္မာနုဓမ္မပဋိပန္နော သံဃံ သောဘေတိ။

ဘိက္ခုတို့၊ ဘိက္ခုနီသည် စွမ်းရည်ရှိသော၊ သီလလုံခြုံသော၊ ယုံကြည်ချက်ခိုင်မာသော၊ ဗဟုသုတပြည့်စုံသော၊ တရားကိုဆောင်သော၊ တရားနှင့်လျော်ညီစွာ ကျင့်သော် သံဃာ့အဖွဲ့အစည်းကို တင့်တယ်တောက်ပစေ၏။

ဥပါသကော၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဝိယတ္တာ ဝိနီတာ ဝိသာရဒေါ ဗဟုသုတော ဓမ္မဓရာ ဓမ္မာနုဓမ္မပဋိပန္နော သံဃံ သောဘေတိ။

ဘိက္ခုတို့၊ ဥပါသကာ အမျိုးသားသည် စွမ်းရည်ရှိသော၊ သီလလုံခြုံသော၊ ယုံကြည်ချက် ခိုင်မာသော၊ ဗဟုသုတပြည့်စုံသော၊ တရားကိုဆောင်သော၊ တရား နှင့်လျော်ညီစွာကျင့်သော် သံဃာ့အဖွဲ့အစည်းကို တင့်တယ်တောက်ပစေ၏။

ဥပါသိကာ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဝိယတ္တာ ဝိနီတာ ဝိသာရဒေါ ဗဟုသုတော ဓမ္မဓရာ ဓမ္မာနုဓမ္မပဋိပန္နော သံဃံ သောဘေတိ။

ဘိက္ခုတို့၊ ဥပါသိကာ အမျိုးသမီးသည် စွမ်းရည်ရှိသော၊ သီလလုံခြုံသော၊ ယုံကြည်ချက် ခိုင်မာသော၊ ဗဟုသုတ ပြည့်စုံသော၊ တရားကိုဆောင်သော၊ တရား နှင့်လျော်ညီစွာ ကျင့်သော် သံဃာ့အဖွဲ့အစည်းကို တင့်တယ်တောက်ပစေ၏။

ime kho, bhikkhave, cattāro viyattā vinītā visāradā bahussutā dhammadharā dhammānudhammapaṭipannā saṅghaṃ sobhenti ti.

Bhikkhus, these four, being competent, disciplined, confident, learned, upholders of the Dhamma, practitioners of the Dhamma in conformity with the Dhamma, illuminate the Community.

In this way, each of the four assemblies makes its own distinct contribution to illuminating the Community, the *Saṅgha*. The discourse continues by summing up the same teaching in verse, which brings out the contributions to be made by each of the four assemblies:

*yo hoti viyatto ca visārado ca,
bahussuto dhammadharo ca hoti;
dhammassa hoti anudhammacārī,
sa tādiso vuccati saṅghasobhano.*

One who is competent and confident,
learned and an upholder of the Dhamma,
who rightly lives in conformity with the Dhamma,
such a one is reckoned as illuminating the Community.

*bhikkhu ca sīlasampanno,
bhikkhunī ca bahussutā;
upāsako ca yo saddho,
yā ca saddhā upāsikā;
ete kho saṅghaṃ sobhenti,
ete hi saṅghasobhanā ti.*

A *bhikkhu* who is endowed with virtue,
a *bhikkhunī* who is learned,
a male lay follower who has faith
and a female lay follower who has faith,
these indeed illuminate the Community,
for they are illuminators of the Community.

ပရိသတ်လေးပါး

ဣမေ ခေါ၊ ဘိက္ခေဝေ၊ စတ္တာရော ဝိယတ္တာ ဝိနိတာ ဝိသာရဒါ ဗဟုသုတာ ဓမ္မ
ဓရာ ဓမ္မာနုဓမ္မပဋိပန္နာ သံဃံ သောဘန္တိ တိ။

ဘိက္ခုတို့၊ ဤပရိသတ်လေးပါးတို့သည် စွမ်းရည်ရှိကြသော်၊ သီလလုံခြုံကြ
သော်၊ ယုံကြည်ချက်ခိုင်မာကြသော်၊ ဗဟုသုတပြည့်စုံကြသော်၊ တရားကို
ဆောင်ကြသော်၊ တရားနှင့်လျော်ညီစွာ ကျင့်သုံးသော် သံဃာ့အဖွဲ့အစည်းကို
တင့်တယ်တောက်ပကြစေ၏။

ဤသို့ဖြင့် ပရိသတ်လေးပါးမှတစ်ပါးစီသည် မိမိတို့ကိုယ်စီရှိ ထူးခြားထင်ရှားသော
ဆောင်ရွက်ချက်များပြုကြလျက် သံဃာ့အဖွဲ့အစည်းအား တင့်တယ်တောက်ပစေသည်။
ဤဒေသနာတော်တွင် ပရိသတ်လေးပါးမှ တစ်ပါးစီ၏ အကျိုးပြုမှုများနှင့် တူညီရာစုစည်း
ထားကာ အနှစ်ချုပ်၍ ဟောကြားထားသည်မှာ-

ယော ဟောတိ ဝိယတ္တာ စ ဝိသာရဒေါ စ၊
ဗဟုသုတော ဓမ္မဓရာ စ ဟောတိ။
ဓမ္မဿ ဟောတိ အနုဓမ္မစာရီ၊
သ တာဒိသော ဝုစ္စတိ သံဃသောဘနော။

စွမ်းရည်ရှိသောသူ၊ ယုံကြည်ချက်ခိုင်မာသောသူ၊
ဗဟုသုတပြည့်စုံပြီး တရားဆောင်သောသူ၊
တရားနှင့်လျော်ညီစွာ ကျင့်သုံးနေထိုင်သောသူ၊
ထိုသူကို သံဃာ့အဖွဲ့အစည်းကို တင့်တယ်စေသူဟူ၍ ဆိုအပ်၏။

ဘိက္ခု။ စ သီလသမ္ပန္နော၊
ဘိက္ခုနီ စ ဗဟုသုတာ။
ဥပါသကော စ ယော သဒ္ဓေါ၊
ယာ စ သဒ္ဓါ ဥပါသိကာ။
ဧတေ ခေါ သံဃံ သောဘန္တိ။
ဧတေ ဟိ သံဃသောဘနာတိ။

သီလသိက္ခာနှင့် ပြည့်စုံသော ဘိက္ခု၊
ဗဟုသုတပြည့်စုံသော ဘိက္ခုနီ၊
သဒ္ဓါတရားကောင်းသော ဥပါသကာ၊
သဒ္ဓါတရားကောင်းသော ဥပါသိကာ၊
သူတို့သည် အမှန်တကယ် သံဃာ့အဖွဲ့အစည်းကို တင့်တယ်ကြစေ၏။
သူတို့ကားသံဃာ့အဖွဲ့အစည်းကို တင့်တယ်စေသူများ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်တည်း။

The verses put the spotlight on the virtue of *bhikkhus* and the learnedness of *bhikkhunīs*, as well as the faith or confidence of male and female lay followers. This does of course not imply that a *bhikkhunī* could not illuminate through her virtue. In fact this is explicitly stated in another discourse among the Fours of the *Aṅguttara-nikāya* (discourse 211) in relation to illuminating an assembly:

bhikkhunī, bhikkhave, sīlavatī kalyāṇadhammā parisa-sobhanā.

Bhikkhus, a *bhikkhunī* who is virtuous and of good character illuminates an assembly.

THE FOUR ASSEMBLIES AND THE DECLINE OF THE DHAMMA

Other discourses more specifically address the contribution to be made by the four assemblies in order to prevent the decline of the Dhamma. According to a discourse in the *Kassapa-saṃyutta* of the *Saṃyutta-nikāya* (discourse 13), the members of each of the four assemblies can contribute to preventing such a decline in the following manner:

idha, kassapa, bhikkhū bhikkhuniyo upāsakā upāsikāyo satthari sagāravā viharanti sappatissā, dhamme sagāravā viharanti sappatissā, saṅghe sagāravā viharanti sappatissā, sikkhāya sagāravā viharanti sappatissā, samādhismiṃ sagāravā viharanti sappatissā.

Kassapa, here *bhikkhus*, *bhikkhunīs*, male lay followers, and female lay followers dwell with respect and regard towards the Teacher, dwell with respect and regard towards the Dhamma, dwell with respect and regard towards the Community, dwell with respect and regard towards the training, and dwell with respect and regard towards concentration.

ime kho, kassapa, pañca dhammā saddhammassa ṭhitiyā asammosāya anantaradhānāya saṃvattantī ti.

ပရိသတ်လေးပါး

ဤဂါထာတို့က ဘိက္ခုတို့၏ သီလဂုဏ်ရည်၊ ဘိက္ခုနီတို့၏ ဗဟုသုတဂုဏ်ရည်တို့ကို လည်းကောင်း၊ ဥပါသကာနှင့် ဥပါသိကာတို့၏ ယုံကြည်မှု သို့မဟုတ် သဒ္ဓါဂုဏ်ရည်ကို လည်းကောင်း မီးမောင်းထိုးပြနေသည်။ ဤအချက်သည် ဘိက္ခုနီတို့က သီလဂုဏ်ရည်ဖြင့် တင့်တယ်မှု မပြုနိုင်ကြပါဟု ဆိုလိုခြင်းမဟုတ်ပါ။ အမှန်စင်စစ် ဤအချက်နှင့် ပတ်သက်၍ ဘုရားရှင်က ရှင်းရှင်းလင်းလင်း ဟောကြားတော်မူခဲ့သည်ကို အင်္ဂုတ္တရနိကာယ၏ စတုတ္ထ နိပါတ (သုတ်နံပါတ် ၂၁၁)တွင် ဖော်ပြထားရှိသည်မှာ -

ဘိက္ခုနီ၊ ဘိက္ခဝေ၊ သီလဝတီ ကလျာဏဓမ္မာ ပရိသသောဘနာ။

ဘိက္ခုတို့၊ သူတော်ကောင်းတရား၊ သီလဂုဏ်ရည်တို့နှင့် ပြည့်စုံသော ဘိက္ခုနီသည် ပရိသတ်ကို တင့်တယ်တောက်ပစေသည်။

ပရိသတ်လေးပါးနှင့် သာသနာတော် ဆုတ်ယုတ်လာခြင်းအကြောင်း

အခြားသုတ္တန်ဒေသနာတော်တို့တွင် သာသနာတော်အား ဆုတ်ယုတ်ခြင်းမှ ကာကွယ်ရန် ဆောင်ရွက်ဖြည့်ဆည်းရမည့်လုပ်ငန်းများကို မြတ်စွာဘုရားရှင်က ပိုမိုတိကျစွာ ဟောကြား ထားခဲ့သည်။ ဤကဲ့သို့ ဆုတ်ယုတ်ခြင်းမှ ကာကွယ်ရန်အတွက် ပရိသတ်လေးပါးမှ တစ်ပါးချင်းစီ၏ သာဝကများက ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်ကြကြောင်းကို သံယုတ္တနိကာယ၏ ကဿပသံယုတ္တ (သုတ်နံပါတ် ၁၃)တွင် အောက်ပါအတိုင်း လေ့လာနိုင်သည် -

ဣဓ၊ ကဿပ၊ ဘိက္ခူ၊ ဘိက္ခုနီယော ဥပါသကာ ဥပါသိကာယော သတ္တာရိ သဂါရဝါ ဝိဟရန္တိ သပ္ပတိဿာ၊ ဓမ္မေ သဂါရဝါ ဝိဟရန္တိ သပ္ပတိဿာ၊ သံဃေ သဂါရဝါ ဝိဟရန္တိ သပ္ပတိဿာ၊ သိက္ခာယ သဂါရဝါ ဝိဟရန္တိ သပ္ပတိဿာ၊ သမာဓိသ္မိံ သဂါရဝါ ဝိဟရန္တိ သပ္ပတိဿာ။

ကဿပ၊ ဤသာသနာတော်၌ ဘိက္ခု၊ ဘိက္ခုနီ၊ ဥပါသကာ၊ ဥပါသိကာတို့သည် ဘုရားကို လေးစားမြတ်နိုးစွာ နေထိုင်ကြကုန်၏။ တရားကို၊ သံဃာကို၊ သီလကို သမာဓိကို လေးစားမြတ်နိုးစွာ နေထိုင်ကြကုန်၏။

ဣဓေ ခေါ၊ ကဿပ၊ ပဉ္စ ဓမ္မာ သဒ္ဓမ္မဿ ဌိတိယာ အသမ္မောသာယ အနန္တရဓာနာယ သံဝတ္တန္တိ တိ။

Kassapa, these are the five qualities that lead to the longevity of the true Dhamma, to its non-decay and non-decline.

In this way the respectful and reverential behaviour of each of the four assemblies, including the assembly of *bhikkhunīs*, is what prevents the decline of the Dhamma. Similar presentations can be found in several discourses in the *Aṅguttara-nikāya*. Besides occurrences among the Sixes (discourse 40) and among the Sevens (discourse 56), another such statement, found among the Fives (discourse 201), mentions the following additional object of respect:

bhikkhū bhikkhuniyo upāsakā upāsikāyo ... aññamaññaṃ sagāravā viharanti sappatissā.

Bhikkhus, bhikkhunīs, male lay followers, and female lay followers ... dwell with respect and regard towards one another.

Mutual respect and regard between the four assemblies of the Buddha's disciples is clearly required in order to ensure their smooth cooperation and thereby prevent a decline of the Dhamma. Through such forms of respect and regard the four assemblies can support each other in the implementation of the Buddha's teachings.

THE WHEEL-MARK ON THE BUDDHA'S FEET

The significance of establishing the four assemblies can be seen in a passage related to the thirty-two superior bodily marks with which, according to tradition, the Buddha was endowed. The *Lakkhaṇa-sutta* of the *Dīgha-nikāya* (discourse 30) sets each of these marks in relation to past life virtues and former deeds of the Buddha-to-be.

One of these marks concerns the soles of the Buddha's feet, which were adorned with auspicious wheel-marks. The *Lakkhaṇa-sutta* relates the possession of these auspicious marks, already evident at the time when the Buddha-to-be was

ပရိသတ်လေးပါး

ကဿပ၊ ဤတရားငါးမျိုးတို့ကား သာသနာတော်၏ ရေရှည်တည်တံ့မှုအတွက်၊ မပျက်စီးရန်နှင့် မကျဆင်းရန် အတွက်သာတည်း။

ဤသို့ဖြင့် ဘိက္ခုနီပရိသတ်အပါအဝင် ပရိသတ်လေးပါးမှတစ်ပါးစီ၏ လေးစားကြည်ညို ဖွယ် အပြုအမူများက သာသနာတော်ဆုတ်ယုတ်လာခြင်းကို ကာကွယ်ပေးနိုင်ပေလိမ့်မည်။ အင်္ဂုတ္တရနိကာယတွင်ပါသော သုတ္တန်အချို့တွင်လည်း အလားတူဖော်ပြချက်တို့ကို တွေ့နိုင် ပါသည်။ ဆဋ္ဌကနိပါတ် (သုတ်နံပါတ် ၄၀)နှင့် သတ္တကနိပါတ် (သုတ်နံပါတ် ၅၆)တွင် ဖော်ပြ ထားသော အဖြစ်အပျက်များအပြင် ပဉ္စကနိပါတ် (သုတ်နံပါတ် ၂၀၁)တွင်လည်း ဂါရဝပြု ရမည့်အကြောင်းကို အောက်ပါအတိုင်း ထပ်ဆင့် ဖော်ပြထားသည် -

ဘိက္ခု။ ဘိက္ခုနီယော ဥပါသကာ ဥပါသိကာယော . . . အညမညံ သဂါရဝါ ဝိဟ ရန္တိ သပ္ပတိဿ။

ဘိက္ခု။ ဘိက္ခုနီ၊ ဥပါသကာ၊ ဥပါသိကာ တို့သည် . . . အပြန်အလှန် လေးစားစွာ၊ မြတ်နိုးစွာ နေထိုင်ကြသည်။

ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ တပည့်သာဝက ပရိသတ်လေးပါးအကြား အပြန်အလှန်လေးစားမှုနှင့် အသိ အမှတ်ပြုမှုတို့သည် ညီညွတ်စွာ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရန်အတွက် ထင်ရှားစွာ လိုအပ်နေပြီး၊ ထိုသို့ဆောင်ရွက်မှသာလျှင် သာသနာတော်ဆုတ်ယုတ်လာခြင်းကို ကာကွယ်နိုင်ပေမည်။ ထိုသို့ ပရိသတ်လေးပါးတို့၏ အပြန်အလှန်လေးစားမှု၊ အသိအမှတ်ပြုမှုတို့က ဗုဒ္ဓသာသနာ တော်အရေး ဆောင်ရွက်ကြရာတွင် အပြန်အလှန် ထောက်ပံ့ပေးနိုင်ကြသည်။

ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ ခြေတော်ရာတွင် ပါရှိသော စကြာဘီးလက္ခဏာ

ပရိသတ်လေးပါး ဖွဲ့စည်းတည်ဆောက်ပုံ၏ ထူးခြားချက်ကို ပဋိကရီးရာအရ မြတ်ဗုဒ္ဓ၏ မဟာပုရိသလက္ခဏာတော်(၃၂)ပါးတို့နှင့် ပတ်သက်သော ပါဠိတော်တွင် တွေ့မြင်ရသည်။ ဒီဃနိကာယ၏ လက္ခဏသုတ္တံ (သုတ်နံပါတ် ၃၀)တွင် ဤမဟာပုရိသလက္ခဏာတော်တို့၏ တစ်ခုချင်းစီကို ဘုရားအလောင်းတော်၏ ရှေးဘဝစွမ်းရည်၊ ကုသိုလ်ကံများနှင့် ဆက်စပ်၍ ထည့်သွင်းဖော်ပြထားသည်။

မဟာပုရိသလက္ခဏာတော်တို့၏ တစ်ပါးမှာ မြတ်ဗုဒ္ဓ၏ ခြေဖဝါးပြင်တော်ဝယ် ကျက်သရေမင်္ဂလာရှိလှသော စကြာဘီးလက္ခဏာတော်နှင့် ပူဇော်ဖွယ်ရာ ပြည့်စုံနေခြင်း ပင်ဖြစ်သည်။ လက္ခဏသုတ္တန်က ဘုရားအလောင်းတော် မွေးဖွားတော်မူကတည်းကပင် ဤမင်္ဂလာလက္ခဏာတော်များပါရှိနှင့်တော်မူ၍ ပိုင်ဆိုင်တော်မူပြီး၊ ဗုဒ္ဓဘုရားရှင်ဖြစ်လာပြီး နောက်တွင်ကား၊ ဘိက္ခုနီအပါအဝင် တပည့်သာဝကများစွာတို့၏ ဝန်းရံဆည်းကပ်ခြင်းကို ခံယူရရှိတော်မူသည်ဟု ဆက်စပ်ဖော်ပြထားသည်။ ပါဠိတော်က အောက်ပါအတိုင်း ဆက်လက်၍ ဖော်ပြထားသည် -

just born, to his destiny of being surrounded, once he had become a Buddha, by a large retinue of disciples, including *bhikkhunīs*. The passage proceeds as follows:

heṭṭhā pādātalesu cakkāni jātāni honti saḥassārāni sanemikāni sanābhikāni sabbākāraparipūrāni suvibhattantarāni.

On the soles of his feet wheels manifest with a thousand spokes, complete in all respects with rim and hub, and well arranged.

so tena lakkhaṇena samannāgato ... sace pana agārasmā anagāriyaṃ pabbajati, arahaṃ hoti sammāsambuddho loke vivaṭṭacchaddo.

Being endowed with this mark ... if he goes forth from the home life into homelessness, he becomes an Arahant, a Fully Awakened One, who withdraws the veil [of ignorance] from the world.

buddho samāno kiṃ labhati? mahāparivāro hoti; mahā'ssa honti parivārā bhikkhū bhikkhuniyo upāsakā upāsikāyo devā manussā asurā nāgā gandhabbā. buddho samāno idaṃ labhati.

Being a Buddha what does he gain? He has a great company. Great are his retinues of *bhikkhus*, *bhikkhunīs*, male lay followers, female lay followers, *devas*, humans, *asuras*, *nāgas*, and *gandhabbas*. Being a Buddha he gains this.

This makes the existence of each of the four assemblies an integral, even indispensable part of the very condition of being a Buddha as a teacher of humanity. In this way the present passage goes a step further than the *Mahāparinibbāna-sutta*, according to which the Buddha had planned, after his awakening, to have *bhikkhunī* disciples. According to the *Lakkhaṇa-sutta*, this was already clear well before the Buddha reached awakening, namely since the time of the Buddha's birth, as evi-

ပရိသတ်လေးပါး

ဟေဠာ ပါဒတလေသု စက္ကန် ဇာတာန် ဟောန္တိ သဟဿာရာနိ သနေမိကာနိ သ နာဘိကာနိ သဗ္ဗကာရပရိပူရာနိ သုဝိဘတ္တန္တရာနိ။

ဘုရားအလောင်းတော်၏ ခြေဖဝါးတော်၌ အကန့်တစ်ထောင် ဝင်ရိုးဘီးနှင့် အနားကွပ်တို့ပါ ထင်ရှားပေါ်လွင်နေသော စကြာဘီးအမှတ်လက္ခဏာပါရှိပေ၏။

သော တေန လက္ခဏေန သမန္တာဂတော . . . သစေ ပန အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇ္ဇတိ၊ အရဟံ ဟောတိ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ လောကေ ဝိဝဋ္ဌစ္စဒေါ။

ဤလက္ခဏာတော်နှင့် ပြည့်စုံခြင်းကြောင့် . . . ဘုရားအလောင်းတော်သည် အိမ် ရာတည်ထောင် လှူဘောင်ဘဝကို စွန့်လွှတ်၍ တောထွက်ကာ ရဟန်းပြုပါက အဝိဇ္ဇာမောဟအမှောင်ကို ရှင်းလင်းပြီး အရဟံ၊ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဂုဏ်တော်တို့နှင့် ပြည့်စုံသော ဘုရားတစ်ဆူဖြစ်သို့ ရောက်တော်မူပေလိမ့်မည်။

ဗုဒ္ဓေါ သမာနော ကံ လဘတိ? မဟာပရိဝါရော ဟောတိ၊ မဟာဿ ဟောတိ ပရိဝါရာ ဘိက္ခု၊ ဘိက္ခုနိယော ဥပါသကာ ဥပါသိကာ ယာ ဒေဝါ မနုဿာ အသုရာ နာဂါ ဂန္ဓဗ္ဗာ၊ ဗုဒ္ဓေါ သမာနော ဣဒံ လဘတိ။

ဘုရားအဖြစ်ကို ရောက်တော်မူခြင်းဖြင့် အဘယ်အကျိုးကို ရအံ့သနည်း။ ဘုရားရှင်အနေဖြင့် မြင့်မြတ်သော ပရိတ်သတ်အခြေအရံကို ရတော်မူပေ၏။ ဘိက္ခု၊ ဘိက္ခုနိ၊ ဥပါသကာ၊ ဥပါသိကာ ပရိတ်သတ်များ၊ နတ်၊ လူ၊ အသုရာ၊ နဂါး နှင့် ဂန္ဓဗ္ဗ ပရိသတ်တို့ကား ကြီးမြတ်ကြ၏။ ဤဘုရားအဖြစ်သို့ ရောက်တော်မူ ခြင်းကြောင့် ရရှိသော အကျိုးတရားများပင်တည်း။

ဤအခြင်းအရာက ပရိသတ်လေးပါးမှ တစ်ပါးစီ၏ ဖြစ်တည်မှုမှာ လူသားတို့၏ ဆရာတစ် ဆူဖြစ်သော ဗုဒ္ဓရှင်တော် ပွင့်တော်မူလာရခြင်းအတွက် ဖြစ်တည်ရမည့် မဖြစ်မနေ လိုအပ် ချက်တစ်ရပ် ဖြစ်လာစေပါသည်။ ဘုရားရှင်အနေဖြင့် သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်ကို ရတော်မူ၍ ဘုရားအဖြစ်ကို ရပြီးလျှင် ဘိက္ခုနိပရိတ်သတ်ကို ရရှိရန် အစီအစဉ်ရှိထားပြီးဖြစ်ကြောင်း၊ ဖော်ပြထားသော မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ္တထက်ပင် ဤပဋိတော်က ရှေ့သို့ ခြေတစ်လှမ်းသာ နေပေသေး၏။ လက္ခဏသုတ္တန်တွင်ပါရှိသည်မှာ၊ ဘုရားရှင်သည် ဘုရားအဖြစ်သို့ ရောက်ရှိ တော်မူမီ၊ ဖွားမြင်တော်မူစဉ်ကတည်းကပင် ခြေဖဝါးတော်တွင် ပါရှိလာသော စကြာဘီး အမှတ်အသားမှာ ထင်ရှားလျက် ရှိပြီးဖြစ်ပေ၏။ ဤသို့လျှင် လက္ခဏသုတ္တန်က ဘုရားရှင် အနေဖြင့် ဘိက္ခုနိပရိတ်သတ် ရှိလာစေရန်အတွက် အကြောင်းရှိထားပြီးဖြစ်ကြောင်း ဧကံ မလွဲ ထင်ရှားပေသည်။

dent from the auspicious wheel marks on his feet. In this way the *Lakkhaṇa-sutta* makes it indubitably clear that the Buddha was destined to have *bhikkhunī* disciples.

THE COMPLETENESS OF THE HOLY LIFE

The preceding discourse in the same *Dīgha-nikāya*, the *Pāsā-dika-sutta* (discourse 29), reports the Buddha declaring that the completeness of the holy life taught by him was evident in the accomplishments reached by the four assemblies of his disciples. For the case of the *bhikkhunīs*, his declaration takes the following form:

santi kho pana me, cunda, etarahi therā bhikkhuniyo sāvīkā viyattā vinītā visāradā pattayogakkhemā, alaṃ samakkhātum saddhammassa, alaṃ uppanaṃ parappavādaṃ sahadhammena suniggahītaṃ niggahetvā sappāhāriyaṃ dhammaṃ desetum.

Cunda, I have senior *bhikkhunī* disciples now who are competent, disciplined, confident, who have reached security from bondage, who are capable of proclaiming the true Dhamma and who, having well refuted with Dhamma the tenets of others that have arisen, are capable of teaching the Dhamma with wonderful effect.

The discourse continues with the same statement made for *bhikkhunīs* of middle standing, *majjhimā bhikkhuniyo*, and even for those who are new, *navā bhikkhuniyo*, in the sense of having only recently been ordained.

In other words, such highly accomplished disciples of the Buddha, who are capable of teaching the Dhamma and of standing their ground in debate with others, were found not only among senior *bhikkhunīs*, but also among those who had less seniority and even among some who had only recently joined the Buddhist Order of *bhikkhunīs*.

This confirms that the Buddha had indeed achieved his mission, as proclaimed in the *Mahāparinibbāna-sutta*, of having

ဗြဟ္မစရိယ ပြုဖွယ်ကိစ္စများကို ပြီးမြောက်အောင်မြင်စေခြင်း

ဒီဃနိကာယရှေ့ပိုင်းတွင်ရှိသော ပါသာဒိကသုတ္တ (သုတ်နံပါတ်၂၉)အရ မြတ်ဗုဒ္ဓဘုရားရှင် သက်တော်ထင်ရှားရှိစဉ်ကာလအတွင်း ပရိတ်သတ်လေးပါးနှင့် ပြည့်စုံပြီးဖြစ်သောကြောင့် ပြုဖွယ်ကိစ္စများကို ပြုပြီးဖြစ်ကြောင်း အတိအလင်းဟောကြားခဲ့ပေသည်။ ဘိက္ခုနီတို့နှင့် စပ်လျဉ်း၍ ဘုရားရှင်က အောက်ပါအတိုင်း မိန့်တော်မူသည် -

သန္တိ ခေါ် ပန မေ၊ စန္ဒ၊ တေရဟိ တေရာ ဘိက္ခုနီယော သာဝိကာ ဝိယတ္တာ ဝိနီ တာ ဝိသာရဒါ ပတ္တယောဂက္ခေမာ၊ အလံ သမက္ခာတုံ သဒ္ဓမ္မဿ၊ အလံ ဥပ္ပန္နံ ပ ရပ္ပဝါဒံ သဟဓမ္မေန သုနိဂ္ဂဟိတံ နိဂ္ဂဟေတွာ သပ္ပိဋ္ဌိဟာရိယံ ဓမ္မံ ဒေသေတုံ။

စန္ဒ ယခုအခါ မဂ်၏အစွမ်းဖြင့် လိမ္မာကြကုန်သော ဆုံးမအပ်ပြီးဖြစ်ကုန်သော ရဲရင့်ခြင်းသို့ရောက်ကြကုန်သော ယောဂ၏ကုန်ရာ အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်ပြီး ဖြစ်ကုန်သော သူတော်ကောင်းတရားကို ကောင်းစွာ ဟောရန် စွမ်းနိုင်ကုန် သော ဖြစ်ပေါ်လာသော သူတစ်ပါးအယူကို အကြောင်းနှင့်လျော်စွာ ကောင်းစွာ ဖိနှိပ် ချေပခြင်းဖြင့် ဖိနှိပ်ချေပ၍ ဝဋ်မှထုတ်ဆောင်သော တရားကို ဟော ရန် စွမ်းနိုင် ကုန်သောငါ၏တပည့် သီတင်းကြီး ဘိက္ခုနီတို့သည် ရှိကုန်သည် သာလျှင်တည်း။

ဤတရားတော်ကို ဆက်လက်ဟောကြားရာတွင် ဝါစဉ်လတ်ဘိက္ခုနီများ “မဇ္ဈိမဘိက္ခုနီ ယော”နှင့် ဘိက္ခုနီပြုပြီးကာစဖြစ်သော ဝါစဉ်ငယ်ဘိက္ခုနီများ “နဝါဘိက္ခုနီယော”ကိုပင် ထည့်သွင်း ဟောကြားတော်မူခဲ့သည်။

တစ်နည်းအားဖြင့်ဆိုရသော် ဓမ္မအရာ၌ လိမ္မာကျွမ်းကျင်ပြီး အခြားတပါး သော အယူဝါဒရှိသူတို့နှင့် အကျိုးအကြောင်းသင့် ချေပနိုင်ကြကုန်သော၊ နိဗ္ဗာန်ရောက် ကြောင်း တရားကိုဟောကြားနိုင်ကြကုန်သော ဘိက္ခုနီများတွင် ဝါစဉ်ကြီး ဘိက္ခုနီများ သာမက၊ ပို၍ ငယ်သော ဘိက္ခုနီများအပြင်၊ သာသနာ့ဘောင်သို့ ဝင်ရောက်ပြီးကာစ ဘိက္ခုနီများလည်း ပါဝင်နေသည်ကို တွေ့ခဲ့ရပေသည်။

ဤအချက်ကပင်လျှင် ဘုရားရှင်အနေဖြင့် မဟာပရိနိဗ္ဗာန်သုတ္တတွင် ဟောကြား တော်မူထားသကဲ့သို့ တရားဓမ္မအရာ၌ လိမ္မာကျွမ်းကျင်သော၊ ဆုံးမအပ်ပြီးဖြစ်သော၊ ရဲရင့်သော သာဝကများသည် ဘိက္ခုနီပရိတ်သတ်အပါအဝင် ပရိတ်သတ်လေးပါးလုံး တွင် ပြည့်စုံပြီးဖြစ်၍ ပြုဖွယ်ကိစ္စအဝဝကို ဆောင်ရွက်ပြီးဖြစ်သည်ဟူသော အကြောင်းကို ခိုင်မာစေသည်။

competent, disciplined, and confident disciples from each of these four assemblies, including an assembly of *bhikkhunīs*.

The *Pāsādika-sutta* sets this in contrast to a type of teaching and holy life that does not possess accomplished disciples from each of the four assemblies, which for this reason will be incomplete. In other words, for the “holy life”, the *brahmacariya*, taught by the Buddha to be “complete” or “perfect”, *paripūra*, the coming into being of accomplished *bhikkhunī* disciples is a necessary requirement.

Without the coming into existence of such *bhikkhunī* disciples, it would not have been possible for the *Pāsādika-sutta* to proclaim that the holy life taught by the Buddha is complete in all respects.

HIGH NUMBERS OF ARAHANT BHIKKHUNĪS

A similar perspective also emerges from the *Mahāvaccagotta-sutta* in the *Paribbājaka-vagga* of the *Majjhima-nikāya* (discourse 73). According to this discourse, the completeness of the Buddha’s dispensation was evident in the high numbers of *bhikkhus* and *bhikkhunīs* who had become fully liberated, and in the fact that similarly high numbers of male and female lay followers had attained lower levels of awakening. Here is the passage relevant for the case of *bhikkhunīs*:

na kho, vaccha, ekaṃ yeva sataṃ na dve satāni na tīṇi satāni na cattāri satāni na pañca satāni, atha kho bhiiyyo va yā bhikkhuniyo mama sāvika āsavānaṃ khayā anāsa-vaṃ cetovimuttiṃ paññāvimuttiṃ diṭṭhe va dhamme sa-vaṃ abhiññā sacchikatvā upasampajja viharantī ti.

Vaccha, there are not only one hundred, not two hundred, not three hundred, not four hundred, not five hundred, but even more *bhikkhunīs*, disciples of mine, who with the destruction of the influxes have here and now realized for themselves through higher knowledge, and dwell established in, the influx-free liberation of the mind and liberation by wisdom.

ပရိသတ်လေးပါး

ဘုရားရှင် သက်တော်ထင်ရှားရှိတော်မူစဉ်၊ ပရိသတ်လေးပါးတွင် တစ်ပါးစီမှ မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်တရားမှန်ကို မရရှိသေးသော သာဝကများကင်းမဲ့နေသောကြောင့် သာသနာ နွယ်ဝင်ဘဝသည် မပြည့်စုံသည့်အကြောင်းကို ဤပါသာဒိကသုတ်တွင် ခွဲခြားပြထား၏။ တနည်းအားဖြင့် “သာသနာနွယ်ဝင်ဘဝ”ဟူသောဝေါဟာရသည် ဘုရားရှင်ဟောကြားတော် မူသော ဗြဟ္မစရိယ(မြတ်သောအကျင့်)ကို ပြီးမြောက်စေရန်(သို့)ပြည့်စုံစေရန်မှာ “ပရိပူရာ” ဟူသော ရဟန်းကိစ္စပြီးစီးကုန်သော ဘိက္ခုနီသာဝကများ ပေါ်ပေါက်ဖြစ်တည်လာခြင်း လိုအပ်ချက်တစ်ရပ်ပင် ဖြစ်ပေ၏။

ထိုသို့သော ဘိက္ခုနီပရိသတ် ဖြစ်တည်လာခြင်းမရှိခဲ့လျှင်၊ ပါသာဒိကသုတ်တွင် ဘုရားရှင်ဟောကြားခဲ့သော၊ သာသနာနွယ်ဝင်ဘဝသည် ကိစ္စအဝဝတို့နှင့် ပြီးပြည့်စုံပါသည် ဟု ဟောကြားချက်မှာ ဖြစ်နိုင်ဖွယ် မဟုတ်တော့ပေ။

ဘိက္ခုနီရဟန္တာအရေအတွက် မြင့်မားလာခြင်း

အလားတူအမြင်တစ်ရပ်မှာလည်း မဇ္ဈိမနိကာယ၊ ပရိဗ္ဗာဇကဝဂ္ဂ၊ မဟာဝစ္ဆဂေါတ္တသုတ္တန် (သုတ်နံပါတ်၇၃)တွင် တဖန်ပြန်လည်ပေါ်ထွက်လာပေ၏။ ဤသုတ္တန်အရ ရဟန်းကိစ္စပြီးစီး ကြကုန်သော ဘိက္ခုနှင့် ဘိက္ခုနီတို့၏ အရေအတွက် မြင့်မားလာခြင်းနှင့် အောက်မဂ်အောက်ဖိုလ်များ ရရှိပြီးခဲ့ကြကုန်သော ဥပါသကာ၊ ဥပါသိကာ အရေအတွက်သည်လည်း မြင့်မားလာခြင်းတို့ကြောင့် ဘုရားရှင်၏ ပြုဖွယ်ကိစ္စများ ပြီးဆုံးခြင်းမှာ ထင်ရှားခဲ့ပေ၏။ ဤစာပိုဒ်တွင် ဘိက္ခုနီတို့နှင့် စပ်လျဉ်းသော အကြောင်းကို တင်ပြထားသည် -

န ခေါ ဝစ္ဆ၊ ဧကံ ယေဝ သတံ န ဒွေ သတာနိ န တီဏိ သတာနိ န စတ္တာရိ သတာနိ န ပဉ္စ သတာနိ၊ အထ ခေါ ဘိယျောဝ ယာ ဘိက္ခုနီယော မမ သာဝိကာ အာသဝါနံ ခယာ အနာသဝံ စေတောဝိမုတ္တိံ ပညာဝိမုတ္တိံ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သယံ အဘိညာသဇ္ဈိကတာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရန္တိ တိ။

ဝစ္ဆ ငါဘုရား၏ ဘိက္ခုနီ တပည့်တို့တွင် အာသဝေါတရားတို့ကို အဆင့်မြင့် ဉာဏ် တို့ဖြင့် ပယ်ရှားဖျက်ဆီးလျက် သူတို့ကိုယ်တိုင် သစ္စာသိပြီးသူများ၊ ဉာဏ်ပညာ ဖြင့် လွတ်မြောက်ပြီး၊ အာသဝေါကင်းသော စိတ်ဖြင့် နေထိုင်ကြသူများသည် တစ်ရာ မက၊ နှစ်ရာ မက၊ သုံးရာ မက၊ လေးရာ မက၊ ငါးရာ မက၊ ထို့ထက် ပိုမို၍ များစွာ များစွာ ရှိနေကြပြီ။

This forms the reply to the query by the wandering ascetic Vacchagotta if, in addition to the Buddha himself and his *bhikkhu* disciples, any *bhikkhunī* had realized the final goal. The Buddha's statement in the *Mahāvaccagotta-sutta* makes it clear that there was in fact a large number of such *bhikkhunīs*, more than five hundred.

This in turn implies that the *bhikkhunīs* who feature in the *Bhikkhunī-saṃyutta* as being able to defeat Māra, or those whose verses are recorded in the *Therīgāthā*, are not the only instances of accomplished *bhikkhunīs*. Judging from the description given by the Buddha in the *Mahāvaccagotta-sutta*, his granting of ordination to women resulted in the coming into existence of large numbers of arahant *bhikkhunīs*.

OUTSTANDING INDIVIDUAL BHIKKHUNĪS

Besides the *Bhikkhunī-saṃyutta* and the *Therīgāthā*, accomplished *bhikkhunīs* are also prominent in the *Aṅguttara-nikāya* among the Ones (section 14). The relevant section lists various disciples according to their respective eminence.

In relation to being accomplished in wisdom and in supernormal powers, two *bhikkhunīs* are mentioned as particularly outstanding:

etad aggaṃ, bhikkhave, mama sāvikanāṃ bhikkhunīnaṃ mahāpañānaṃ yadidaṃ khemā.

Bhikkhus, she is the foremost among my *bhikkhunī* disciples in great wisdom, namely Khemā.

etad aggaṃ, bhikkhave, mama sāvikanāṃ bhikkhunīnaṃ iddhimantānaṃ yadidaṃ uppalavaṇṇā.

Bhikkhus, she is the foremost among my *bhikkhunī* disciples in supernormal powers, namely Uppalavaṇṇā.

The same two *bhikkhunīs* are also mentioned in the *Aṅguttara-nikāya* among the Twos (section 12) and again among the Fours (discourse 176) as the role models for other *bhikkhunīs*,

ဤစာပိုဒ်တွင် ဝစ္ဆဂေါတ္ထပရပိုဇ်က မြတ်စွာဘုရားရှင်အား၊ ဘုရားရှင်နှင့် ဘိက္ခုသောဝကတို့ အပြင် ဘိက္ခုနီတို့သည်လည်း ရဟန်းကိစ္စပြီးစီးကြပါသလောဟု မေးလျှောက်လာသည်ကို ပြန်လည် ဖြေကြားထားခြင်းအကြောင်း ဖြစ်သည်။ ရဟန်းကိစ္စပြီးစီးခဲ့သော ဘိက္ခုနီအရေ အတွက်မှာ ငါးရာကျော်မျှရှိပြီးကြောင်း မဟာဝစ္ဆဂေါတ္ထသုတ္တန်တွင် ပါရှိသော ဘုရားရှင်၏ မိန့်ကြားချက်က ရှင်းလင်းထင်ရှားစေသည်။

ဤအကြောင်းအရာသည် မာရ်နတ်ကို အောင်မြင်နိုင်စွမ်းသော ဘိက္ခုနီသံယုတ္တ တွင်ပါရှိသည့် ရဟန္တာအရှင်မများ (သို့) ဝေရီဂါထာတွင် မှတ်တမ်းတင်ထားသည့် ဥဒါန်း များကို ကျူးရင့်ခဲ့ကြသော ရဟန္တာအရှင်မတို့သည် ဘိက္ခုနီများအနေဖြင့် ရဟန်းကိစ္စပြီးစီး ခဲ့ကြသည်ဟူသော ဖြစ်စဉ်များမျှသာမဟုတ်ဘဲ အဓိပ္ပါယ်သက်ရောက်စေသည်။ ဘုရားရှင် ဟောကြားတော်မူခဲ့သည့် မဟာဝစ္ဆဂေါတ္ထသုတ္တလာ အကြောင်းအရာများကို ကြည့်လျှင်၊ ဘုရားရှင်က အမျိုးသမီးတို့ကို ရဟန်းပြုခွင့်ပေးခဲ့ခြင်းကြောင့် များစွာသော ဘိက္ခုနီ ရဟန္တာအရှင်မများ ပေါ်ထွက်လာခြင်း ရလဒ်ပင်ဖြစ်သည်။

ဘိက္ခုနီ တစ်ဦးချင်းစီ၏ ထူးချွန်မှု

ဘိက္ခုနီသံယုတ္တနှင့် ဝေရီဂါထာတို့အပြင် အင်္ဂုတ္တရနိကာယ၏ ဧကကနိပါတ (အပိုင်း ၁၄) တွင်လည်း ရဟန္တာဘိက္ခုနီအရှင်မတို့၏ ထူးချွန်ထင်ရှားပုံကို ဖော်ပြ ထားသည်။ ဤအပိုင်း တွင် အရှင်မတို့၏အကြောင်းကို ထူးချွန်ထင်ရှားမှုအလိုက် တင်ပြထားသည်။

ပညာအရာတွင် အမြတ်ဆုံး ဧတဒဂ်ရ ရဟန္တာအရှင်မကြီးနှင့် တန်ခိုးအရာ တွင် အထူးချွန်ဆုံး ဧတဒဂ်ရ ရဟန္တာအရှင်မကြီး နှစ်ပါးတို့ကို ဆက်နွယ် ဖော်ပြ ထားသည်မှာ -

ဧတဒဂ္ဂံ၊ ဘိက္ခဝေ၊ မမ သာဝိကာနံ ဘိက္ခုနီနံ မဟာပညာနံ ယဒိဒံ ခေမာ။

ဘိက္ခုတို့၊ ပညာဉာဏ်ကြီးမားကြသော ငါဘုရား၏ ဘိက္ခုနီတပည့်တို့တွင် ခေမာ ဝေရီကား ဉာဏ်ပညာအကြီးမားဆုံး ဖြစ်ပေသည်။

ဧတဒဂ္ဂံ၊ ဘိက္ခဝေ၊ မမ သာဝိကာနံ ဘိက္ခုနီနံ ဣဒ္ဓိမန္တိနံ ယဒိဒံ ဥပ္ပလဝဏ္ဏာ။

ဘိက္ခုတို့၊ တန်ခိုးကြီးမားကြသော ငါဘုရား၏ဘိက္ခုနီတပည့်တို့တွင် ဥပ္ပလဝဏ် ဝေရီကား တန်ခိုးအကြီးမားဆုံး ဖြစ်ပေသည်။

အရှင်သာရိပုတ္တရာနှင့် အရှင်မဟာမောဂ္ဂလာန် တို့ကို အခြားဘိက္ခုတို့အတွက် အတုယူ အားကျဖွယ်အဖြစ် ဖော်ပြထားသကဲ့သို့၊ အထက်ပါ ဘိက္ခုနီအရှင်မကြီးနှစ်ပါးတို့ကိုလည်း အင်္ဂုတ္တရနိကာယ၊ ဒုကနိပါတ(အပိုင်း၁၂)နှင့် ထပ်မံ၍ စတုတ္ထနိပါတ (သုတန်ပိတ်ဘုဇ်) တို့တွင် အခြားဘိက္ခုနီတို့အတွက် အားကျအတုယူဖွယ်အဖြစ် ဖော်ပြထားပေသည်။

just as Sāriputta and Mahāmoggallāna served as the role models for other *bhikkhus*.

Returning to the Ones of the *Aṅguttara-nikāya*, other *bhikkhunīs* were outstanding for mastery of the *Vinaya* and teaching the Dhamma, as follows:

etad aggaṃ, bhikkhave, mama sāvikānaṃ bhikkhunīnaṃ vinayadharānaṃ yadidaṃ paṭācārā.

Bhikkhus, she is the foremost among my *bhikkhunī* disciples in mastery of the *Vinaya*, namely: Paṭācārā.

etad aggaṃ, bhikkhave, mama sāvikānaṃ bhikkhunīnaṃ dhammakathikānaṃ yadidaṃ dhammadinnā.

Bhikkhus, she is the foremost among my *bhikkhunī* disciples in giving talks on the Dhamma, namely Dhamma-dinnā.

The section on the Ones continues by mentioning several other *bhikkhunī* disciples considered outstanding in respect to a particular quality.

In evaluating these statements, it needs to be kept in mind that for one particular *bhikkhunī* to be accorded the rank of foremost in a particular respect, other *bhikkhunīs* must have been endowed with the same quality, although to a lesser degree. In other words, for Khemā to be foremost among *bhikkhunīs* accomplished in great wisdom, other *bhikkhunīs* must also have been accomplished in great wisdom. For Uppalavaṇṇā to be the leading *bhikkhunī* in supernormal powers, other *bhikkhunīs* must also have had supernormal powers.

Again, there must have been a number of *bhikkhunīs* who mastered the *Vinaya* or who were good at giving Dhamma talks, and it is among these that Paṭācārā and Dhamma-dinnā were reckoned to be the most eminent. This further confirms what already emerged from the *Mahāvaccagotta-sutta*, namely that the Buddha's granting of ordination to women resulted in the coming into existence of large numbers

အင်္ဂုတ္တရနိကာယ၏ ဧကကနိပါတ်သို့ ပြန်ကြည့်သော်၊ ဝိနည်းအရာ၌ ကျွမ်းကျင် လိမ္မာမှုအရှိဆုံးနှင့် တရားဟောသည့်အရာ၌ ကျွမ်းကျင်လိမ္မာမှုအရှိဆုံး အခြားဘိက္ခုနီ ရဟန္တာ အရှင်မကြီးများမှာ အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်သည် -

တေဒဂုံ၊ ဘိက္ခဝေ၊ မမ သာဝိကာနံ ဘိက္ခုနီနံ ဝိနယဓရာနံ ယဒိဒံ ပဋ္ဌာစာရာ။

ဘိက္ခုတို့၊ ဝိနည်းကျွမ်းကျင်သည့် ငါဘုရား၏ ဘိက္ခုနီတပည့်တို့တွင် ပဋ္ဌာစာရာ သည် အသာလွန်ဆုံး ဖြစ်ပေ၏။

တေဒဂုံ၊ ဘိက္ခဝေ၊ မမ သာဝိကာနံ ဘိက္ခုနီနံ ဓမ္မကထိကာနံ ယဒိဒံ ဓမ္မဒိန္နာ။

ဘိက္ခုတို့၊ တရားဟောသည့်အရာတွင် ငါဘုရား၏ ဘိက္ခုနီတပည့်တို့တွင် ဓမ္မဒိန္နာသည် အသာလွန်ဆုံး ဖြစ်ပေ၏။

မိမိတို့သက်ဆိုင်ရာနယ်ပယ်အလိုက် အသာလွန်ဆုံးဖြစ်ကြသည့် အခြားသော တေဒဂ်ဘွဲ့ရ ဘိက္ခုနီရဟန္တာအရှင်မကြီးများကို ဧကကနိပါတ်တွင် ဆက်လက်ဖော်ပြထားသည်။

ဤအချက်တို့ကို ဆန်းစစ်သုံးသပ်ရာ၌ ဘိက္ခုနီအရှင်မကြီးတို့အား သက်ဆိုင်ရာ အရည်အချင်း တစ်ခုစီကိုလိုက်၍ အထူးချွန်ဆုံးဖြစ်သော တေဒဂ်ဘွဲ့ထူးများ ပေးအပ်ရာ၊ ထိုအထူးချွန်ဆုံး ဘိက္ခုနီအရှင်မကြီးများနည်းတူ မဟုတ်သော်လည်း အခြားသော ဘိက္ခုနီ အရှင်မကြီးတို့သည် အဆိုပါ အရည်အချင်းများရှိနေကြသည်ကို သတိချပ်ရန် လိုအပ်ပေ သည်။ တနည်းဆိုရလျှင် ခေမာ အရှင်မကြီးအား ပညာအရာတွင် အမြတ်ဆုံး တေဒဂ်ဘွဲ့ကို ပေးအပ်ရာတွင် အခြားသော ဘိက္ခုနီအရှင်မကြီးများသည်လည်း ဉာဏ်ပညာကြီးမား စွာဖြင့် ရဟန္တာအဖြစ်သို့ ရောက်တော်မူခဲ့ကြခြင်း ဖြစ်ပေ၏။ ဥပ္ပလဝဏ် အရှင်မကြီးသည် တန်ခိုးအရာတွင် အထူးချွန်ဆုံး တေဒဂ်ရရှိခဲ့ရာတွင် အခြားသော ဘိက္ခုနီအရှင်မကြီးများ သည်လည်း တန်ခိုး ဣဒ္ဓိပါဒ်များ ရှိနေပေ၏။

တစ်ဖန် ဝိနည်းအရာ၌ ကျွမ်းကျင်လိမ္မာသော ဘိက္ခုနီအရှင်မကြီးများ သို့မဟုတ် တရားဟောရာတွင် ကျွမ်းကျင်လိမ္မာသော ဘိက္ခုနီအရှင်မကြီးများ ရှိခဲ့ကြပေ မည်။ ထိုအရှင်မကြီးများထဲမှ ပဋ္ဌာစာရာနှင့် ဓမ္မဒိန္နာ အရှင်မကြီးတို့အား အထူးချွန်ဆုံးဖြစ် သော တေဒဂ်ဘွဲ့ထူးများ ပေးအပ်ထားပေ၏။ ဤအချက်ကို မဟာဝစ္ဆဂေါတ္ထသုတ္တတွင် ဖော်ပြ ထားသည့် ဘုရားရှင်က အမျိုးသမီးတို့ကို ရဟန်းပြုခွင့်ပေးခဲ့ခြင်းကြောင့် တစ်ဦး ချင်းစီ အမည်တပ်၍ ဖော်ပြခြင်းခံရသော ရဟန္တာအရှင်မကြီးတို့၏ အရေအတွက်ထက် များပြား လှစွာသော အရေအတွက်ရှိသည့် ဘိက္ခုနီရဟန္တာအရှင်မကြီးများ ပေါ်ထွက်လာ ခြင်းတည်း ဟု ထပ်လောင်း အတည်ပြုပေးပါသည် ။

of accomplished *bhikkhunīs*, far more than those who are individually mentioned by name.

Another quality highlighted among the Ones of the *Ari-guttara-nikāya* concerns monastic seniority. Among *bhikkhunīs* of senior standing, Mahāpajāpatī Gotamī was foremost:

etad aggaṃ, bhikkhave, mama sāvikanāṃ bhikkhunīnaṃ rattaññūnaṃ yadidaṃ mahāpajāpatī gotamī.

Bhikkhus, she is the foremost among my *bhikkhunī* disciples in seniority, namely Mahāpajāpatī Gotamī.

Mahāpajāpatī Gotamī's eminence in this category reflects her role in the coming into being of the order of *bhikkhunīs*, of which she became the first member. In the next chapter I turn to the account of her ordination in the *Cullavagga* of the *Vinaya*.

SUMMARY

The auspicious wheel-mark on the Buddha's feet predicted, already at his birth, that as a Fully Awakened One he would have four assemblies of disciples, including an assembly of *bhikkhunīs*.

At a time apparently soon after his awakening, the Buddha is on record for stating emphatically to Māra that he would not pass away until he had four assemblies of accomplished disciples, including *bhikkhunīs*.

As one of the four assemblies, the *bhikkhunīs* illuminate the Community and through good conduct make a substantial contribution to preventing the decline of the Dhamma. The capability of women to awaken is amply confirmed by the discourses, which throw into relief the eminence and accomplishment reached by large numbers of *bhikkhunīs* in ancient India.

ပရိသတ်လေးပါး

အင်္ဂုတ္တရနိကာယ၊ ဧကကနိပါတတွင် ပါရှိသည့် အခြားထင်ရှားစွာ ဖော်ပြ ရမည့် ဂုဏ်ထူးဝိသေသတစ်ရပ်မှာ ရဟန်းများအကြားရှိ သိက္ခာဝါစဉ်ဖြစ်၏။ ဘိက္ခုနီ များအကြား တွင် ရဟန်းသိက္ခာဝါစဉ်အကြီးဆုံးဖြစ်သူမှာကား မဟာပဇာပတိဂေါတမိပင် ဖြစ်ပေ၏ -

ဧတဒဂ္ဂံ၊ ဘိက္ခဝေ၊ မမ သာဝိကာနံ ဘိက္ခုနီနံ ရတ္တညုနံ ယဒိဒံ မဟာပဇာပတိ ဂေါတမီ။

ဘိက္ခုတို့၊ သိက္ခာဝါကြီးကြသော ငါဘုရား၏ ဘိက္ခုနီတပည့်တို့တွင် မဟာပဇာပ တိဂေါတမိသည် အသာလွန်ဆုံး ဖြစ်ပေသည်။

ကဏ္ဍအသီးသီးတွင် ထူးချွန်ကြရာ၌ မဟာပဇာပတိဂေါတမိ၏ ဝါစဉ်အကြီးဆုံး ဧတဒဂ် ဘွဲ့က ဘိက္ခုနီသံဃာတွင် ပထမဦးဆုံး ရဟန်းပြုခွင့်ရခဲ့ခြင်းတည်းဟူသော အခန်းကဏ္ဍကို ထင်ဟပ်နေပေသည်။ ကျွန်ုပ်သည် ဝိနယပါဠိ၊ စူဠဝဂ္ဂတွင် ပါရှိသော အရှင်မ ဂေါတမိ၏ ဘိက္ခုနီပြုခွင့်ရခြင်းအကြောင်းကို နောက်လာမည့်အခန်းတွင် တင်ပြပါမည်။

အနှစ်ချုပ်

မြတ်စွာဘုရားအလောင်းတော် မွေးဖွားစကတည်းကပင် ခြေဖဝါးတော်တွင် ပါရှိလာခဲ့ သော မင်္ဂလာစကြာဘီးအမှတ်အသားက ဘုရားအလောင်းတော်သည် သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဘုရား အဖြစ် သို့ ရောက်တော်မူပြီးလျှင် ဘိက္ခုနီပရိတ်သတ်အပါအဝင် ပရိတ်သတ်လေးပါး အခြံအရံ တို့ကို ရရှိလာလိမ့်မည်ဟု ကြိုတင်ဟောပြစေသည့် လက္ခဏာတော်တစ်ပါးပင် ဖြစ်ပေ၏။

ဘုရားရှင်သည် သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဘုရားအဖြစ်သို့ ရောက်ရှိတော်မူပြီး မကြာမီကာလ တစ်ခု၌ မာရ်နတ်အား ငါဘုရားရှင်သည် ဘိက္ခုနီပရိတ်သတ်အပါအဝင် တရားထူးရကြ မည့် ပရိတ်သတ်လေးပါးတို့ မစုံညီနေသေးသမျှ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော်မူသေးမည် မဟုတ်ဟု အလေးအနက်မိန့်ကြားခဲ့သည်ဟု မှတ်သားထားရှိသည်။

ဘိက္ခုနီတို့သည် ပရိသတ်လေးပါးမှ တစ်ပါးအနေဖြင့်၊ လူမှုအဖွဲ့အစည်းတွင် ဓမ္မအလင်းရောင်ကို ထွန်းညှိစေပြီးလျှင် သာသနာတော်အား ဆုတ်ယုတ်ခြင်းကို အရှင်မ တို့၏ ကြီးမားသော သီလသိက္ခာ အတိုင်းအတာအားဖြင့် ကာကွယ်စောင့်ရှောက်တော်မူ ကြပေ၏။ အမျိုးသမီးတို့၏ သစ္စာလေးပါး သိမြင်နိုင်စွမ်းကိုလည်း မဂ်လေးတန်ဖိုလ်လေး ရပ်ကို ရရှိတော်မူခဲ့ကြသော ရှေးခေတ်အိန္ဒိယရှိ ဘိက္ခုနီအရှင်မတို့၏ အကြောင်းအား ဟောကြားခဲ့ရာ၌ ထိုအရှင်မတို့၏ ထင်ရှားကျော်ကြားမှုတို့က လုံလောက်စွာ ထပ်လောင်း အတည်ပြုပေးနေကြသည်။

Mahāpajāpatī Gotamī's Ordination

The account of how Mahāpajāpatī Gotamī received ordination and thereby became the most senior among *bhikkhunīs* is found in the tenth chapter of the *Cullavagga* of the Pāli *Vinaya*. This part of the *Cullavagga* will be of continuous relevance to my exploration in this and subsequent chapters, as it contains the rules on *bhikkhunī* ordination together with their narrative setting.

MAHĀPAJĀPATĪ GOTAMĪ'S REQUEST

The narration begins in Kapilavatthu, the home town of the Buddha. The *Cullavagga* reports that Mahāpajāpatī Gotamī had approached the Buddha and made the following request:

sādhu, bhante, labheyya mātugāmo tathāgatappavedite dhammavinaye agārasmā anagāriyaṃ pabbajjan ti.

Venerable sir, it would be good if women could receive the going forth from home to homelessness in the teaching and discipline made known by the Tathāgata.

According to the *Cullavagga* account, the Buddha declined. Mahāpajāpatī Gotamī repeated her request twice, but the Buddha kept on refusing. When the Buddha left for Vesālī, Mahāpajāpatī Gotamī and a following of Sakyan women shaved off their hair, put on monastic robes, and followed him to Vesālī. On arriving there, they met Ānanda, who intervened on their behalf with the Buddha.

In view of the passages surveyed in the previous chapter, the report of the Buddha's refusal is unexpected and requires further examination. Here it can be helpful to study the relevant portion from the Theravāda *Vinaya* in comparison with other *Vinaya* traditions, because the long period of oral transmission may result in a portion of text becoming lost.

မဟာပဇာပတိ ဂေါတမီ ဘိက္ခုနီပြုခြင်း

မဟာပဇာပတိဂေါတမီ ဘိက္ခုနီပြုခွင့်ရခဲ့ပုံ၊ ဘိက္ခုနီများထဲတွင် သိက္ခာဝါအကြီးဆုံး ဖြစ်တော်မူခဲ့ရခဲ့ပုံတို့နှင့် စပ်လျဉ်း၍ ဝိနယပိဋက၊ စူဠဝဂ္ဂ၏ ဒသမခန်းတွင် လေ့လာတွေ့ရှိ ရပေသည်။ စူဠဝဂ္ဂ၏ ဤအပိုင်းသည် ဘိက္ခုနီပြုခြင်းဆိုင်ရာ ဥပဒေများ၊ သူတို့၏ နောက်ခံ ဝတ္ထုများ ပါဝင်သောကြောင့် ယခုအခန်းနှင့် နောက်ဆက်တွဲအခန်းများတွင် ကျွန်ုပ်၏ စိစစ် သုံးသပ်မှုအတွက် ဆက်စပ်လျက် ရှိနေပါလိမ့်မည်။

မဟာပဇာပတိ ဂေါတမီ၏ လျှောက်ထားတောင်းပန်ချက်

နောက်ခံဝတ္ထုမှာ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ ဇာတိမြို့ ကပိလဝတ္ထုတွင် အစပြုပါသည်။ စူဠဝဂ္ဂပါဠိတွင် မဟာပဇာပတိဂေါတမီက မြတ်စွာဘုရားထံတော်သို့ ဆည်းကပ်ပြီး အောက်ပါအတိုင်း လျှောက်ထားတောင်းပန်ခဲ့ပါသည် -

သာဓု ဘန္တေ လဘောယျ မာတုဂါမော တထာဂတပ္ပဝေဒိတေ ဓမ္မဝိနယေ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇ္ဇန္တိ။

မြတ်စွာဘုရား၊ တထာဂတမြတ်စွာဘုရားရှင် သိမြင်တော်မူခဲ့သော ဓမ္မဝိနယ သာသနာတော်တွင် အကယ်၍ အမျိုးသမီးတို့သည် လူဝတ်ကြောင့် အိမ်ရာတည် ထောင်လှူဘောင်ဘဝမှ အိမ်ရာမထောင် ရဟန်းဘောင်ဘဝသို့ ဝင်ရောက်ခွင့် ရနိုင်ပါမူ ကောင်းပါလိမ့်မည်ဘုရား။

စူဠဝဂ္ဂမှတ်တမ်းအရ မြတ်စွာဘုရားက ငြင်းဆိုတော်မူခဲ့ပါသည်။ မဟာပဇာပတိဂေါတမီက နှစ်ကြိမ်မြောက် လျှောက်ထားတောင်းပန်ခဲ့ပါသော်လည်း မြတ်စွာဘုရားက ဆက်လက် ငြင်းဆိုတော်မူခဲ့ပြန်သည်။ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ ဝေသာလီသို့ ဆက်လက်၍ကြွချီတော်မူသောအခါ မဟာပဇာပတိဂေါတမီနှင့် နောက်လိုက် သာကီဝင်မင်းသမီးတို့သည် ဦးခေါင်းဆံပင်တို့ကို ရိတ်ဖြတ်၊ သင်္ကန်းတို့ကို ဝတ်ဆင်ပြီး၊ မြတ်စွာဘုရား၏ နောက်တော်ပါးမှ ဝေသာလီသို့ လိုက်သွားခဲ့ကြပြန်သည်။ ဝေသာလီသို့ရောက်ကြသောအခါ အရှင်အာနန္ဒာကို ဖူးတွေ့ကြ ပြီး၊ အရှင်အာနန္ဒာက အရှင်မတို့ကိုယ်စား မြတ်စွာဘုရားအား လျှောက်ထားပေးခဲ့သည်။

ရှေ့အခန်းတွင် ရှုမြင်ခဲ့သော ပါဠိစာပိုဒ်တို့၏သဘောအရ မြတ်စွာဘုရားရှင်၏ ငြင်းဆိုချက်မှတ်တမ်းကို မျှော်လင့်မထား၊ နောက်ထပ်ပို၍ စစ်ဆေးသုံးသပ်ရန် လိုအပ် ပေသည်။ ဤနေရာတွင် ထေရဝါဒဝိနယ၏ ဆက်နွယ်ရာအပိုင်းကို အခြားဝိနယဂိုဏ်း၏ အဆိုတို့နှင့် နှိုင်းယှဉ်လေ့လာရသော် အထောက်အကူ ဖြစ်နိုင်ပါမည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆို သော် ကာလရှည်ကြာ နှုတ်ဆင့်ကမ်းခြင်းက ပါဠိတော်၏ အပိုင်းအနည်းငယ်ကို ပျောက်ဆုံး စေနိုင်သောကြောင့်ပင် ဖြစ်သည်။

As already mentioned in the introduction, for the purposes of Theravāda monastic law, the Pāli *Vinaya* is the main point of reference. Thus the suggestion to consult parallel versions is only meant as a way of helping to make sense of the narrative in the way it is found in the Pāli *Vinaya*.

THE NATURE OF ORAL TRANSMISSION

The possibility of a portion of text being lost can be illustrated with the case of the *Chabbisodhana-sutta*, the “Discourse on Sixfold Purity”, found in the *Anupada-vagga* of the *Majjhima-nikāya* (discourse 112). In spite of the explicit reference to “six” (*cha*) in its title, the discourse expounds only five types of purity of an arahant. The commentary, the *Papañcasūdanī*, reports several explanations for this inconsistency. One of these explanations refers to the reciters from India, according to whom an arahant's detachment in regard to the four nutriments (edible food, contact, volition, and consciousness) should be added to the five purities mentioned in the discourse.

That this is indeed the solution can be seen through comparative study of a parallel preserved in the *Madhyama-āgama*, a discourse collection brought from India to China and translated into Chinese. Besides the five purities mentioned in the *Chabbisodhana-sutta*, this parallel lists non-attachment in regard to the four nutriments as a sixth purity (Taishō I 732b, found as the second in the list of six purities).

From this it follows that at some point during oral transmission, in India or in Sri Lanka, this sixth purity was lost. Indian reciters still knew of a complete version of the discourse that had this sixth purity, but by the time the discourse had reached Sri Lanka, this part of the text had gone missing. The case of the *Chabbisodhana-sutta* shows that substantial portions of a Pāli canonical text could be lost during oral transmission.

The difficulties of relying on oral transmission are explicitly taken up in the Pāli discourses themselves. The *San-*

ကျမ်းဦးနိဒါန်းတွင် ဖော်ပြခဲ့ပြီးသည့်အတိုင်း ထေရဝါဒသာသနာရေးဥပဒေ၏ ရည်ရွယ်ချက် များအတွက် ဝိနယပါဠိပဋိကသည် အဓိကကိုးကားရာ ဖြစ်သည်။ ဝိနည်းပါဠိ တော်တွင် တွေ့ရှိရသည့်အတိုင်း နောက်ခံဝတ္ထုအကြောင်းအရာကို ပိုမို သဘာဝကျအောင် ကူညီပေး နိုင်မည့် နည်းလမ်းတစ်ရပ် ဖြစ်သောကြောင့် ခေတ်ပြိုင်ကျမ်းစာတို့ကို ညှိနှိုင်း ကြည့်ရန် အကြံပြုရခြင်းဖြစ်ပေသည်။

နှုတ်ဆင့်ကမ်းခြင်း၏သဘာဝ

ပါဠိတော်မှ အစိတ်အပိုင်းတစ်ခုခု ပျောက်ဆုံးသွားနိုင်ချေရှိပုံကို မဇ္ဈိမနိကာယ၊ အနုပဒဝဂ္ဂ (သုတ်နံပါတ်၁၁)၊ ဆဗ္ဗိသောဓနသုတ္တ “ဖြူစင်မှု(၆)မျိုးဒေသနာ”၏ အနေအထားနှင့် ဖော်ပြ နိုင်သည်။ ၎င်းသုတ္တန်၏ ခေါင်းစဉ်ပါ“ခြောက်”(ဆ)ဟူသော ရိုးရှင်းသော ကိုးကား မှုအစား သုတ္တန်က ရဟန္တာတစ်ပါး၏ ဖြူစင်မှုငါးမျိုးကိုသာလျှင် ဖွင့်ဆိုဟောကြားတော်မူ ပါသည်။ ပပဉ္စသုဒ္ဓနီအဋ္ဌကထာကလည်း ဤမကိုက်ညီမှုအတွက် ရှင်းလင်းချက်အချို့ကို တင်ပြ ခဲ့သည်။ အိန္ဒိယမှ နှုတ်တက်ဆောင်သူများသို့ ညွှန်းဆိုသော ရှင်းလင်းချက် တစ် ချက်မှာ၊ သူတို့သဘောအရ အာဟာရလေးပါးနှင့် ပတ်သက်၍ (စားဖွယ်အစား၊ အတွေ့၊ စေတနာ၊ အသိစိတ်) ရဟန္တာတစ်ပါး၏ ဝိရာဂဂုဏ်ကို သုတ္တန်တွင် ဖော်ပြထားသော ဖြူစင် မှုငါးမျိုး၌ ပေါင်းယူသင့်သည်ဟူ၍ ဖြစ်ပေသည်။

အိန္ဒိယမှ တရုတ်နိုင်ငံသို့ ဆောင်ယူသွားပြီး၊ တရုတ်ဘာသာပြန်ဆိုထားခဲ့သော သုတ္တန်ပေါင်းချုပ် (မရုမ အာဂါမ)ထဲတွင်ပါဝင်သည့် ခေတ်ပြိုင်သုတ္တန်အား ထိုအချက်နှင့် ပတ်သက်၍ မှန်ကန်သောအဖြေကို နှိုင်းယှဉ်လေ့လာခြင်းဖြင့် သိမြင်နိုင်သည်။ ဆဗ္ဗိသောဓန သုတ္တန်တွင်ဖော်ပြထားသော ဖြူစင်မှုငါးမျိုးအပြင်၊ ခေတ်ပြိုင်တရုတ်သုတ္တန်တွင်မူ အာဟာရ လေးပါးနှင့်ဆိုင်သော ဝိရာဂဂုဏ်ကို ခြောက်ပါးမြောက်ဖြူစင်မှုအဖြစ် စာရင်းတင်ထားပါသည် (တိုင်ရှော(၁)၇၃၂B၊ ဖြူစင်မှုခြောက်ပါးစာရင်းတွင် ဒုတိယ မြောက်အဖြစ်တွေ့ရ)။

ဤအချက်ကြောင့် နှုတ်ဆင့်ကမ်းကာလအတွင်း တစ်ခုသောအချိန်၌ အိန္ဒိယ(သို့) သီရိလင်္ကာတွင် ဆဋ္ဌမမြောက်ဖြူစင်မှု ပျောက်ကွယ်ခဲ့ရခြင်းဖြစ်သည်ဟု ကောက်ယူနိုင်ပေ သည်။ အိန္ဒိယနှုတ်တက်ဆောင်သူတို့အနေဖြင့်မူ ဆဋ္ဌမမြောက်ဖြူစင်မှု ပါဝင်သော သုတ္တန် အပြည့်အစုံကို သိခဲ့ကြသည်။ သို့သော်လည်း သီရိလင်္ကာသို့ ရောက်ရှိ သွားသောအခါတွင် ပါဠိတော်၏ ဤအစိတ်အပိုင်းသည် ပျောက်ဆုံးသွားရပေတော့သည်။ ပါဠိတော်ကျမ်းစာ တို့၏ အရေးကြီးသောအပိုင်းတို့မှာ နှုတ်ဆင့်ကမ်းကာလအတွင်း ပျောက်ဆုံးနိုင်ပါကြောင်း ဆဗ္ဗိသောဓနသုတ္တန်က ပြဆိုထားသည်။

နှုတ်ဆင့်ကမ်းခြင်းအပေါ် မှီခိုမှု၏ အခက်အခဲများကို ပါဠိသုတ္တန်များ၌ပင် ရိုး ရှင်းစွာ ထုတ်ဖော်ပြသထားသည်။ နှုတ်ဆောင်အစဉ်အလာသည် ကောင်းမွန်စွာ ဆင့်ကမ်း

daka-sutta, found in the *Paribbājaka-vagga* of the *Majjhima-nikāya* (discourse 76), points out that oral tradition is not necessarily well transmitted and therefore need not be correct:

sussutam pi hoti dussutam pi hoti, tathā pi hoti aññathā pi hoti.

[Some of it] is well heard, [some of it] is not well heard;
[some of it] is true, [some of it] is otherwise.

The *Caṅkī-sutta*, found in the *Brāhmaṇa-vagga* of the *Majjhima-nikāya* (discourse 95), also takes up the unreliability of oral tradition:

api ca, bhāradvāja, svānussutaṃ yeva hoti, tañ ca hoti rittaṃ tucchaṃ musā; no ce pi svānussutaṃ hoti, tañ ca hoti bhūtaṃ tacchaṃ anaññathā ... saccam anurakkhatā, bhāradvāja, viññunā purisena nālam ettha ekaṃsena niṭṭhaṃ gantuṃ: idam eva saccam, mogham aññan ti.

Now, Bhāradvāja, something may be well recollected, yet it may be empty, hollow, and false; and something may not be well recollected, yet it may be factual, true, and not otherwise ... Bhāradvāja, for a wise person who protects truth this is not sufficient for coming to a definite conclusion: only this is truth, anything else is wrong.

The recommendation is that someone who wishes to preserve truth should not take a definite stance on what has been transmitted orally, claiming that this alone is true, everything else is false.

Considering the parallel versions of a particular text offers a way of giving proper consideration to the nature and possible errors of oral transmission in accordance with the recommendations made in the *Sandaka-sutta* and the *Caṅkī-sutta*. Doing justice to the indications in these Pāli discourses requires allowing, in principle, the possibility that at times a portion of a text preserved in the Pāli canon could be incomplete due to textual loss.

မဟာပဇာပတိဂေါတမီ ဘိက္ခုနီပြုခြင်း

ခွဲရသည် မဟုတ်သောကြောင့် ပြည့်စုံမှန်ကန်မှုမှာမူ မရှိနိုင်ပါဟူ၍ မဇ္ဈိမနိကာယ၊ ပရိဗ္ဗာဇကဝဂ် (သုတ်နံပါတ် ၇၆)တွင် တွေ့ရသော သန္တကသုတ္တန်က ညွှန်ပြထားသည်မှာ -

သုဿုတမ္ပိ ဟောတိ ဒုဿုတမ္ပိ ဟောတိ၊ တတ္ထာ ပိ ဟောတိ အညထာ ပိ ဟောတိ။

(၎င်း၏ အချို့ကို) ကောင်းစွာ ကြားရ၏။ (၎င်း၏ အချို့ကို) ကောင်းစွာ မကြားရ။
(၎င်း၏ အချို့က) မှန်ပေ၏။ (၎င်း၏ အချို့က) တစ်နည်းအားဖြင့် ဖြစ်ပေ၏။

မဇ္ဈိမနိကာယ၊ ဗြဟ္မဏဝဂ္ဂတွင် တွေ့ရသော စင်္ဂါသုတ္တန် (သုတ်နံပါတ် ၉၅) ကလည်း နှုတ်ဆင့်ကမ်း အစဉ်အလာ၏ ယုံကြည်အားထား၍ မရရှိနိုင်ပုံကို တင်ပြထားသည်မှာ -

အပိ စ၊ ဘာရဒ္ဒါဇ၊ သွာနုဿုတံ ယေဝ ဟောတိ၊ တဉ္စ ဟောတိ ရိတ္တံ တစ္ဆံ မု သာ၊ နော စေ ပိ သွာနုဿုတံ ဟောတိ၊ တဉ္စ ဟောတိ ဘူတံ တစ္ဆံ အနုညတာ . . . သစ္စံ အနုရက္ခတ္တာ ဘာရဒ္ဒါဇ ဝိညာနာ ပုရိသေန နာလံ ဣတ္ထ ဧကံသေန နိဋ္ဌံ ဂန္တိ၊ ဣဒံ ဧဝ သစ္စံ မောဃမညန္တိ။

ယခု၊ ဘာရဒ္ဒါဇ၊ အချို့အရာကို ကောင်းစွာ မှတ်ဆောင်နိုင်ပေမည်။ သို့သော် ၎င်းသည် အခွံ၊ အခေါင်း၊ အမှား ဖြစ်နိုင်သည်သာ။ အချို့ကို ကောင်းစွာ မမှတ်ဆောင်နိုင်ပေ။ သို့သော် ၎င်းသည် အကြောင်းခိုင်လုံ၊ မှန်ကန်နိုင်ပေသည်။ တစ်နည်းအားဖြင့် မဟုတ်ပြန် . . . ။ ဘာရဒ္ဒါဇ၊ သစ္စာကို ကာကွယ်သော ပညာရှိတစ်ဦးအတွက်မူကား ဤအရာသည်သာ မှန်သည်၊ အခြားအရာ မှားသည်ဟူ၍ တိကျစွာ ဆုံးဖြတ်ချက်ချဖို့အတွက် ဤအရာသည် မလုံလောက်ပေ။

အကောင်းဆုံး အကြံပြုချက်ကား သစ္စာကို ကာကွယ်လိုသော တစ်စုံတစ်ယောက်သည် နှုတ်ဆင့်ကမ်းခြင်းအပေါ်တွင် မှီခိုလျက်၊ ဤအရာတစ်ခုတည်းသာ မှန်ပါပေ၏။ အခြားအရာဟူသမျှ မှားပါပေ၏ဟု တိကျသော အယူအဆတစ်ခုကို မယူသင့်ချေဟူ၍ ဖြစ်သည်။

ပါဠိကျမ်းစာတစ်ခု၏ ခေတ်ပြိုင်မှတ်တမ်းတို့ကို ဝေဖန်သုံးသပ်ခြင်းသည်၊ စင်္ဂါသုတ္တန်နှင့် သန္တကသုတ္တန်တို့တွင် ပါရှိသော ညွှန်းဆိုချက်တို့နှင့်အညီ နှုတ်ဆင့်ကမ်းခြင်း၏ ဖြစ်နိုင်ချေအမှားများနှင့် သဘာဝကျစေရန် စစ်မှန်သော သုံးသပ်မှု နည်းလမ်းတစ်ရပ်တို့ကို ပေးဝေပါသည်။ ဤပါဠိသုတ္တန်တို့တွင်ပါသော ညွှန်ပြချက်တို့ကို မှန်ကန်မှုရှိစေရန်အတွက် တစ်ခါတစ်ရံ ပါဠိတော်၏ပြဋ္ဌာန်းချက်အစိတ်အပိုင်းတစ်ခု ပျောက်ဆုံးခြင်းကြောင့် ပြည့်စုံမှု မရှိသောအခါ မူအားဖြင့် ဖြစ်နိုင်မည့်အရာကို ခွင့်ပြုပေးရန် လိုအပ်သည်။

MAHĀPAJĀPATĪ GOTAMĪ IN ROBES WITH SHAVEN HEAD

Allowing in principle the possibility of textual loss throws a different light on an aspect of the account of the founding of the *bhikkhunī* order in the Pāli *Vinaya* that is not entirely straightforward. As briefly mentioned above, according to the *Cullavagga*'s report, once the Buddha had refused Mahāpajāpatī Gotamī's request to go forth, she and her followers shaved off their hair and put on robes.

According to the *Nandatthera-vatthu* in the *Dhammapada-aṭṭhakathā*, Mahāpajāpatī Gotamī had earlier become a stream-enterer. Her attainment of stream-entry is also evident in the *Dakkhiṇāvibhaṅga-sutta*, found in the *Vibhaṅga-vagga* of the *Majjhima-nikāya* (discourse 142), which narrates events that clearly precede her request for ordination, described in the *Cullavagga*.

On the assumption that she had already reached this lofty distinction before the present event, it is inconceivable that as a stream-enterer she would openly defy the Buddha's command by an apparent act of self-ordination.

In fact, even if she had not been a stream-enterer at that time, it would still be difficult to conceive of the Buddha's foster-mother behaving in such a disobedient and even rebellious way.

Moreover, when Mahāpajāpatī Gotamī with shaven head and wearing robes approaches Ānanda, the latter comments on her exhausted bodily condition after having travelled, but he makes no remark at all about her being shaven-headed and wearing robes. The narration in the *Cullavagga* does not depict him as surprised when seeing Mahāpajāpatī Gotamī and her followers with shaven heads and wearing robes, as if that was entirely natural.

This only makes sense if this was not just a rebellious act undertaken by the women on their own, but much rather something that was based on some sort of permission given by the Buddha.

ဦးခေါင်းရိတ်၍ သင်္ကန်းဝတ်ရုံထားသော မဟာပဇာပတိ ဂေါတမီ

ပါဠိတော်ဆိုင်ရာ ပျောက်ဆုံးမှုဖြစ်နိုင်ပုံကို မူအားဖြင့် ခွင့်ပြုပေးခြင်းသည်၊ ဝိနယပါဠိ တော်တွင်လာရှိသည့် နားလည်ရန်လုံးဝမလွယ်ကူသော ဘိက္ခုနီပြုခြင်း တည်ထောင်မှု မှတ်တမ်း အမြင်တစ်ရပ်ကို ပို၍ နားလည်သိမြင်စေသည်။ အထက်တွင် တိုကျဉ်းလိုရင်း ဖော်ပြခဲ့သည့် အတိုင်း စူဠဝဂ္ဂ၏ဖော်ပြချက်အရ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာက မဟာပဇာပတိဂေါတမီ၏ ဘိက္ခုနီပြုခွင့် လျှောက်ထားတောင်းပန်ချက်ကို ငြင်းဆိုပြီးသောအခါ၊ အရှင်မနှင့် နောက်ပါ အခြွေအရံတို့ သည် ဦးခေါင်းရိတ်ကာ သင်္ကန်းဝတ်လိုက်ကြတော့သည်။

ဓမ္မပဒအဋ္ဌကထာတွင်ပါရှိသော နန္ဒထေရဝတ္ထုအရမူ၊ မဟာပဇာပတိဂေါ တမီသည် အစောကတည်းက သောတာပန်တစ်ဦး ဖြစ်ပြီးပါပြီ။ အရှင်မ၏သောတာ ပတ္တိမဂ်ဖိုလ် ရခြင်းသည် မဇ္ဈိမနိကာယ၊ ဝိဘင်္ဂဝဂ် (သုတ်နံပါတ် ၁၄၂)၊ ဒက္ခိဏဝိဘင်္ဂ သုတ္တန်တွင် ထင်ရှား မြင်သာပြီး၊ ဤသုတ္တန်မှ စူဠဝဂ္ဂတွင်ဖော်ပြထားသော ဘိက္ခုနီပြုရန် အရှင်မ၏ တောင်းပန် လျှောက်ထားခြင်းထက် သိသာစွာ ရှေ့ကျသည့် အဖြစ်အပျက်တို့ကို ဟောကြားထားသည်။

စဉ်းစားသုံးသပ်မိသည်ကား၊ အရှင်မသည် ဘိက္ခုနီပြုခွင့်ရရေးမလျှောက်ထားမီ ကတည်းက သောတာပတ္တိမဂ်ဖိုလ် ဆိုက်ပြီးနေပြီဖြစ်သောကြောင့်၊ သောတာပန်တစ်ဦး အနေဖြင့် မိမိကိုယ်တိုင် ဘိက္ခုနီပြုခြင်းဟူသော သိသာသော လုပ်ရပ်ဖြင့် ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ အမိန့်တော်ကို ပွင့်ပွင့်လင်းလင်း ဖီဆန်ခဲလိမ့်မည်မှာ မယုံကြည်နိုင်ဖွယ် ဖြစ်ပေသည်။

အမှန်တကယ်အားဖြင့် ထိုအချိန်က အရှင်မသည် သောတာပန် မဖြစ်ပြီးသေးပါ ဟုဆိုလျှင်ပင်၊ ဗုဒ္ဓ၏မိထွေးတော်သည် ဤကဲ့သို့ အဂါရဝဖြစ်သော၊ တော်လှန်ပုန်ကန် သည့် အသွင်ဖြစ်ပုံရသော အပြုအမူတစ်ရပ်ကို စိတ်ကူးဖို့ပင် ခက်ခဲပါလိမ့်မည်။

ထို့အပြင် ခေါင်းတုံးရိတ်ပြီး သင်္ကန်းဝတ်ထားသည့် မဟာပဇာပတိဂေါတမီ သည် အရှင်အာနန္ဒာထံတော်သို့ ရောက်ရှိလာသောအခါတွင်လည်း၊ အရှင်သည် ခရီးပန်း လာသော မဟာပဇာပတိဂေါတမီ၏ နှမ်းနယ်သော ကိုယ်ခန္ဓာအခြေအနေကို ထောက်ထား ဝေဖန်ခဲ့သော်လည်း အရှင်မ၏ ခေါင်းတုံးရိတ်၊ သင်္ကန်းဝတ်ထားခြင်းအကြောင်းကိုမူ မည်သို့မျှ မှတ်ချက် မပေးခဲ့ပေ။ ဤကိစ္စသည် ဖြစ်ရိုးဖြစ်စဉ်လုပ်ရပ်သာလျှင် ဖြစ်နေခဲ့ဘိ သကဲ့သို့၊ ခေါင်းတုံးရိတ်၊ သင်္ကန်းဝတ်ထားကြသော မဟာပဇာပတိဂေါတမီနှင့် နောက် ပါအခြွေအရံများကို မြင်ရသောအခါတွင် အရှင်အနေဖြင့် အံ့အားသင့်တော်မူသည်ဟု စူဠ ဝဂ္ဂ၏ နောက်ခံ ဝတ္ထုတွင် ဖော်ပြထားခြင်း မပြုခဲ့ချေ။

ဤလုပ်ရပ်သည် အကယ်၍ အမျိုးသမီးတို့ ကိုယ်တိုင်သဘောနှင့် ဆန့်ကျင် တော် လှန်ခြင်း မဟုတ်ခဲ့ပါလျှင်၊ မြတ်ဗုဒ္ဓ၏ ခွင့်ပြုချက် အချို့အပေါ် အခြေခံထားသည့် များပြား သောအချက်အလက်တို့က ပို၍ အဓိပ္ပါယ် ရှိစေပါသည်။

THE PERSPECTIVE AFFORDED BY THE PARALLELS

The solution to this conundrum can be found by consulting accounts of the same event in other *Vinayas*. In my monograph study on *The Foundation History of the Nuns' Order*, I have translated and compared these different versions (Anālayo 2016).

Relevant to the present issue are versions of this story preserved in the canonical texts of three Buddhist schools, the Mahīśāsaka, the Mūlasarvāstivāda, and the Sarvāstivāda. All these texts were from India and had been brought to China for translation. Besides the Chinese translations, in the case of the Mūlasarvāstivāda *Vinaya* we also have the relevant passage preserved in a Sanskrit fragment as well as in Tibetan translation.

These texts report that, when Mahāpajāpatī Gotamī approached the Buddha with her request, he indeed did not allow her to go forth, but he then offered her an alternative. This alternative was that she could shave off her hair and wear robes (Anālayo 2016: 49f). But apparently she should live in the protected environment of her home instead of going forth to wander around India as a homeless person.

THE MOTIVATION FOR THE BUDDHA'S REFUSAL

The perspective afforded by a comparative study changes the situation considerably. Instead of conveying the impression that the Buddha was against an order of *bhikkhunīs* in principle, he is shown to offer an alternative to women who wish to become monastics. This alternative seems to express the concern that, at a time when the Buddhist order was still in its beginnings, lack of proper dwelling places and the other harsh living conditions of a homeless life might be too much for Mahāpajāpatī Gotamī and her following.

The Theravāda *Vinaya* in fact records that on several occasions *bhikkhunīs* were raped (I will come back to this topic in the next chapter), making it clear that in ancient India for

ခေတ်ပြိုင်ကျမ်းစာတို့ကပေးသော အမြင်

ဤပြဿနာအားဖြေရှင်းပေးရန်နည်းလမ်းမှာအခြားဝိနယကျမ်းစာတို့တွင်ပါသောဝတ္ထုတူ မှတ်တမ်းများကို ညှိယူခြင်းအားဖြင့် ရှာဖွေတွေ့ရှိနိုင်သည်။ ကျွန်ုပ် ဘာသာပြန်ဆိုထား သော “သီလရှင်သာသနာ ဖြစ်ပေါ်လာပုံ သမိုင်း” အသေးစိတ်လေ့လာချက် ကျမ်းစာတွင်၊ ဤမတူ ကွဲပြားချက်များကို နှိုင်းယှဉ်တင်ပြထားသည် (အနာလယော၂၀၁၆)။

မျက်မှောက်ပြဿနာသည် မဟီသာသက၊ မူလသာရဝါသတိဝါဒ၊ သာရဝါသတိ ဝါဒဟူသော ဗုဒ္ဓဘာသာဂိုဏ်းကြီး(၃)ဂိုဏ်းတို့၏ ပိဋကကျမ်းစာများတွင် ဖော်ပြထားသည့် ဝတ္ထုမှတ်တမ်းများနှင့် ဆက်နွှယ်နေပြန်သည်။ ဤပိဋကကျမ်းစာအားလုံးသည် အိန္ဒိယမှ ဖြစ်ကြပြီး၊ ဘာသာပြန်ဆိုရန် တရုတ်ပြည်သို့ ယူဆောင်ခဲ့ကြခြင်း ဖြစ်သည်။ ကျွန်ုပ်တို့တွင် မူလသာရဝါသတိဝါဒဝိနယကျမ်းစာကို တရုတ်ဘာသာပြန်တို့အပြင်၊ ဆက်နွှယ်စာပိုဒ်တို့ အား တိဗက်ဘာသာပြန်ကဲ့သို့ သက္ကတဘာသာဖြင့်ပြဋ္ဌာန်းထားသော အစိတ်အပိုင်း တစ်ရပ် အနေနှင့်လည်း ရှိပါသည်။

ဤကျမ်းစာမှတ်တမ်းတို့အရ၊ မဟာပဇာပတိဂေါတမီ မြတ်စွာဘုရားထံတော် သို့ ချဉ်းကပ်၍ လျှောက်ထားတောင်းပန်သောအခါ ရှင်တော်ဘုရားက အရှင်မအား ရှေ့ဆက်ဖို့ အမှန်တကယ် ခွင့်ပြုတော်မမူခဲ့ဘဲ၊ အခြားသော ရွေးချယ်ခွင့်တစ်ရပ်ကိုသာ ချီးမြှင့်တော်မူခဲ့ ပေသည်။ ဤရွေးချယ်ခွင့်မှာ သူမအနေဖြင့် ခေါင်းတုံးရိတ်ပြီး သင်္ကန်းဝတ် နိုင်ခြင်းပင် ဖြစ်သည်(အနာလယော၊ ၂၀၁၆၊ ၄၉ F)။ သို့ပါသော်လည်း သူမသည် အိန္ဒိယ တိုက်တစ်ခုခွင်သို့ အိမ်ခြေယာမဲ့အဖြစ်ဖြင့် လှည့်လည်သွားလာခွင့်အစား မိမိအိမ်၌ လုံခြုံ သော ပတ်ဝန်းကျင် တွင်သာလျှင် နေခွင့်ရပါမည်။

မြတ်ဗုဒ္ဓ၏ငြင်းဆိုချက်အတွက် အရင်းခံအကြောင်း

နှိုင်းယှဉ်လေ့လာမှုကြောင့် ထွက်ပေါ်လာသောအမြင်က အခြေအနေကို အတိုင်းအတာ တစ်ခုထိ ပြောင်းလဲစေပါသည်။ ဘိက္ခုနီသာသနာအား မြတ်ဗုဒ္ဓက မူအားဖြင့် ငြင်းဆိုခဲ့ ခြင်း နှင့်စပ်လျဉ်း၍ ထင်မြင်ချက်တို့ကို ဖြန့်ဝေနေမည့်အစား၊ သာသနာဝင်ဖြစ်ချင်သူ အမျိုးသမီးတို့ကို ရွေးချယ်ခွင့်တစ်ရပ်ပေးတော်မူရန် မြတ်စွာဘုရားရှင်အား ပြဆို ထားသည်။ ဤသို့ ရွေးချယ်ခွင့်သည် ဗုဒ္ဓသာသနာတော်အဖွဲ့အစည်း၏ အစဦးပိုင်း အချိန် တစ်ချိန် ဖြစ်နေခဲ့၍ မဟာပဇာပတိဂေါတမီနှင့် နောက်ပါတို့အတွက် သင့်လျော်သောနေရာ ရှားပါးခြင်း၊ အိမ်ရာ မဲ့ဘဝ၏ အခြားခက်ခဲကြမ်းတမ်းသော အခြေအနေတို့ များစွာ ရှိနိုင် လိမ့်မည်ကိစ္စကို ဖော်ပြ ပုံပေါ်သည်။

ရှေးခေတ်အိန္ဒိယရှိ အမျိုးသမီးများ သာသနာဝင်ကြရာတွင် အန္တရာယ်ရှိနိုင်ခဲ့ သည်ကို မြင်သာစေရန်အတွက် ဘိက္ခုနီတို့ အကြိမ်များစွာ အကြမ်းဖက်ခံခဲ့ရပုံတို့ကို (လာမည့်အခန်းတွင် ဤအကြောင်းကို ကျွန်ုပ်ပြန်လည်ဆွေးနွေးပါမည်) ထေရဝါဒဝိနယ ပါဠိတော်တွင် မှတ်တမ်းတင်ထားသည်။ ထိုခေတ်အခြေအနေနှင့် ယနေ့ခေတ် တောင်

women to go forth could be dangerous. The situation then was different from modern South and Southeast Asia, where women who have gone forth can usually expect to be respected in their choice of living a celibate life.

Returning to the *Vinaya* narration, on the assumption that Mahāpajāpatī Gotamī and her followers had received explicit permission to shave their hair and wear robes, the rest of the story flows on naturally. It now becomes understandable why they would indeed do so and why Ānanda, on seeing Mahāpajāpatī Gotamī shaven-headed and in robes, would not be surprised nor find this worth commenting on.

Laity at times followed the Buddha for quite some distance on his journeys, as reported in the sixth chapter of the *Mahāvagga* (section 24). In view of such a custom, it seems natural for Mahāpajāpatī Gotamī and her group similarly to follow the Buddha in an attempt to show that they were able to brave the living conditions of going forth. This had not been forbidden by the Buddha.

Having in this way proven their ability to handle the condition of going forth would also explain why the Buddha eventually allowed them to become *bhikkhunīs*. It would have documented in public that the wish of Mahāpajāpatī Gotamī and her followers to become *bhikkhunīs* was not an idle fancy entertained by them while comfortably living at home, but something they sincerely aspired to and whose challenges they were willing and able to face.

ĀNANDA'S INTERVENTION

According to the narrative in the *Cullavagga*, the Buddha's allowance for women to go forth in his dispensation came about in response to an intervention by Ānanda on behalf of Mahāpajāpatī Gotamī and her group.

The *Cullavagga* reports that, although the Buddha at first still refused, Ānanda brought up women's potential to reach the four levels of awakening as well as the Buddha's personal indebtedness to his fostermother Mahāpajāpatī Gotamī for rais-

မဟာပဇာပတိဂေါတမီ ဘိက္ခုနီပြုခြင်း

အာရှ နှင့်အရှေ့တောင်အာရှရှိ အိမ်ရာမတည်ထောင်ဘဲ သာသနာဝင်ဘဝ ရွေးချယ်မှုကို လေးစားမှု ထားရန် မျှော်လင့်ပြီး ဦးတည်နေသော အမျိုးသမီးထုတို့၏ အခြေအနေနှင့်ကား ခြားနားပေ သည်။

ဝိနယပါဠိဝတ္ထုအကြောင်းကို ပြန်ရှုရသော်၊ မဟာပဇာပတိဂေါတမီနှင့် နောက်ပါ တို့သည် အတိအလင်း ခေါင်းတုံးရိတ်ခွင့်၊ သင်္ကန်းဝတ်ခွင့်တို့ကို ရရှိခဲ့သည်ဟု ယူဆပါက ကျန်ဝတ္ထုအကြောင်းမှာ သဘာဝကျပေမည်။ ယခုအခါ သူမတို့အနေဖြင့် အဘယ်ကြောင့် ဤသို့ပြုမူခဲ့ရလဲ၊ ခေါင်းတုံးရိတ်၊ သင်္ကန်းဝတ်ထားသော သူမတို့ကို မြင်ရသောအခါ အဘယ့်ကြောင့် အရှင်အာနန္ဒာက အံ့ဩပုံမပေါ်၊ မည်သို့မျှ ဝေဖန်မှုမပြုခဲ့ပုံတို့ကို နားလည်နိုင်ပေပြီ။

မဟာဝဂ္ဂပါဠိ၊ အခန်း(၆) (အပိုင်း ၂၄)၏ ဖော်ပြချက်အရ၊ မြတ်စွာဘုရား ဒေသ စာရီကြွချီတော်မူရာတွင် လူဝတ်ကြောင့်တို့သည် တစ်ခါတစ်ရံ မလှမ်းမကမ်း နောက်မှ နေ၍ လိုက်ပါတတ်ကြသည်။ ဤခလေ့ထုံးစံတစ်ရပ်ကို ရှုမြင်ရသော်၊ မဟာပဇာပတိဂေါ တမီနှင့် သူမ၏အုပ်စုအနေဖြင့်လည်း သာသနာနွယ်ဝင်တို့၏ အခြေအနေအခက်အခဲများကို ရင်ဆိုင် နိုင်စွမ်းပါကြောင်း၊ မြတ်စွာဘုရား၏ နောက်တော်ပါးမှာ ချဉ်းကပ်လိုက်ပါ၍ ပြသ သော ကြိုးပမ်းမှုတစ်ရပ် ဖြစ်သည်။ မြတ်စွာဘုရားက ဤကိစ္စကို တားမြစ်တော် မမူချေ။

သာသနာဝင်ဘဝ၏ အခက်အခဲတို့ကို အရှင်မတို့ ကိုင်တွယ်နိုင်စွမ်းသော အရည် အချင်းရှိကြောင်း သက်သေပြသည့် ဤနည်းလမ်းက၊ မြတ်စွာဘုရားရှင်သည် သူမတို့ အား အဘယ်ကြောင့် နောက်ပိုင်းတွင် ဘိက္ခုနီပြုခွင့်ပေးခဲ့သည်ကို ရှင်းလင်းပြခဲ့လိမ့်မည်။ မဟာ ပဇာပတိဂေါတမီနှင့် နောက်လိုက်တို့သည် မိမိတို့အိမ်တွင် သက်သက်သာသာဖြင့် နေထိုင် နေစဉ်တွင် အရှင်မတို့သည် ရိုးသားစွာဖြင့် ဘိက္ခုနီပြုလိုသည့်ဆန္ဒဖြစ်ကာ၊ စိန်ခေါ် မှုများကို ရင်ဆိုင်ရန်အတွက် စိတ်အားထက်သန်နေခဲ့ကြပြီး၊ အရှင်မတို့၏ ဘိက္ခုနီပြု ရန် ဆန္ဒသည် စိတ်ကူးယဉ်ဖျော်ဖြေရေး ဇာတ်လမ်းတစ်ခုမဟုတ်ကြောင်း အများပြည်သူ ရှေ့မှောက်တွင် မှတ်တမ်းတင်ခဲ့ကြသည်။

အရှင်အာနန္ဒာ၏ကြားဝင်လျှောက်ထားမှု

စူဠဝဂ္ဂပါဠိတွင် လာရှိသော ဝတ္ထုကြောင်းအရ၊ မြတ်စွာဘုရားရှင်သည် မဟာပဇာပတိ ဂေါတမီနှင့် အရှင်မ၏အုပ်စုကိုယ်စား အရှင်အာနန္ဒာက ကြားဝင်ကူညီလျှောက်ထားမှုကို တုန်ပြန်သည့်အနေဖြင့် အမျိုးသမီးတို့အား ဗုဒ္ဓ၏သာသနာတော်အတွင်းသို့ ဝင်ရောက်ရန် အတွက် ဘိက္ခုနီပြုခွင့်ကို ပေးခဲ့သည်။

မြတ်စွာဘုရားက ဘိက္ခုနီပြုခွင့်ကို အစဦးပိုင်းတွင် ငြင်းဆိုတော်မူခဲ့ သော်လည်း၊ အရှင်အာနန္ဒာက မဂ်ဖိုလ်လေးပါးသို့ ဆိုက်ရောက်နိုင်စွမ်းသော အမျိုးသမီး တို့၏စွမ်းရည်ကို ဖော်ထုတ်၍လည်းကောင်း၊ မြတ်စွာဘုရား မွေးဖွားစ၊ ကလေးဘဝတွင် နို့ချိုတိုက်ကျွေး တော်မူခဲ့သော မိထွေးတော် မဟာပဇာပတိဂေါတမီ၏ ကျေးဇူးတရားကို

ing him when he was an infant (as his mother had died soon after giving birth).

The second of these arguments does not seem to have had much persuasive power, which can be seen from the *Dakkhiṇāvibhaṅga-sutta* in the *Vibhaṅga-vagga* of the *Majjhima-nikāya* (discourse 142), already mentioned above in relation to Mahāpajāpatī Gotamī's stream-entry. The *Dakkhiṇāvibhaṅga-sutta* reports Ānanda raising the same argument in order to convince the Buddha to accept a robe given to him by Mahāpajāpatī Gotamī (based on a comparative study it seems probable that this discourse might have been the place of origin of this argument; see Anālayo 2016: 68–72).

In reply to this argument, the Buddha clarified that he had already well settled this debt and did not accept the gift. What according to the *Dakkhiṇāvibhaṅga-sutta* was not sufficient to convince the Buddha to accept the gift of a robe could not have had a substantially different effect in relation to the considerably more weighty issue of granting ordination to women.

In fact the different passages surveyed in the previous chapter make it clear that the Buddha's hesitation could hardly mean that he was in principle opposed to having an order of *bhikkhunīs*. Instead, as suggested by the parallel *Vinaya* versions, the report about his hesitation is best read as an expression of concern for how to protect Mahāpajāpatī Gotamī and her followers as *bhikkhunīs* (and thereby also protect the reputation of the Buddhist monastic Saṅgha as a whole) in the ancient Indian setting.

This required the cooperation of the already existing order of *bhikkhus*, who would have to take a position of guidance and protection towards the *bhikkhunīs* that the Buddha alone could hardly fulfil. In such a situation, it makes sense for Ānanda, who often acted as a spokesman of the *bhikkhus*, to support Mahāpajāpatī Gotamī's request and bring up the topic of women's ability to reach the four levels of awakening.

မဟာပဇာပတိဂေါတမီ ဘိက္ခုနီပြုခြင်း

ဖော်ထုတ်၍ လည်းကောင်း၊ ကြားဝင်လျှောက်ထားကူညီပေးခဲ့သည်ကို စူဠဝဂ္ဂပါဠိတော်တွင် တင်ပြထား ပါသည်။ (မြတ်စွာဘုရား၏ မယ်တော်ရင်းမှာ ဘုရားအလောင်းကို မွေးဖွားပြီးမကြာ နတ်ရွာ စံတော်မူခဲ့သည်)

မဇ္ဈိမနိကာယ၏ ဝိဘင်္ဂဝဂ္ဂ(သုတ်နံပါတ်၁၄၂)၊ ဒက္ခိဏဝိဘင်္ဂသုတ္တန်တွင်တွေ့ရသော အဆိုများမှ ဒုတိယအဆိုမှာ မဟာပဇာပတိဂေါတမီ၏ သောတာပန်ဖြစ်ခြင်းနှင့် ပတ်သက်၍ ဖော်ပြထားပြီးဖြစ်သော အကြောင်းတရားမှာ ယုံကြည်မှုအားကောင်းလှသည် မဟုတ်ချေ။ ဒက္ခိဏဝိဘင်္ဂသုတ္တန်အရ၊ အရှင်အာနန္ဒာသည် ဘုရားရှင်အား မဟာပဇာပတိဂေါတမီကကပ်လှူထားသော သင်္ကန်းတော်ကို လက်ခံတော်မူခြင်းအားဖြင့် မြတ်စွာဘုရားက အတည် ပြုပေးတော်မူပါရန် အလားတူတောင်းဆို လျှောက်ထားခဲ့ကြောင်း တင်ပြထားပါသည်။ (ဦင်းယဉ်လေ့လာမှုတစ်ရပ်အရ၊ ဤသုတ္တန်သည် ဤအဆို၏အစပြုရာ ဖြစ်နိုင်ဖွယ်ရှိသည်။ အနာလယော ၂၀၁၆၊ ၆၈-၇၂ ကို ရှုပါလေ။)

ဤအဆိုကို တုန့်ပြန်သည့်အနေဖြင့် မြတ်စွာဘုရားရှင်သည် ဤကျေးဇူးတရားကို ကောင်းစွာ ဆပ်ပြီးကြောင်း ရှင်းလင်းမိန့်ကြားခဲ့ပြီး၊ အလှူသင်္ကန်းကို လက်ခံတော်မမူခဲ့ချေ။ ဒက္ခိဏဝိဘင်္ဂသုတ္တန်အရ၊ အမျိုးသမီးတို့အား ပို၍သိသာ လေးနက်မှုရှိသော ဘိက္ခုနီပြုခွင့် ပေးခြင်းကိစ္စနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ဆက်ကပ်လှူဒါန်းသော သင်္ကန်းတစ်စုံကို မြတ်စွာဘုရားရှင်က လက်ခံတော်မူခြင်းသည် ကြီးမားကွဲပြားသော အကျိုးသက်ရောက်မှုတစ်ရပ် မရနိုင်ခဲ့ပါဟု လုံလောက်သော လက်ခံယုံကြည်မှု မဖြစ်ခဲ့ပေ။

အမှန်စင်စစ်အားဖြင့် ရှေ့အခန်းတွင် ဖော်ပြထားသည့် မတူကွဲပြားသော ပါဠိအဆိုတို့အရ မြတ်စွာဘုရားရှင်၏ တွန့်ဆုတ်မှုသည် ဘိက္ခုနီသာသနာ ဖြစ်တည်မှုကို ဘုရားရှင်က မူအားဖြင့် ဆန့်ကျင်တော်မူသည်ဟု မဆိုလိုကြောင်း ထင်ရှားပါသည်။ တစ်ဖန်၊ ခေတ်ပြိုင် ဝိနည်းဘာသာပြန်ကျမ်းစာတို့က ထောက်ပြသည့်အတိုင်း၊ ရှေးခေတ်အိန္ဒိယရှိ အခြေအနေအရပ်ရပ်တွင် မဟာပဇာပတိဂေါတမီနှင့် သူမနောက်လိုက်တို့အား ဘိက္ခုနီများအဖြစ် ကာကွယ်ပေးရေးနှင့် စပ်လျဉ်း၍ စိုးရိမ်ပူပန်မှုကိုဖော်ပြသည့် မြတ်ဗုဒ္ဓ၏ တွန့်ဆုတ်မှုနှင့်ဆက်စပ်သော ဖော်ပြချက်သည် အကောင်းဆုံး ဖတ်ရှု၊ မှန်းဆဖွယ်ရာ ဖြစ်ပေသည်။ (ဤသို့ဖြင့် ဗုဒ္ဓသာသနာတော်တစ်ရပ်လုံး၏ ဂုဏ်သိက္ခာကိုလည်း ကာကွယ်ခြင်းဖြစ်သည်။)

ဤအတွက် ဘုရားရှင်သာလျှင် ခက်ခဲစွာ ဖြည့်ဆည်းပေးနိုင်သည့် ဘိက္ခုနီတို့အပေါ် ကာကွယ်ပေးမှုနှင့် လမ်းညွှန်ဖေးမမှုတို့ကို ထမ်းဆောင်နိုင်သော လက်ရှိဘိက္ခုသံဃာ တို့၏ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုတို့ လိုအပ်ခဲ့သည်။ ဤကဲ့သို့ အခြေအနေတွင် ဘိက္ခုတို့ကိုယ်စား လျှောက်ထားခွင့်ရှိသူ အနေဖြင့် မကြာခဏ ဆောင်ရွက်တော်မူခဲ့ရသော အရှင်အာနန္ဒာ အတွက် မဟာပဇာပတိဂေါတမီ၏ လျှောက်ထားတောင်းပန်ချက်ကို ထောက်ကူပေးရန်၊ မဂ်ဖိုလ်လေးတန်သို့ ဆိုက်ရောက်နိုင်စွမ်းသော အမျိုးသမီးတို့၏စွမ်းရည်ကို လျှောက်ထား တင်ပြပေးရန် အကြောင်းအရင်းရှိလာသည်။

It can safely be assumed that the Buddha would have already been aware of this potential before Ānanda's enquiry, but other *bhikkhus* need not have been aware of it, including Ānanda himself. For them to be motivated to serve as custodians of a newly founded order of *bhikkhunīs*, Ānanda's intervention and the public confirmation of women's potential would have been a more convincing scenario compared to the Buddha just accepting a request by his foster-mother while on a visit to his home town.

As already mentioned, by now Mahāpajāpatī Gotamī and her followers had proven their ability to endure the condition of wandering mendicants in the ancient Indian setting, and they were already shaven-headed and wearing robes. This would now make them appear as more promising candidates for *bhikkhunī* ordination than they were earlier at Kapilavatthu, when Mahāpajāpatī Gotamī originally made her request.

These factors in combination could explain why the Buddha was now willing to grant what he had earlier refused.

THE PROMULGATION OF THE GARUDHAMMAS

In what follows I turn to the ensuing portion of the *Cullavagga* (I have added numbering to the *garudhammas*, which is not found in the Pāli original, in order to facilitate the subsequent discussion).

sādhu, bhante, labheyya mātuḡāmo tathāgatappavedite dhammavinaye agāasmā anagāriyaṃ pabbajjan ti.

[Ānanda addressed the Buddha]: “Venerable sir, it would be good if women could receive the going forth from home into homelessness in the teaching and discipline made known by the Tathāgata.”

sace, ānanda, mahāpajāpatī gotamī aṭṭha garudhamme paṭiggaṇhāti, sā v'assā hotu upasampadā.

မဟာပဇာပတိဂေါတမီ ဘိက္ခုနီပြုခြင်း

ဘုရားရှင်သည် အမျိုးသမီးတို့၏ ဤစွမ်းရည်ကို အရှင်အာနန္ဒာ မလျှောက်ထား မီကတည်းကပင် သိမြင်တော်မူပြီး ဖြစ်သော်လည်း၊ အရှင်အာနန္ဒာအပါအဝင် အခြား ဘိက္ခု တို့သတိပြုရန်ကား လိုအပ်မှုမရှိတော့ပြီဟု ကောင်းစွာ ယူဆနိုင်ပေသည်။ အသစ် ဖွဲ့စည်း တည်ထောင်သော ဘိက္ခုနီသာသနာအတွက် ဘိက္ခုတို့သည် အကာအကွယ်ပေး သူများ အဖြစ် ဆောင်ရွက်ကြရာတွင် စိတ်အားထက်သန်စေရန်အတွက်၊ အရှင်အာနန္ဒာ၏ ကြားဝင် စေ့စပ်မှုနှင့် အမျိုးသမီးတို့၏ စွမ်းဆောင်နိုင်ရည်ကို အများပြည်သူက အတည်ပြု ပေးခြင်း တို့သည် ပို၍ယုံကြည်လက်ခံနိုင်သော ဝတ္ထုကြောင်းတစ်ခုဖြစ်ခဲ့လိမ့်မည်ကို ဗုဒ္ဓ ဘုရားရှင် ဇာတိမြို့သို့ ကြွတော်မူစဉ် မိထွေးတော်ဂေါတမီ၏ တောင်းပန်ချက်ကို ချက်ချင်း လက်ခံ တော်မူခြင်းနှင့် နှိုင်းယှဉ်ဖော်ပြထားသည်။

တင်ပြခဲ့ပြီးသည့်အတိုင်း၊ ယခုအခါ မဟာပဇာပတိဂေါတမီနှင့် နောက်လိုက်တို့ သည် ရှေးခေတ်အိန္ဒိယ လူမှုပတ်ဝန်းကျင်တွင် လှည့်လည်နေကြသော သူတော်စင်တို့၏ အခက်အခဲကို သည်းခံနိုင်စွမ်းရှိကြောင်း သက်သေပြခဲ့ပြီး၍ ခေါင်းတုံးရိတ်ခါ သင်္ကန်းဝတ် ထားပြီးကြပါပြီ။ ဤအခြေအနေသည် မဟာပဇာပတိဂေါတမီနှင့်နောက်လိုက်တို့အနေဖြင့် အစောပိုင်း၌ ကပ်လဝတ္ထုတွင်ရှိနေခဲ့စဉ် မဟာပဇာပတိဂေါတမီက ဘုရားရှင်အား မူလက လျှောက်ထားတောင်းပန်ခဲ့သည့် အခြေအနေထက်၊ ဘိက္ခုနီလောင်းလျာဖြစ်လာစေရန် ပို၍ အလားအလာကောင်းခဲ့ပါလိမ့်မည်။

ဗုဒ္ဓသည် ယခင်က ငြင်းဆိုခဲ့သော အရာကို ယခုအခါ အဘယ်ကြောင့် လိုလားစွာ ခွင့်ပြုပေးတော်မူခဲ့ကြောင်းကို ဤအချက်အလက်တို့ပေါင်းစပ်၍ ရှင်းပြနိုင်ခဲ့သည်။

ဂရုဓမ္မတို့ကို ပညတ်ပြဋ္ဌာန်းခြင်း

ကျွန်ုပ်သည် စူဠဝဂ္ဂပါဠိတော်၏ အောက်ပါအပိုင်းကို တင်ပြထားသည်။ (နောက်ဆက်တွဲ ဆွေးနွေးမှုအတွက် အဆင်ပြေစေရန်၊ မူရင်းပါဠိတော်တွင် မတွေ့ရသော ဂရုဓမ္မတို့ကို ပေါင်းထည့် ထားပါသည်။)

သာဓု ဘန္တေ၊ လဘောယျ မာတုဂါမော တထာဂတပ္ပဝေဒိတေ ဓမ္မဝိနယေ အဂါရ သ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇ္ဇန္တိ။

(အရှင်အာနန္ဒာက မြတ်စွာဘုရားကို လျှောက်ထားခဲ့ပါသည်။) ဘုန်းတော်ကြီး တော်မူသော မြတ်စွာဘုရား၊ အရှင်ဘုရားသည် သိတော်မူ၊ ဟောတော်မူအပ် သော ဓမ္မဝိနယ သာသနာတော်ဝယ် အမျိုးသမီးတို့သည် လူဝတ်ကြောင်ဘဝမှ သာသနာဝင်ဘဝသို့ ရဟန်းပြုခွင့်ရပါမူ ကောင်းပါလိမ့်မည်ဘုရား။

သစေ အာနန္ဒ မဟာပဇာပတိ ဂေါတမီ အဋ္ဌ ဂရုဓမ္မေ ပဋိဂ္ဂဏှာတိ၊ သာဝဿာ ဟောတု ဥပသမ္ပဒါ။

[The Buddha replied]: “Ānanda, if Mahāpajāpatī Gotamī accepts eight principles to be respected, then that will be her higher ordination:

1) *vassasatupasampannāya bhikkhuniyā tadahupasampannassa bhikkhuno abhivādanaṃ paccuṭṭhānaṃ añjalikammaṃ sāmīcikkammaṃ kātabbaṃ. ayam pi dhammo sakkatvā garukatvā mānetvā pūjetvā yāvajīvaṃ anatikkamanīyo.*

“A *bhikkhunī* who has received the higher ordination since a hundred years should pay homage to, rise up for, put the palms of her hands together for, and behave appropriately towards a *bhikkhu* who has received the higher ordination on that very day. This is also a principle to be revered, respected, honoured, venerated, and not to be transgressed for the whole of one's life.

2) *na bhikkhuniyā abhikkhuke āvāse vassaṃ vasitabbaṃ. ayam pi dhammo sakkatvā garukatvā mānetvā pūjetvā yāvajīvaṃ anatikkamanīyo.*

“A *bhikkhunī* should not spend the rainy season in a residential area where there is no *bhikkhu*. This is also a principle to be revered, respected, honoured, venerated, and not to be transgressed for the whole of one's life.

3) *anvaddhamāsaṃ bhikkhuniyā bhikkhusaṅghato dve dhammā paccāsiṃsitabbā: uposathapucchakaṅ ca ovādūpasāṅkamaṇā ca. ayam pi dhammo sakkatvā garukatvā mānetvā pūjetvā yāvajīvaṃ anatikkamanīyo.*

“Every fortnight a *bhikkhunī* should seek two things from the order of *bhikkhus*: enquiring about [the date of] the observance day and coming for the exhortation. This is also a principle to be revered, respected, honoured, venerated, and not to be transgressed for the whole of one's life.

မဟာပဇာပတိဂေါတမီ ဘိက္ခုနီပြုခြင်း

(မြတ်ဗုဒ္ဓက ပြန်ကြားတော်မူခဲ့သည်။) အာနန္ဒာ၊ အကယ်၍ မဟာပဇာပတိဂေါတမီသည် မြတ်စွာသောဂရုဓမံတရားရှစ်ပါးကို ဝန်ခံနိုင်လျှင် ထိုသို့ဝန်ခံခြင်းသည်ပင် အရှင်မအတွက် မြင့်မြတ်သော ဘိက္ခုနီပြုခြင်း ဖြစ်စေသတည်း။

၁) ဝဿသတူပသမ္ပန္နာယ ဘိက္ခုနီယာ တဒါဟုပသမ္ပန္နဿ ဘိက္ခုနော အဘိဝါဒနံ ပစ္စုဋ္ဌာနံ အဇ္ဇလိကမ္ဘိ သာမိစိကမ္ဘိ ကာတဗ္ဗံ။ အယမ္ပိ ဓမ္မော သက္ကတွာ ဂရုကတွာ မာနေတွာ ပူဇေတွာ ယာဝဇီဝံ အနတိက္ကမနီယော။

ဝါတစ်ရာရပြီးသော ဘိက္ခုနီသည် ထိုနေ့ ဘိက္ခုဖြစ်သော ရဟန်းအား ရှိခိုးခြင်း၊ ခရီးဦးကြိုဆိုခြင်း၊ လက်အုပ်ချီခြင်း၊ အရိုအသေပြုခြင်းအမှုကို ပြုရမည်။ ဤတရားကိုလည်း ရိုသေလေးစား မြတ်နိုးပူဇော်၍ အသက်ထက်ဆုံး မလွန်ကျူးအပ်။

၂) န ဘိက္ခုနီယာ အဘိက္ခာကေ အာဝါသေ ဝဿံ ဝသိတဗ္ဗံ။ အယမ္ပိ ဓမ္မော သက္ကတွာ ဂရုကတွာ မာနေတွာ ပူဇေတွာ ယာဝဇီဝံ အနတိက္ကမနီယော။

ဘိက္ခုနီသည် ဘိက္ခု မရှိသော ကျောင်း၌ ဝါဆိုမနေအပ်။ ဤတရားကိုလည်း ရိုသေလေးစား မြတ်နိုး ပူဇော်၍ အသက်ထက်ဆုံး မလွန်ကျူးအပ်။

၃) အန္တဒ္ဓမာသံ ဘိက္ခုနီယာ ဘိက္ခုသံဃတော ဒွေ ဓမ္မာ ပစ္စာသီသိကဗ္ဗာ။ ဥပေါသထပုစ္ဆကဉ္စ ဩဝါဒပသင်္ကမနဉ္စ။ အယမ္ပိ ဓမ္မော သက္ကတွာ ဂရုကတွာ မာနေတွာ ပူဇေတွာ ယာဝဇီဝံ အနတိက္ကမနီယော။

ဘိက္ခုနီသည် လခွဲတိုင်း ဘိက္ခုသံဃာမှ ဥပုသ်ကို မေးမြန်းခြင်း၊ အဆုံးအမခံရန် ချဉ်းကပ်ခြင်း ဤတရားနှစ်ပါးကို တောင်းတရမည်။ ဤတရားကိုလည်း ရိုသေလေးစား မြတ်နိုးပူဇော်၍ အသက်ထက်ဆုံး မလွန်ကျူးအပ်။

4) *vassaṃ vuṭṭhāya bhikkhuniyā ubhatośaṅghe tīhi ṭhānehi pavāretabbaṃ: diṭṭhena vā sutena vā parisaiṅkāya vā. ayam pi dhammo sakkatvā garukatvā mānetvā pūjetvā yāvajīvaṃ anatikkamanīyo.*

“After the completion of the rainy season a *bhikkhunī* should make an invitation before both orders in respect to three matters: what has been seen, heard, or suspected. This is also a principle to be revered, respected, honoured, venerated, and not to be transgressed for the whole of one's life.

5) *garudhammaṃ ajjhāpannāya bhikkhuniyā ubhatośaṅghe pakkhamānattaṃ caritabbaṃ. ayam pi dhammo sakkatvā garukatvā mānetvā pūjetvā yāvajīvaṃ anatikkamanīyo.*

“A *bhikkhunī* who has offended against a serious rule is to undergo penance for a fortnight before both orders. This is also a principle to be revered, respected, honoured, venerated, and not to be transgressed for the whole of one's life.

6) *dve vassāni chasu dhammesu sikkhitasikkhāya sikkhamānāya ubhatośaṅghe upasampadā pariyesitabbā. ayam pi dhammo sakkatvā garukatvā mānetvā pūjetvā yāvajīvaṃ anatikkamanīyo.*

“A probationer who has trained for two years in six principles should seek higher ordination from both orders. This is also a principle to be revered, respected, honoured, venerated, and not to be transgressed for the whole of one's life.

7) *na bhikkhuniyā kenaci pariyāyena bhikkhu akkositabbo paribhāsitabbo. ayam pi dhammo sakkatvā garukatvā mānetvā pūjetvā yāvajīvaṃ anatikkamanīyo.*

“A *bhikkhunī* should not in any way revile or abuse a *bhikkhu*. This is also a principle to be revered, respected,

မဟာပဇာပတိဂေါတမီ ဘိက္ခုနီပြုခြင်း

၄) ဝဿ ဝုဠာယ ဘိက္ခုနီယာ ဥဘတောသံဃေ တီဟိ ဌာနေဟိ ပဝါရေတဗ္ဗံ။
ဒိဋ္ဌေန ဝါ သုတေန ဝါ ပရိသင်္ကာယ ဝါ။ အယမ္ပိ ဓမ္မော သက္ကတွာ ဂရုတက္ခာ
မာနေတွာ ပူဇေတွာ ယာဝဇီဝံ အနတိက္ကမနီယော။

ဘိက္ခုနီသည် ဝါကျွတ်ပြီးလတ်သော် ဘိက္ခု၊ ဘိက္ခုနီ နှစ်ဖက်သော သံဃာ၌
မြင်ခြင်း၊ ကြားခြင်း၊ ယုံမှားခြင်းဟူသော သုံးဌာနတို့ဖြင့် ပဝါရဏာ ပြုရမည်။
ဤတရားကိုလည်း ရိုသေလေးစားမြတ်နိုးပူဇော်၍ အသက်ထက်ဆုံး မလွန်
ကျူးအပ်။

၅) ဂရုဓမ္မံ အဇ္ဈာပန္နာယ ဘိက္ခုနီယာ ဥဘတောသံဃေ ပက္ခမာနတ္ထံ စရိတဗ္ဗံ။
အယမ္ပိ ဓမ္မော သက္ကတွာ ဂရုကတွာ မာနေတွာ ပူဇေတွာ ယာဝဇီဝံ အနတိက္ကမ
နီယော။

ဘိက္ခုနီသည် သံဃာဒိသေသ်အာပတ်ကို ကျူးလွန်သင့်ရောက်ခဲ့သော် နှစ်ဖက်
သောသံဃာ၌ ပက္ခမာနတ် ကျင့်သုံးရမည်။ ဤတရားကိုလည်း ရိုသေလေးစား
မြတ်နိုးပူဇော်၍ အသက်ထက်ဆုံး မလွန်ကျူးအပ်။

၆) ဒွေ ဝဿာနိ ဆသု ဓမ္မေသု သိက္ခိတသိက္ခာယ သိက္ခမာနာယ ဥဘတောသံ
ဃေ ဥပသမ္ပဒါ ပရိယေသိတဗ္ဗာ။ အယမ္ပိ ဓမ္မော သက္ကတွာ ဂရုကတွာ မာနေတွာ
ပူဇေတွာ ယာဝဇီဝံ အနတိက္ကမနီယော။

နှစ်နှစ်ပတ်လုံး ခြောက်ပါးသော တရားတို့ကို ကျင့်သုံးပြီးသော သိက္ခမာန်အား
နှစ်ဖက်သော သံဃာ၌ ဘိက္ခုနီပြုခြင်းကို ရှာမှီးရမည်။ ဤတရားကိုလည်း ရိုသေ
လေးစား မြတ်နိုးပူဇော်၍ အသက်ထက်ဆုံး မလွန်ကျူးအပ်။

၇) န ဘိက္ခုနီယာ ဂေနစိ ပရိယာယေန ဘိက္ခု၊ အက္ခောသိတဗ္ဗော ပရိဘာသိ
တဗ္ဗော။ အယမ္ပိ ဓမ္မော သက္ကတွာ ဂရုကတွာ မာနေတွာ ပူဇေတွာ ယာဝဇီဝံ
အနတိက္ကမနီယော။

ဘိက္ခုနီသည် ဘိက္ခုကို တစ်စုံတစ်ခုသော အကြောင်းပရိယာယ်ဖြင့် မဆဲရေး၊
မရေ့ရွတ်ရ။ ဤတရားကိုလည်း ရိုသေလေးစား မြတ်နိုးပူဇော်၍ အသက်ထက်
ဆုံး မလွန်ကျူးအပ်။

honoured, venerated, and not to be transgressed for the whole of one's life.

8) *ajjatagge ovaṭo bhikkhunīnaṃ bhikkhūsu vacanapatho, anovaṭo bhikkhūnaṃ bhikkhūsu vacanapatho. ayam pi dhammo sakkatvā garukatvā mānetvā pūjetvā yāvajīvaṃ anatikkamanīyo.*

“From today on, *bhikkhunīs* are not permitted to criticize *bhikkhus*. *Bhikkhus* are permitted to criticize *bhikkhunīs*. This is also a principle to be revered, respected, honoured, venerated, and not to be transgressed for the whole of one's life.

sace, ānanda, mahāpajāpatī gotamī ime aṭṭha garudhamme paṭiggaṇhāti, sā v'assā hotu upasampadā ti.

“Ānanda, if Mahāpajāpatī Gotamī accepts these eight principles to be respected, then that will be her higher ordination.”

atha kho āyasmā ānando bhagavato santike aṭṭha garudhamme uggahetvā yena mahāpajāpatī gotamī tenupasaṅkami, upasaṅkamitvā mahāpajāpatim gotamim etad avoca:

Then the venerable Ānanda, having learned from the Blessed One these eight principles to be respected, approached Mahāpajāpatī Gotamī. Having approached her, he said this to Mahāpajāpatī Gotamī:

sace kho tvam, gotami, aṭṭha garudhamme paṭiggaṇheyāsī, sā va te bhaviṣṣati upasampadā.

“Gotamī, if you accept eight principles to be respected, then that will be your higher ordination:

vassasatūpasampannāya bhikkhuniyā ... anovaṭo bhikkhūnaṃ bhikkhūsu vacanapatho. ayampi dhammo sakkatvā garukatvā mānetvā pūjetvā yāvajīvaṃ anatikkamanīyo.

မဟာပဇာပတိဂေါတမီ ဘိက္ခုနီပြုခြင်း

၈) အဇ္ဇတဂေ ဩဝဇ္ဇော ဘိက္ခုနီနံ ဘိက္ခုသု ဝစနပထော၊ အနောဝဇ္ဇော ဘိက္ခုနံ ဘိက္ခုနီသု ဝစနပထော။ အယမ္ပိ ဓမ္မော သက္ကတွာ ဂရုကတွာ မာနေတွာ ပူဇေတွာ ယာဝဇီဝံ အနတိက္ကမနီယော။

ဤယနေ့ ဤအခါမှစ၍ ရဟန်းတို့အပေါ်၌ ရဟန်းမတို့၏ပြောဆိုခွင့်ကို ပိတ်ပင်ထားမြစ်အပ်၏။ ရဟန်းမတို့အပေါ်၌ ရဟန်းတို့၏ ပြောဆိုခွင့်ကို မပိတ်ပင်အပ်။ ဤတရားကိုလည်း ရိုသေလေးစားစွာ မြတ်နိုးပူဇော်၍ အသက်ထက်ဆုံး မလွန်ကျူးအပ်။

သစေ အာနန္ဒ၊ မဟာပဇာပတိ ဂေါတမီ ဣမေ အဋ္ဌ ဂရုဓမ္မေ ပဋိဂ္ဂဏှာတိ၊ သာဝဿာ ဟောတု ဥပသမ္ပဒါ တိ။

အာနန္ဒာ၊ မဟာပဇာပတိဂေါတမီသည် ဤဂရုဓမ္မရှစ်ပါးကို အကယ်၍ ဝန်ခံနိုင်ငြားအံ့။ ထိုဝန်ခံခြင်းသည်ပင် မဟာပဇာပတိဂေါတမီအတွက် ဘိက္ခုနီပြုခြင်း ဖြစ်စေသတည်း။

အထ ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော ဘဂဝတော သန္တိကေ အဋ္ဌ ဂရုဓမ္မေ ဥဂ္ဂဟေတွာ ယေန မဟာပဇာပတိ ဂေါတမီ တေနပသင်္ကံမိ၊ ဥပသင်္ကံမိတွာ မဟာပဇာပတိ ဂေါတမီ တေဒဝေါစ။

ထိုအခါ အရှင်အာနန္ဒာသည် မြတ်စွာဘုရားအထံတော်မှ ဂရုဓမ္မရှစ်ပါးကို သင်ယူပြီးလျှင် မိထွေးတော် ဂေါတမီထံသို့ သွားရောက်၍ ဤသို့ ဆိုတော်မူသည်။

သစေ ခေါ တွံ ဂေါတမီ၊ အဋ္ဌ ဂရုဓမ္မေ ပဋိဂ္ဂဏှယျာသိ၊ သာ ဝ တေ ဘဝိဿတိ ဥပသမ္ပဒါ။

ဂေါတမီ၊ ဂရုဓမ္မရှစ်ပါးကို အကယ်၍ သင် ဝန်ခံငြားအံ့။ ထိုဝန်ခံခြင်းသည်ပင် သင့်အတွက် ဘိက္ခုနီပြုခြင်း ဖြစ်စေသတည်း။

ဝဿသတူပသမ္ပန္နာယ ဘိက္ခုနီယာ . . . အနောဝဇ္ဇော ဘိက္ခုနံ ဘိက္ခုနီသု ဝစနပထော။ အယမ္ပိ ဓမ္မော သက္ကတွာ ဂရုကတွာ မာနေတွာ ပူဇေတွာ ယာဝဇီဝံ အနတိက္ကမနီယော။

“A *bhikkhunī* who has received the higher ordination since a hundred years ... *bhikkhus* are permitted to criticize *bhikkhunīs*. This is a principle to be revered, respected, honoured, venerated, and not to be transgressed for the whole of one's life.

sace kho tvam, gotamī, ime aṭṭha garudhamme paṭigganheyyāsi, sā va te bhavissati upasampadā ti.

“Gotamī, if you accept these eight principles to be respected, then that will be your higher ordination.”

seyyathā pi, bhante ānanda, itthī vā puriso vā daharo yuvā maṇḍanakajātiko sīsaṃ nahāto uppalamālaṃ vā vassikamālaṃ vā attimuttakamālaṃ vā labhitvā ubhohi hatthehi paṭiggahetvā uttamaṅge sirasmiṃ paṭiṭṭhāpeyya. evam eva kho ahaṃ, bhante ānanda, ime aṭṭha garudhamme paṭigganhamī yāvajīvaṃ anatikkamanīye ti.

[Mahāpajāpatī Gotamī said:] “Venerable Ānanda, it is just as if there were a young woman or a young man, youthful and fond of adornment who, having washed the head, on obtaining a garland of lotuses, jasmine, or roses, would accept it with both hands and place it on the head. Venerable Ānanda, in the same way I accept these eight principles to be respected, not to be transgressed for the whole of one's life.”

atha kho āyasmā ānando yena bhagavā tenupasaṅkami, upasaṅkamitvā bhagavantaṃ abhivādetvā ekamantaṃ nisīdi. ekamantaṃ nisinno kho āyasmā ānando bhagavantaṃ etadvoca:

Then the venerable Ānanda approached the Blessed One. Having approached and paid homage to the Blessed One, he sat down to one side. Sitting to one side, the venerable Ānanda said this to the Blessed One:

paṭiggahitā, bhante, mahāpajāpatiyā gotamiyā aṭṭha garudhammā, upasampannā bhagavato mātucchā ti.

မဟာပဇာပတိဂေါတမီ ဘိက္ခုနီပြုခြင်း

ဝါတစ်ရာရပြီးသော ဘိက္ခုနီသည် . . . ဘိက္ခုနီတို့အပေါ်၌ ဘိက္ခုနီတို့၏ ပြောဆို ခွင့်ကို မပိတ်ပင်အပ်။ ဤတရားကိုလည်း ရိုသေလေးစားမြတ်နိုးပူဇော်၍ အသက်ထက်ဆုံး မလွန်ကျူးအပ်။

သစေ ခေါ် တွံ ဂေါတမီ၊ ဣမေ အဋ္ဌ ဂရုဓမ္မေ ပဋိဂ္ဂဏှောယျာသိ၊ သာဝ တေ ဘဝိဿတိ ဥပသမ္ပဒါ တိ။

ဂေါတမီ၊ ဂရုဓမ္မရှစ်ပါးကို အကယ်၍ သင်ဝန်ခံခြားအံ့၊ ထိုဝန်ခံခြင်းသည်ပင် သင့်အတွက် ဘိက္ခုနီပြုခြင်း ဖြစ်စေသတည်း။

သေယျတပိ၊ ဘန္တေ အာနန္ဒ၊ ဣတ္ထိ ဝါ ပုရိသော ဝါ ဒဟရော ယုဝါ၊ မဏ္ဍနက ဇာတိကော သီသံနဟာတော ဥပ္ပလမာလံ ဝါ ဝဿိကမာလံ ဝါ အတ္တိမုတ္တကမာလံ ဝါ လဘိတွာ ဥဘောဟိ ဟတ္ထေဟိ ပဋိဂဟေတွာ ဥတ္တမင်္ဂေ သိရသ္မိံ ပတိဋ္ဌာပေ ယျ။ ဧဝမေဝ ခေါ အဟံ ဘန္တေ အာနန္ဒ၊ ဣမေ အဋ္ဌ ဂရုဓမ္မေ ပဋိဂ္ဂဏှာမိ ယာဝဇီဝံ အနတိက္ကမနီယေ တိ။

(မဟာပဇာပတိဂေါတမီက လျှောက်ထားတော်မူသည်။) အရှင်ဘုရား အာနန္ဒာ၊ ဥပမာအားဖြင့် တန်ဆာဆင်ခြင်းသဘောရှိသော ရေချိုး၊ ခေါင်းလျှော်ပြီးသော မိန်းမပျို၊ ယောက်ျားပျိုသည် ကြာပန်း၊ မိုးစွေပန်း(မြတ်လေးစံပယ်ပန်း)၊ စစ်ကြီး ပန်းများကို ရခဲ့လျှင် လက်နှစ်ဖက်ဖြင့် ခံယူကာ ဦးခေါင်း၌ ပန်ဆင်သကဲ့သို့၊ ဤ အတူပင် တပည့်တော်မသည်လည်း ဤဂရုဓမ္မရှစ်ပါးကို ခံယူပါ၏။ အသက် ထက်ဆုံး မလွန်ကျူးပါဘုရား။

အထ ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော ယေန ဘဂဝါ တေနပသင်္ကမိ၊ ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ ဧကမန္တံ နိသိန္ဒော ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ။

ထိုသို့ မိထွေးတော်ဂေါတမီက ဝန်ခံလိုက်သောအခါ အရှင်အာနန္ဒာသည် ဘုရားရှင်ထံမှောက်သို့ သွားရောက်ဦးချ၍ သင့်လျော်သော နေရာတွင် ထိုင်၏။ ထိုသို့ ထိုင်ပြီးသော် မြတ်စွာဘုရားကို ဤသို့လျှောက်ထားလေသည်။

ပဋိဂ္ဂဟိတာ ဘန္တေ၊ မဟာပဇာပတိယာ ဂေါတမိယာ အဋ္ဌ ဂရုဓမ္မာ ဥပသမ္ပန္တာ ဘဂဝတော မာတုစ္ဆာ တိ။

“Venerable sir, Mahāpajāpatī Gotamī has accepted the eight principles to be respected; the Blessed One's maternal aunt has received the higher ordination.”

The salient point in the passage translated above is the Buddha's promulgation of the eight *garudhammas*, whose acceptance counts as Mahāpajāpatī Gotamī's higher ordination.

THE BEGINNING OF AN ORDER OF BHIKKHUNĪS

Since the Buddha presents these eight *garudhammas* in reply to a general request that women be allowed to go forth, it seems clear that he has now decided to start an order of *bhikkhunīs*; he is not merely making a special allowance only for his foster-mother. In other words, although the procedure of receiving ordination through the acceptance of the *garudhammas* is valid for Mahāpajāpatī Gotamī alone, nevertheless her higher ordination needs to be considered a first step in a development that is aiming at “allowing women to go forth from home into homelessness in the teaching and discipline made known by the *Tathāgata*”.

The same is evident from the formulation of the *garudhammas* themselves, as most of these deal with situations that arise once an order of *bhikkhunīs* has come into existence, not with a situation where Mahāpajāpatī Gotamī is the only existing *bhikkhunī*.

In fact already the first *garudhamma* speaks of “a *bhikkhunī* who has received the higher ordination since a hundred years”. The formulation shows that this *garudhamma* is not just concerned with matters right at that time, since no *bhikkhunī* was yet in existence, let alone a *bhikkhunī* ordained a hundred years ago. Although by having accepted the *garudhammas* Mahāpajāpatī Gotamī did become a *bhikkhunī*, it would have required many more years for her to reach the seniority described in this *garudhamma* (provided she or anyone else even lived that long).

It follows that these *garudhammas* are best understood as describing the Buddha's vision of how the *bhikkhunīs* should

မဟာပဇာပတိဂေါတမီ ဘိက္ခုနီပြုခြင်း

ရှင်တော်မြတ်ဘုရား၊ မဟာပဇာပတိဂေါတမီသည် ဂရုဓမ္မရှစ်ပါးကို ဝန်ခံလိုက်ပါပြီ။ မြတ်စွာဘုရား၏ မိထွေးတော်သည် မြင့်မြတ်သော ဘိက္ခုနီအဖြစ်သို့ ရောက်ရှိပါပြီဘုရား။

အထက်ပါ ဘာသာပြန်ဆိုထားသော စာပိုဒ်တွင် အရေးပါသော အချက်ကား၊ မဟာပဇာပတိဂေါတမီ၏ ဘိက္ခုနီပြုခြင်းကဲ့သို့ မြတ်ဗုဒ္ဓ၏ ဂရုဓမ္မရှစ်ပါးပြဋ္ဌာန်းချက်ကို လက်ခံဝန်ခံခြင်းပင်ဖြစ်သည်။

ဘိက္ခုနီသာသနာ၏အစဦး

အမျိုးသမီးတို့အား သာသနာဝင်အဖြစ် ခွင့်ပြုတော်မူရန် အလုံးစုံ တောင်းဆိုလျှောက်ထားချက်ကို ပြန်ကြားသည့်အနေဖြင့်၊ မြတ်စွာဘုရားက ဂရုဓမ္မရှစ်ပါးကို ဟောကြားလိုက်ခြင်းကြောင့်၊ ဘိက္ခုနီသာသနာကို စတင်ရန် ဆုံးဖြတ်တော်မူခြင်းဖြစ်ပြီး၊ မိထွေးတော်အတွက် သာလျှင် အထူးအခွင့်အရေးပေးတော်မူခြင်း မဟုတ်သည်မှာ ထင်ရှားပေသည်။ တစ်နည်းအားဖြင့်ဆိုရသော်၊ ဂရုဓမ္မရှစ်ပါးကို လက်ခံခြင်းအားဖြင့် ဘိက္ခုနီပြုခွင့်ရခြင်းဖြစ်စဉ်သည် မဟာပဇာပတိဂေါတမီ တစ်ဦးတည်းအတွက်သာ သက်ရောက်ပါသော်လည်း၊ အရှင်မ၏ ဘိက္ခုနီပြုခြင်းသည် “အိမ်ရာတည်ထောင် လူဝတ်ကြောင်ဘဝမှသည် တထာဂတဗုဒ္ဓ၏ ဓမ္မဝိနယ သာသနာတော်တွင်းသို့ တက်လှမ်းနေသော အမျိုးသမီးများ” အတွက် ခွင့်ပြုသော ပထမခြေလှမ်းအဖြစ် ယူဆရန် လိုအပ်သည်။

အထက်ပါ ယူဆချက်နှင့် တူညီမှုကို ၎င်းဂရုဓမ္မတို့ ဖွဲ့စည်းတည်ဆောက်မှု အထောက်အထားများမှ သက်သေပြသည်မှာ၊ ထိုအချက်အများစုသည် ဘိက္ခုနီသာသနာ ပေါ်ပေါက်ရန် အခြေအနေများနှင့် ဆက်စပ်နေပြီး၊ မဟာပဇာပတိဂေါတမီတစ်ဦးတည်းကို သာလျှင် ဘိက္ခုနီဖြစ်စေရေး အခြေအနေနှင့် မဆက်စပ်သောကြောင့်တည်း။

အမှန်စင်စစ် ပထမဂရုဓမ္မက “ဝါတစ်ရာရပြီးသော ဘိက္ခုနီ” ဟူ၍ ဆိုပါသည်။ ယင်းဂရုဓမ္မ၏ ဆိုလိုချက်သည် ထိုအချိန်တွင် ဘိက္ခုနီသာသနာ မပေါ်သေးသောကြောင့်၊ ဝါတစ်ရာရပြီးသော ဘိက္ခုနီကိစ္စရပ်ကို ချန်လှပ်၍ ထိုခေတ်က ဘိက္ခုနီပြုခြင်း ကိစ္စရပ်များနှင့်ပါ မသက်ဆိုင်ဟု သက်သေပြထားသည်။ ဂရုဓမ္မတို့ကို လက်ခံခြင်းဖြင့် မဟာပဇာပတိဂေါတမီသည် ဘိက္ခုနီအရှင်မတစ်ဦး ဖြစ်လာခဲ့ပါသော်လည်း၊ ပထမဂရုဓမ္မတွင် ဖော်ပြထားသော သိက္ခာဝါသို့ ရောက်ရှိရန်မှာ နှစ်ပေါင်းများစွာ လိုအပ်နေပါလိမ့်မည် (အရှင်မ (သို့) အခြား တစ်စုံတစ်ယောက်သည် အသက်ထိုမျှလောက်ရှည်တော်မူမှသာ)။

ဤဂရုဓမ္မများသည် နောင်အနာဂတ်ကာလတွင် ဘိက္ခုနီတို့ မည်သို့ ပြုမူနေထိုင်သင့်သည်ကို ဖော်ကျူးပေးသည့် မြတ်စွာဘုရား၏ အနာဂတ်သဉာဏ်အဖြစ် အကောင်းဆုံး နားလည်ရမည်။ ပစ္စုပ္ပန်အနေအထားတွင် နောင်ဖြစ်လာမည့်အကြောင်းအရာကို မဟာပဇာ ပတိဂေါတမီအား ရှင်းလင်းစေရန် မြတ်ဗုဒ္ဓ၏မျှော်လင့်ချက်အတွက် ဤအချက်သည် အဓိပ္ပါယ် ပြည့်ဝပေးလိမ့်မည်။ ဤဂရုဓမ္မတို့ကို လက်ခံခြင်းအားဖြင့် အရှင်မသည်

behave in future times. In the present setting, it would indeed be meaningful for the Buddha to clarify to Mahāpajāpatī Gotamī what he expected to happen. By accepting these principles she would become the first and most senior of *bhikkhunīs*; therefore, as their future leader, she is the one to whom such principles had to be conveyed to ensure their implementation.

This in turn makes a proper understanding of the eight *garudhammas* an important dimension of the canonical account of how the order of *bhikkhunīs* came into existence and was expected to operate. To a more detailed study of the eight *garudhammas* and their significance I turn in the next chapter.

SUMMARY

The initial request to grant ordination to women was probably refused because at this time, when the Buddhist order was still in its beginnings, lack of proper dwelling places and the other harsh living conditions of a homeless life posed a considerable challenge for accommodating an order of *bhikkhunīs*.

In order to forestall problems in the ancient Indian setting resulting from allowing women to participate fully in the monastic life, the Buddha is on record for promulgating eight *garudhammas*, “principles to be respected”, that delineate key aspects of behaviour for future *bhikkhunīs* and depict central aspects of the interrelation between the two monastic orders.

မဟာပဇာပတိဂေါတမီ ဘိက္ခုနီပြုခြင်း

ပထမဦးဆုံးနှင့် သိက္ခာဝါအကြီးဆုံး ဘိက္ခုနီ ဖြစ်ခဲ့သောကြောင့် အနာဂတ်ခေါင်းဆောင် တစ်ဦးအဖြစ် ထိုဂရုဓမ္မတို့၏ လုပ်ဆောင်ချက်များ ခိုင်မာစေမှုကို လက်ဆင့်ကမ်းရန် အရှင်မတွင် တာဝန်ရှိပါတော့သည်။

ဂရုဓမ္မရှစ်ပါးမှ တစ်ပါးစီသောအချက်သည် ဘိက္ခုနီသံဃာ မည်သို့ တည်ထောင် လာခဲ့ရပုံနှင့် ဘိက္ခုနီသံဃာအဖွဲ့အစည်း မည်သို့လုပ်ဆောင်ရမည်ဆိုသော ပါဠိတော် မှတ်တမ်း၏ အရေးကြီးသော ရှုထောင့်တစ်ရပ်ကို မှန်ကန်စွာ သိနားလည်စေသည်။ ဂရုဓမ္မရှစ်ပါးနှင့် ၎င်းတို့၏ ထူးခြားချက် အသေးစိတ်ကို ပိုမိုလေ့လာရန် လာမည့်အခန်း တွင် ကျွန်ုပ် တင်ပြပါမည်။

အနှစ်ချုပ်

အမျိုးသမီးတို့အား ဘိက္ခုနီပြုခွင့်ပေးရန် ကနဦး လျှောက်ထားတောင်းဆိုချက်ကား ငြင်းဆို ကောင်းငြင်းဆို ခံခဲ့ရသည်မှာ ဗုဒ္ဓသာသနာတော် တည်ထောင်ခါစအချိန်တွင် သီတင်းသုံး သည့် နေရာမရှိခြင်းနှင့် ဘိက္ခုနီသံဃာနေထိုင်ရေးအတွက် စိန်ခေါ်မှုကြီးတစ်ရပ်ဖြစ်သော အိမ်ရာမဲ့ဘဝတို့၏ နေထိုင်ရေး ခက်ခဲချိန် ဖြစ်သောကြောင့်တည်း။

ရှေးခေတ်အိန္ဒိယ၌ သာသနာရေးဘဝတွင် အမျိုးသမီးတို့အား အပြည့်အဝ ပူးပေါင်းပါဝင်ခွင့်ပြုခြင်း၏ရလဒ်မှ ပေါ်ထွက်လာသောပြဿနာတို့ကို ဟန့်တားရန်အ လို့ငှာ၊ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ ဂရုဓမ္မရှစ်ပါး “လေးစားလိုက်နာရမည့် တရားများ” ပြဋ္ဌာန်းခြင်း၊ မှတ်တမ်း တင်ထားခြင်းသည် နောင်အနာဂတ် ဘိက္ခုနီတို့အတွက် အပြုအမူရေးရာ အဓိကရှုထောင့် များကို အသေးစိတ်ရှင်းပြ၍ ဘိက္ခု၊ ဘိက္ခုနီသံဃာနှစ်ဖက်တို့အကြား အပြန်အလှန် ဆက်သွယ်ရေးဆိုင်ရာ ဗဟိုရှုထောင့်များအဖြစ် ရေးဆွဲခြယ်မှုန်းထားသည်။

The Eight Garudhammas

The eight *garudhammas* have repeatedly been considered of doubtful authenticity. However, in my comparative study of *The Foundation History of the Nuns' Order* I have not been able to confirm this impression (Anālayo 2016: 95–116).

What does emerge from such comparative study is that the formulations of some of these *garudhammas* appear to have gone through a process of development, but the idea as such that the Buddha set up a group of eight guidelines for the newly founded order of *bhikkhunīs* is, as far as I am able to determine, quite early and part of the common heritage of the different *Vinaya* traditions.

It also fits the narrative context, in that the Buddha would have given a set of injunctions on how the two monastic orders should collaborate in terms of positioning the two towards each other and in terms of how this would affect the overall public image of Buddhist monasticism.

A problem is sometimes seen in the fact that several of the *garudhammas* recur as *pācittiya* regulations for *bhikkhunīs*. The assumption is that the existence of such *pācittiya* rules shows the corresponding *garudhammas* to be anachronisms.

However, this does not fully take into account the function of the *garudhammas* as basic guidelines that do not carry any penalty. Once such a basic guideline does not suffice, it would only be natural if a corresponding rule comes into existence that spells out the gravity of the offence and also incorporates the issue into the code of rules, the *pātimokkha*, to be recited every fortnight.

In the same vein, and this is of particular importance to my overall topic, the basic vision of the cooperation between the two monastic orders in matters of ordination, as stipulated in the sixth *garudhamma*, requires adaptation to specific situations.

ဂရုဓမ္မရှစ်ပါး

ဂရုဓမ္မရှစ်ပါး၏ မူရင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ မှန်ကန်မှုရှိမရှိ သံသယဖြစ်ဖွယ်ကို အကြိမ်ကြိမ် စဉ်းစားခဲ့ပါသည်။ သို့သော် “သီလရှင်သာသနာ ဖြစ်ပေါ်လာပုံ သမိုင်း” ဟူသော ကျွန်ုပ်၏ နှိုင်းယှဉ်လေ့လာမှုစာတမ်းတွင်မူ ဤထင်မြင်ချက်ကို အတည်ပြုနိုင်ခြင်း မရှိသေးချေ (အနာလယော ၂၀၁၆၊ ၉၅-၁၁၆)။

ကျွန်ုပ်၏ နှိုင်းယှဉ်လေ့လာမှုမှ ထွက်ပေါ်လာသည်မှာကား၊ အချို့သော ဂရုဓမ္မတို့ သည် ဤသို့ဖြစ်တည်လာရေးအတွက် တိုးတက်မှုဖြစ်စဉ်ကို ဖြတ်သန်းလာခဲ့ရသော်လည်း၊ ဂရုဓမ္မရှစ်ပါးသည် ဘိက္ခုနီအဖွဲ့အစည်းအသစ် ပေါ်ထွက်လာရေးအတွက် ဘုရားရှင်က ပညတ်ခဲ့သည်ဟူသော အတွေးအမြင်သည် ကျွန်ုပ် ဆုံးဖြတ်နိုင်စွမ်းရှိသမျှ ဆိုရလျှင် အလွန် ပင်စော၍နေပြီး၊ ၎င်းသည် မတူညီသော ဝိနည်းအစဉ်အလာတို့၏ ဘုံအမွေအနှစ် အစိတ် အပိုင်း ဖြစ်ပေသည်။

ဤအချက်တို့သည် မူရင်းပါဠိတော်နောက်ခံ အကြောင်းအရာတွင် ပါဝင်သော၊ မြတ်စွာဘုရားသည် ဂရုဓမ္မအမိန့်တော်ကြေညာချက်တစ်ရပ်ကို ချမှတ်ခဲ့သည့်၊ ဘိက္ခုနှင့် ဘိက္ခုနီသံဃာတို့ ရေရှည်တွင် အပြန်အလှန်ညီညွတ်စွာ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ကြရန်နှင့် ဗုဒ္ဓသာသနာဝင်တို့၏ ပုံရိပ်ကို အများပြည်သူတို့အမြင်အပေါ် ရေရှည်တွင် မည်သို့ အကျိုး သက်ရောက်မည်ဖြစ်ကြောင်း ဟူသော အခြေအနေများနှင့်လည်း ကိုက်ညီသည်။

တစ်ခါတစ်ရံ ပြဿနာတစ်ရပ်အနေဖြင့် တွေ့မြင်ရသည့် နှစ်ပါးထက်ပိုသော အချို့ဂရုဓမ္မတို့သည် ဘိက္ခုနီတို့အတွက် ပါစိတ္တိယအာပတ်များအဖြစ် ထွက်ပေါ်လာသည်။ ဤကဲ့သော ပါစိတ္တိယသိက္ခာပုဒ်တို့နှင့် တူညီရာ ဂရုဓမ္မတို့ကား ခေတ်ကာလနှင့် မဆီလျော် ကြတော့ပြီဟု ယူဆရမည် ဖြစ်ပေသည်။

သို့ရာတွင် ဤအချက်က ဂရုဓမ္မများ၏ ဆောင်ရွက်ချက်များကို အာပတ်သင့် စေလောက်သည့် အပြစ်ကျူးလွန်မှုများ မဟုတ်သဖြင့် အခြေခံလမ်းညွှန်ချက်များအဖြစ် အပြည့်အဝ ထည့်သွင်းစဉ်းစား မထားချေ။ ထိုကဲ့သို့ အခြေခံလမ်းညွှန်ချက်တစ်ရပ်အဖြစ် လုံလောက်မှု မရှိသည့်တိုင် အာပတ်၏ ကြီးလေးမှုပမာဏကို ပေါ်လွင်စေသော သိက္ခာပုဒ် တစ်ရပ်အဖြစ် ပေါ်ပေါက်လာလျှင် သဘာဝကျလျော်ကန်မည်ဖြစ်ပြီး၊ ၎င်းကို လခွဲတိုင်း ဥပုသ်ပြုရွတ်ဆိုသော ပါတိမောက္ခသိက္ခာပုဒ်အဖြစ်လည်း ထည့်သွင်းရမည် ဖြစ်ပေသည်။

အလားတူပင် ဆဋ္ဌမဂရုဓမ္မ၏ ပညတ်ချက်အတိုင်း ဘိက္ခုနီပြုခြင်းကိစ္စအတွက် နှစ်ဖက်သံဃာအကြား ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှု အခြေခံအမြင်သည် သီးခြားအခြေအနေ များနှင့် လိုက်လျောညီထွေစွာ ပြောင်းလဲရမည်မှာ ကျွန်ုပ် ဆွေးနွေးချက်တစ်ရပ်လုံး၏ အရေးကြီးဆုံးအပိုင်း ဖြစ်သည်။

Neither such adaptation of a *garudhamma* nor the as-signing of several of these principles to be respected to the category of a *pācittiya* offence entails that the *garudhamma* itself must be late.

PAYING HOMAGE

The first *garudhamma* concerns the paying of homage that *bhikkhunīs* are expected to perform towards *bhikkhus* regardless of their respective monastic seniority:

A *bhikkhunī* who has received the higher ordination since a hundred years should pay homage to, rise up for, put the palms of her hands together for, and behave appropriately towards a *bhikkhu* who has received the higher ordination on that very day.

The topic of such paying of homage comes up soon again in the same tenth chapter of the *Cullavagga*, which reports that Mahāpajāpatī Gotamī asked Ānanda to request the Buddha to prescribe the paying of homage according to seniority, regardless of gender.

A similar request is on record in some other *Vinayas*, which specify that this took place after some time, once a number of *bhikkhunīs* had reached seniority (Anālayo 2016: 104–106). This seems indeed a meaningful placing of such a request, as only when *bhikkhunīs* had reached seniority would it make sense to reconsider if they should indeed be expected to pay homage to junior *bhikkhus*.

The *Cullavagga* reports the Buddha giving the following reply:

aṭṭhānaṃ etaṃ, ānanda, anavakāso yaṃ tathāgato anujāneyya mātuḡāmaṣṣa abhivādanaṃ paccuṭṭhānaṃ añjalikammaṃ sāmīcikammaṃ.

It is impossible, Ānanda, it cannot come to be that the Tathāgata would authorize the paying of homage to, ris-

ဂရုဓမ္မရှစ်ပါး

ဂရုဓမ္မများထဲမှ စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများကို ပါစိတ္တိယအာပတ် အတွင်းသို့ ထည့်သွင်းသတ်မှတ်ခြင်းနှင့်၊ ဂရုဓမ္မအချက်တစ်ချက်က ထိုသို့သော လိုက်လျောညီထွေစွာ အလိုက်သင့် ပြောင်းလဲခြင်းသည် ၎င်းဂရုဓမ္မမှာ နောက်ကျ၍ ဖြစ်ပေါ်လာသည် မဟုတ်ပါ။

ဂါရဝကျင့်ဝတ်

ပထမဂရုဓမ္မသည် ဘိက္ခုနီတို့အနေဖြင့် မည်မျှသိက္ခာဝါကြီးသည်ဖြစ်စေ၊ ဘိက္ခုတို့အပေါ် ကျင့်သုံးရန် လိုက်နာရမည့် ဂါရဝကျင့်ဝတ်နှင့် သက်ဆိုင်သည်ကို -

“ဝါတစ်ရာပြေးသော ဘိက္ခုနီသည် ထိုနေ့ရဟန်းဖြစ်သော ဘိက္ခုအား ရှိခိုးခြင်း၊ ခရီးဦးကြိုဆိုခြင်း၊ လက်အုပ်ချီခြင်း၊ အရိုအသေပြုခြင်း အမှုကို ပြုရမည်။”

ဤဂါရဝကျင့်ဝတ်ဆိုင်ရာ ခေါင်းစဉ်သည် စူဠဝဂ္ဂပါဠိတော်၏ ဒသမအခန်းမှာပင် ဆက်လက် ပေါ်ထွက်လာပြန်ပါသည်။ ဤမှတ်တမ်းအရ၊ မဟာပဇာပတိဂေါတမိက ကျား၊ မ လိင်ခွဲခြား မှုမရှိဘဲ၊ သိက္ခာဝါငယ်သူက ကြီးသူအား ဂါရဝပြုရေးကို မြတ်စွာဘုရား အနေဖြင့် ပြဋ္ဌာန်း ပေးစေရေးအတွက် အရှင်အာနန္ဒာမှတစ်ဆင့် လျှောက်ထား၊ ပြန်ကြား ပေးပါရန် တောင်းပန် ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။

ဘိက္ခုနီအချို့ သိက္ခာဝါကြီးရင့်လာပြီးနောက်တွင် အလားတူ လျှောက်ထား တောင်းပန်ချက်များ ရှိလာခဲ့သည်ကို အခြားသော ဝိနည်းကျမ်းစာတို့တွင်လည်း မှတ်တမ်း တင်ထားမှုများရှိပါသည် (အနာလယော၊ ၂၀၁၆၊ ၁၀၄-၁၀၆)။ ဘိက္ခုနီတို့ သိက္ခာဝါကြီးလာ ပြီးနောက်၊ ဘိက္ခုငယ်တို့ကို ဂါရဝပြုခြင်းသည် အဓိပ္ပါယ်ရှိပါမည်လော ဟူ၍ ပြန်လည် စဉ်းစားမိကြမည်ဖြစ်သောကြောင့် ဤအဓိပ္ပါယ်ပြည့်သော တောင်းပန် ချက်သည် အမှန် တကယ်ပင် ရှိခဲ့ပုံရပေ၏။

စူဠဝဂ္ဂပါဠိတော်အရ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာက အောက်ပါအတိုင်း ပြန်လည် မိန့်ကြား တော် မူပါသည် -

အဋ္ဌာနမေတံ၊ အာနန္ဒ၊ အနဝကာသော ယံ တထာဂတော အနုဇာနေယျ မာတုဂါ မဿ အဘိဝါအံ ပစ္စုဋ္ဌာနံ အဇ္ဇလိကမ္ပံ သာမီစိကမ္ပံ။

အာနန္ဒ၊ အမျိုးသမီးတို့အပေါ်ရှိခိုးခြင်း၊ ခရီးဦးကြိုဆိုခြင်း၊ လက်အုပ်ချီခြင်း၊ အရိုအသေပြုခြင်းတို့ကို မြတ်စွာဘုရားရှင်က အခွင့်အာဏာပြုပေးဖို့ကား ဖြစ်လာနိုင်သောအရာ မဟုတ်ပါပေ။

ing up for, putting the palms of the hands together for, and behaving appropriately towards women.

ime hi nāma, ānanda, aññatitthiyā durakkhātadhammā mātuḡāmassa abhivādanam paccuṭṭhānam añjalikammaṃ sāmīcikkammaṃ na karissanti; kim aṅga pana tathāgato anujānissati mātuḡāmassa abhivādanam paccuṭṭhānam añjalikammaṃ sāmīcikkammaṃ ti?

Ānanda, these heterodox practitioners of badly proclaimed teachings will not pay homage to, rise up for, put the palms of the hands together for, and behave appropriately towards women. How then could the Tathāgata authorize the paying of homage to, rising up for, putting the palms of the hands together for, and behaving appropriately towards women?

This passage makes it clear that the underlying concern behind this *garudhamma* relates to the public image of the early Buddhist monastic order. In the setting of ancient India, the full participation of women in the monastic life, permitted in the Buddhist and Jaina orders, was in itself a daring step. Presumably it would have been unthinkable to take this so far as to have male monastics publicly pay homage to their female counterparts.

In fact a late text of the Jain tradition, the *Upadeśamālā*, reflects similar concerns (Anālayo 2016: 106n49). This makes it probable that the expectation of such behaviour reflects the need to take into account a fairly pervasive public opinion in the Indian setting.

Here it is also significant that this particular *garudhamma* does not recur as a *pācittiya* rule. In other words, a *bhikkhunī* who fails to conform to the described behaviour does not incur a *pācittiya* offence and is not in need of performing an act of disclosure in front of a fellow *bhikkhunī*, as is the case when incurring a *pācittiya* offence. She has simply failed to conform to an aspect of monastic etiquette.

ဂရုဓမ္မရှစ်ပါး

ဣမေဟိ နာမ၊ အာနန္ဒ၊ အညတိတ္ထိယာ ဒုရက္ခာတဓမ္မာ မာတုဂါမဿ အဘိဝါဒနံ ပစ္စုဒ္ဓာနံ အဇ္ဇလိကမ္ပံ သာမိစိကမ္ပံ န ကရိဿန္တိ၊ ကိမင်္ဂံ ပန တတာဂတော အနဇာ နိဿတိ မာတုဂါမဿ အဘိဝါဒနံ ပစ္စုဒ္ဓာနံ အဇ္ဇလိကမ္ပံ သာမိစိကမ္ပန္တိ?

အာနန္ဒ၊ မကောင်းသဖြင့် ကြေညာသော သင်ကြားခြင်းရှိကြသည့် အခြားသာ သနာဝင်တို့သည်ပင် အမျိုးသမီးတို့အပေါ် ရိုခိုခြင်း၊ ခရီးဦးကြိုဆိုခြင်း၊ လက်အုပ်ချီခြင်း၊ အရိုအသေပြုခြင်းများ မပြုကြပေ။ ငါဘုရားသည် အဘယ် ကြောင့် အမျိုးသမီးတို့အပေါ် ရိုခိုခြင်း၊ ခရီးဦးကြိုဆိုခြင်း၊ လက်အုပ်ချီခြင်း၊ အရိုအသေပြုခြင်းများ ပြုကြဖို့ အခွင့်အာဏာပြုပေရအံ့နည်း။

ဤဂရုဓမ္မ၏နောက်ကွယ်မှ အလေးအနက်ထားသည့် ကိစ္စသည် ရှေးဦးဗုဒ္ဓသာသနာဝင် တို့၏ လူထုပုံရိပ်နှင့် ဆက်စပ်နေသည်ကို ဤပါဠိစာပိုဒ်က ရှင်းလင်းပြသည်။ ရှေးဟောင်း အိန္ဒိယလူမှုအဖွဲ့အစည်းတွင်၊ ဗုဒ္ဓသာသနာနှင့် ဂျိန်းသာသနာတို့က ခွင့်ပြုပေးထားသော သာသနာ့ဘောင်၌ အမျိုးသမီးများ အပြည့်အဝ ပါဝင်လာခြင်းသည် ရဲရင့်သော ခြေလှမ်း တစ်လှမ်း ဖြစ်ခဲ့ပေသည်။ သာသနာဝင်အမျိုးသားတို့က သာသနာဝင်အမျိုးသမီးတို့ကို လူထုအကြား တန်းတူ ဂါရဝပြုရမည်ဆိုသည်မှာ ယခုထိ စဉ်းစား၍ပင် မရခဲ့ပေ။

တကယ်တမ်းတွင်၊ ဂျိန်းအစဉ်အလာ၏ နောက်ပေါ်ကျမ်းစာတစ်အုပ်ဖြစ်သော ဥပဒေသမာလာကျမ်းက အလားတူ အရေးကိစ္စကို ပြဆိုထားပြန်သည် (အနာလယော ၂၀၁၆၊ ၁၀၆ မှတ်စု ၄၉)။ ထိုကဲ့သို့ အပြုအမူရဲရင့်ခြင်းသည် အိန္ဒိယလူမှုအဖွဲ့အစည်းတွင် အတန်အသင့်ပျံ့နှံ့လျက်ရှိနေသော အများပြည်သူ့အမြင်ကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားရန် လိုအပ် သည်ဟု ဖြစ်တန်တူသည်။

ဤနေရာတွင် သီးခြားဖြစ်သော ပထမဂရုဓမ္မသည် ပါမိတ္တိယသိက္ခာပုဒ်အဖြစ် ပြန်လည် ပညတ်တော် မမူသည်မှာ အရေးပါသော အချက်ပင်ဖြစ်သည်။ တစ်နည်းအားဖြင့် ဆိုရသော်၊ ပထမဂရုဓမ္မတွင် ဖော်ပြထားသော ဂါရဝကျင့်ဝတ်တို့ကို လိုက်နာကျင့်သုံးခြင်း မရှိသော ဘိက္ခုနီသည် ပါမိတ်အာပတ် မသင့်စေဘဲ၊ ပါမိတ်အာပတ်သင့်သောအခါကဲ့သို့၊ သီတင်းသုံးဖော် ဘိက္ခုနီတစ်ဦး၏ရှေ့တွင် အာပတ်ဖြေရန် မလိုတော့ချေ။ ကျင့်ဝတ်သိက္ခာ ကဏ္ဍတစ်ရပ် ရိုးရှင်းစွာ မရှိတော့ခြင်းက ဘိက္ခုနီတစ်ဦး အနေဖြင့် လိုက်နာကျင့်သုံးရန် မလိုတော့ခြင်းတည်း။

THE RAINY SEASON RESIDENCE

The second *garudhamma* concerns the type of residence *bhikkhunīs* should not choose for the rainy season period:

A *bhikkhunī* should not spend the rainy season in a residential area where there is no *bhikkhu*.

This *garudhamma* corresponds to *pācittiya* rule 56 for *bhikkhunīs*. According to the background narration to this rule, some *bhikkhunīs* did spend the rainy season period in such a place and as a consequence did not receive any exhortation from the *bhikkhus*. Finding out about this, other *bhikkhunīs* raised criticism as follows:

kathaṃ hi nāma bhikkhuniyo abhikkhuke āvāse vassaṃ vasissantī ti?

How can *bhikkhunīs* spend the rainy season in a residence where there is no *bhikkhu*?

The formulation makes it clear that, from the viewpoint of the *Vinaya* narrative, the expectation for *bhikkhunīs* to spend the rainy season only in a place where there are *bhikkhus* was already well in place before the reported event happened.

According to the *Vinaya*, learning of this situation was what then motivated the Buddha to make such behaviour a *pācittiya* offence. It is worthy of note that both the *garudhamma* and the *pācittiya* rule are motivated by the wish to ensure that the *bhikkhunīs* have access to *bhikkhus* who can provide them exhortation.

The way the narrative proceeds confirms a point made above, namely that the existence of a *pācittiya* rule that corresponds to a *garudhamma* does not in itself imply that the latter must be of doubtful authenticity. On the assumption that the *garudhamma* was already in place, the story reads quite naturally, and the fact that it was not observed then led to the corresponding regulation.

ဝါဆိုရာဌာန

ဒုတိယဂရုဓမ္မသည် ဘိက္ခုနီတို့ မိုးရာသီ ဝါတွင်းကာလအတွက် မရွေးချယ်ကြသင့်သော ဝါဆိုရာဌာနနှင့် ပတ်သက်သည် -

“ဘိက္ခုနီသည် ဘိက္ခု မရှိသော ကျောင်း၌ ဝါဆိုမနေအပ်။”

ဤဂရုဓမ္မသည် ဘိက္ခုနီတို့အတွက် ပါစိတ္တိယသိက္ခာပုဒ်(၅၆)နှင့် တူညီသည်။ ဤဥပဒေသ၏ နောက်ခံဝတ္ထုအရ၊ အချို့ဘိက္ခုနီတို့သည် ဘိက္ခုတို့ မရှိကြသောနေရာတွင် ဝါကပ်ခဲ့ကြပြီး၊ အကျိုးဆက်မှာ ဘိက္ခုတို့၏ ဩဝါဒတစ်စုံတစ်ရာမျှ ခံယူနိုင်ခြင်း မရခဲ့ပေ။ ဤအကြောင်းကို တွေ့ရှိကြသောအခါ အခြားဘိက္ခုနီတို့က အောက်ပါအတိုင်း ကဲ့ရဲ့ဝေဖန်ကြတော့သည်-

ကထံ ဟိ နာမ ဘိက္ခုနီယော အဘိက္ခုကေ အာဝါသေ ဝသံ ဝသိသန္တိ တိ?

ဘိက္ခုတို့ မရှိကြသော နေရာတွင် ဘိက္ခုနီတို့ မည်သို့ ဝါဆိုတော်မူကြပါသနည်း?

ဝိနယဝတ္ထုကြောင်း၏ ရှုထောင့်မှ ဆိုရသော်၊ ဘိက္ခုနီတို့သည် ဤဝတ္ထုဖြစ်တည်မလာခင် ကတည်းကပင် ဘိက္ခုတို့ ရှိတော်မူကြသောနေရာတွင် ဝါဆိုတော်မူကြရန် မျှော်မှန်း ပြင်ဆင်ထားကြရမည့် အချက်ကို ဤဥပဒေသက ရှင်းလင်းစွာ ဖော်ပြထားသည်။

ဝိနယပါဠိတော်အရ ဤအကြောင်းအရာကို ဘုရားရှင် သိရှိတော်မူခြင်းသည် ဤသို့သော အပြုအမူများအတွက် ပါစိတ္တိယသိက္ခာပုဒ်ကို ပညတ်တော်မူခြင်း၏ တွန်းအား ဖြစ်ခဲ့သည်။ ဂရုဓမ္မဥပဒေသနှင့် ပါစိတ္တိယသိက္ခာပုဒ် နှစ်ရပ်လုံး အဖြစ်၊ ၎င်းပညတ်ချက်မှာ ဘိက္ခုနီတို့သည် အဆုံးအမဩဝါဒပေးနိုင်သော ဘိက္ခုတို့အထံ ချဉ်းကပ်မှု သေချာစေရန် ဘုရားရှင်၏ ဆန္ဒတော် ကြီးမားခဲ့သည်မှာ မှတ်သားထိုက်ပေ၏။

နောက်ခံဝတ္ထုအကြောင်းအရာ ရှေ့ဆက်ပုံသည် ဂရုဓမ္မနှင့် ကိုက်ညီသည့် ပါစိတ္တိယသိက္ခာပုဒ်ဖြစ်တည်လာခြင်းမှာ ဂရုဓမ္မ၏မူလဒေသနာအဖြစ်သံသယဖြစ်ရမည်ဟု မညွှန်းဆိုသော အထက်ပါအချက်ကို ခိုင်မာစေသည်။ ဂရုဓမ္မသည် မူရင်းပညတ်ပြီးဖြစ်သည်ဟု ယူဆပါလျှင်၊ ဝတ္ထုကြောင်းက သဘာဝကျပြီး၊ ၎င်းကို မလိုက်နာခြင်းက ကျင့်သုံးရမည့် ပါစိတ်သိက္ခာပုဒ်အဖြစ် ဦးတည်သွားသည်။

At the same time, it is also possible that the narrative was influenced by the idea that the promulgation of the *garudhammas* must have happened when the order of *bhikkhunīs* came into existence. Thus my point is not that the narrative proves that the corresponding *garudhamma* must have already been in existence in exactly this form, but only that the supposed anachronism used to argue for the alleged lateness of the *garudhammas* is not really an anachronism.

EXHORTATION AND THE DATE OF THE UPOSATHA

The third *garudhamma* concerns the same topic of exhortation as well as the date for the observance day. This date needs to be determined by deciding whether it falls on the fourteenth or the fifteenth day after the previous *uposatha*. On the day determined as the *uposatha*, the *bhikkhunīs* are expected to receive an exhortation from the *bhikkhus*.

Every fortnight a *bhikkhunī* should seek two things from the order of *bhikkhus*: enquiring about [the date of] the observance day and coming for the exhortation.

This *garudhamma* corresponds to *pācittiya* rule 59. The corresponding narrative proceeds similarly to the previous *garudhamma*, in that some *bhikkhunīs* did not meet the expected behaviour. Here is the full narration:

tena kho pana samayena bhikkhuniyo uposatham pi na pucchanti ovādam pi na yācanti. bhikkhū ujjhāyanti khiyyanti vipācenti:

At that time the *bhikkhunīs* did not enquire about [the date of] the observance day and did not request exhortation. The *bhikkhus* complained, took offence, and criticized it:

kathaṃ hi nāma bhikkhuniyo uposatham pi na pucchisanti ovādam pi na yācissantī ti.

ဂရုဓမ္မရှစ်ပါး

ဦးတည်သွားသော တစ်ချိန်တည်းတွင် နောက်ခံဝတ္ထုအကြောင်းအရာသည် ဘိက္ခုနီသံဃာ ပေါ်ပေါက်လာမှသာလျှင် ဂရုဓမ္မတို့ ပြဋ္ဌာန်းချက်ဖြစ်ပေါ်ခဲ့ရသည်ဟူသော အတွေးအမြင်၏ လွှမ်းမိုးခြင်းကို ခံရသည်ဟု ဖြစ်နိုင်ဖွယ်လည်း ရှိသည်။ ထို့ကြောင့် ကျင့်သုံးလိုက်နာရမည့် ဂရုဓမ္မတို့သည် တိကျသောပုံစံဖြင့် ရှိနှင့်ပြီးသား ဖြစ်ကြရပါမည် ဟူသော မူရင်းဝတ္ထုကြောင်းသည် သက်သေပြသော်လည်း ဂရုဓမ္မတို့၏ နောက်ကျမှု ဟူသော၊ အမှန်အမှားအတွက် ဆွေးနွေးလေ့ရှိသော အတွေးအမြင်ဟောင်းသည် စင်စစ် ကေန် ခေတ်နောက်ပြန်ဆွဲသော အတွေးအမြင်တစ်ခု မဟုတ်ပါဟု ယူဆရန်သာလျှင် ကျွန်ုပ် ရှုမြင်သည်။

ဩဝါဒခံယူခြင်းနှင့် ဥပုသ်နေ့

တတိယဂရုဓမ္မသည် ဥပုသ်နေ့အတွက် ဥပုသ်ကို မေးမြန်းခြင်း၊ ဩဝါဒခံယူခြင်း နှစ်မျိုး လုံးနှင့် ပတ်သက်ပါသည်။ ဤနေ့ကို ယခင်ဥပေါသထပြီးနောက် (၁၄)ရက်မြောက် (သို့) (၁၅)ရက်မြောက်တွင် ကျရောက်သည်ကို သိရှိပြီးမှ ဆုံးဖြတ်ရန် လိုပါသည်။ ဥပေါသထ အဖြစ် ဆုံးဖြတ်သောနေ့တွင် ဘိက္ခုနီသည် ဘိက္ခုထံမှ အဆုံးအမခံယူရန် တောင်းခံရမည်-

“ဘိက္ခုနီသည် လခွဲတိုင်း ဘိက္ခုသံဃာမှ ဥပုသ်ကို မေးမြန်းခြင်း၊ ဩဝါဒခံယူရန် ချဉ်းကပ်ခြင်း ဤတရားနှစ်ပါးကို တောင်းခံရမည်။”

ဤဂရုဓမ္မသည် ပါစိတ္တိယသိက္ခာပုဒ် (၅၉)နှင့် ကိုက်ညီသည်။ တူညီသော ဝတ္ထုကြောင်းက ယခင်ဂရုဓမ္မကဲ့သို့ပင် ဆက်လက်၍တင်ပြသည်။ ထိုအခါ အချို့ဘိက္ခုနီတို့က ဖြစ်ပေါ်လာ သော အပြုအမူကို သဘောမကျကြပေ။ နောက်ခံဝတ္ထုကြောင်း အပြည့်အစုံကား ဤကဲ့သို့ ဖြစ်ပါသည်-

တေန ခေါ ပန သမယေန ဘိက္ခုနိယော ဥပေါသထမိ န ပုစ္ဆန္တိ ဩဝါဒမိ န ယာစန္တိ ဘိက္ခု ဥဇ္ဈာယန္တိ ခိယန္တိ ဝိပါစေန္တိ။

ထိုအချိန်က ဘိက္ခုနီတို့သည် ဥပုသ်နေ့အကြောင်းကို မမေးမြန်းကြ။ အဆုံးအမ ကိုလည်း မခံယူကြ။ ဘိက္ခုတို့က မေးမြန်းကြပြီ၊ အပြစ်တင်ကြပြီ၊ ဝေဖန်ကဲ့ရဲ့ခဲ့ ကြပြီ။

ကထံ ဟိ နာမ ဘိက္ခုနိယော ဥပေါသထမိ န ပုစ္ဆိယန္တိ ဩဝါဒမိ န ယာစိယန္တိ တိ။

“How can these *bhikkhunīs* not enquire about [the date of] the observance day and not request exhortation?”

The *Vinaya* reports that this then motivated the Buddha to make it a *pācittiya* offence if the *bhikkhunīs* behave in such ways. The above passage shows the *bhikkhus* to have been clearly aware of the need for *bhikkhunīs*, as stipulated in the third *garudhamma*, to enquire about the date of the observance day and to request exhortation, since they complain when this does not happen.

This shows that, from the viewpoint of the *Vinaya* account, the *bhikkhus* themselves clearly recognized the function of the *garudhammas* as regulating interrelations between *bhikkhus* and *bhikkhunīs*. They were aware of what was expected of both orders and complained when the standard was not kept up.

Although the *garudhammas* were not addressed to *bhikkhus*, they nevertheless do indicate the way in which *bhikkhus* were expected to collaborate with *bhikkhunīs*. In fact the whole set of eight *garudhammas* recurs in the word commentary section of the *Vinaya* account of *pācittiya* 21 for *bhikkhus*, where these eight are part of an instruction that a *bhikkhu* should give to *bhikkhunīs*. From the viewpoint of the word commentary that forms part of the canonical Pāli *Vinaya*, the *bhikkhus* were clearly expected to be well familiar with the eight *garudhammas*.

THE INVITATION

The fourth *garudhamma* describes the invitation (*pavāraṇā*) to be undertaken by *bhikkhunīs* towards their own order and the order of *bhikkhus*:

After the completion of the rainy season a *bhikkhunī* should make an invitation before both orders in respect to three matters: what has been seen, heard, or suspected.

ဂရုဓမ္မရှစ်ပါး

ဤဘိက္ခုနီတို့သည် ဥပုသ်နေ့အကြောင်းကိုလည်း မမေးမြန်းကြ၊ အဆုံးအမကိုလည်း မခံယူကြ။ အဘယ်ကြောင့် မလုပ်နိုင်ကြပါသနည်း။

ထိုအချိန်က ဘိက္ခုနီတို့ ဤကဲ့သို့ ချိုးဖောက်ပြုမူနေကြလျှင် ပါစိတ်အာပတ်သိက္ခာပုဒ် တစ်ခုအဖြစ် ဘုရားရှင် ပညတ်စေရန် တွန်းအားပေးခဲ့သည်ဟု ဝိနယပါဠိတော်က တင်ပြပါသည်။ ဘိက္ခုတို့သည် ဘိက္ခုနီတို့အတွက် လိုအပ်ချက်ကို ရှင်းလင်းစွာ သိမြင်ရန်လိုပြီး သိက္ခာပုဒ်မပေါ်မီ ဘိက္ခုနီတို့ ပြဿနာစကား မလျှောက်ထားခင်ကတည်းက တတိယဂရုဓမ္မ ရှင်းပြထားသည့်အတိုင်း ဘိက္ခုနီတို့သည် ဥပုသ်နေ့အကြောင်း မေးမြန်းရန်၊ ဩဝါဒခံယူရန် လိုအပ်သည်ကို အထက်ပါ ပါဠိစာပိုဒ်က ပြသထားသည်။

ဝိနယပါဠိမှတ်တမ်းရှုထောင့်မှ ပြဆိုရသော်၊ ဂရုဓမ္မတို့၏ လုပ်ဆောင်ချက်ကို ဘိက္ခုနှင့်ဘိက္ခုနီတို့အကြား စည်းမျဉ်းချထားသော ဆက်သွယ်ချက်များအဖြစ် ဘိက္ခုတို့ကိုယ်တိုင် ရှင်းလင်းစွာ အသိအမှတ်ပြုတော်မူခဲ့ပြီ။ အရှင်တို့သည် သံဃာနှစ်ဖက်လုံး၏ မျှော်မှန်းရာကိုလည်း သတိပြုတော်မူခဲ့ပြီး၊ ဂရုဓမ္မတို့၏ အဆင့်အတန်းသတ်မှတ်ချက်ကို မထိန်းသိမ်းကြသောအခါဝယ် ပစ်တင်ဝေဖန်ခဲ့ကြသည်။

ဘိက္ခုတို့အတွက် ဂရုဓမ္မတို့ကို ပညတ်တော် မမူခဲ့ပါသော်လည်း၊ အရှင်တို့သည် ဘိက္ခုတို့က ဘိက္ခုနီတို့နှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရန် မျှော်မှန်းရာဖြစ်သော သိက္ခာပုဒ်အတိုင်း ကျင့်သုံးကြသည်။ အမှန်စင်စစ် ဂရုဓမ္မရှစ်ပါးတစ်စုလုံးသည် ဘိက္ခုနီတို့အတွက် ပါစိတ္တိယ (၂၁)၏ ဝိနယပါဠိ၊ အဋ္ဌကထာအဖွင့်ပိုင်းတွင် ပြန်ပေါ်လာပြီး၊ ဤအပိုင်း၏ အဆိုအရ ဂရုဓမ္မရှစ်ပါးတို့သည် ဘိက္ခုတို့က ဘိက္ခုနီတို့အား ပေးကြရမည့် ညွှန်ကြားချက် တစ်ချက်ပင် ဖြစ်ပါသည်။ ဝိနယပါဠိတော်၏ အဋ္ဌကထာအဖွင့်ရှုထောင့်မှ ဆိုရသော်၊ ဘိက္ခုတို့သည် ဂရုဓမ္မရှစ်ပါးနှင့် ကောင်းစွာ ရင်းနှီးကျွမ်းဝင်စေရန် မျှော်လင့်ကြရမည်မှာ ရှင်းလင်းမြင်သာပါသည်။

ဖိတ်မန္တကပြုခြင်း

စတုတ္ထဂရုဓမ္မသည် ဘိက္ခုနီတို့ ပြုကျင့်ဆောင်ရွက်ရမည် ဖြစ်သည့် ဘိက္ခု၊ ဘိက္ခုနီသံဃာတို့အား ဖိတ်မန္တကပြုခြင်း (ပဝါရဏာ)ကို ဖော်ပြထားသည် -

“ဘိက္ခုနီသည် ဝါကျွတ်ပြီးလတ်သော် ဘိက္ခု၊ ဘိက္ခုနီ နှစ်ဖက်သော သံဃာ၌ မြင်ခြင်း၊ ကြားခြင်း၊ ယုံမှားခြင်းဟူသော သုံးဌာနတို့ဖြင့် ပဝါရဏာပြုရမည်။”

This *garudhamma* has its counterpart in *pācittiya* rule 57 for *bhikkhunīs*. The narration proceeds according to the pattern of *pācittiya* rule 56, in that here, again, other *bhikkhunīs* criticized such behaviour and as a final result of being informed of what had happened, the Buddha promulgated the corresponding *pācittiya* regulation.

PENANCE

The fifth *garudhamma* concerns the penance (*mānatta*) to be undertaken by *bhikkhunīs* towards their own order and the order of *bhikkhus*:

A *bhikkhunī* who has offended against a serious rule is to undergo penance for a fortnight before both orders.

Although this *garudhamma* does not recur as a *pācittiya* rule, a reference to it can be found at the conclusion of the section on *saṅghādisesa* offences for *bhikkhunīs*. Such offences constitute the second gravest type of offence laid down in the *Vinaya*.

After the detailed exposition of the *saṅghādisesa* offences, this part of the *Vinaya* indicates, regarding a *bhikkhunī* who has incurred a *saṅghādisesa* offence:

ubhatosaṅghe pakkhamānattaṃ caritabbaṃ,

she is to undergo penance for a fortnight before both orders.

This helps to clarify the significance of the term *garudhamma* in the context of the fifth *garudhamma*. What requires the undergoing of penance (*mānatta*) is a *saṅghādisesa* offence. Subsequent to that, the offending monastic has to go through an act of rehabilitation called *abbhāna*. A *saṅghādisesa* offence is a breach of the rules which merits the offender's temporary loss of standing.

This is not the sense the term *garudhamma* carries when it is used for the eight *dhammas* that Mahāpajāpatī Gotamī ac-

ဂရုဓမ္မရှစ်ပါး

ဤဂရုဓမ္မတွင် ဘိက္ခုနီတို့အတွက် ၎င်းနှင့်တူညီသော ပါစိတ္တိယသိက္ခာပုဒ်(၅၇)ဟူ၍ ရှိပါသည်။ ဝတ္ထုကြောင်းသည် ပါစိတ္တိယသိက္ခာပုဒ်(၅၆)တွင် ပုံဖော်ထားသည့်အတိုင်း၊ ဤနေရာ တွင်လည်း အခြားသော ဘိက္ခုနီတို့က ကဲ့ရဲ့ဝေဖန်ကြပြီး နောက်ဆုံးတွင် ဘုရားရှင်က အဖြစ် မှန်ကို သိတော်မူပြီးနောက်၊ တူညီသော ပါစိတ္တိယသိက္ခာပုဒ်ကို ပြဋ္ဌာန်းတော်မူခဲ့သည်ဟု ဆက်လက်ဖော်ပြထားသည်။

အာပတ်ကုစားခြင်း

ပဉ္စမဂရုဓမ္မသည် ဘိက္ခုနီတို့အနေဖြင့် ဘိက္ခု၊ ဘိက္ခုနီတို့အပေါ် ဝန်ချ၊ ထမ်းရွက်ရမည့် ပြစ်ဒဏ်(မာနတ္ထ)နှင့် ပတ်သက်ပါသည် -

“ဘိက္ခုနီသည် သံဃာဒိသေသ်အာပတ်ကို ကျူးလွန်သင့်ရောက်ခဲ့သော် နှစ်ဖက်သော သံဃာ၌ ပက္ခမာနတ် ကျင့်သုံးရမည်။”

ဤဂရုဓမ္မသည် ပါစိတ္တိယသိက္ခာပုဒ်တစ်ခုအဖြစ် ပြန်လည် ပညတ်တော်မမူသော်လည်း၊ ၎င်းနှင့်ပတ်သက်ပြီး ကိုးကားညွှန်းဆိုချက်တစ်ခုကို ဘိက္ခုနီတို့အတွက် သံဃာဒိသေသ်အာပတ်နှင့် ဆိုင်သောအပိုင်း၏ နိဂုံးတွင် တွေ့နိုင်ပါသည်။ သံဃာဒိသေသ်အာပတ်များသည် ဝိနည်းပါဠိတော်တွင် ပညတ်ထားသော ဒုတိယအကြီးလေးဆုံး အာပတ်အမျိုးအစား ဖြစ်ပါသည်။

သံဃာဒိသေသ်အာပတ်ဆိုင်ရာကို အသေးစိတ်ရှင်းလင်းပြီးနောက်၊ ဝိနယ၏ ဤအပိုင်းကား သံဃာဒိသေသ်အာပတ် ကျူးလွန်သော ဘိက္ခုနီတစ်ပါးနှင့် ပတ်သက်၍ ညွှန်းဆိုပြသည်မှာ-

ဥဘတောသံဃေ ပက္ခမာနတ္တံ၌ စရိတဗ္ဗံ။

ဘိက္ခုနီသည် နှစ်ဖက်သော သံဃာ၌ ပက္ခမာနတ်ကျင့်သုံးရမည်။

ဤအချက်က ပဉ္စမဂရုဓမ္မ၏ သဘောတရားတွင်ပါသော ဂရုဓမ္မသတ်မှတ်ချက်၏ ထူးခြားမှုကို ရှင်းလင်းစေရန် ကူညီပေးပါသည်။ သံဃာဒိသေသ်အာပတ်သည် အပြစ်ကုစားခြင်း (မာနတ္ထ)ကို ကျင့်သုံးရန် လိုအပ်သည်။ နောက်ဆက်တွဲအနေဖြင့် ထိုအာပတ် ကျူးလွန်သော သာသနာဝင်အတွက် အဟ္တာန်သွင်းခြင်းဟုခေါ်သော သံဃာ၏ ပြန်လည် အသိအမှတ်ပြုလုပ်ငန်းစဉ်တစ်ခုကို ကျော်ဖြတ်ရပေမည်။ သံဃာဒိသေသ်အာပတ်သည် ကျူးလွန်သူ၏ အဆင့်အတန်းကို ယာယီဆုံးရှုံးစေသည့် အပြစ်ဒဏ်ခံရသော သိက္ခာပုဒ်များကို ချိုးဖောက်မှုတစ်ရပ် ဖြစ်သည်။

ဂရုဓမ္မဟူသောဝေါဟာရသည် မဟာပဇာပတိဂေါတမီက ဘိက္ခုနီပြုခွင့်ရရှိရန် လက်ခံခဲ့ချိန်တွင် အသုံးပြုသော တရားရှစ်ပါးအတွက် ဆောင်ရွက်ပေးသည်ဟု

cepted in order to receive higher ordination. Here the term *garudhamma* does not stand for an offence of the *saṅghādisesa* category. In my translation, I have tried to reflect this difference by translating the *garudhammas* accepted by Mahāpajāpatī Gotamī as “principles to be respected”, but when the same term occurs in relation to the observance of penance, I instead translate *garudhamma* as “a serious rule”.

The foregoing has already shown that several of the eight *garudhammas* recur as *pācittiya* rules elsewhere in the *Vinaya*. Thus they cannot be *saṅghādisesa* offences. In fact none of the eight *garudhammas* belongs to the category of *saṅghādisesa* offences. Unlike a *saṅghādisesa* offence, a *pācittiya* is a light offence and just requires disclosure to a fellow monastic. If the *pācittiya* offence involves possessions, their formal forfeiture is also required.

Neither disclosure to a fellow monastic nor formal forfeiture are required in the case of a breach of the first *garudhamma*, discussed above. This particular *garudhamma* does not even correspond to a *pācittiya* offence.

In sum, the eight *garudhammas* are indeed “principles to be respected”, and none of them concerns a breach of monastic law as serious as a *saṅghādisesa* offence.

ORDINATION

The sixth *garudhamma* is perhaps the most important from the viewpoint of my overall topic, as it concerns the granting of ordination to a female candidate:

A probationer who has trained for two years in six principles should seek higher ordination from both orders. This is a principle to be revered, respected, honoured, venerated, and not to be transgressed for the whole of one’s life.

The rules related to higher ordination for female candidates are the topic of the next chapters. In the course of my discussion, I will refer to the type of ordination that requires the pres-

အဓိပ္ပာယ် မဆောင်ပါ။ ဤနေရာတွင် ဂရုဓမ္မသည် သံဃာဒိသေသံအာပတ် စာရင်းဝင် တစ်ပါးအနေဖြင့် မရပ်တည်ပါချေ။ ကျွန်ုပ်၏ ဘာသာပြန်တွင် မဟာပဇာပတိဂေါတမိက လက်ခံတော်မူခဲ့ သော ဂရုဓမ္မတို့ကို “လေးစားလိုက်နာအပ်သော ဥပဒေသ စည်းမျဉ်း များ”ဟု ပြန်ဆို၍၊ မာနတ်ကျင့်သုံးခြင်းနှင့် ပတ်သက်၍ တွေ့ရသော ဂရုဓမ္မ ဝေါဟာရကိုမူ “ကြီးလေးသော ပညတ်ချက်” ဟူ၍ ပြန်ဆိုခြင်းဖြင့် ဤမတူကွဲပြားချက်ကို ရှင်းလင်းစေဖို့ ကြိုးစားထား သည်။

ရှေ့တွင် ဖော်ပြပြီးသော ဂရုဓမ္မရှစ်ပါးမှ အချက်များစွာသည် ဝိနယပါဠိတော်၏ အခြားနေရာတွင် ပါစိတ္တိယသိက္ခာပုဒ်တို့အဖြစ် ထပ်မံ၍ ဖြစ်ပေါ်လာပြန်သည်။ ထို့ကြောင့် ၎င်းအချက်များစွာသည် သံဃာဒိသေသံအာပတ်များ မဖြစ်နိုင်ကြတော့ပါ။ စင်စစ်အားဖြင့် ဂရုဓမ္မရှစ်ပါးတို့တွင် တစ်ပါးမျှပင် သံဃာဒိသေသံအာပတ်စာရင်း မဝင်ပါချေ။ သံဃာဒိ- သေသံအာပတ်မဟုတ်သောကြောင့် ပေါ့ပါးသော ပါစိတ္တိယအာပတ်ဖြစ်ပြီး သီတင်းသုံးဖော် တစ်ဦးထံတွင် ဒေသနာကြားခြင်းသာလျှင် လိုအပ်သည်။ အကယ်၍ ပါစိတ္တိယအာပတ်တွင် ပိုင်ဆိုင်မှုများ ပါဝင်လာပါက ၎င်းတို့ကို နည်းလမ်းတကျ စွန့်လွှတ်ရန်လည်း လိုအပ်ပါသည်။

အထက်ပါ ဆွေးနွေးချက်အရ ပထမဂရုဓမ္မကို ချိုးဖောက်ခြင်းကိစ္စတစ်ရပ်တွင် သီတင်းသုံးဖော်တစ်ဦးထံ ဒေသနာကြားခြင်း၊ နည်းလမ်းတကျ စွန့်လွှတ်ခြင်း နှစ်မျိုးလုံး မ လိုအပ်ချေ။ ဤဂရုဓမ္မ၏ ထူးခြားချက်ကား ပါစိတ္တိယ အာပတ်နှင့်ပင် ထပ်တူမကျခြင်း ဖြစ်သည်။

အနှစ်ချုပ် တင်ပြရပါသော်၊ ဂရုဓမ္မရှစ်ပါးတို့သည် အမှန်တကယ် “လေးစား လိုက်နာအပ်သော ဥပဒေသ စည်းမျဉ်းများ” ဖြစ်ကြပြီး သံဃာဒိသေသံအာပတ်ကဲ့သို့ ကြီးလေးသည့် ဝိနည်းပညတ်ချက်ကို ချိုးဖောက်ခြင်းနှင့်ကား မည်သို့မျှ မသက်ဆိုင်ပေ။

ဘိက္ခုနီပြုခြင်း

ဆဋ္ဌမဂရုဓမ္မသည် အမျိုးသမီးဘိက္ခုနီလောင်းလျာတစ်ဦးအား ဘိက္ခုနီပြုခွင့်ပေးခြင်းနှင့် ပတ်သက်နေသောကြောင့် ကျွန်ုပ်၏ သုတေသနတစ်ရပ်လုံး၏ ရှုထောင့်အမြင်မှဆိုရသော် အရေးအကြီးဆုံး ဖြစ်ကောင်း ဖြစ်နိုင်သည်မှာ-

နှစ်နှစ်ပတ်လုံး ခြောက်ပါးသော တရားတို့၌ ကျင့်သုံးပြီးသော သိက္ခာရှိသော သိက္ခာမာန်အား နှစ်ဖက်သော သံဃာ၌ ဘိက္ခုနီပြုခြင်းကို ရှာမှီးရမည်။ ဤတရား ကိုလည်း ရိုသေလေးစား၊ မြတ်နိုးပူဇော်၍ အသက်ထက်ဆုံး မလွန် ကျူးအပ်ဟု မိန့်တော်မူသောကြောင့်တည်း။

အမျိုးသမီးဘိက္ခုနီလောင်းလျာတို့အတွက် ဘိက္ခုနီပြုခြင်းဆိုင်ရာ ဆက်နွယ်နေသော သိက္ခာပုဒ်တို့သည် နောက်လာမည့် အခန်းများ၏ အကြောင်းအရာ ဖြစ်သည်။ ကျွန်ုပ်၏ ဆွေးနွေးမှု အကြောင်းအရာထဲတွင်၊ ဘိက္ခု၊ ဘိက္ခုနီသံဃာနှစ်ဖက်၏ စုံညီမှုကိုလိုအပ်သော

ence of both monastic orders as “dual ordination”, in contrast to “single ordination”, which is when a quorum of *bhikkhus* can grant ordination on their own.

For the present *garudhamma*, the comparative perspective based on other *Vinaya* traditions is again of relevance (Anālayo 2016: 95–99). From this perspective, the reference to dual ordination by both orders is not found in all versions, as some only refer to single ordination given by monks. From a historical perspective, the implications of this difference seem to me uncertain and I fail to see a definite reason for categorically preferring one reading over the other.

In the *Cullavagga* narrative the reference in the sixth *garudhamma* to dual ordination by both orders leads up to a whole episode based precisely on this formulation and the resultant need to clarify in which way the followers of Mahāpajāpatī Gotamī should be ordained when no *bhikkhunī* order is in existence. This in turn implies that the reference to dual ordination by both orders must be an early element in the development of this text and needs to be taken for granted when trying to develop a coherent reading of the Pāli *Vinaya* account.

In the case of the stipulation on probationary training the situation is different, however, as the remainder of the narrative would work just as well if the probationary period were not mentioned in the *garudhamma*. This is indeed the case in several other *Vinayas*, so that from a comparative perspective it seems possible that the probationary training is a later addition to the sixth *garudhamma*.

The impression that this reference could be a later addition is based not only on its absence in several parallel versions, but also on consulting the report of another episode in the same Pāli *Vinaya*. This is the narrative setting for the promulgation of *pācittiya* 61 for *bhikkhunīs*, which reports that a pregnant woman had been ordained. The reaction among lay people on seeing her going out to beg alms in this condition then led to criticism by other *bhikkhunīs* and eventually to the Buddha promulgating a rule that a *bhikkhunī* who grants higher

ဘိက္ခုနီ ပြုခြင်းကို “နှစ်ဖက်စုံညီ ဘိက္ခုနီပြုခြင်း” ဟူ၍ ညွှန်းဆိုပြီး၊ ဘိက္ခုအနည်းစု တစ်စုသည် အရှင်တို့ကိုယ်တိုင် သဘောတူခွင့်ပြုနိုင်သည့် ဘိက္ခုနီပြုခြင်းကိုမူ “တစ်ဖက်တည်း ဘိက္ခုနီ ပြုခြင်း”ဟူ၍ ညွှန်းဆိုပါမည်။

ယခုဆဋ္ဌမဂရုဓမ္မအတွက် အခြားဝိနယဂိုဏ်း အစဉ်အလာတို့ကို အခြေခံထားသော နှိုင်းယှဉ်လေ့လာချက်သည် ဆက်စပ်မှုတစ်ဖန် ပြန်လည်၍ဖြစ်နေသည်(အနာလယော ၂၀၁၆၊ ၉၅-၉၉)။ ဤအမြင်မှဆိုရသော်၊ ၎င်းအခြားဝိနည်းပိဋကတ်မူ အားလုံးတို့တွင် နှစ်ဖက်သံဃာဖြင့် နှစ်ဖက်စုံ ဘိက္ခုနီပြုခြင်းဆိုင်ရာ ကိုးကားချက်ကို မတွေ့ရ၊ အချို့မှာ ရဟန်းတို့က မေးအပ်ထားသော တစ်ဖက်တည်း ဘိက္ခုနီပြုခြင်းကို ကိုးကားထားရုံမျှသာ ဖြစ်သည်။ သမိုင်းကြောင်း အမြင်ရှုထောင့်တစ်ရပ်မှ ဆိုရပြန်သော်၊ ဤမတူကွဲပြားမှု၏ ဂယက်ရိုက်မှုများသည် ကျွန်ုပ်တို့ မသေချာ၊ မရေရာဖြစ်စေပြီး၊ ကျမ်းမူ တစ်မူပြီး အခြားမူ တစ်မူကို ဖတ်ရှုကာ ပြတ်သားစွာ နှစ်သက်သဘောကျစေရန်အတွက်မူ၊ တိကျခိုင်မာသော အကြောင်းပြချက်ကို တွေ့ရှိနိုင်ရန်ကား ကျွန်ုပ် မစွမ်းနိုင်ပေ။

ဗုဒ္ဓဝဂ္ဂပါဠိတော်တွင် ဆဋ္ဌမဂရုဓမ္မမှ ဘိက္ခုနှင့်ဘိက္ခုနီ နှစ်ဖက်သံဃာဖြင့်“နှစ်ဖက်စုံ ဘိက္ခုနီပြုခြင်း”ပါ နောက်ခံဝတ္ထုသည် ဘိက္ခုနီပြုခြင်း အခန်းကဏ္ဍတစ်ရပ်လုံးကို ဆဋ္ဌမ ဂရုဓမ္မတည်ဆောက်ပုံအပေါ် တိကျစွာအခြေခံရန် အစပျိုးစေပြီး၊ ဘိက္ခုနီသံဃာ မတည်ရှိ သောအခါ မဟာပဇာပတိဂေါတမီ၏ နောက်လိုက်များအား ဘိက္ခုနီပြုရမည့် နည်းလမ်းကို ရှင်းရှင်းလင်းလင်းသိစေသည့် အကျိုးဆက် ပေါ်ပေါက်စေသည်။ ဤအချက်မှာ နှစ်ဖက် သံဃာဖြင့် ဘိက္ခုနီပြုခြင်း၏ အရင်းအမြစ်သည် ဤကျမ်းစာ၏ တိုးတတ်မှုထဲတွင် အစော ပိုင်းရှိ အချက်တစ်ချက် ဖြစ်ရမည်ဟု ဆိုခြင်းနှင့်၊ ဝိနယပါဠိမှတ်တမ်းတို့ကို ယုတ္တိတန်စွာ ဖတ်ရှုခြင်းတစ်ရပ် တိုးတတ်စေရန် ကြိုးစားသောအခါ ယုံကြည်လက်ခံရန် လိုအပ်သည်ဟု ဆိုလိုခြင်းကို သွယ်ဝိုက်၍ ညွှန်းဆိုထားသည်။

သိက္ခမာန်ကျင့်စဉ်ကို ပြဋ္ဌာန်းရာကိစ္စတွင် အခြေအနေမှာ ကွဲပြားခြားနားသော်လည်း အကယ်၍ သိက္ခမာန်ကျင့်စဉ် လေ့ကျင့်ကာလကို ဂရုဓမ္မတွင် ဖော်ပြထားခဲ့လျှင် နောက်ခံဝတ္ထုရှိသော ကျန်ဝိနည်းမူများသည် ကောင်းစွာ လုပ်ဆောင်သကဲ့သို့ ဖြစ်လိမ့်မည်။ ဤအရာကား နှိုင်းယှဉ်လေ့လာသော ရှုဒေါင့်တစ်ခုမှ ဖြစ်နိုင်သည်မှာ၊ သိက္ခမာန်ကျင့်စဉ် ပြင်ဆင်လေ့ကျင့်ခြင်းသည် ဆဋ္ဌမဂရုဓမ္မထဲသို့ နောက်ထပ်ဖြည့်စွက်ခြင်း တစ်ရပ်သာလျှင် ဖြစ်နိုင်သည် ဟူ၍တည်း။

ဤအကိုးအကားသည် နောက်ထပ်ဖြည့်စွက်ခြင်းတစ်ခုသာလျှင် ဖြစ်နိုင်သည် ဟူသော သဘောထားသည် ခေတ်ပြိုင် ဝိနည်းပိဋကမူအချို့တွင် ၎င်း၏ မရှိခြင်းသာမက၊ တူညီသော ဝိနယပါဠိပိဋကမူတွင် အခြားအဖြစ်အပျက် မှတ်တမ်းတစ်ခုမှ ညှိယူသုံးသပ်ခြင်း အပေါ်တွင်လည်းပဲ အခြေခံထားသည်။ ဤဝတ္ထုကြောင်းမှာ ကိုယ်ဝန်ဆောင် အမျိုးသမီးတစ်ဦး ဘိက္ခုနီပြုခံရခြင်းကို ဖော်ပြထားပြီး၊ ဘိက္ခုနီတို့အတွက် ပါစိတ္တိယသိက္ခာပုဒ် (၆၁) ပြဋ္ဌာန်းရေးအတွက် ဖြစ်လာပါသည်။ လူဝတ်ကြောင်တို့ကြား တုန်ပြန်သံမှာမူ မပေါ့

ordination to someone who is pregnant incurs a *pācittiya* offence. If from the outset all candidates had been observing the probationary training, which requires continuous adherence to celibacy, this could not have happened.

However, it could of course be imagined that lack of proper adherence to the *garudhamma* led to the ordaining of a pregnant woman. Yet, had the probationary training been in existence, instead of a rule against ordaining a pregnant candidate, a more natural response would have been a rule against lax observance of the probationary training, thereby also covering breaches of celibacy that do not result in pregnancy.

This is in fact found in *pācittiya* 63 for *bhikkhunīs*, which concerns precisely the requirement to train as a probationer. According to the relevant narrative, higher ordination had been given to female candidates who had not undergone probation for two years in the six principles. As a result:

tā bālā honti abyattā na jānanti kappiyaṃ vā akappiyaṃ vā,

these were foolish and ignorant, they did not know what was allowable and what was not allowable.

This provides a natural context for the arising of a stipulation regarding the need for a probation period.

Nevertheless, it should also be mentioned that the narrative reports that the criticizing *bhikkhunīs* referred to the need for a period of probation for two years in the six principles, similar to the cases of other *pācittiyas* discussed above that refer to principles enshrined in the corresponding *garudhamma*. Here, too, this gives the impression that such a need was already recognized at the time of the reported event.

In sum, although I personally think it probable that the probationary training was not part of the formulation of the sixth *garudhamma* from the outset, the case is not unequivocal.

Be that as it may, the narrative continues by reporting detailed instructions given by the Buddha regarding how to ad-

ဂရုဓမ္မရှစ်ပါး

မပါး ကိုယ်ဝန်နှင့် ဆွမ်းခံထွက်နေရာသည်ဟူ၍ ဖြစ်၏။ အခြားသော ဘိက္ခုနီတို့ကလည်း ဝေဖန်ကဲ့ရဲ့ အပြစ်တင်ကြသည်။ အကျိုးဆက်အားဖြင့် မြတ်စွာဘုရားက သိက္ခာပုဒ် ပြဋ္ဌာန်း တော်မူတော့သည်။ ကိုယ်ဝန်ဆောင်ထားသော အမျိုးသမီး မည်သူ့ကိုမဆို ဘိက္ခုနီပြု ပေးသော် ပါစိတ္တိယအာပတ် သင့်စေရမည်ဟူ၍ ဖြစ်သည်။ အကယ်၍ အစဦးကတည်း က ပင် သိက္ခာမာန်အကျင့် ကျင့်သုံးပြီး ဘိက္ခုနီလောင်းလျာအားလုံးတို့သည် ဗြဟ္မစရိယ အကျင့် ဖြစ်သော သိက္ခာမာန်ကျင့်စဉ်ကို အဆက်မပြတ် စောင့်ထိန်းခဲ့ကြပြီးဆိုလျှင် ဤပြဿနာ ဖြစ် ပေါ်လာနိုင်လာမည် မဟုတ်ချေ။

သို့သော် ဂရုဓမ္မကို အမှန်တကယ် ထိန်းသိမ်းလိုက်နာမှု ကင်းမဲ့ခြင်းကြောင့် ကိုယ်ဝန်ဆောင်အမျိုးသမီးတစ်ဦး ဘိက္ခုနီပြုခွင့်ရခဲ့သည်ဟု တွေးဆနိုင်ခဲ့သည်။ သိက္ခာမာန် ကျင့်စဉ်များ တည်ရှိပြီးခဲ့လျှင် ကိုယ်ဝန်ဆောင်မိခင် ဘိက္ခုနီပြုခြင်းကို ဆန့်ကျင်သည့် ဥပဒေ တစ်ရပ်အစား၊ သိက္ခာမာန်ကျင့်စဉ်ကို ပေါ့ဆစွာ စောင့်ထိန်းသည်အတွက် သိက္ခာပုဒ် ပညတ် ခြင်းက ပို၍ သဘာဝကျသော တုံ့ပြန်မှု ဖြစ်ပြီး၊ ဤနည်းဖြင့် ကိုယ်ဝန် ဆောင်ခြင်းကို မဖြစ် ပေါ်စေရန်အတွက် အဗြဟ္မစရိယ ချိုးဖောက်ခြင်းတို့ကို လွှမ်းခြုံကာကွယ် ပေးပါလိမ့် မည်။

ဤအချက်ကို ပါစိတ္တိယသိက္ခာပုဒ်(၆၃)တွင် တွေ့ရပြီး၊ ၎င်းပိနည်းဥပဒေသည် သိက္ခာမာန်ကျင့်သူတစ်ဦးအဖြစ် တိကျစွာ လေ့ကျင့်ရန် လိုအပ်ချက်ခြင်းနှင့် ဆက်စပ်နေသည်။ ဝတ္တုကြောင်းဆက်စပ်မှုအရ နှစ်နှစ်ပတ်လုံး ခြောက်ပါးသောတရားတို့၌ သိက္ခာမာန်ကျင့်စဉ် မပြုပြီးခဲ့သော ဘိက္ခုနီလောင်းလျာတို့အား ဘိက္ခုနီပြု ပေးခဲ့ကြသည်။ အကျိုးဆက်ကား-

တာ ဗာလာ ဟောန္တိ အဗျတ္တာ န ဇာန္တိ ကပ္ပိယံ ဝါ အကပ္ပိယံ ဝါ

“ဤသူတို့ကား မိုက်မဲကြသည်၊ မသိမြင်ကြ။ သူတို့သည် ခွင့်ပြုသည့်အရာ၊ ခွင့်မ ပြုသည့် အရာတို့ကို မသိရှာကြပေ။

ဤပါဠိကား သိက္ခာမာန်ကျင့်စဉ်ကာလအတွက် လိုအပ်ချက်နှင့်စပ်လျဉ်း၍ ပြဋ္ဌာန်းချက် တစ်ရပ် ပေါ်ပေါက်စေရန် သဘာဝကျသော အဆက်အစပ်တစ်ရပ်ကို ထောက်ကူပေးသည်။

သို့ပါသော်လည်း နှစ်နှစ်ပတ်လုံး ခြောက်ပါးသော တရားတို့၌ သိက္ခာမာန်ကျင့်သုံး ခြင်းကာလအတွက် လိုအပ်ချက်နှင့်ပတ်သက်၍ ဘိက္ခုနီတို့အား ဝေဖန်ကဲ့ရဲ့ခြင်းကို မှတ်တမ်း တင်ထားသော နောက်ခံအကြောင်းအရာသည်၊ တူညီသော ဂရုဓမ္မအတွင်းဝယ် ထည့်သွင်း ထားသည့် စည်းမျဉ်းများကို ညွှန်းဆိုသော၊ အထက်တွင် ဆွေးနွေးခဲ့သည့် အခြား သော ပါစိတ္တိ ယသိက္ခာပုဒ်တို့၏ အခြေအနေများနှင့် တူညီနေသည်ကို ဖော်ပြသင့်ပါသည်။ ဤအချက်က လည်း အဖြစ်အပျက်ကို မှတ်တမ်းတင်ခဲ့သောအချိန်က ဤသို့သော လိုအပ် ချက် တစ်ရပ်ကို အသိအမှတ်ပြုခဲ့ပြီးပါပြီဟူသော အမြင်ကို ပေးပါသည်။

အချုပ်ဆိုရသော်၊ သိက္ခာမာန်ကျင့်ခြင်းသည် အစဦးကတည်းက ဆဌမဂရုဓမ္မ၏ အစိတ်အပိုင်း မဟုတ်ခဲ့ပါဟု ကျွန်ုပ် တစ်ဦးတည်း ထင်မြင်ခဲ့သော်လည်း၊ ဤကိစ္စမှာကား မသေချာ၊ မခိုင်မာပေ။

minister such probationary training. These show that the six principles correspond to six of the ten precepts of a novice, namely:

- to refrain from killing,
- to refrain from taking what is not given,
- to refrain from sexual activity,
- to refrain from false speech,
- to refrain from intoxication,
- to refrain from eating at the wrong time.

What marks the difference from an undertaking of these precepts by lay disciples or even by novices is that they are taken in the following manner:

dve vassāni avītikkamma samādānaṃ samādiyāmi.

I undertake the resolution not to transgress it for two years.

Thus the challenge faced by a probationer is to maintain such ethical conduct continuously for two years in order to qualify for higher ordination. A *bhikkhunī* ordaining a female candidate who has not maintained such continuity incurs a *pācittiya*.

The incurring of a *pācittiya* in this way does not imply, however, that the ordination itself is invalid, as already shown by Bhikkhu Bodhi (2010: 45f).

This becomes evident from a closer look at the text that follows *pācittiya* 63 for *bhikkhunīs* on the probationary training. After stipulating that ordaining a female candidate who has not trained for two years as a *sikkhamānā* results in a *pācittiya* offence for the ordaining *bhikkhunī* preceptor, the *Vinaya* continues by discussing several such cases where a female candidate is ordained who has not fulfilled the *sikkhamānā* training.

Three cases concern offences that are incurred when the ordination itself is legal, *dhammakamma*, and another three cases concern an ordination that is not legal, *adhammakamma*. The first three cases are as follows:

ဂရုဓမ္မရှစ်ပါး

၎င်းအတိုင်း ဖြစ်နိုင်သည်ဆိုပါစို့၊ ဝတ္ထုကြောင်းက သိက္ခမာန်ကျင့်စဉ်အား မည်သို့ စီမံပေးရမည်နှင့် စပ်လျဉ်း၍ မြတ်ဗုဒ္ဓ၏ အသေးစိတ် လမ်းညွှန်ချက်များကို ဆက်လက် ဖော်ပြသည်။ ဤအချက်များက တရားခြောက်ပါးသည်သာမဏေတစ်ပါး၏ဆယ်ပါးသီလမှ ခြောက်ပါးတို့နှင့် တူညီကြောင်း ပြသပါသည်။ ၎င်းတို့မှာ-

- အသက်သတ်ခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်း
- ခိုးယူခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်း
- မမြတ်သောမေထုန်အကျင့်(အမြဲဟွေစရိယ)မှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်း
- လိမ်ညာပြောဆိုခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်း
- သေရည်သေရက်သောက်ခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်း
- နေ့လွဲညစာစားခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်းတို့ဖြစ်ကြသည်။

လူဝတ်ကြောင်များ (သို့) သာမဏေများလည်းပဲ ဤသီလတို့ကို တည်ဆောက်ခြင်းမှ ကွဲပြား ခြားနားသော အမှတ်အသားကား အောက်ပါအတိုင်း ဆောက်တည်ကြရန် ဖြစ်သည် -

ဒေ ဝဿာနိ အဝီတိက္ကမ္မ သမာဒါနံ သမာဒိယာမိ။

“နှစ်နှစ်ပတ်လုံး ၎င်းခြောက်ပါးကို မလွန်ကျူးရန် ခံယူဆောက်တည်ပါ၏”

ဤသို့ဖြင့် သိက္ခမာန်ကျင့်သူတစ်ဦးအနေဖြင့် ရင်ဆိုင်ရသော စိန်ခေါ်မှုကား ဘိက္ခုနီပြုခွင့် ရရေးအတွက် အရည်အချင်း ပြည့်မီရန်အလို့ငှာ နှစ်နှစ်ပတ်လုံး ဤကိုယ်ကျင့်ဆိုင်ရာ သီလ တို့ကို အဆက်မပြတ် စောင့်ထိန်းရန်ဖြစ်သည်။ ဤကဲ့သို့ အဆက်မပြတ် ကြိုတင်ပြင်ဆင် မထားသေးသော ဘိက္ခုနီလောင်းလျာအား ဘိက္ခုနီပြုပေးလျှင်၊ ပြုပေးသော ဘိက္ခုနီသည် ပါစိတ္တိယ အာပတ်သင့်ပါသည်။

သို့ပါသော်လည်း ဤကဲ့သို့ ပါစိတ္တိယအာပတ်သင့်ခြင်းသည်၊ ဘိက္ခုဗောဓိတင်ပြ သည့်အတိုင်း (၂၀၁၀၊ ၄၅၆)၊ ဘိက္ခုနီပြုခြင်းကို လက်မခံနိုင်ပါဟူ၍ အဓိပ္ပာယ်သဘော မသက်ရောက်ပါချေ။

ဤအချက်ကို ဘိက္ခုနီတို့အတွက် ပါစိတ္တိယသိက္ခာပုဒ်(၆၃)တွင် ပါရှိသော သိက္ခမာန် ကျင့်ခြင်းကို လိုက်နာသည့် မူရင်းပဋိကို အနီးကပ် လေ့လာခြင်းတစ်ရပ်မှ သိသာ ထင်ရှားလာ ပါသည်။ ဘိက္ခုနီဥပဇ္ဈာယ်ဆရာသည်၊ နှစ်နှစ်ပတ်လုံး သိက္ခမာန်ကျင့်စဉ်မပြီး သေးသော ဘိက္ခု နီလောင်းလျာတစ်ဦးအား ဘိက္ခုနီပြုပေးသော်၊ ပါစိတ္တိယအာပတ် သင့်စေ မည်ဟု ပြဋ္ဌာန်းပြီး နောက်၊ ဝိနယပဋိတော်က သိက္ခမာန်ကျင့်စဉ် မပြည့်စုံသေးသော ဘိက္ခုနီလောင်းလျာတစ်ဦး ကို ဘိက္ခုနီပြုပေးသည့် များစွာသော ဖြစ်ရပ်များကို ဆွေးနွေး ခြင်းဖြင့် ဆက်လက်ဖော်ပြသည်။

အမှုကိစ္စသုံးရပ်သည် ဘိက္ခုနီပြုခြင်း တရားဝင်ဖြစ်ချိန် (ဓမ္မကမ္မ)နှင့် ဆက်စပ်၍ သင့်ရောက်သော အာပတ်များနှင့် ပတ်သက်ကြပြီး၊ အခြားအမှုကိစ္စသုံးရပ်သည် ဘိက္ခုနီ ပြုခြင်း တရားဝင်မဖြစ်ချိန် (အဓမ္မကမ္မ)နှင့် ဆက်စပ်၍ အာပတ်များနှင့် ပတ်သက်သည်။ ပထမသုံးရပ်ကား အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်ပါသည်။

- 1) *dhammakamme dhammakammasaññā vuṭṭhāpeti*, “the act being legal, she ordains her perceiving the act as legal”;
- 2) *dhammakamme vematikā vuṭṭhāpeti*, “the act being legal, she ordains her being uncertain”;
- 3) *dhammakamme adhammakammasaññā vuṭṭhāpeti*, “the act being legal, she ordains her perceiving the act as illegal”.

These three cases differ because the preceptor has a different perception. She may think the act to be legal (1), she may be in doubt about its legality (2), or she may think the act to be illegal (3). In each of these three cases, the preceptor incurs a *pācittiya* offence, *āpatti pācittiyassa*.

In each of these three cases, however, the act itself of ordaining a female candidate who has not fulfilled the training as a *sikkhamānā* is legal, *dhammakamma*. This clearly implies that a *bhikkhunī* ordination is not invalidated by the fact that the candidate has not fulfilled the *sikkhamānā* training.

Therefore, from the viewpoint of the canonical *Vinaya*, the higher ordination of a female candidate is still valid even if she has not undertaken the training period of two years as a *sikkhamānā*.

REVILING AND CRITICISM

The comparative perspective is also of interest to the remaining two *garudhammas*, as in one other *Vinaya* tradition only the second one has a counterpart (Anālayo 2016: 107).

These two *garudhammas* are in fact related to some degree, as the seventh *garudhamma* concerns reviling and the eighth *garudhamma* concerns criticism. Therefore in what follows I take them up together. The seventh *garudhamma* reads:

A bhikkhunī should not in any way revile or abuse a bhikkhu.

ဂရုဓမ္မနှစ်ပါး

၁) ဓမ္မကမ္မေ ဓမ္မကမ္မဿ ဝုဠာပေတိ။ “အမှုကိစ္စသည် တရားဝင်လျက်၊ တရားဝင်သည့်အတိုင်း အမှုကိစ္စကိုသိလျက် ဘိက္ခုနီပြုပေးသည်”။

၂) ဓမ္မကမ္မေ ဝေမာတိကာ ဝုဠာပေတိ။ “အမှုကိစ္စသည် တရားဝင်လျက်၊ မသေချာဘဲ ဘိက္ခုနီပြုပေးသည်”။

၃) ဓမ္မကမ္မေ အဓမ္မကမ္မဿ ဝုဠာပေတိ။ “အမှုကိစ္စသည် တရားဝင်လျက်၊ တရားမဝင်ဟု သိလျက် ဘိက္ခုနီပြုပေးသည်”။

ဤအမှုကိစ္စသုံးရပ်သည် ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာ၏ မတူကွဲပြားသောအမြင်ကြောင့် ခြားနားသွားရပေသည်။ (၁) သူမသည် အမှုကိစ္စ၏ တရားဝင်မှုကို စဉ်းစားနိုင်သည်။ (၂) သူမသည် ၎င်း၏ တရားဝင်မှုကို သံသယ ဖြစ်နိုင်သည်။ သို့မဟုတ် (၃) သူမသည် အမှုကိစ္စကို တရားမဝင်ပါ ဟူ၍ စဉ်းစားနိုင်သည်။ အခြေအနေသုံးရပ်၏ တစ်ခုစီတွင် ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာကား ပါစိတ္တိယ အာပတ်သင့်သည်၊ အာပတ္တိ ပါစိတ္တိယဿ။

သို့ရာတွင် ဤအမှုကိစ္စသုံးရပ်မှ တစ်ရပ်စီ၏ ဘိက္ခုနီပြုပေးခြင်းသည် သိက္ခာမာန အနေဖြင့် လေ့ကျင့်မှု မပြည့်စုံသေးသော ဘိက္ခုနီလောင်းလျာအား ဘိက္ခုနီပြုပေးခြင်း အမှုကိစ္စကိုယ်တိုင်မှာ တရားဝင်၊ ဓမ္မကမ္မဖြစ်ပါသည်။ ဤအချက်သည် သိက္ခာမာနလေ့ကျင့်ခြင်းကို မပြီးမြောက်ခြင်းကြောင့် ဘိက္ခုနီပြုခြင်းသည် လက်ခံနိုင်ခြင်းမရှိ ဆိုသည်မှာ မဟုတ်ပါကြောင်း နားလည်သဘောပေါက် စေပါသည်။

ထို့ကြောင့် ပါဠိတော်ဝိနယ၏ ရှုထောင့်မှဆိုရသော်၊ အကယ်၍ ဘိက္ခုနီလောင်းလျာသည် သိက္ခာမာန အနေဖြင့် နှစ်နှစ်ပတ်လုံး ကျင့်သုံးရသော ပြင်ဆင်လေ့ကျင့်မှု မပြီးလျှင်ပင်၊ သူမ၏ဘိက္ခုနီပြုခြင်းမှာ အသက်ဝင်ဆဲ ဖြစ်ပါသည်။

ဆဲရေး၊ ရေရွတ်ခြင်းနှင့် ဝေဖန်ပြောဆိုခြင်း

ကျန်ရှိသော ဂရုဓမ္မနှစ်ပါးကို နှိုင်းယှဉ်ရှုမြင်ရသော် အခြားဝိနယဂိုဏ်းအစဉ်အလာတစ်ရပ်တွင် ဒုတိယတစ်ရပ်သည်သာလျှင် တူညီချက်ရှိသောကြောင့် စိတ်ဝင်စားဖွယ် ကောင်းပေသည် (အနာလယော ၂၀၁၆၊ ၁၀၇)။

ဤဂရုဓမ္မနှစ်ပါးသည် သတ္တမဂရုဓမ္မမှာ ဆဲရေး၊ ရေရွတ်ခြင်းနှင့် ပတ်သက်ပြီး၊ အဋ္ဌမဂရုဓမ္မမှာ ဝေဖန်ပြောဆိုခြင်းနှင့် ပတ်သက်နေကြသောကြောင့် အမှန်တကယ်ပင် အတိုင်းအတာအချို့အထိ ဆက်စပ်နေပါသည်။ ထို့ကြောင့် ကျွန်ုပ်သည် ၎င်းတို့ကို ပူးတွဲတင်ပြပါမည်။ သတ္တမဂရုဓမ္မ၏ အဆိုမှာ-

“ဘိက္ခုနီသည် ဘိက္ခုကို တစ်စုံတစ်ခုသော အကြောင်းပရိယာယ်ဖြင့် မဆဲရေး၊ မရေရွတ်ရ”

According to the eighth *garudhamma*:

From today on, *bhikkhunīs* are not permitted to criticize *bhikkhus*. *Bhikkhus* are permitted to criticize *bhikkhunīs*.

The seventh *garudhamma* corresponds to *pācittiya* rule 52 for *bhikkhunīs*, whose promulgation is preceded by a report of an actual instance of such behaviour by the infamous group of six *bhikkhunīs*. The same injunction to avoid reviling and abusing *bhikkhus* applies also to male novices, *sāmaṇeras*, according to the first chapter of the *Mahāvagga* (section 57).

The need to avoid criticism, however, is less self-evident. In fact the *Vinaya* reports instances where criticism raised by *bhikkhunīs* of *bhikkhus* motivated the Buddha to promulgate a ruling against such behaviour of *bhikkhus*, without any censure of the fact that the *bhikkhunīs* had voiced criticism.

A case illustrating this concerns *pācittiya* 21 for *bhikkhus*, which prevents them from just setting themselves up as exhorters of *bhikkhunīs*. This is what, according to the accompanying narration, the infamous group of six *bhikkhus* had done, followed by then engaging in all kinds of irrelevant chattering rather than giving a proper exhortation. On being asked by the Buddha about the exhortation, the *bhikkhunīs* are on record for stating:

kuto, bhante, ovādo iddho bhavissati? ayyā chabbaggiyā parittaññeva dhammiṃ kathaṃ katvā divasaṃ tiracchānakathāya vītināmetvā uyyojesun ti.

Venerable sir, how could the exhortation have been effective? The masters of the group of six, having given a trifling talk on the Dhamma, spent the day in irrelevant chatter, and then dismissed us.

This formulation does amount to criticism, which in this case was clearly quite appropriate.

In addition the two *aniyata* regulations can be consulted, according to which breaches of rules by *bhikkhus* can even be

အဋ္ဌမဂရုဓမ္မအရ-

“ဤယနေ့ ဤအခါမှစ၍ ဘိက္ခုတို့အပေါ်၌ ဘိက္ခုနီတို့၏ ပြောဆိုခွင့်ကို ပိတ်ပင်
တားမြစ်အပ်၏။ ဘိက္ခုနီတို့အပေါ်၌ ဘိက္ခုတို့၏ ပြောဆိုခွင့်ကို မပိတ်ပင်အပ်။”

သတ္တမဂရုဓမ္မသည် ဘိက္ခုနီတို့အတွက် ပါစိတ္တိယသိက္ခာပုဒ်(၅)နှင့် ထပ်တူညီနေပြီး၊
ဤအလျင်ကျသော ပြဋ္ဌာန်းချက်သည် ဆဗ္ဗဂ္ဂိဘိက္ခုနီမတို့က ဤကဲ့သို့ အမှန်တကယ်
အပြုအမူတစ်ရပ်ကို ကျူးလွန်ခဲ့ကြခြင်းကြောင့် ဖြစ်သည်။ ဘိက္ခုတို့အား ဆဲရေး၊ ရေရွတ်
ခြင်းကို ရှောင်ကြဉ်ရန် တူညီသော ထည့်သွင်းညွှန်ကြားချက်သည် အမျိုးသားကိုရင်
(သာမဏေ)များအထိ သက်ရောက်ပါသည်။ ဝိနယ၊ မဟာဝဂ္ဂပါဠိ၏ ပထမအခန်းအရ
ဖြစ်ပါ သည်(အပိုင်း ၅၇)။

ဝေဖန်ပြောဆိုခြင်းကို ရှောင်ကြဉ်ရန် လိုအပ်ချက်မှာမူ ၎င်းတို့အနေဖြင့် အနည်း
ငယ်မျှသာရှိပါသည်။ အမှန်ကတယ်ပင် ဝိနယပါဠိမှတ်တမ်းဥပမာများအရ ဘိက္ခုတို့
အပေါ် ဘိက္ခုနီတို့၏ ဝေဖန်ပြောဆိုခြင်းက မြတ်စွာဘုရားအား သိက္ခာပုဒ် ပညတ်ပြဋ္ဌာန်း
ရန် တွန်း အားပေးလာခဲ့ပါသည်။ ဤပညတ်ချက်ကား ဘိက္ခုတို့က ဘိက္ခုနီတို့အပေါ်
ဝေဖန်ပြောဆို ခြင်းကိုမူ မျက်ကွယ်ပြုထားပေသည်။ စင်စင်အားဖြင့် ပြင်းထန်သော
ဝေဖန် ပြောဆိုချက် တစ်စုံတစ်ရာမပါဘဲ၊ ဘိက္ခုနီတို့က ဝေဖန်ပြောဆိုမိလိုက်ကြခြင်းသာ
ဖြစ်သည်။

ဤကိစ္စကို ဖော်ပြသော အကြောင်းအရာသည် ဘိက္ခုတို့အတွက် ပါစိတ္တိယ(၂၁)
နှင့်ပတ်သက်ပြီး၊ ဤသိက္ခာပုဒ်သည် ဘိက္ခုတို့က မိမိတို့ကိုယ်တိုင် ဘိက္ခုနီတို့အား ဩဝါဒ
ပေးသူများအဖြစ် သမုတ်ခြင်းမှ တားမြစ်သည်။ ယှဉ်တွဲပါဝတ္ထုကြောင်းအရ၊ မထင်ရှား
သော ဆဗ္ဗဂ္ဂိဘိက္ခုတို့သည် သင့်လျော်သောအဆုံးအမတစ်ရပ်ကို ပေးခြင်းထက်၊ မသက်
ဆိုင်သော ပြောဟောခြင်းကိုသာလျှင် ပြောဟောနေခဲ့ကြသည်မှာ ဤသို့ဖြစ်သည်။ ဤ
အကြောင်းကို ဘိက္ခုနီတို့က လျှောက်ထားကြ၍ ဘုရားရှင် သိတော်မူသောအခါ၊ -

ကုတော ဘန္တေ၊ ဩဝါဒေါ ဣဒ္ဓေါ ဘဝိဿတိ? အယျာ ဆဗ္ဗဂ္ဂိယာ ပရိတ္တညေဝ
ဓမ္မိ ကထံ ကတွာ ဒီဝါသံ တိရုတ္တနကထာယ ဝီတိနာမေတွာ ဥယျောဇေယန္တိ။

ဘုန်းတော်ကြီးတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား၊ အဆုံးအမသည်ကား အဘယ်သို့
အကျိုးဖြစ်ထွန်းနိုင်ပါမည်နည်း။ အရှင်မြတ်ခြောက်ပါးအုပ်စုသည် ဓမ္မရေးရာ
အသေးအဖွဲ့ကိုသာ ပြောပေးကြပါသည်။ မသက်ဆိုင်ရာတို့ကို ပြောဆိုလျက်
အချိန်ကုန်နေကြပါသည်။ တပည့်တော်မတို့ကို အရေးမစိုက်ကြပါဘုရား။

ဤဖော်ထုတ်ခြင်းသည် ဝေဖန်ပြောဆိုခြင်းအဆင့်သို့ ဆိုက်ရောက်သွားပြီး၊ ၎င်းကိစ္စမှာ
အမှန်ပင် လျော်ကန်သင့်မြတ် ရှင်းလင်းပေသည်။

ထို့ပြင် အနိယတသိက္ခာပုဒ်နှစ်ပါးကို ညှိယူနိုင်ပြီး ဤသိက္ခာပုဒ်အရ၊ အကျင့်
စာရိတ္တကောင်းမွန်သော လူဝတ်ကြောင်းအမျိုးသမီးတစ်ဦးသည်ပင် အာပတ်ကျူးလွန်သော

pointed out by a trustworthy lay woman. Once that much is possible, there seems to be little scope to prohibit *bhikkhunīs* from voicing any criticism in principle, in particular if this concerns actual instances of misbehaviour by *bhikkhus* deserving of criticism.

This in turn suggests that the point at stake would be directly criticizing a *bhikkhu* face to face in a challenging or offensive manner or else in a way that implies the assuming of disciplinary authority by the *bhikkhunī(s)* over *bhikkhus*.

THE GARUDHAMMAS AND THE BHIKKHUS

Be that as it may, the *bhikkhus* must have come to know about the *garudhammas*, presumably on being informed by Ānanda that the Buddha had promulgated them for Mahāpajāpatī Gotamī, who had accepted them. Thus the *bhikkhus* would have known that they were expected to undertake the following activities, wherever a *bhikkhunī* order is in existence:

- inform the *bhikkhunīs* of the observance day, the *uposatha* (*garudhamma* 3),
- give them the exhortation, the *ovāda* (also *garudhamma* 3),
- cooperate in their invitation ceremony, the *pavāraṇā* (*garudhamma* 4),
- cooperate in their observance of penance, *mānatta* (*garudhamma* 5),
- cooperate in their higher ordination, *upasamapadā* (*garudhamma* 6).

In the next chapter I will briefly return to the topic of exhortation, in relation to a special allowance given by the Buddha for a *bhikkhu* to approach the dwelling of a *bhikkhunī* to give her an exhortation. This is recorded in the narrative related to *pācittiya* 23 for *bhikkhus*, which reports that Mahāpajāpatī Gotamī had been sick and did not receive an exhortation, as *bhikkhus* did not dare to go to her quarters for that purpose. When she

ဂရုဓမ္မရှစ်ပါး

ရဟန်းတို့ကို ဝေဖန်ထောက်ပြနိုင်ပေသည်။ ပို၍ဖြစ်နိုင်သည်မှာ၊ အခြေခံမူအားဖြင့် ဝေဖန် ပြောဆိုခြင်းဟူသမျှ တားမြစ်ခြင်းခံကြရသော ဘိက္ခုနီတို့အား အခွင့်အနည်းငယ်ပေးသည့် သဘောဖြစ်ပြီး အထူးသဖြင့် ဘိက္ခုတို့က မဖွယ်မရာပြုမှုလာကြသော အခြေအနေတို့တွင် ဝေဖန်ပြောဆိုရန် သင့်လျော်ကြောင်း ဆိုလိုပါမည်။

ဤအချက်က အတိုက်အခံအခြေအနေတွင် ဘိက္ခုနီက ဘိက္ခုကို မျက်နှာချင်း ဆိုင်လျက် စိန်ခေါ်ခြင်း (သို့) ရန်တွေ့ခြင်း (သို့) အခြားတစ်မျိုးမျိုးဖြင့် ဘိက္ခုတို့အပေါ် ဘိက္ခုနီတို့က ဝေဖန်ပြောဆိုခြင်း မပြုရဟူသော ဝိနည်းသိက္ခာပုဒ်ကို ပညတ်ရပါသည်ဟူ၍ ယူဆရမည့်သဘောဟု အပြန်အလှန် မှတ်ချက်ပေးပါသည်။

ဂရုဓမ္မများနှင့် ဘိက္ခုသံဃာ

ဘိက္ခုတို့က ဂရုဓမ္မတို့အကြောင်းကို သိရှိခဲ့ပြီးဖြစ်သော်လည်း အရှင်အာန္တာဂေါလျောက်ထား တောင်းပန်ချက်ကြောင့် ဘုရားရှင်သည် ၎င်းတို့ကို နာယူခဲ့သော မဟာပဇာပတိဂေါတမီ အတွက် ပြဋ္ဌာန်းပေးတော်မူခဲ့သည်ဟု ယူဆရန်ရှိသည်။ သို့ပါသောကြောင့် ဘိက္ခုတို့ အနေဖြင့် ဘိက္ခုနီတို့ရှိကြသည့် နေရာတိုင်းတွင် အောက်ပါအမှုကိစ္စတို့ကို ဆောင်ရွက် ကြ ရန် မျှော်လင့်၊ သိရှိပြီး ဖြစ်ကြပါလိမ့်မည် -

- ဘိက္ခုနီတို့အားဥပုသ်နေ့ရေးရာ၊ ဥပေါသထကိုအသိပေးရမည်။(တတိယဂရုဓမ္မ)
- ဘိက္ခုနီတို့အား အဆုံးအမ၊ ဩဝါဒပေးရမည်။ (တတိယဂရုဓမ္မ)
- ဘိက္ခုနီတို့၏ ဖိတ်ကြားခြင်း အခမ်းအနား၊ ပဝါရဏာတွင် ပူးပေါင်းကူညီရမည်။ (စတုတ္ထဂရုဓမ္မ)
- ဘိက္ခုနီတို့၏ ပြစ်ဒဏ်ခံယူ၊ ဆောက်တည်ခြင်း၊ မာနတ္ထတွင် ပူးပေါင်းကူညီရ မည်။ (ပဉ္စမဂရုဓမ္မ)
- ဘိက္ခုနီတို့၏ဘိက္ခုနီပြုခြင်း၊ ဥပသမ္ပဒါတွင် ပူးပေါင်းကူညီရမည်။(ဆဋ္ဌမဂရုဓမ္မ)

နောက်လာမည့်အခန်းတွင်၊ ဘိက္ခုနီတစ်ပါး၏ နေရာသို့ ဩဝါဒပေးရန် ချဉ်းကပ်လာသော ဘိက္ခုတစ်ပါးအတွက် ဘုရားရှင်၏ အထူးခွင့်ပြုချက်များနှင့် စပ်လျဉ်းသော ဩဝါဒပေး ခြင်း ခေါင်းစဉ်ကို ကျွန်ုပ် အကျဉ်းချုပ် ပြန်လည် ဆွေးနွေးပါမည်။ ဤအကြောင်းကို ဘိက္ခု နီတို့ အတွက် ပါစိတ္တိယ(၂၃)နှင့် ဆက်စပ်နေသော ဝတ္ထုကြောင်းတွင် မှတ်တမ်းတင်ထားပြီး၊ ၎င်းမှတ်တမ်းက မဟာပဇာပတိဂေါတမီ နာမကျန်းဖြစ်နေချိန်တွင် ဩဝါဒ ပေးရန်အတွက် အရှင်မ၏နေရာသို့ သွားရောက်ရန် မဝံ့ရဲခဲ့ကြသောကြောင့် ဩဝါဒ ခံယူနိုင်ခြင်း မရရှိခဲ့ပေ။ အရှင်မသည် မိမိစိတ်မကောင်းဖြစ်ရပုံကို မြတ်စွာဘုရားအား လျှောက်ထားတော်မူချိန်တွင် မြတ်စွာဘုရားက သိက္ခာပုဒ်၏ နောက်ထပ်ပညတ်ခြင်း အနုပညတ်ကို ဖြည့်စွက်ပေးတော် မူ ခဲ့သည်။

conveyed her disappointment to the Buddha, he made an amendment to the rule.

Out of the areas of cooperation listed above, a topic that will be of continuous relevance in the remainder of my exploration is the role to be played by *bhikkhus* in relation to the ordination of female candidates. Before turning to that, however, the narrative of what happened after Mahāpajāpatī Gotamī's acceptance of the eight *garudhammas* needs to be studied.

THE PREDICTION OF DECLINE

The need for the *bhikkhus* to collaborate with the newly founded order of *bhikkhunīs* provides a background for what ensues in the *Cullavagga* after Ānanda had informed the Buddha that Mahāpajāpatī Gotamī had accepted the eight *garudhammas*.

According to the *Cullavagga*, at this juncture of events the Buddha predicted the lifespan of his dispensation would be shortened from a thousand to five hundred years. He also illustrated the situation with similes that describe a household with many women and few men, which can easily be attacked by robbers, and a ripe crop of rice or sugar cane that is suddenly attacked by a disease.

Based on a comparative study of this prediction in the different *Vinayas*, I have come to the conclusion that it probably originates from the canonical account of the first *saṅgīti*, held after the Buddha's demise (Anālayo 2016: 159–177). In other words, as far as I am able to tell, the prediction of decline is not an authentic record of what the Buddha actually said.

However, in what follows I will be taking the account in the *Cullavagga* at its face value, since my task is to arrive at a coherent reading of the Pāli canonical text as it has come down. Here it should be noted that this prediction comes after Mahāpajāpatī Gotamī had accepted what the Buddha had proposed. It thus could not be a censure of her act of accepting the *garudhammas*, which was done simply in compliance with what the Buddha had suggested she should do.

ဂရုဓမ္မရှစ်ပါး

အထက်တွင် ထည့်သွင်းဖော်ပြခဲ့သော ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှု နယ်ပယ်တို့အနက် ကျွန်ုပ်၏ ဖွင့်ဆိုရှင်းလင်းချက် လက်ကျန်အပိုင်းတွင် အဆက်မပြတ် ဆက်နွယ်လာမည့် ခေါင်းစဉ်မှာ၊ ဘိက္ခုနီလောင်းလျာတို့၏ ဘိက္ခုနီပြုခြင်းတွင် ဆက်နွယ်ရမည့် ဘိက္ခုတို့၏ အခန်းကဏ္ဍပင် ဖြစ်ပါသည်။ ထိုအချက်ကို မဆွေးနွေးသေးမီ၊ မဟာပဇာပတိဂေါတမီ၏ ဂရုဓမ္မရှစ်ပါးကို ခံယူခဲ့ပြီးနောက် မည်သို့ ဝတ္ထုကြောင်း ဖြစ်ပျက်သွားမည်ကို လေ့လာရန် လိုအပ်ပေသည်။

သာသနာတော်ကျဆင်းမှု၏ ကြိုတင်ဟောကြားချက်

အသစ်ဖွဲ့စည်းတည်ရှိလာမည့် ဘိက္ခုနီသာသနာနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရန် ဘိက္ခုတို့ အတွက် လိုအပ်ချက်သည် အရှင်အာနန္ဒာကိုယ်တိုင် မြတ်စွာဘုရားအား မဟာပဇာပတိ ဂေါတမီက ဂရုဓမ္မရှစ်ပါးကို လက်ခံခဲ့ပြီးဖြစ်ကြောင်း အသိပေးလျှောက်ထားပြီးနောက် စူဠဝဂ္ဂပါဠိတွင် ဖြစ်ပေါ်လာသော အကျိုးဆက်အတွက် ဖော်ထုတ်ပေးသော နောက်ခံဝတ္ထု ကြောင်းတစ်ရပ် ဖြစ်သည်။

စူဠဝဂ္ဂပါဠိတော်အရ၊ ဤဖြစ်စဉ်တို့၏ အဆင့်တွင် ဘုရားရှင်၏ သာသနာတော် သက်တမ်းသည် အနှစ်တစ်ထောင်မှ အနှစ်ငါးရာသို့ လျော့ပါးပေလိမ့်မည်ဟု ဘုရားရှင်က ကြိုတင်ဟောကြားတော်မူခဲ့သည်။ မြတ်စွာဘုရားသည် ဤအခြေအနေကို အမျိုးသားများ နည်းပါး၍ အမျိုးသမီးများသာလျှင် များပြားသော အိမ်တစ်အိမ်အား ဓားပြတို့က လွယ်လင့် တကူ ဒုက္ခပေးနိုင်ကြပုံနှင့် ရင့်မှည့်နေသော စပါးနှံ၊ ကြိပင်တို့ကိုလည်း ရောဂါပိုးမွှားတို့က ရုတ်တရက် ဖျက်ဆီးနိုင်ကြပုံတို့ကို ဖော်ပြကာ ဥပမာများနှင့် နှိုင်းပြတော်မူခဲ့သည်။

မတူကွဲပြားသည့် ဝိနယဂိုဏ်းကျမ်းစာများတွင် လာရှိသော ဤကြိုတင် ဟော ကြားချက်၏ နှိုင်းယှဉ်လေ့လာချက်ကို ကျွန်ုပ် နိဂုံးကောက်ချက်ချရမည်ဆိုသော် ၎င်းသည် မြတ်စွာဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော်မူပြီးနောက် ကျင်းပခဲ့သော ပထမသင်္ဂါတိ၏ ပိဋကကျမ်း စာမှတ်တမ်းမှ အစပြုပုံပေါ်ပါသည်(အနာလယော ၂၀၁၆၊ ၁၅၉-၁၇၇)။ တစ်နည်းအားဖြင့် ဆိုရသော်၊ ကျွန်ုပ်ပြောနိုင်သမျှမှာမူ၊ သာသနာတော် ကျဆင်းခြင်း ဆိုင်ရာ ကြိုတင်ဟော ကြားချက်ကား မြတ်စွာဘုရားက တကယ်မိန့်တော်မူခဲ့သော မူရင်း ပါဠိတော် မဟုတ်ပေ။

သို့ပါသော်လည်း ကျွန်ုပ်၏တာဝန်ကား လက်ဆင့်ကမ်းလာသည့် မူရင်းပါဠိ တော် ကျမ်းစာကို ရှေ့နောက်လျော်ကန်စွာ ဖတ်ရှုနိုင်မည့် အခြေအနေတစ်ရပ်သို့ ရောက်ရှိ ရန် ဖြစ်သောကြောင့် ကျွန်ုပ်သည် စူဠဝဂ္ဂပါဠိတော်၏ စံတန်ဖိုးကို အစဉ်မပြတ် ထည့်သွင်း ကိုးကား နေပါလိမ့်မည်။ ဤနေရာတွင် မှတ်သားသင့်သည်မှာ၊ ဤကြိုတင်ဟောကြား ချက်သည် မြတ်စွာဘုရားက အဆိုပြုခဲ့သော ဂရုဓမ္မတို့ကို မဟာပဇာပတိဂေါတမီက လက်ခံပြီးနောက်မှ ပေါ်ပေါက်လာခြင်းဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် အရှင်မအနေဖြင့် မြတ်ဗုဒ္ဓ၏ အကြံဉာဏ်ပြုခဲ့သည့်နှင့်အညီ ရိုးရှင်းစွာ လေးစားလိုက်နာအပ်သော ဂရုဓမ္မတို့ကို လက်ခံ ခဲ့သော အရှင်မ၏အပြုအမူသည် ဝေဖန်ပြစ်တင်စရာတစ်ခု မဟုတ်နိုင်ပါ။

Nor could it have functioned as a warning to Ānanda, since to perform that purpose the Buddha should have voiced this prediction earlier, when Ānanda was making his petition. At this point in the narrative of the *Cullavagga*, the prediction can no longer fulfil such a function.

Phra Payutto (2013: 49) suggests the following interpretation:

the Buddha laid down the eight *garudhammas* as a protective embankment. With such protection the teachings will last for a long time, just like before.

In other words, from the viewpoint of this interpretation the prediction and the similes would serve to stress the importance of the eight *garudhammas*. They alert members of both monastic orders to the need to implement the guidelines given by the Buddha regarding the collaboration between *bhikkhus* and *bhikkhunīs*.

THE SIMILE OF THE DYKE

This need is in fact evident from another simile found at this juncture in the *Cullavagga* (already alluded to in the quote above by Phra Payutto). The simile reads as follows:

seyyathāpi, ānanda, puriso mahato taḷākassa paṭṭikacc'eva āḷim bandheyya yāvadeva udakassa anatikkamanāya; evam eva kho, ānanda, mayā paṭṭikacc'eva bhikkhunīnaṃ aṭṭha garudhammā paññattā yāvajīvaṃ anatikkamanīyā ti.

Ānanda, it is just as if a person would construct a dyke for a great reservoir as a precaution so that the water does not overflow; in the same way, Ānanda, I have as a precaution prescribed the eight *garudhammas* for *bhikkhunīs*, which are not to be transgressed for the whole of one's life.

The commentary on this simile, the *Samantapāsādikā*, explains:

ဂရုဓမ္မရှစ်ပါး

ဤကြိုတင်ဟောကြားချက်ကို အရှင်အာနန္ဒာက လျှောက်ထားတောင်းပန် ခဲ့သော အချိန် ထက်စော၍ မိန့်တော်မူခဲ့သင့်သော မြတ်စွာဘုရားရှင်၏ ရည်ရွယ်ချက်ကို ဆောင်ရွက် ရန်အတွက် အရှင်အာနန္ဒာကို သတိပေးနိုင်ခြင်းတစ်ခုအဖြစ် မပြုလုပ်နိုင်ခဲ့ပါ။ စူဠဝဂ္ဂ ပါဠိ၏ ဝတ္ထုကြောင်းတွင်ပါသော ဤအချက်အရာ ကြိုတင်ဟောကြားချက်က ဤသို့သော သတိပေးမှုကို မဖြည့်ဆည်းနိုင်တော့ပေ။

ဖရာ ပေယုတ္တော (၂၀၁၃၊ ၄၉)က အောက်ပါဘာသာပြန်အတိုင်း အကြံပြု ထားသည် -

“မြတ်စွာဘုရားသည် ဂရုဓမ္မရှစ်ပါးကို ကာကွယ်ရေးကန်ပေါင်အနေဖြင့် ချမှတ် တော်မူခဲ့ပါသည်။ ဤကာကွယ်မှုဖြင့် သာသနာတော်သည် ယခင်ကကဲ့သို့ပင် ကြာရှည်စွာ တည်တော်မူပေမည်။”

တစ်နည်းအားဖြင့် ဤအဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုချက်ရှုထောင့်မှ ဆိုရသော်၊ ကြိုတင်ဟောကြားချက် နှင့်ဥပမာတို့သည် ဂရုဓမ္မရှစ်ပါး၏အရေးပါမှုကို အလေးထားရန် ဖြစ်ပေလိမ့်မည်။ ၎င်းတို့ က ဘိက္ခုနှင့် ဘိက္ခုနီတို့ကြား ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုနှင့်စပ်လျဉ်း၍ မြတ်စွာဘုရားက ချီးမြှင့် တော်မူသော လမ်းညွှန်ချက်တို့ကို ကျင့်သုံးရန် လိုအပ်ချက်သည် နှစ်ဖက်သံသာ အဖွဲ့ဝင်များ ကို နှိုးကြားသတိပေးစေသည်။

ကန်ပေါင်ရိုးဥပမာ

အမှန်တကယ်ပင် ဤလိုအပ်ချက်သည် စူဠဝဂ္ဂပါဠိ၏ အရေးပါသောနေရာတွင် တွေ့ရ သည့် အခြားဥပမာဖြင့် ထင်ရှားသိသာပြန်ပါသည် (ဖရာ ပေယုတ္တော ဘာသာပြန်သည် အထက်ပါ ကိုးကားချက်တွင် သွယ်ဝိုက်ညွှန်းဆိုပြီး)။ ဥပမာကား အောက်ပါအတိုင်း ဆိုပါသည် -

သေယျထာပိ အာနန္ဒ၊ ပုရိသော မဟတော တဋ္ဌာကဿ ပဋိကစ္စေဝ အာဠိ ဗန္ဓေ ယျ ယာဝဒေဝ ဥဒကဿ အနတိက္ကမနာယ၊ ဧဝမေဝ ခေါ အာနန္ဒ မယာ ပဋိကစ္စေဝ ဘိက္ခုနီနိ အဋ္ဌ ဂရုဓမ္မာ ပညတ္တာ ယာဝဇီဝံ အနတိက္ကမနီယာ တိ။

အာနန္ဒာ၊ ယောကျ်ားသည် ရေကန်ကြီး၏ ကန်ပေါင်ရိုးကို ရေမလွန်ခြင်းငှာ စောစောက ကြိုတင်၍ ကန်သင်းဖွဲ့သကဲ့သို့၊ ဤအတူပင် ငါသည် ဘိက္ခုနီတို့ အတွက် ဂရုဓမ္မရှစ်ပါးတို့ကို ပညတ်ခဲ့ပြီ၊ အသက်ထက်ဆုံး မလွန်ကျူး အပ်ကုန်။

ဤဥပမာအပေါ် သမန္တပါသာဒိကာအဋ္ဌကထာက ရှင်းပြသည်မှာ-

paṭikacc' eva avītikamanatthāya garudhammā paññat-tā. tesu apaññattesu ... pañc'eva vassasatāni saddhammo tiṭṭheyya. paṭikacc'eva paññattattā pana aparāni pi pañcavassasatāni ṭhassatī ti. evaṃ paṭhamaṃ vuttaṃ vassasahassam eva ṭhassatī ti.

The *garudhammas* have been prescribed as a precaution for the sake of non-transgression. Had these not been prescribed ... the True Dhamma would endure [only] five hundred years. Being prescribed as a precaution, it will endure another five hundred years. Thus it was said at first that it will endure a thousand years.

The imagery of a dyke recurs in the *Kāyagatāsati-sutta* in the *Anupada-vagga* of the *Majjhima-nikāya* (discourse 119). The dyke here serves to ensure that a pond becomes full to the brim with water. The accumulated power of the water, which would be available if the dyke were to be opened, illustrates the power of mindfulness of the body as a means of reaching any attainment.

The image of a dyke also occurs in a discourse among the Fives of the *Aṅguttara-nikāya* (discourse 28), where the power accumulated through this dyke illustrates the power of various types of concentration, leading up to any of the six higher knowledges.

Applied to the present context, this suggests that the promulgation of the *garudhammas* functions as a dyke that serves to afford sufficient protection to women who go forth as *bhikkhunīs* in the Buddha's dispensation. In this way women can actualize their potential to awaken, comparable to what is possible through mindfulness of the body or the cultivation of different types of concentration.

THE BHIKKHUS AS PROTECTORS

In terms of the ancient Indian setting, the *bhikkhus* now had the role of acting as protectors and guides of the *bhikkhunīs*. These are placed under male tutelage comparable to that of lay

ဂရုဓမ္မရှစ်ပါး

ပဋိကစ္စေဝ အဝီတိက္ကမ္မနက္ကာယ ဂရုဓမ္မာ ပညတ္တာ။ တေသု အပညတ္တေသု . . .
ပဉ္စေဝ ဝဿသတာနိ သဒ္ဓမ္မော တိဋ္ဌေယျ။ ပဋိကစ္စေဝ ပညတ္တတ္တာ ပန အပရာနိ
ပိ ပဉ္စဝဿသတာနိ ဌဿတီ တိ ဧဝံ ပဌမံ ဝုတ္တံ ဝဿသဟဿံ ဧဝ ဌဿတီ တိ။

ဂရုဓမ္မတို့ကို မကျူးလွန်ရန်အတွက် ကြိုတင်ကာကွယ်မှုအနေဖြင့် ပညတ်တော်
မူပြီးပြီ။ ၎င်းတို့ကို ပြဋ္ဌာန်းတော်မမူပါလျှင် . . . သာသနာတော်သည် အနှစ်ငါးရာ
သာလျှင် တည်တော်မူလိမ့်မည်။ ကာကွယ်ရန်အတွက် ပြဋ္ဌာန်းလိုက်ခြင်းကြောင့်
နောက်ထပ်အနှစ်ငါးရာ ပို၍တည်လာမည်။ သို့ပါသောကြောင့် သာသနာတော်
အနှစ်တစ်ထောင် တည်ပါမည်ဟု ပထမမိန့်တော်မူခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။

ကန်ပေါင်ရိုးဥပမာသည် မဇ္ဈိမနိကာယ၊ အနုပဒဂ္ဂဇာနိကာယကတာသတိပတ္တတွင် ထပ်မံ၍
ပေါ်လာပြန်ပါသည်။ (သုတ်နံပါတ် ၁၁၉)။ ဤသုတ္တန်တွင်မူ ကန်ပေါင်ရိုးက ရေကန်ကို
ကန်ပေါင်စပ်အထိ ရေပြည့်နေစေရန် ကူညီပေးပါသည်။ အကယ်၍ ကန်ပေါင်ရိုးကို ဖွင့်ချ
ခဲ့ပါလျှင် စုဆောင်းထားသော ရေအင်အားကို သိရပါလိမ့်မည်ဟု ခိုင်းနှိုင်းဖော်ပြချက်ကား၊
ကာယဂတာသတိပဋ္ဌာန်၏ စွမ်းအားသည်လည်း ပွားများနိုင်ပါက မဂ်ဖိုလ် တစ်စုံတစ်ရာကို
ဆိုက်ရောက်စေသော အင်အားအဖြစ် ခိုင်းနှိုင်း ဖော်ပြခြင်းဖြစ်သည်။

အင်္ဂုတ္တနိကာယ၊ ပဉ္စကဝဂ္ဂ(သုတ်နံပါတ်၂၈)မှ သုတ္တန်တစ်ခုတွင်လည်း ကန်ပေါင်
ရိုးဥပမာကို တွေ့ရပြီး၊ ကန်ပေါင်ရိုးအနေဖြင့် စုဆောင်းထားသော ရေအင်အားသည် အဘိ
ဉာဏ်ခြောက်ပါးသို့ ဆိုက်ရောက်စေနိုင်သော သမာဓိ၏ စွမ်းရည်အမျိုးမျိုးနှင့် ပမာတူ
ကြောင်း ပြဆိုထားပေသည်။

ယခုတင်ပြသော ပါဠိတော်သဘောတို့ကို အသုံးချလျက် အကြံပေးပြုသည်မှာ၊
ဂရုဓမ္မတို့ကို ပြဋ္ဌာန်းခြင်းသည် ကန်ပေါင်ရိုးသဖွယ် ကာကွယ်ပေးရန်အတွက် ဖြစ်သကဲ့သို့
ဗုဒ္ဓသာသနာတွင်းသို့ ဘိက္ခုနီများအဖြစ် ဝင်ရောက်လာကြသော အမျိုးသမီးတို့ကို လုံခြုံစွာ
ကာကွယ်ပေးနိုင်သည်။ ဤနည်းအားဖြင့် ကာယဂတာသတိပဋ္ဌာန်ဖြင့်ရနိုင်သော မဂ်ဖိုလ်
(သို့)သမာဓိအမျိုးမျိုးပွားများခြင်းဖြင့်ရနိုင်သော အဘိဉာဏ်ခြောက်ပါးတို့ကို နှိုင်းယှဉ်လျက်
အမျိုးသမီးတို့သည် သစ္စာသိရှိနိုင်ရန် သူမတို့ စွမ်းဆောင်နိုင်ပေသည်။

ကာကွယ်ပေးသူများအနေဖြင့် ဘိက္ခုသံဃာ

ရှေးခေတ် အိန္ဒိယလူမှုအဖွဲ့အစည်း၏ အခြေအနေအရ၊ ဘိက္ခုတို့သည် ဘိက္ခုနီတို့၏
လမ်းညွှန်သူ၊ ကာကွယ်သူများအဖြစ် ဆောင်ရွက်ပေးကြရသည့် အခန်းကဏ္ဍတွင် ရှိနေ
ခဲ့ ကြသည်။ ဘိက္ခုနီတို့အား အမျိုးသားတို့၏ ကာကွယ်ပေးမှုအောက်တွင် ထားရှိခြင်း
ကို၊ ရှေးခေတ် အိန္ဒိယလူမှုအဖွဲ့အစည်းတွင် လူဝတ်ကြောင့်အမျိုးသမီးတို့သည် သူမ
တို့၏ဖခင်၊ ခင်ပွန်း(သို့) သားတို့၏ ကာကွယ်ပေးမှုအောက်တွင် နေထိုင်ရပုံနှင့် နှိုင်းယှဉ်
ထားသည်။

women who, in the ancient Indian setting, were under the protection of their fathers, husbands, or sons.

Here it is also of relevance that in the *Cullavagga* account Mahāpajāpati Gotamī expresses her acceptance of the eight *garudhammas* with recourse to a simile, already mentioned in the previous chapter:

It is just as if there were a young woman or a young man, youthful and fond of adornment who, having washed the head, on obtaining a garland of lotuses, jasmine, or roses, would accept it with both hands and place it on the head.

In the ancient Indian setting, the giving of a garland to a female has connotations of a marriage engagement. It implies that the woman so garlanded is betrothed and should no longer be considered as a potential wife by other males. She is now under the protection not only of the male members of her own family, but also of those of her future in-laws. As such, a woman garlanded as a sign of engagement, *mālāguṇaparikkhittā*, finds mention in the discourses in a list of women with whom having sexual relations is particularly reprehensible.

At the same time, however, in a discourse in the first chapter of the *Majjhima-nikāya* (discourse 5), the *Anaṅgaṇasutta*, the same simile serves to illustrate the joy experienced by *bhikkhus* on receiving an instruction in the Dhamma.

Combining these two indications, the usage of the simile of placing a garland of flowers on her head by Mahāpajāpati Gotamī could be understood to convey her joy at being allowed to go forth. At the same time, it can be read as an allusion to the fact that, by means of the eight *garudhammas*, she is now entering a relationship of protection and tutelage with the order of *bhikkhus*, comparable to the protection a woman garlanded as a sign of engagement would receive from the family of her in-laws.

This tutelage in particular ensures that the woman who has entered it is not seen as fair game by other males who might

ဂရုဓမ္မရှစ်ပါး

ရှေ့အခန်းတွင် ဖော်ပြပြီးသည့်အတိုင်း စူဠဝဂ္ဂတွင် မဟာပဇာပတိဂေါတမီသည် အထောက်အကူပြု ဥပမာတစ်ခုနှင့်အတူ အရှင်မ၏ ဂရုဓမ္မရှစ်ပါး လက်သင့်ခံခြင်းကို ဖော်ပြသည်ဟု ဆက်စပ်မှု အထောက်အထားသည်လည်း အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်သည် -

“ဥပမာအားဖြင့် တန်ဆာဆင်ခြင်းသဘောရှိသော၊ ရေချိုး၊ ခေါင်းလျှော်ပြီးသော မိန်းမပျို၊ ယောက်ျားပျိုသည် ကြာပန်း၊ မိုးစေ့ပန်း၊ (မြလေးစံပယ်ပန်း)၊ စစ်ကြီး ပန်းများကို ရခဲ့လျှင် လက်နှစ်ဖက်ဖြင့် ခံယူကာ ဦးခေါင်း၌ ပန်ဆင်သကဲ့သို့ပင် ဖြစ်ပါသည်။”

ရှေးခေတ် အိန္ဒိယလူမှုအဖွဲ့အစည်းတွင် အမျိုးသမီးတစ်ဦးအား ပန်းကုံးတစ်ကုံးပေးခြင်း မှာ ထိမ်းမြားစေစပ်မှုတစ်ရပ်၏ အကြောင်းအကျိုးတို့ရှိသည်။ သဘောအမိပွယ်မှာ ပန်းကုံးစွပ် စေ့စပ်ခံထားရသော အမျိုးသမီးသည် အခြားအမျိုးသားတို့၏ ဇနီးလောင်း လျာအဖြစ် မစဉ်းစား သင့်တော့ခြင်းပင် ဖြစ်ပေသည်။ သူမသည် လက်ရှိအချိန်တွင်၊ သူမ၏ မိသားစုဝင် အမျိုးသားတို့၏ ကာကွယ်မှုအောက်တွင် ရှိရမည်သာမက၊ သူမ၏အနာဂတ်မှာ ယောက္ခမ မိသားစုနှင့်အမျိုးသားတို့၏ ကာကွယ်မှုအောက်တွင်လည်း ရှိရပေတော့သည်။ ဤသို့ဖြင့် သုတ္တန်များ၌ ကာမဂုဏ် မဆက်ဆံရသော အမျိုးသမီးတို့၏ စာရင်းတွင် ပန်းကုံးစွပ်စေ့စပ်ခံ ထားရသော အမျိုးသမီး “မာလာဂုဏပရိက္ခိတ္တာ”ဟူ၍ ဖော်ပြထားသည်ကို တွေ့ရသည်။

တစ်ချိန်တည်းမှာပင် မဇ္ဈိမနိကာယ(သုတ်နံပါတ်၅)၊ အဂ္ဂညသုတ္တန်၊ ပထမ အခန်းတွင်လည်း၊ တူညီသော ဥပမာက တရားလမ်းညွှန်ချက်တစ်ရပ် ခံယူခြင်းအပေါ် ဘိက္ခုတို့ ခံစားရသော ပီတိကို ပြသရန် ထောက်ကူပေးသည်။

ဤညွှန်းဆိုနှစ်ရပ်တို့ကို ပေါင်းစပ်ညှိယူရသော်၊ မဟာပဇာပတိဂေါတမီက အရှင်မ၏ ဦးခေါင်းထက်ဝယ် ပန်းကုံးတစ်ကုံးပန်ဆင်ရခြင်း ဥပမာကို အသုံးပြုခြင်းသည်၊ ဘိက္ခုနီပြုခွင့်ရရှိသောအခါ အရှင်မ၏ ပီတိကို ပုံဖော်ရန်ဟု နားလည်နိုင်သည်။ တစ်ချိန် တည်းမှာပင် ပန်းကုံးစွပ်စေ့စပ်ခံရသော အမျိုးသမီးသည် သူမ၏ ယောက္ခမ မိသားစုထံမှ အကာအကွယ်ရယူခြင်းနှင့် ပမာတူညီစွာ ဂရုဓမ္မရှစ်ပါး ကိုခံယူခြင်းအားဖြင့် မဟာပဇာပတိ ဂေါတမီသည် ဘိက္ခုတို့၏ အဆုံးအမနှင့် အကာအကွယ်နယ်ပယ် အတွင်းသို့ ဝင်ရောက်ရပါ ပြီဟူသော ညွှန်းဆိုချက်ကိုလည်း ဖတ်ရှုနားလည်နိုင်ပါသည်။

အထူးသဖြင့် ဤသို့အုပ်ထိန်းစောင့်ရှောက်ခြင်းသည် သာသနာသို့ ဝင် ရောက်လာ ပြီးသော အမျိုးသမီးတို့အား အမျိုးသားတို့က အခွင့်အရေးများယူရန် ကြိုးစား နိုင်ခြင်း၊ လှောင်ပြောင်စရာအဖြစ် ပြုမူဆက်ဆံခြင်းတို့မှ မရှုမြင်စေရန် ဖြစ်စေပါသည်။

otherwise try to take advantage of her. As mentioned in the previous chapter, the *Vinaya* reports several occasions when *bhikkhunīs* were raped.

A case in point is the narrative that accompanies *pācittiya* 27 for *bhikkhus*. Travelling alone, without being accompanied by *bhikkhus*, a group of *bhikkhunīs* was raped. This then led to an amendment of the regulation that *bhikkhus* should not travel together with *bhikkhunīs*, making it allowable to do so in order to afford protection to *bhikkhunīs*. The same scenario recurs in relation to crossing a river in the narrative for *pācittiya* 28 for *bhikkhus*. Clearly the perception of *bhikkhunīs* as fair game was a serious problem, despite their wearing of monastic robes and having shaven heads.

From this viewpoint, for Mahāpajāpatī Gotamī and her following to go forth would indeed be comparable to a household with many women and few men, which can easily be attacked by robbers. The possibility of being raped might then appear similar to a ripe crop of rice or sugar cane that is suddenly attacked by a disease.

The perspective that emerges in this way provides an approach to understanding this part of the *Cullavagga* account in a way that does not conflict with the material surveyed in the first chapter of this study. Once several discourse passages see all four assemblies, including the *bhikkhunīs*, as potentially contributing to a prevention of the decline of Dhamma through their conduct, the mere existence of *bhikkhunīs* could hardly in itself be considered as fostering such a decline.

Instead, the theme that appears to stand in the background of several *garudhammas*, as well as of the above-mentioned similes, appears to be the need for *bhikkhus* to act as protectors and guides for the newly-founded order of *bhikkhunīs*. This need manifests right away in relation to the ordination of the Sakyan women who had followed Mahāpajāpatī Gotamī.

In fact the *Vinaya* accords significant importance to the willingness of *bhikkhus* to confer higher ordination on *bhik-*

ပြီးခဲ့သော အခန်းတွင် ဖော်ပြခဲ့သည့်အတိုင်း ဝိနယပါဠိတော်က မတရားပြုကျင့်ခံရသော ဘိက္ခုနီတို့၏ အဖြစ်အပျက်တို့ကို တင်ပြထားပါသည်။

ထောက်ပြထားသော အခြေအနေတစ်ရပ်မှာ ဘိက္ခုတို့အတွက် ပါမိတ္တိယ(၂၇)နှင့် အတူတွဲလာသော ဝတ္ထုကြောင်းပင် ဖြစ်သည်။ ဘိက္ခုတို့ အဖော်မပါဘဲ ခရီးသွားကြသဖြင့် ဘိက္ခုနီအုပ်စုတစ်စုမှာ မတရားပြုကျင့် ခံကြရသည်။ ဤပြဿနာကြောင့် ဘိက္ခုတို့သည် ဘိက္ခုနီတို့ကို ကာကွယ်စောင့်ရှောက်မှုပေးရန်အတွက် အတူသွားလာခွင့်မှတစ်ပါး ဘိက္ခုနီ တို့နှင့် ခရီးအတူ မသွားရဟူသော အနုပညတ်သိက္ခာပုဒ်ကို ဖြည့်စွက်ပြုပြင်ပေးရန် ဦးတည် လာခဲ့သည်။ အလားတူ ဖြစ်ရပ်တစ်ခုမှာလည်း ဘိက္ခုတို့အတွက် ပါမိတ္တိယ(၂၈)တွင် ဖော်ပြ ထားသော မြစ်တစ်စင်းကို ဖြတ်ကူးခြင်းအကြောင်းနှင့် ဆက်စပ်ကာ ဖြစ်ပွားခဲ့ပါသည်။ မြင်သာစွာပြောရလျှင် ဘိက္ခုနီတို့သည် ခေါင်းတုံးရိတ်ပြီး သင်္ကန်းဝတ်ထားကြသော်လည်း အရှင်မတို့ကို လှောင်ပြောင်ဖွယ်ရာအဖြစ် မှတ်ယူခြင်းသည်ကား အရေးကြီးသော ပြဿနာ တစ်ရပ်ပင် ဖြစ်ပါသည်။

ဤရှုထောင့်မှဆိုရသော်၊ မဟာပဇာပတိဂေါတမီနှင့် နောက်ပါတို့၏ ဘိက္ခုနီပြု ကြရခြင်းကို အမျိုးသားများနည်းပါး၍ အမျိုးသမီးများသာလျှင်များပြားသော အိမ်ကို ဓားပြများက အလွယ်တကူ ဒုက္ခပေးနိုင်ပုံနှင့် နှိုင်းဆိုရပါမည်။ မတရားကျူးလွန်ခြင်း ခံရနိုင် ဖွယ်ရှိကြသည်ကိုလည်း၊ ရင့်မှည့်နေသော စပါးနှံနှင့် ကြံပင်တို့ကို ပိုးမွှားတို့က ရုတ်တရက် ဖျက်ဆီးနိုင်ပုံနှင့် ဥပမာ ပြထားသည်။

ဤနည်းဖြင့် ပေါ်ထွက်လာသော ရှုဒေါင့်သည် စူဠဝဂ္ဂပါဠိတော်၏ ဤအပိုင်းကို နားလည်ရန်အတွက် ချဉ်းကပ်မှုတစ်ခုအနေဖြင့် ထောက်ကူပေးပြီး ဤလေ့လာချက်၏ ပထမအခန်းတွင် စိစစ်သုံးသပ်ထားသော အချက်အလက်ဆိုင်ရာ လေ့လာမှုနှင့်လည်း ဆန့်ကျင်မှု မရှိပေ။ နှစ်ခုထက်ပိုသော သုတ္တန်စာပိုဒ်တို့သည် ဘိက္ခုနီအပါအဝင် ပရိတ်သတ် လေးပါးတို့ကို သူတို့၏ ကြိုးပမ်းမှုဖြင့် သာသနာတော် ကျဆင်းမှုအား ကာကွယ်ကြရန် အတွက် စွမ်းအားရှိရှိ ဖြန့်ဝေနေကြသူများအနေဖြင့် ဖော်ပြထားသောကြောင့် ဘိက္ခုနီတို့ တည်ရှိရုံမျှ အခြေအနေသည် သာသနာတော် ကျဆင်းမှုကို တွန်းအားပေးနေခြင်း ဖြစ်ပါ သည်ဟူ၍ ယူဆရန် ခက်ခဲပါမည်။

ထိုသို့ စဉ်းစားရမည့်အစား၊ အထက်တွင် ဖော်ပြထားသော ဥပမာများအလားတူ နှစ်ပါးထက်ပိုသော ဂရုဓမ္မတို့၏ နောက်ခံရပ်တည်ချက် အနှစ်သာရသည်၊ ဘိက္ခုနီသံဃာ အဖွဲ့အစည်းအသစ်အတွက် ကာကွယ်လမ်းညွှန်ကြသူများအဖြစ်၊ ဆောင်ရွက်ပေးကြရန် ဘိက္ခုတို့၏ လိုအပ်ချက်ကို ဖော်ပြခြင်းသာလျှင် ဖြစ်သည်။ ဤအချက်သည် မဟာပဇာပတိ ဂေါတမီ၏နောက်လိုက် သာကီဝင်မင်းသမီးတို့ ဘိက္ခုနီပြုခြင်းနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ချက်ချင်းပင် လိုအပ်လာပါသည်။

စင်စစ်အားဖြင့် ဝိနယပါဠိတော်သည် ဘိက္ခုနီတို့အပေါ် ဘိက္ခုနီပြုပေးရန် ဘိက္ခု တို့၏ ဆန္ဒပြင်းပြမှုကို ထူးခြားလေးနက်စွာ သဘောတူပါသည်။ မဟာဝဂ္ဂပါဠိ၏တတိယ

khunīs. According to the third chapter of the *Mahāvagga* (section 6), if a probationer wishes for higher ordination, a *bhikkhu* is permitted to leave his rains residence for up to seven days in order to participate in her higher ordination. He should go with the thought:

upasampadaṃ ussukkaṃ karissāmi vā, anussavessāmi vā, gaṇapūrako vā bhavissāmī ti.

I will make an effort for her higher ordination, I will make the announcement or I will complete the quorum.

The first reported instance of *bhikkhus* granting higher ordination to female candidates, the ordination of the Sakyā women, is the topic I will be exploring in the next chapter.

SUMMARY

The eight *garudhammas* regulate various aspects of conduct for *bhikkhunīs*, several of which recur as *pācittiya* rules elsewhere in the *Vinaya*. The *garudhammas* also show how the two monastic orders are to collaborate, with the order of *bhikkhus* taking a leading role in legal matters and coming to stand in place of the protection a lay woman would have received from her father, husband, or son.

Out of the eight *garudhammas*, the one of particular importance for the overall topic of *bhikkhunī* ordination is the sixth. This stipulates the need for both orders to collaborate in giving ordination to a female candidate who has completed the probationary training. Elsewhere the *Vinaya* indicates that failure to complete such probationary training does not invalidate an ordination, although the preceptor incurs a *pācittiya* offence.

ဂရုဓမ္မရှစ်ပါး

ခန်း (အပိုင်း၆)အရ၊ အကယ်၍ သိက္ခမာန်တစ်ဦးက ဘိက္ခုနီပြုရန် ဆန္ဒရှိပါလျှင်၊ သူမ၏ ဘိက္ခုနီ ပြုခြင်းတွင် ပါဝင်ရန်၊ ဘိက္ခုအား အရှင်၏ဝါဆိုရာကျောင်းမှ ခုနှစ်ရက်အထိ ထွက် ခွာခွင့်ပြု ပေးထားသည်။ အရှင်သည်လည်း ဤသို့တွေးပြီး ကြွရောက်သင့်ပေသည် -

ဥပသမ္ပဒံ ဥဿုက္ကံ ကရိဿာမိ ဝါ၊ အနုဿဝေဿာမိ ဝါ၊ ဂဏပူရကော ဝါ
ဘဝိဿာမိ တိ။

ငါသည် သူမ၏ ဘိက္ခုနီပြုခြင်းအတွက် အားထုတ်မည်၊ အသိပေးကြေညာမည်၊
သို့မဟုတ် ပရိတ်သတ် အနည်းစုကို ပြည့်စုံစေမည်။

ဘိက္ခုတို့က သာကီဝင်အမျိုးသမီး ဘိက္ခုနီလောင်းလျာတို့အား ဘိက္ခုနီပြုပေးခြင်း၏ ပထမ
ဦးဆုံး မှတ်တမ်းတင်ထားသော အကြောင်းအရာသည်၊ လာမည့်အခန်းတွင် ကျွန်ုပ် ဖွင့်ဆို
ရှင်းလင်းမည့် ခေါင်းစဉ်ဖြစ်ပါသည်။

အနှစ်ချုပ်

ဂရုဓမ္မရှစ်ပါးတို့သည် ဘိက္ခုနီတို့အတွက် ပြုမူဖွယ် ရှုထောင့်အမျိုးမျိုးကို စည်းမျဉ်းချမှတ်
ပေးပြီး၊ မြောက်များစွာသောအချက်တို့သည် ဝိနယပါဠိတော် အခြားနေရာတွင် ပါစိတ္တိယ
သိက္ခာပုဒ်တို့အဖြစ် ပေါ်ပေါက်လာသည်။ ဂရုဓမ္မတို့သည် နှစ်ဖက်သံဃာတို့ မည်သို့ မည်ပုံ
ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်ကြရမည်ကိုလည်း ပြသပေးတော်မူသည်မှာ ဘိက္ခုတို့က ဝိနည်းကိစ္စ
ရေးရာတို့၌ ဦးဆောင်ကဏ္ဍကို ရယူခြင်းနှင့် အမျိုးသမီးတစ်ဦးသည် သူမ၏ ဖခင်၊ ခင်ပွန်း
(သို့) သားတို့ထံမှ အကာအကွယ်ကို လက်ခံကြရသကဲ့သို့၊ ဘိက္ခုတို့ကလည်း ဘိက္ခုနီတို့၏
အကာအကွယ်ပေးရေးတို့တွင် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ကြရန် ဖြစ်သည်။

ဂရုဓမ္မရှစ်ပါးတို့အနက် ဘိက္ခုနီပြုခြင်းခေါင်းစဉ် တစ်ရပ်လုံးအတွက် အရေးကြီး
ဆုံးအချက်တစ်ချက်မှာ ဆဋ္ဌမမြောက် ဂရုဓမ္မဖြစ်သည်။ ဤဂရုဓမ္မသည် သိက္ခမာန်ကျင့်ပြီး
သော ဘိက္ခုနီလောင်းလျာအား ဘိက္ခုနီပြုပေးရာတွင် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ကြရန် နှစ်ဖက်
သံဃာအတွက် လိုအပ်ချက်ကို ပြဋ္ဌာန်းပေးသည်။ ဝိနယပါဠိတော်၏ တစ်နေရာတွင်၊ ဤသို့
သိက္ခမာန်ကျင့်သုံးမှု ပြည့်စုံစေရန် ပျက်ကွက်ခြင်းက ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာမှာမူ ပါစိတ္တိယအာပတ်
သင့်ပါသော်လည်း ဘိက္ခုနီပြုခြင်းတစ်ရပ်ကို တရားမဝင် ဖြစ်စေသည် မဟုတ်ပေ။

The Ordination of the Sakyan Women

Mahāpajāpatī Gotamī had received her ordination by accepting the eight *garudhammas*. Three of these, the fourth, fifth, and sixth *garudhammas*, require the cooperation of “both orders”. Thus not only in matters of invitation (fourth *garudhamma*) and the undergoing of penance (fifth *garudhamma*), but also in matters of ordination (sixth *garudhamma*) the respective procedures could not have been implemented right away.

Although Mahāpajāpatī Gotamī had now become a *bhikkhunī*, she was alone. For the procedures described in these three *garudhammas* to be undertaken, first an order of *bhikkhunīs* had to come into existence by ordaining other female candidates who could then join Mahāpajāpatī Gotamī to perform these legal acts.

Yet, an order of *bhikkhunīs* could not come into existence in the way described in the sixth *garudhamma*. Mahāpajāpatī Gotamī could not have gathered a *bhikkhunī* quorum for cooperating with a quorum of *bhikkhus* in giving ordination to female candidates, simply because there were no other *bhikkhunīs*. Higher ordination from both orders was impossible at that time.

This impossibility had the predictable result that Mahāpajāpatī Gotamī had to come back to the Buddha and ask what she should do in regard to her five hundred followers, who also wanted to become *bhikkhunīs*.

MAHĀPAJĀPATĪ GOTAMĪ’S REQUEST FOR GUIDANCE

The *Cullavagga* reports Mahāpajāpatī Gotamī requesting guidance from the Buddha in the following manner:

atha kho mahāpajāpatī gotamī yena bhagavā tenupasaṅkami, upasaṅkamitvā bhagavantaṃ abhivādetvā ekamantaṃ aṭṭhāsi. ekamantaṃ thitā kho mahāpajāpatī gotamī bhagavantaṃ etadavoca: kathāhaṃ, bhante, imāsu sākiyānīsu paṭipajjāmī ti?

သာကီဝင်မင်းသမီးတို့ ဘိက္ခုနီပြုခြင်း

မဟာပဇာပတိဂေါတမီသည် ဂရုဓမ္မရှစ်ပါးကို လက်ခံလိုက်ခြင်းအားဖြင့် ဘိက္ခုနီဖြစ်ခွင့် ရခဲ့ပေပြီ။ ဂရုဓမ္မရှစ်ပါးတို့တွင် စတုတ္ထ၊ ပဉ္စမနှင့် ဆဋ္ဌမဂရုဓမ္မတို့သည် နှစ်ဖက်သံဃာ၏ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုကို လိုအပ်သည်။ သို့သော်လည်း ဖိတ်မန္တကပြုခြင်း (စတုတ္ထဂရုဓမ္မ) နှင့် အာပတ်ကုစားခြင်း (ပဉ္စမဂရုဓမ္မ)တို့သာမက နှစ်ဖက်စုံညီ ဘိက္ခုနီပြုခြင်း(ဆဋ္ဌမဂရု ဓမ္မ) အသီးသီးတို့၏ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းတို့သည်လည်းပဲ ချက်ချင်းဆောင်ရွက်၍ မရနိုင်ခဲ့ ပါပေ။

မဟာပဇာပတိဂေါတမီသည် ဘိက္ခုနီတစ်ပါးအဖြစ် ဖြစ်ပြီးသော်လည်း အရှင်မ တစ်ဦးတည်းသာလျှင် ဖြစ်ခဲ့ပေသည်။ အထက်တွင်ဖော်ပြခဲ့သော ဂရုဓမ္မသုံး ပါးတို့ကို ဆောင်ရွက်ရန်အတွက်မူ ပထမဦးစွာ ဘိက္ခုနီသံဃာတည်ရှိနေရန် အခြားသော ဘိက္ခုနီ လောင်းလျာ အမျိုးသမီးတို့အား ဘိက္ခုနီပြုပေးခြင်းဖြင့်ပင်၊ သူမတို့သည် မဟာ ပဇာပတိ ဂေါတမီနှင့် ပူးပေါင်းလျက် ဤဂရုဓမ္မတို့၏ တရားဝင်ဥပဒေတို့ကို ဆောင်ရွက် နိုင်ကြမည်။

သို့သော် ဆဋ္ဌမဂရုဓမ္မတွင် ဖော်ပြထားချက်အရ ဘိက္ခုနီသံဃာ မဖြစ်တည်နိုင် သေးပါ။ ထို့ကြောင့် ဘိက္ခုနီလောင်းလျာတို့အား ဘိက္ခုနီပြုပေးရန်၊ မဟာပဇာပတိဂေါ တမီ သည် ဘိက္ခုနီအနည်းစုကို ဘိက္ခုအနည်းစုနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရန် မစုစည်း နိုင်သည့် ရိုးရှင်းသောအကြောင်းမှာ အခြားဘိက္ခုနီများ မရှိကြသေးသောကြောင့်တည်း။ ထိုအချိန် တွင် နှစ်ဖက်သံဃာတို့ထံ၌ ဘိက္ခုနီပြုခြင်းဆိုသည်ကား မဖြစ်နိုင်ခဲ့သေးပါ။

ဤသို့ မဖြစ်နိုင်ခြင်းမှ မှန်းဆနိုင်သော အကျိုးဆက်ရှိလာပါပြီ။ မဟာပဇာပတိ ဂေါတမီသည် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ထပ်မံ၍ သွားရောက်ပြီး၊ ဘိက္ခုနီပြုလိုကြသော အရှင်မ ၏နောက်လိုက် သာကီဝင်မင်းသမီးငါးရာတို့နှင့် ပတ်သက်၍ ပြုလုပ်သင့်သည့်အရာကို လျှောက်ထားမေးမြန်းပါတော့သည်။

လမ်းညွှန်ချက်ရရန် မဟာပဇာပတိဂေါတမီ၏ လျှောက်ထားတောင်းပန်ချက်

ဝိနယ၊ စူဠဝဂ္ဂပါဠိတွင် မဟာပဇာပတိဂေါတမီက မြတ်စွာဘုရားထံတော်ဝယ် လမ်းညွှန် ပေးရန် လျှောက်ထားတောင်းပန်ခြင်းကို အောက်ပါအတိုင်း ဖော်ပြထားပါသည် -

အထ ခေါ မဟာပဇာပတိ ဂေါတမီ ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ၊ ဥပသင်္ကမိ တွာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကံမန္တံ အဋ္ဌာသိ၊ ဧကမန္တံ ဌိတာ ခေါ မဟာပဇာ ပတိ ဂေါတမီ ဘဂဝန္တံ တေဒဝေါစ 'ကထာဟံ ဘန္တေ ဣမာသု သာကီယာနီသု ပဋိပဇ္ဇာမိ တိ'။

Then Mahāpajāpatī Gotamī approached the Blessed One. Having approached and paid homage to the Blessed One, she stood to one side. Standing to one side, Mahāpajāpatī Gotamī said this to the Blessed One: “Venerable sir, how should I proceed in relation to those Sakyan women?”

atha kho bhagavā mahāpajāpatiṃ gotamiṃ dhammiyā kathāya sandassesi samādapesi samuttejesi sampahaṃsesi.

Then the Blessed One instructed, encouraged, inspired, and gladdened Mahāpajāpatī Gotamī with a talk on the Dhamma.

atha kho mahāpajāpatī gotamī bhagavatā dhammiyā kathāya sandassitā samādapitā samuttejitā sampahaṃsitā bhagavantaṃ abhivādetvā padakkhiṇaṃ katvā pakāmi.

Then Mahāpajāpatī Gotamī, having been instructed, encouraged, inspired, and gladdened by the Blessed One with a talk on the Dhamma and having paid homage to the Blessed One, left [circumambulating him], keeping her right side towards him.

atha kho bhagavā etasmiṃ nidāne dhammiṃ kathaṃ katvā bhikkhū āmantesi: anujānāmi, bhikkhave, bhikkhūhi bhikkhuniyo upasampādetun ti.

Then the Blessed One, having given a talk on the Dhamma in relation to this matter, addressed the *bhikkhus*: “*Bhikkhus*, I authorize the giving of the higher ordination of *bhikkhunīs* by *bhikkhus*.”

According to the excerpt translated above, in a situation when no order of *bhikkhunīs* had yet come into existence, the Buddha authorized *bhikkhus* to ordain female candidates on their own. The present ruling on single ordination caters to the case when the standard procedure of dual ordination by both orders,

သာကီဝင်မင်းသမီးတို့ ဘိက္ခုနီပြုခြင်း

မဟာပဇာပတိဂေါတမီသည် မြတ်စွာဘုရားထံတော်သို့ ချဉ်းကပ်သည်။ ထို့နောက် မြတ်စွာဘုရားကို ရိုသေစွာ ရှိခိုးပြီး၊ သင့်လျော်သော နေရာတွင် ရပ်သည်။ ရပ်လျက် မြတ်စွာဘုရားအား ဤသို့လျှောက်ထားသည်။ “မြတ်စွာဘုရား၊ သာကီဝင်မင်းသမီးတို့နှင့် ပတ်သက်၍ တပည့်တော် မည်သို့ ရှေ့ဆက်ကျင့်ရပါမည်နည်း။”

အထ ခေါ် ဘဂဝါ မဟာပဇာပတိ ဂေါတမိ ဓမ္မိယာ ကထာယ သန္ဓသေသိ သမာဒပေသိ သမုတ္တေဇေသိ သမ္ပဟံသေသိ။

ထို့နောက် မြတ်စွာဘုရားက မဟာပဇာပတိဂေါတမီအား ဓမ္မစကားကို ညွှန်ပြလျက် အားပေး၊ တက်ကြွစေသည်။ ဝမ်းမြောက်စေသည်။

အထ ခေါ် မဟာပဇာပတိ ဂေါတမိ ဘဂဝတာ ဓမ္မိယာ ကထာယ သန္ဓသိတာ သမာဒပိတာ သမုတ္တေဇိတာ သမ္ပဟံသိတာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ပဒက္ခိဏံ ကတွာ ပက္ခာမိ။

ထို့နောက် မဟာပဇာပတိဂေါတမီသည် မြတ်စွာဘုရားက ဓမ္မစကားဖြင့် သိမြင်စေလျက်၊ ဆောက်တည်စေကာ၊ ထက်သန်ရွှင်လန်းပြီး ဖြစ်ရကား မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုး၍ အရိုအသေပြုကာ ဖဲခွာသွားလေသည်။

အထ ခေါ် ဘဂဝါ ဧတသ္မိံ နိဒါနေ ဧတသ္မိံ ပကရဏေ ဓမ္မိံ ကထံ ကတွာ ဘိက္ခုအာမန္တေသိ ‘အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခုဟိ ဘိက္ခုနိယော ဥပသမ္မာဒေတုန္တိ’။

ထို့နောက် မြတ်စွာဘုရားသည် ဤအကြောင်းအရာကြောင့် တရားစကားကို ဟောတော်မူပြီးလျှင် ရဟန်းတို့ကို “ရဟန်းတို့၊ ဘိက္ခုတို့သည် ရဟန်းမိန်းမတို့ကို ဘိက္ခုနီပြုပေးရန် ခွင့်ပြု၏” ဟု မိန့်တော်မူသည်။

အထက်ပါ ဘာသာပြန်ကောက်နုတ်ချက်အရ၊ ဘိက္ခုနီသံဃာ မတည်ရှိသေးသော အခြေအနေတွင်၊ မြတ်စွာဘုရားက ဘိက္ခုတို့အား အရှင်တို့ကိုယ်တိုင် ဘိက္ခုနီပြုပေးခွင့်ကို ခွင့်ပြုတော်မူခဲ့သည်။ ဆဋ္ဌမဂရုဓမ္မ၏ မျှော်မှန်းချက်အတိုင်း နှစ်ဖက်သံဃာဖြင့် ဆောင်ရွက်ရသော “နှစ်ဖက်စုံ ဘိက္ခုနီပြုခြင်း” စံနှုန်းစံထား လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများသည် ဘိက္ခုနီသံဃာ တစ်ရပ်မရှိခြင်းကြောင့် ရိုးရှင်းစွာ လိုက်နာနိုင်မှု မရှိတော့ဘဲ၊ “တစ်ဖက်တည်း ဘိက္ခုနီပြုခြင်း” ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းချက်က ယင်းကိစ္စကို ဖြည့်တင်းထောက်ကူပေးသည်။

envisaged in the sixth *garudhamma*, cannot be followed, simply because an order of *bhikkhunīs* is not in existence.

THE IMPLICATIONS OF THE SIXTH GARUDHAMMA

In the preceding part of the *Cullavagga* narrative, the Buddha is on record as promulgating the sixth *garudhamma* in reply to Ānanda's request to create an opportunity for women to go forth in the Buddha's dispensation. In this way, the *Cullavagga* presents the Buddha as asking Mahāpajāpatī Gotamī to accept a stipulation that she will not be able to carry out.

Even though by accepting the whole set of eight *garudhammas* she could become a *bhikkhunī*, she would not be able to form the quorum required for conferral of the higher ordination on her following of Sakyan women who also wanted higher ordination. From the outset it was clear that she would be unable to act according to the sixth *garudhamma* in the way this is now found in the *Cullavagga*.

Taking into account the way the Buddha is presented elsewhere in the canonical texts, it seems hardly possible to assume that the *Vinaya* portrays him as having overlooked the fact that he was promulgating a ruling that right away was impossible to keep. In fact I am not aware of any case in the *Vinaya* where the Buddha gives a ruling that, as soon as it is promulgated, is impossible to put into practice.

The *Vinaya* does record numerous instances where the Buddha finds a need to amend rules, but these are shown to arise because of new situations or problems that manifested subsequently, not because straight away the rule could not be followed at all.

Therefore a more convincing interpretation of the present episode would be to assume that it shows the Buddha purposefully acting in this way. This impression is supported by the fact that he did not lack alternative courses of action.

A simple alternative would have been to formulate the sixth *garudhamma* in a different way. The Buddha could have simply stipulated the need for female candidates to receive or-

ဆဋ္ဌမဂရုဓမ္မ၏ အကျိုးသက်ရောက်နိုင်ဖွယ်များ

စူဠဝဂ္ဂပါဠိဝတ္ထုကြောင်း၏ ရှေ့ပိုင်းတွင်၊ မြတ်စွာဘုရားက သာသနာတော်အတွင်းသို့ ဦးတည်နေသော အမျိုးသမီးတို့အား ဘိက္ခုနီပြုခွင့် အခွင့်အရေးတစ်ရပ် ဖန်တီးပေး တော် မူပါရန် အရှင်အာနန္ဒာ၏ လျှောက်ထားတောင်းပန်ခြင်းကို တုန့်ပြန်သည့်အနေဖြင့် ဆဋ္ဌမ ဂရုဓမ္မကို ပြဋ္ဌာန်းကာ မှတ်တမ်းတင်ထားသည်။ ဤနည်းဖြင့် စူဠဝဂ္ဂပါဠိတော်သည် မြတ်စွာဘုရားက မဟာပဇာပတိဂေါတမီအား အရှင်မ ကျင့်သုံးနိုင်လိမ့်မည် မဟုတ်သော ပြဋ္ဌာန်းချက် ဥပဒေသတစ်ရပ်ကို လက်ခံကျင့်သုံးနိုင်ပါမည်လောဟူ၍ မေးမြန်းတော် မူကြောင်း မှတ်တမ်းတင်ထားသည်။

မဟာပဇာပတိဂေါတမီသည် ဂရုဓမ္မရှစ်ပါးအားလုံးကို လက်ခံခြင်းအားဖြင့် ဘိက္ခုနီဖြစ်လာနိုင်ခဲ့ရသော်လည်း အရှင်မ၏နောက်လိုက် သာကီဝင်မင်းသမီးတို့၏ဘိက္ခု နီ ပြုလိုသောဆန္ဒအား ဖြည့်ဆည်းရန် “ဘိက္ခုနီအရေအတွက်” လိုအပ်ချက်ကို ဖွဲ့စည်းပေး နိုင် ခဲ့လိမ့်မည် မဟုတ်ပါ။ အစဦးကတည်းကပင် ထင်ရှားသည့်အချက်မှာ၊ စူဠဝဂ္ဂပါဠိတွင် ယခု တွေ့ရသော ဆဋ္ဌမဂရုဓမ္မအရ အရှင်မအနေဖြင့် ဆောင်ရွက်နိုင်ခဲ့လိမ့်မည် မဟုတ် ပေ။

ပါဠိတော်ကျမ်းစာများ၏ အခြားနေရာ၌ မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားထားသည့် နည်းလမ်းကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားသော် မြတ်စွာဘုရားသည် ချက်ချင်းလက်တွေ့လုပ်ဆောင် ၍ ရနိုင်ဖွယ်မရှိသော ဥပဒေတစ်ခုကို ပြဋ္ဌာန်းပေးသည့်အချက်အပေါ်၊ အရှင်ဘုရားကို သတိမေ့လျော့တော်မူသကဲ့သို့ စူဠဝါပါဠိက ပုံဖော်သည်ဟု ကောက်ချက်ချရန်မှာ ခက်ခဲ ပေ သည်။ အမှန်တကယ်ပင် ကျွန်ုပ်အနေဖြင့် ဝိနယပါဠိတော်တွင် ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းပေးပြီး နောက် ချက်ချင်းလက်တွေ့ကျင့်သုံး၍ မရနိုင်သော အခြေအနေအဖြစ် သတိမထားမိချေ။

ဝိနယပါဠိတော်သည် မြတ်စွာဘုရားက ပြုပြင်ရန်လိုသော အနုပညတ်ချက် တို့ကို လိုအပ်မှုတစ်ခုအနေဖြင့် တွေ့ရသောနေရာများတွင် များစွာသော အနုပညတ် ဖြစ်စဉ် ဥပမာတို့ဖြင့် မှတ်တမ်းတင်ထားပြီးသော်လည်း၊ ဤအနုပညတ်များသည် ချက်ချင်း လုံးဝ လိုက်နာ၍ မရနိုင်ခဲ့သောကြောင့်၊ နောက်ဆက်တွဲဖြစ်ပေါ်လာသော အခြေအနေအသစ် များ (သို့) ပြဿနာတို့ကြောင့် ပြုပြင်ရန် ပေါ်ပေါက်လာသည်ဟု ဖော်ပြထားသည်။

ထို့ကြောင့် ယခုတင်ပြသောအခန်း၏ ပို၍ဘဝင်ကျစေသော ကောက်နုတ်ချက် တစ်ရပ်မှာ ၎င်းဖော်ပြသော မြတ်စွာဘုရားရှင်၏ ရည်ရွယ်ချက်ရှိရှိ ဤသို့ ပြုတော်မူခြင်း ဖြစ်ပေလိမ့်ဟု ယူဆရန်ဖြစ်သည်။ ဤအမြင်ကို ထောက်ကူပေးမည့်အချက်မှာ အခြား သော လုပ်ဆောင်ခွင့် ပြဋ္ဌာန်းချက်တို့ကို မြတ်စွာဘုရားက မပျက်ကွက်ခဲ့ပါကြောင်း ဟူ၍ ဖြစ်သည်။

ရိုးရှင်းသော အခြားနည်းတစ်ရပ်မှာ ဆဋ္ဌမဂရုဓမ္မကို မတူကွဲပြားသောနည်းလမ်း တစ်ခုဖြင့် ဖန်တီးပေးရန်ရှိနေခဲ့လိမ့်မည်။ ဘုရားရှင်သည်မည်သည့်ဘိက္ခုနီတို့ကိုမျှမဖော်ပြ

dination from *bhikkhus*, without mentioning any *bhikkhunīs* and without bringing in the need for a probationary training.

Such a formulation would have been entirely unproblematic. Mahāpajāpatī Gotamī's followers could have been directly ordained by the *bhikkhus*, without any need for Mahāpajāpatī Gotamī to come back and enquire about how to proceed. Yet this is not what the *Cullavagga* reports.

In the present situation in the *Cullavagga* narrative, when Mahāpajāpatī Gotamī approaches the Buddha to ask how she should proceed to settle the situation of her followers, the Buddha could have easily ordained them himself. A simple act of ordination on his part would have sufficed and been a straightforward solution, similar to the way he elsewhere ordains *bhikkhus* himself.

An even easier solution would have been to make the acceptance of the eight *garudhammas* serve as the higher ordination for Mahāpajāpatī Gotamī's followers as well. Such a use of the *garudhamma* ordination procedure would have been straightforward and no further action would have been required. The *bhikkhunī* order created in this way would have been able to cooperate with *bhikkhus* in future ordinations, in accordance with the sixth *garudhamma*. But this is not what the Pāli *Vinaya* reports.

ORDINATION BY BHIKKHUS

In spite of all these possible alternatives, the Buddha is on record for delegating the task of ordination to the *bhikkhus*. The *Cullavagga* narrative reads as if the Buddha creates the conditions for further legislation and then uses this to promulgate a rule that *bhikkhus* should ordain *bhikkhunīs* on their own in a situation where no *bhikkhunī* order able to cooperate with them is in existence. On this reading the circumstances and details described in the *Cullavagga* fall into place in a meaningful manner.

If one instead were to presume that the authorization for *bhikkhus* was meant to settle the situation at that one time in the past only, one would have to consider the *Cullavagga* as showing the Buddha to be acting inconsistently or even overlooking the consequences of what he is doing. For him to pro-

သာကီဝင်မင်းသမီးတို့ ဘိက္ခုနီပြုခြင်း

ဘဲ၊ သိက္ခမာန်ကျင့်သုံးမှု လိုအပ်ချက်ကိုမယူဘဲ ဘိက္ခုတို့ထံဝယ် ဘိက္ခုနီပြုကြရန် ဘိက္ခုနီလောင်းလျာတို့အတွက် လိုအပ်ချက်ကို ရိုးရှင်းစွာ ပြဋ္ဌာန်းပြီး ဖြစ်နိုင်ခဲ့သည်။

ဤကဲ့သို့သော ပြဋ္ဌာန်းချက်တစ်ခုသည် လုံးဝပင် ပြဿနာ ဖြစ်ပွားခဲ့လိမ့်မည် မဟုတ်ပါ။ မဟာပဇာပတိဂေါတမီအနေဖြင့် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ သွားရောက်ပြီး မည်သို့ ရှေ့ဆက်လုပ်ဆောင်ရမည်ကို လျှောက်ထားမေးမြန်းရန် တစ်ခုမျှမလိုအပ်ဘဲ၊ မဟာ ပဇာပတိဂေါတမီ၏ နောက်လိုက်တို့ကို ဘိက္ခုတို့က တိုက်ရိုက် ဘိက္ခုနီပြု ပေးနိုင်ခဲ့မည်။ သို့သော် ဤအချက်ကား စူဠဝဂ္ဂပါဠိတော်က မှတ်တမ်းတင်သော အချက်မဟုတ်။

စူဠဝဂ္ဂဝတ္ထုကြောင်းတွင် တင်ပြထားသောအခြေအနေမှာ၊ မဟာပဇာပတိ ဂေါတမီက မြတ်စွာဘုရားထံတော်သို့ ချဉ်းကပ်၍၊ သူမ၏နောက်လိုက်များ၏ အခြေ အနေကို မည်သို့ ရှေ့ဆက်ရမည်နည်းဟု လျှောက်ထားသောအခါ၊ မြတ်စွာဘုရားရှင်သည် ကိုယ်တော်တိုင် သူမတို့အား လွယ်ကူစွာ ဘိက္ခုနီပြုပေးနိုင်ခဲ့သည်။ ဗုဒ္ဓကိုယ်တော်တိုင် ဘိက္ခုလောင်းလျာတို့အား ဘိက္ခုရဟန်းပြုပေးသော နည်းလမ်းနှင့် တူညီစွာပင် ကိုယ်တော်တိုင်အနေဖြင့် ရိုးရှင်းသော ဘိက္ခုနီပြုပေးခြင်းသည် လုံလောက်သည်ဖြစ်၍ တိုက်ရိုက် ကျသော ဖြေရှင်းချက် တစ်ချက်ဖြစ်သည်။

မဟာပဇာပတိဂေါတမီ၏ နောက်လိုက်တို့အားလည်း ဂရုဓမ္မရှစ်ပါးကို လက်ခံစေခြင်းဖြင့် ဘိက္ခုနီပြုပေးလိုက်ခြင်းသည် ပို၍ပင် လွယ်ကူချောမွေ့သော ဖြေရှင်းနည်းတစ်ခု ဖြစ်ပါလိမ့်မည်။ ဤကဲ့သို့ ဂရုဓမ္မရှစ်ပါးအသုံးပြုပြီး ဘိက္ခုနီပြုပေးခြင်း နည်းလမ်းတစ်ရပ်သည် တိုက်ရိုက်ကျ၍၊ နောက်ထပ် ဆောင်ရွက်ဖွယ်တစ်စုံတစ်ရာ လိုအပ်လိမ့်မည် မဟုတ်။ ဤနည်းဖြင့် တည်ထောင်ဖန်တီးသော ဘိက္ခုနီသံဃာသည် အနာဂတ်ဘိက္ခုနီပြုပေးခြင်းတို့ကို ဆဋ္ဌမဂရုဓမ္မနှင့်အညီ ဘိက္ခုသံဃာတို့နှင့်ပူးပေါင်း၍ ဆောင်ရွက်နိုင်စွမ်း ရှိပါလိမ့်မည်။ သို့သော် ဤအချက်ကား ပါဠိဝိနယတော်က မှတ်တမ်း တင်ထားခြင်းမဟုတ်။

ဘိက္ခုတို့က ဘိက္ခုနီပြုခြင်း

ဤသို့သော ဖြစ်နိုင်သော ဆောင်ရွက်ပုံနည်းလမ်းများ ရှိသော်လည်း၊ မြတ်စွာဘုရားက ဘိက္ခုနီပြုပေးရေးတာဝန်ကို ဘိက္ခုသံဃာသို့ လွှဲပေးတော်မူလိုက်သည်ဟု မှတ်တမ်းတင်ထားသည်။ စူဠဝဂ္ဂဝတ္ထုကြောင်းက ဖော်ပြသည်မှာ မြတ်စွာဘုရားက နောက်ထပ်သိက္ခာပုဒ် ပညတ်ရန် အခြေအနေများကို ဖန်တီးသကဲ့သို့ပင်ဖြစ်ပြီး ထို့နောက်တွင်မှ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရန် ဘိက္ခုနီသံဃာမရှိသော အခြေအနေတစ်ရပ်တွင်၊ ဘိက္ခုတို့ကိုယ်တိုင် ဘိက္ခုနီပြုပေးရမည်ဟူသော သိက္ခာပုဒ်ကို ပညတ်ပြဋ္ဌာန်းတော်မူရန် ဖြစ်သည်။ စူဠဝဂ္ဂပါဠိတွင် ပါရှိသော အခြေအနေများ၊ အသေးစိတ်ရှင်းပြချက်များကို ဖတ်ရှုခြင်းသည် အဓိပ္ပာယ်ပြည့်ဝသော နည်းလမ်းတစ်ခု ဖြစ်သွားပေသည်။

ဤသို့ဆိုမည့်အစား ဘိက္ခုတို့အား အခွင့်အာဏာပေးခြင်းသည် ထိုအချိန်က အခြေအနေကို ဖြေရှင်းရုံသက်သက်သာ ရည်ရွယ်ပါသည်ဟုဆိုလျှင်၊ စူဠဝဂ္ဂပါဠိတော်ကို မြတ်စွာဘုရား၏ ရှေ့နောက်ကွဲလွဲစွာပြုမူခြင်း (သို့) အရှင်ဘုရား ပြုတော်မူသောအရာ၏

mulgate the sixth *garudhamma* in the form now found in the *Cullavagga* makes sense only if one assumes that he wanted to create an opportunity to provide additional legislation alongside the basic indication that the ordination of women should be done by both orders whenever possible.

To create such an opportunity in turn only really works if it is meant to lead to a general rule, instead of a make-shift solution for one single occasion only. Such additional legislation then is relevant not only for the present occasion, but also for future occasions whenever the conditions that led to its promulgation recur, that is, whenever a *bhikkhunī* order is not in existence.

In other words, the ruling “I authorize the giving of the higher ordination of *bhikkhunīs* by *bhikkhus*” can be considered to serve as a precedent for later times, in that in a situation where no *bhikkhunī* order is in existence but a *bhikkhu* order is in existence, the *bhikkhus* can give ordination to female candidates on their own.

This has in fact already been explained by the Jetavan Sayādaw, U Nārada Mahāthera, in his commentary on the *Milindapañha* written in Pāli and published in 1949:

mahāpajāpatigotamiyā: kathāhaṃ bhante imāsu sākiyānīsu paṭipajjāmī ti vutte, na bhagavatā kiṃ nu kho idān’eva bhikkhunīsaṅgho abhāvo anāgate pī ti bhikkhunīsaṅgho abhāvo bhavissatī ti passatā,

[When] Mahāpajāpatī Gotamī said: “Venerable sir, how should I proceed in relation to those Sakyan women?” the Blessed One did not [think]: “How is it, is the order of *bhikkhunīs* [only] not existent now and [not] in the future?” He saw: “The order of *bhikkhunīs* will also not exist [in the future].”

bhikkhunīsaṅghe abhāve bhikkhusaṅghe anujānanokāse sampatte ti jānatā: anujānāmi bhikkhave bhikkhūhi bhikkhuniyo upasampādetuṃ ti anupaññattibhāvo bhikkhusaṅghena mātuḡāmo upasampādetabbo ti paññatto.

သာကီဝင်မင်းသမီးတို့ ဘိက္ခုနီပြုခြင်း

အကျိုးဆက်အား သတိမေ့လျော့ခြင်းတို့ကို ပြသထားခြင်းဖြစ်သည်ဟု စဉ်းစားရပေလိမ့် မည်။ စူဠဝဂ္ဂပါဠိတွင် ယခုတွေ့ရသည့်အတိုင်း မြတ်စွာဘုရားရှင်၏ ဆဋ္ဌမဂ်ရုမ္မကို ပြဋ္ဌာန်း ခြင်းသည်၊ နှစ်ဖက်သံဃာစုံညီနိုင်သောအခါတွင်သာလျှင် နှစ်ဖက်သံဃာဖြင့် ဘိက္ခုနီပြုပေး ရမည်ဟူသော ဖြည့်စွက်ဥပဒေမူကို အခြေခံညွှန်ပြချက်နှင့်တွဲလျက် ထောက်ကူပေးရန်၊ အခွင့်အလမ်းတစ်ရပ် ဖန်တီးတော်မူလိုသောကြောင့်ဟူ၍ ယူဆပါမှသာလျှင် အဓိပ္ပါယ်ရှိ ပေမည်။

ဤသို့သော အခွင့်အလမ်း ဖန်တီးခြင်းသည်လည်း၊ အဖြစ်အပျက်တစ်ခုတည်း အတွက်သာလျှင် ယာယီဖြေရှင်းနည်းတစ်ခုအဖြစ် သုံးမည့်အစား၊ အထွေထွေအနုပညတ်ချက်တစ်ရပ်အဖြစ်သို့ ရည်ရွယ်မှသာလျှင် အမှန်တကယ် အကျိုးဖြစ်ပေသည်။ ထိုသို့သော ဖြည့်စွက် အနုပညတ်ချက်သည် မျက်မှောက် အခြေအနေအတွက်မျှသာမက၊ ဘိက္ခုနီသံဃာတစ်ရပ် မရှိသောအခါ ဖြစ်ပေါ်လာမည့် ပညတ်ချက်ကို ဦးတည်နေခဲ့သော နောင်အနာဂတ် အတွက်ပါ အသုံးဝင်ပါသည်။

တစ်နည်းအားဖြင့် “ဘိက္ခုတို့က ဘိက္ခုနီပြုပေးခြင်းကို ငါဘုရားရှင် ခွင့်ပြုတော်မူ၏” ဟူသော ပညတ်တော်မူခြင်းကို ဘိက္ခုသံဃာသာရှိ၍ ဘိက္ခုနီသံဃာမတည်ရှိသော နောက်ပိုင်းကာလ အခြေအနေတို့အတွက် အစဉ်အလာအဖြစ် ဆောင်ရွက်ရန် ဘိက္ခုတို့ကိုယ်တိုင် ဘိက္ခုနီလောင်းလျာတို့အား ဘိက္ခုနီပြုခွင့် ပေးနိုင်သည်ဟု မှတ်ယူနိုင်ပါသည်။

ဤအချက်ကို ဇေတဝန်ဆရာတော်ကြီး ဦးနာရဒမဟာထေရ်က ပါဠိဘာသာဖြင့် ပြုစုထားသော မိလိန္ဒပုဉ္ဇ (၁၉၄၉ ထုတ်) တွင် ရှင်းပြထားသည်မှာ-

မဟာပဇာပတိဂေါတမီယာ ကထာဟံ ဘန္တေ ဣမာသု သာကီယာနီသု ပဋိပဇ္ဇာမိ တိ ဝုတ္တော၊ န ဘဂဝတာ ကိံ န ခေါ ကုဒံယေဝ ဘိက္ခုနီသံဃော အဘာဝေါ အနာဂတေ ပီ တိ ဘိက္ခုနီသံဃော အဘာဝေါ ဘဝိဿတိ တိ ပဿတာ။

မဟာပဇာပတိဂေါတမီက “ဘုန်းတော်ကြီးတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား၊ သာကီဝင်မင်းသမီးတို့နှင့် ပတ်သက်၍ မည်သို့ ရှေ့ဆက်သင့်ပါသနည်းဘုရား” ဟု လျှောက်ထားသောအခါ၊ မြတ်စွာဘုရားက “ဘိက္ခုနီသာသနာသည် ယခုမျက်မှောက်တွင်သာ မတည်ရှိမည်လော၊ အနာဂတ်တွင်လည်း မတည်ရှိမည်လော” ဟူ၍ စဉ်းစားတော်မမူပါ။ မြတ်စွာဘုရားက “ဘိက္ခုနီသာသနာသည် အနာဂတ်တွင် တည်ရှိလိမ့်မည်မဟုတ်။” သိမြင်တော်မူပြီးဖြစ်ပါသည်။

ဘိက္ခုနီသံဃေ အဘာဝေ ဘိက္ခုနီသံဃေ အနုဇာနနောကာသေ သမ္ပတ္တေ တိ ဇာနတာ၊ အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခုဟိ ဘိက္ခုနိယော ဥပသမ္မာဒေတံ တိ အနုပညတ္တိဘာဝေါ ဘိက္ခုသံဃေန မာတုဂါမော ဥပသမ္မာဒေတဗ္ဗော တိ ပညတ္တော။

Knowing that with the order of *bhikkhunīs* not existing there arises an occasion for an allowance to the order of *bhikkhus*, he prescribed, by way of a supplementary prescription, that women should be higher ordained by the order of *bhikkhus*: “*Bhikkhus*, I authorize the giving of the higher ordination of *bhikkhunīs* by *bhikkhus*.”

THE DOUBT OF THE SAKYAN WOMEN

The *Cullavagga* continues by reporting that the Sakyan women were in doubt about the status of Mahāpajāpatī Gotamī:

atha kho tā bhikkhuniyo mahāpajāpatiṃ gotamiṃ etad avocum: ayyā anupasampannā, mayaṃ c’ amhā upasampannā. evaṃ hi bhagavatā paññattaṃ: bhikkhūhi bhikkhuniyo upasampādetabbā ti.

Then those *bhikkhunīs* said this to Mahāpajāpatī Gotamī: “The lady is not higher ordained, but we are higher ordained. For this has been prescribed by the Blessed One: ‘*Bhikkhunīs* should be higher ordained by *bhikkhus*.’”

atha kho mahāpajāpatī gotamī yenāyasmā ānando ten-upasaṅkami, upasaṅkamitvā āyasmantaṃ ānandaṃ abhivādetvā ekamantaṃ aṭṭhāsī. ekamantaṃ thitā kho mahāpajāpatī gotamī āyasmantaṃ ānandaṃ etad avoca:

Then Mahāpajāpatī Gotamī approached the venerable Ānanda. Having approached and paid homage to the venerable Ānanda, she stood to one side. Standing to one side, Mahāpajāpatī Gotamī said this to the venerable Ānanda:

imā maṃ, bhante ānanda, bhikkhuniyo evaṃ āhaṃsu: ayyā anupasampannā, mayaṃ c’ amhā upasampannā; evaṃ hi bhagavatā paññattaṃ: bhikkhūhi bhikkhuniyo upasampādetabbā ti.

“Venerable Ānanda, these *bhikkhunīs* said this to me: ‘The lady is not higher ordained, but we are higher or-

သာကီဝင်မင်းသမီးတို့ ဘိက္ခုနီပြုခြင်း

ဘိက္ခုနီသံဃာ မရှိခြင်းနှင့်အတူ၊ ဘိက္ခုနီသံဃာအား အခွင့်ပေးရေးအတွက် အဖြစ်အပျက်တစ်ခု ပေါ်လာမည်ကို သိတော်မူသောကြောင့်၊ မြတ်စွာဘုရား ရှင် သည် ဘိက္ခုသံဃာတို့ကိုယ်တိုင် အမျိုးသမီးတို့အား ဘိက္ခုနီပြုပေးရန်၊ ဖြည့်စွက်ဖော်ပြခြင်း နည်းလမ်းဖြင့် ပြဋ္ဌာန်းတော်မူသည်မှာ “ရဟန်းတို့၊ ဘိက္ခု တို့က ဘိက္ခုနီပြုပေးခြင်းကို ငါဘုရားရှင် အခွင့်ပေး၏”

သာကီဝင်မင်းသမီးတို့၏ သံသယ

စူဠဝဂ္ဂပါဠိတော်က မဟာပဇာပတိဂေါတမီ၏ အဆင့်အတန်းနှင့်ပတ်သက်၍ သာကီဝင် မင်းသမီးတို့၏ သံသယကို ဆက်လက်ဖော်ပြထားသည်မှာ -

အထ ခေါ် တာ ဘိက္ခုနီယော မဟာပဇာပတိံ ဂေါတမိံ တေဒဝေါစုံ၊ အယျာ အနုပ သမ္ပန္နာ၊ မယဉ္ဇမ္မာ ဥပသမ္ပန္နာ၊ ဧဝံ ဟိ ဘဂဝတာ ပညတ္တံ ဘိက္ခုဟိ ဘိက္ခုနီယော ဥပသမ္မာဒေတဗ္ဗာ တိ။

ထိုအခါ ဘိက္ခုနီတို့သည် မဟာပဇာပတိဂေါတမီအား “အရှင်မသည် ဘိက္ခုနီ မဖြစ်သေး၊ အကျွန်ုပ်တို့သာလျှင် ဘိက္ခုနီဖြစ်ကုန်၏။ ဘိက္ခုတို့က ဘိက္ခုနီပြု ပေးရမည်ဟု မြတ်စွာဘုရား ပညတ်တော်မူ၏”ဟု ဆိုကြကုန်၏။

အထ ခေါ် မဟာပဇာပတိံ ဂေါတမိံ ယေနာယသ္မာ အာနန္ဒော တေနုပသင်္ကမိ၊ ဥပသင်္ကမိတ္တာ အာယသ္မန္တံ အာနန္ဒံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ အဋ္ဌာသိ၊ ဧကမန္တံ ဌိတာ ခေါ် မဟာပဇာပတိံ ဂေါတမိံ အာယသ္မန္တံ အာနန္ဒံ တေဒဝေါစ။

ထိုအခါ မဟာပဇာပတိဂေါတမီသည် အရှင်အာနန္ဒာအထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ ရှိခိုး ပြီးလျှင် တစ်ခုသောနေရာ၌ ရပ်လျက် အရှင်အာနန္ဒာအား ဤသို့ လျှောက်၏။

ဣမာ မံ ဘန္တေ အာနန္ဒာ ဘိက္ခုနီယော ဧဝမာဟံသု၊ အယျာ အနုပသမ္ပန္နာ၊ မယဉ္ဇ မှာ ဥပသမ္ပန္နာ၊ ဧဝံ ဟိ ဘဂဝတာ ပညတ္တံ ဘိက္ခုဟိ ဘိက္ခုနီယော ဥပသမ္မာဒေ တဗ္ဗာ တိ။

အရှင်ဘုရား အာနန္ဒာ၊ ဤဘိက္ခုနီတို့သည် အကျွန်ုပ်ကို “အရှင်မသည် ဘိက္ခုနီ မဖြစ်သေး၊ အကျွန်ုပ်တို့သာ ဘိက္ခုနီဖြစ်ကုန်၏။ ဘိက္ခုတို့က ဘိက္ခုနီပြုပေးရ မည်ဟု မြတ်ဗုဒ္ဓ ပညတ်တော်မူ၏”ဟု ပြောဆိုကြပါသည်ဟူ၍ လျှောက်၏။

dained. For this has been prescribed by the Blessed One: ‘*Bhikkhunīs* should be higher ordained by *bhikkhus*.’”

atha kho āyasmā ānando yena bhagavā tenupasaṅkami, upasaṅkamitvā bhagavantam abhivādetvā ekamantaṃ nisīdi. ekamantaṃ nisinno kho āyasmā ānando bhagavantam etad avoca:

Then the venerable Ānanda approached the Blessed One. Having approached and paid homage to the Blessed One, he sat down to one side. Sitting to one side, the venerable Ānanda said this to the Blessed One:

mahāpajāpatī, bhante, gotamī evam āha: imā maṃ, bhante ānanda, bhikkhuniyo evam āhaṃsu: ayyā anupasampannā, mayaṃ c’amaḥā upasampannā; evam hi bhagavatā paññattaṃ: bhikkhūhi bhikkhuniyo upasampādetabbā ti.

“Venerable sir, Mahāpajāpatī Gotamī says this: ‘Venerable Ānanda, these *bhikkhunīs* said this to me: “The lady is not higher ordained, but we are higher ordained. For this has been prescribed by the Blessed One: ‘*Bhikkhunīs* should be higher ordained by *bhikkhus*.’””

yadaggena, ānanda, mahāpajāpatiyā gotamiyā aṭṭha garudhammā paṭiggahitā, tad eva sā upasampannā ti.

[The Buddha said]: “Ānanda, from the time Mahāpajāpatī Gotamī had accepted the eight principles to be respected, that was her higher ordination.”

Regarding the impression of Mahāpajāpatī Gotamī’s followers that she had not been properly ordained, the Buddha’s reply makes it unmistakably clear that Mahāpajāpatī Gotamī had indeed received the higher ordination.

THE ORDINATION PROCEDURE

The *Cullavagga* account proceeds directly from the Buddha’s pronouncement “I authorize the giving of the higher ordination

သာကီဝင်မင်းသမီးတို့ ဘိက္ခုနီပြုခြင်း

အထ ခေါ် အာယသ္မာ အာနန္ဒော ယေန ဘဂဝါ တေနပသင်္ကမိ၊ ဥပသင်္ကမိတ္တာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ၊ ဧကမန္တံ နိသိန္ဒော ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေစ။

ထိုအခါ အရှင်အာနန္ဒာသည် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးပြီးလျှင် တစ်ခုသောနေရာ၌ ထိုင်လျက် လျှောက်၏။

မဟာပဇာပတိ ဘန္တေ ဂေါတမီ ဝေမာဟ ဣမာ မံ ဘန္တေ အာနန္ဒ ဘိက္ခုနီယော ဝေမာဟံသု၊ အယျာ အနုပသမ္ပန္နာ၊ မယဉ္ဇမ္မာ ဥပသမ္ပန္နာ၊ ဧဝံ ဟိ ဘဂဝတာ ပညတ္တံ ဘိက္ခုဟိ ဘိက္ခုနီယော ဥပသမ္မာဒေတဗ္ဗာ တိ။

မြတ်စွာဘုရား၊ မဟာပဇာပတိဂေါတမီက 'အရှင်အာနန္ဒာ၊ ဤဘိက္ခုနီတို့သည် အကျွန်ုပ်ကို အရှင်မသည် ဘိက္ခုနီ မဖြစ်သေး၊ အကျွန်ုပ်တို့သာ ဘိက္ခုနီ ဖြစ် ကုန်၏။ ဘိက္ခုတို့က ဘိက္ခုနီပြုပေးရမည်ဟု မြတ်စွာဘုရား ပညတ်တော်မူ၏ ဟု ပြောဆိုကြပါသည်' ဟူ၍ လျှောက်၏။

ယဒဂေန အာနန္ဒ မဟာပဇာပတိယာ ဂေါတမီယာ အဋ္ဌ ဂရုဓမ္မာ ပဋိဂ္ဂဟိတာ၊ တဒေဝ သာ ဥပသမ္ပန္နာ တိ။

မြတ်စွာဘုရားက "အာနန္ဒာ၊ မဟာပဇာပတိဂေါတမီသည် ဂရုဓမ္မရှစ်ပါးတို့ကို ဝန်ခံသည့်နေ့ကစ၍ ထိုဝန်ခံခြင်းသည်ပင် ဘိက္ခုနီပြုပေးခြင်းပြီးတော့၏" ဟု မိန့်တော်မူ၏။

မဟာပဇာပတိဂေါတမီသည် မှန်ကန်နည်းလမ်းဖြင့် ဘိက္ခုနီမပြုရသေးဟူသော အရှင်မ၏ နောက်လိုက်တို့ ယူဆချက်နှင့်စပ်လျဉ်း၍၊ မြတ်စွာဘုရား၏ မဟာပဇာပတိဂေါတမီကား အစစ်အမှန် ဘိက္ခုနီပြုပြီးပါပြီဟူသော ပြန်ကြားချက်က သံသယကင်းစင်အောင် ပြုလုပ် ပေးတော်မူပါပြီ။

ဘိက္ခုနီပြုခြင်း အစီအစဉ်

စူဠဝဂ္ဂပါဠိတော်အရ "ဘိက္ခုတို့က ဘိက္ခုနီပြုပေးခြင်းကို ငါဘုရား ခွင့်ပြုတော်မူ၏" ဟု မြတ်စွာဘုရား၏ပညတ်ချက်မှသည် သာကီဝင်မင်းသမီးတို့၏ သံသယအထိ ဆက်လက်၍ ဖော်ပြထားသောကြောင့် မြတ်ဗုဒ္ဓ၏အခွင့်အာဏာကို ဘိက္ခုတို့က မည်သို့ အမှန်တကယ် ဆောင်ရွက်ကြပုံနှင့်ပတ်သက်၍ နောက်ထပ်အချက်အလက်ကိုမူ ဖော်ပြမ ထားတော့ပေ။

of *bhikkhunīs* by *bhikkhus*” to the doubt of the Sakyan women and thus does not give any further information on how the Buddha’s authorization was actually carried out by the *bhikkhus*.

Since no further specifications are made, it seems fair to assume that the *bhikkhus* would simply have used the standard formal transaction with one motion and three proclamations, *ñatticatuttha kamma*, as laid down for the ordination of male candidates in the first chapter of the *Mahāvagga* (section 28). This was preceded by ordination through simply administering the three refuges. Bhikkhu Ṭhānissaro (1994/2009: 387; chapter 24) explains:

When the Buddha discontinued the going-for-refuge as a method of admission into the Bhikkhu Saṅgha, he retained it as the method by which boys too young for Acceptance could go forth. Ven. Rāhula, the Buddha’s own son, was the first to receive the Going-forth in this way.

The first chapter of the *Mahāvagga* (section 54) reports that it was during the Buddha’s first visit to Kapilavatthu that Rāhula received his novice ordination by way of taking the three refuges. It follows that, by the time the Sakyan women were ordained, the formal transaction with one motion and three proclamations would have already been in use.

The simple procedure used for such a *ñatticatuttha kamma* in early times is as follows: A competent *bhikkhu* announces the motion, mentioning the name of the candidate and of the preceptor. This is then followed by three proclamations that combine the information just announced in the motion with an invitation to the assembled quorum of *bhikkhus* to remain silent if they agree with the motion and to speak up if they do not. Such a procedure could easily have been used to ordain the Sakyan women.

The doubt about Mahāpajāpati Gotamī’s status, voiced by the newly ordained *bhikkhunīs*, makes it clear that she had no formal role in their ordination. Had she taken some role in the or-

သာကီဝင်မင်းသမီးတို့ ဘိက္ခုနီပြုခြင်း

နောက် ထပ်အသေးစိတ်အချက်အလက်တို့ကို ဖော်ပြမထားခြင်းကြောင့်၊ ဘိက္ခု တို့အနေဖြင့် မဟာဝဂ္ဂပါဠိတော်၊ ပထမခန်း(အပိုင်း၂၈)တွင်ချမှတ်ပေးထားသည့် အမျိုးသား တို့၏ ဘိက္ခုပြုခြင်းဆိုင်ရာ အဆိုပြုချက်တစ်ရပ်၊ ဥတ္တိစတုတ္ထကမ္မဝါစာ ကြေညာချက် သုံးရပ်နှင့်အတူ နည်းလမ်းတကျလုပ်ငန်းစဉ်ကို ရိုးရှင်းစွာ အသုံးပြုတော်မူ ခဲ့ကြရလိမ့်မည်။ ဤလုပ်ငန်းစဉ်သည် ရိုးရှင်းစွာသရဏဂုံဆောက်တည်ပြီး ဘိက္ခုပြုခြင်း နောက်မှ ပေါ်ပေါက် လာပေသည်။ ဘိက္ခုဌာနိဿရော (၁၉၉၄၊ ၂၀၀၉။ ၃၇၈၊ အခန်း ၂၄) က ရှင်းပြသည်မှာ-

“မြတ်စွာဘုရားသည် သရဏဂုံဆောက်တည်ခြင်းနည်းဖြင့် ဘိက္ခုသံဃာအဖြစ် ဝင်ခွင့်ပြုခြင်းကို ရပ်တန့်ခဲ့ပြီးသောအခါ၊ ၎င်းကို အလွန်ငယ်ရွယ်သော ယော ကျားလေးများက ခံယူဆောက်တည်လျက် သာမဏေပြုကြရန် နည်းလမ်း အနေဖြင့်သာ ဆက်လက် ထိန်းသိမ်းတော်မူခဲ့ပါသည်။ မြတ်စွာဘုရား၏ သား တော်၊ အရှင်ရာဟုလာသည် ဤနည်းဖြင့် သာမဏေပြုပေးခြင်းကို ပထမ ဦးစွာ ခံယူခဲ့ရပါသည်။”

မဟာဝဂ္ဂပါဠိ၏ ပထမခန်း (အပိုင်း ၅၄)က ဖော်ပြသည်မှာ မြတ်စွာဘုရား ကပိလဝတ္ထုသို့ ပထမဦးဆုံး ကြွချီလာတော်မူသည့်ကာလအတွင်း၊ ရာဟုလာသည် သရဏဂုံသုံးပါးကို ခံယူ ခြင်းနည်းဖြင့် သာမဏေပြုခွင့် ရခဲ့သည်ဟူ၍ ဖြစ်သည်။ ၎င်းက ဆက်လက် ဖော်ပြသည်မှာ ထိုအချိန်တွင် သာကီဝင်မင်းသမီးတို့လည်း အဆိုပြုချက်တစ်ရပ်၊ ကြေညာချက်သုံးရပ်နှင့် စနစ်တကျ တရားဝင်လုပ်ငန်းစဉ်ကိုသာ အသုံးပြု၍ ဘိက္ခုနီပြု ပြီးတော်မူ ပြီးကြပါပြီ။

အစောပိုင်းကာလများတွင် ဤကဲ့သို့သော ဥတ္တိစတုတ္ထကမ္မအတွက် အသုံးပြု သည့် ရိုးရှင်းသော လုပ်ငန်းစဉ်မှာ ဤသို့ ဖြစ်ပါသည် - စွမ်းရည်ရှိသော ဘိက္ခုတစ်ပါးက ဘိက္ခုလောင်းလျာနှင့် ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာတို့၏ အမည်များကို ဖော်ပြ၍ အဆိုပြုချက်ကို ကြေညာဖတ်ကြားသည်။ ထိုနောက် ဘိက္ခုအစုအဝေးငယ်အား ဖိတ်ကြားခြင်းနှင့်အတူ အသိပေးခဲ့သော ကြေညာချက်သုံးရပ်၏ အချက်အလက်ကို လျှောက်ထားပြီး ဘိက္ခု အစု အဝေးငယ်က အဆိုပြုချက်ကို သဘောတူလျှင် ငြိမ်သက်ကြရန်၊ သဘောမတူလျှင် ကန့်ကွက်တော်မူကြရန် ဖြစ်သည်။ ဤကဲ့သို့ လုပ်ငန်းစဉ်တစ်ရပ်ကို သာကီဝင်မင်းသမီး တို့အား ဘိက္ခုနီပြုပေးရန် လွယ်ကူစွာ အသုံးပြုတော်မူနိုင်ခဲ့ကြပေမည်။

မဟာပဇာပတီဂေါတမီ၏ အဆင့်အတန်းနှင့်ပတ်သက်၍ ဘိက္ခုနီအသစ်တို့ ထံမှ ထွက်ပေါ်လာသော သံသယကား၊ အရှင်မ၏ ဘိက္ခုနီပြုခြင်းသည် စနစ်တကျနည်း လမ်း ကဏ္ဍ မရှိဟူ၍ သိသာထင်ရှားစေသည်။ အကယ်၍ အရှင်မအနေဖြင့် ဘိက္ခုနီပြု ခြင်း တို့တွင် ဥပဇ္ဈာယ်ပြုအဆင့်ဖြင့် ပါဝင်လာရပြီဆိုပါလျှင်၊ ဤကဲ့သို့သော သံသယ ကား ပေါ်ထွက်လာနိုင်ခဲ့မည် မဟုတ်ပါ။

dination, such as acting as a preceptor, such a doubt could not have arisen.

This appears to have been in fact the Buddha's intention, in the way it emerges from the preceding portion in the *Cullavagga*. Even though Mahāpajāpatī Gotamī approaches him with the question: "Venerable sir, how should I proceed in relation to those Sakyan women?", in reply the Buddha just gives her a talk on the Dhamma. Only once she has left does he address the *bhikkhus* with instructions on how to proceed. The idea seems to be that the *bhikkhus* should take care of ordaining the Sakyan women, without any involvement of Mahāpajāpatī Gotamī.

In fact at this juncture in the narrative of the *Cullavagga* Mahāpajāpatī Gotamī had just become a *bhikkhunī* herself; she had not yet had any chance to get acquainted with *Vinaya* procedure. Mahāpajāpatī Gotamī would have lacked the required expertise to serve as a preceptor for her followers, however much she had been their leader in earlier times.

Moreover, according to the *Cullavagga* report she had just accepted the eight *garudhammas*, including the stipulation in the sixth *garudhamma* that ordination of a female candidate requires both orders. For her to participate in an ordination of her followers conducted only by the order of *bhikkhus* would be in contradiction to the sixth *garudhamma*.

This in turn makes it only natural that in the *Cullavagga* narrative the Buddha, who had earlier asked her to accept the *garudhammas*, now leaves her out of a procedure that differs from the procedure envisaged in the sixth *garudhamma*.

MAHĀPAJĀPATĪ GOTAMĪ'S STATUS

In addition to the Buddha's explicit indication, the *bhikkhunī* status of Mahāpajāpatī Gotamī can also be seen, for example, from *pācittiya* 23 for *bhikkhus*. This rule prevents a *bhikkhu* from going to the dwelling place of *bhikkhunīs* to give them exhortation. The *Vinaya* reports that the Buddha made a special amendment to this rule on account of Mahāpajāpatī Gotamī.

သာကီဝင်မင်းသမီးတို့ ဘိက္ခုနီပြုခြင်း

မြတ်စွာဘုရား၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာမူ စူဠဝဂ္ဂပါဠိ၏ နောက်ပိုင်းအခန်းမှ နည်းလမ်း အတိုင်းသာ အမှန်စင်စစ် ပေါ်ထွက်လာပါသည်။ မဟာပဇာပတိဂေါတမီက မြတ်စွာဘုရားထံ ချဉ်းကပ်လျက် “မြတ်စွာဘုရား၊ သာကီဝင်မင်းသမီးတို့နှင့်ပတ်သက်၍ တပည့်တော်မ သည် မည်သို့ ရှေ့ဆက်သင့်ပါသနည်းဘုရား” ဟူ၍ လျှောက်ထားမေးမြန်း သော်လည်း၊ မြတ်စွာဘုရားက အရှင်မအား တုန့်ပြန်တရားဟောပေးရုံမျှသာ ဖြစ်သည်။ အရှင်မ ထွက် ခွာသွားပြီးမှသာလျှင်၊ မြတ်စွာဘုရားက ဘိက္ခုတို့အား မည်သို့ ရှေ့ဆက် ဆောင်ရွက်ရမည့် ညွှန်ကြားချက်များကို မိန့်တော်မူပါသည်။ သာကီဝင်မင်းသမီးတို့၏ ဘိက္ခုနီပြုခြင်းကို မဟာပဇာပတိဂေါတမီ၏ ပါဝင်မှုမရှိဘဲ ဘိက္ခုတို့ကသာလျှင် ဆောင်ရွက်ပေးသင့်သည်ဟု ယူဆပုံပေါ်ပေသည်။

အမှန်စင်စစ် စူဠဝဂ္ဂပါဠိ၏ဝတ္ထုကြောင်းတွင် အရေးကြီးသော အချက်ကား မဟာပဇာပတိဂေါတမီသည် ဝိနယလုပ်ငန်းစဉ်နှင့် ရင်းနှီးကျွမ်းဝင်ရန် မည်သည့်အခွင့် အလမ်းမျှ မရခဲ့သေးသော်လည်း အရှင်မကိုယ်တိုင် ဘိက္ခုနီတစ်ပါးအဖြစ် ဖြစ်လာခဲ့ပြီး ဖြစ်သည်။ ယခင်က သာကီဝင်မင်းသမီးတို့၏ ခေါင်းဆောင်ဖြစ်ခဲ့သည် ဆိုရစေကာမူ၊ အရှင်မတို့၏ ဘိက္ခုနီပြုခြင်းအတွက် ဥပဇ္ဈာယ်တစ်ဦးအဖြစ် ဆောင်ရွက်တော်မူရန်ကား လိုအပ်သော အတွေ့အကြုံကျွမ်းကျင်မှု ရှိတော်မမူသေးပေ။

ထို့အပြင်၊ စူဠဝဂ္ဂပါဠိ၏ ဖော်ပြချက်အရ အရှင်မသည် ဘိက္ခုနီပြုရန်အတွက် ဘိက္ခုနီလောင်းလျာတစ်ဦးသည် နှစ်ဖက်သံဃာတို့ လိုအပ်သည်ဟူသော ဆဋ္ဌမဂရုဓမ္မ၏ ပြဋ္ဌာန်းချက် အပါအဝင် ဂရုဓမ္မရှစ်ပါးကို ခံယူခဲ့ပြီးဖြစ်သည်။ ဘိက္ခုတို့က ဆောင်ရွက် ပေး ကြသော အရှင်မ နောက်လိုက်များ၏ ဘိက္ခုနီပြုခြင်းတွင် အရှင်မ ပါဝင်ကူညီရန်မှာ လည်း ဆဋ္ဌမဂရုဓမ္မနှင့် ဆန့်ကျင်နေပေလိမ့်မည်။

စူဠဝဂ္ဂပါဠိဝတ္ထုကြောင်းတွင်မူ၊ သူမအား ဂရုဓမ္မရှစ်ပါးကို လက်ခံနိုင်ပါမည် လောဟု ဦးစွာမေးမြန်းတော်မူခဲ့သော မြတ်စွာဘုရားသည် ဆဋ္ဌမဂရုဓမ္မ၌ မျှော်မှန်းခဲ့သော လုပ်ငန်းစဉ်နှင့် မတူကွဲပြားသည့် လုပ်ငန်းစဉ်မှ ယခုအခါ အရှင်မကို ဖယ်ရှားထားခြင်းပင် ဖြစ်ပေသည်ဟူသော ဤအချက်က သဘာဝနှင့်လျော်ကန်အောင် လုပ်ဆောင်ပေးနိုင်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

မဟာပဇာပတိဂေါတမီ၏ အဆင့်အတန်း

မြတ်စွာဘုရား၏ ဟောကြားညွှန်ပြချက်တို့ကို ပေါင်းယူကြည့်ရပါလျှင်၊ မဟာပဇာပတိ ဂေါတမီ၏ ဘိက္ခုနီအဆင့်အတန်းကို ဘိက္ခုတို့အတွက် ပါစိတ္တိယ(၂၃)မှာလည်း ဥပမာ အနေဖြင့် တွေ့မြင်နိုင်ပါသည်။ ဤသိက္ခာပုဒ်က ဘိက္ခုတစ်ပါးအား ဘိက္ခုနီတို့၏ သီတင်း သုံးရာသို့ သြဝါဒပေးရန် ကြွရောက်ခြင်းမှ တားမြစ်ထားပါသည်။ မြတ်စွာဘုရားက မဟာပ ဇာပတိဂေါတမီအတွက် ဤသိက္ခာပုဒ်ကို အထူးပြင်ဆင်ချက်အနေဖြင့် ဖြည့်စွက် ပေးတော် မူခဲ့ပါသည်ဟု ဝိနယပါဠိတွင် ဖော်ပြပါသည်။

On one occasion she had been sick. Some *bhikkhus* paying her a visit to enquire about her condition did not give her an exhortation, in order to keep the rule preventing them from giving an exhortation at the dwelling place of a *bhikkhunī*.

When the Buddha came himself to visit her, she told him that she missed the inspiration she had earlier received from *bhikkhus* giving her an exhortation. This motivated the Buddha to give her a talk on the Dhamma himself, followed by amending the rule to the effect that a *bhikkhu* can give an exhortation to a *bhikkhunī* in her dwelling place if she is sick.

This regulation is occasioned by an episode involving Mahāpajāpatī Gotamī as a *bhikkhunī* and is meant to enable her, as well as other *bhikkhunīs*, to receive a visit and an exhortation from *bhikkhus* to uplift them when they are sick.

Her status as a *bhikkhunī* also emerges from the listing of outstanding *bhikkhunī* disciples in the *Aṅguttara-nikāya*, discussed in the first chapter, which accords to Mahāpajāpatī Gotamī the rank of being foremost among *bhikkhunīs* in seniority. In sum, there can be no doubt that Mahāpajāpatī Gotamī was reckoned a *bhikkhunī* in the *Vinaya* and the discourses.

That the same holds for her followers is implicit in the fact that the Buddha is not shown to object to their claim to have received higher ordination. Instead, on being informed by Ānanda of what they had said, the Buddha only objects to their assumption that Mahāpajāpatī Gotamī had not received the higher ordination, clarifying that this was a misunderstanding.

In short, the *Vinaya* clearly recognizes both Mahāpajāpatī Gotamī and her followers as *bhikkhunīs*. This is of relevance to the implications of the canonical definition of a *bhikkhunī* given elsewhere in the *Vinaya*.

THE DEFINITION OF A BHIKKHUNĪ

The various rules for *bhikkhunīs* in the *Vinaya* come together with a definition of what it means to be a *bhikkhunī*. This definition, found right away in the word explanation of the first *pārājika* rule for *bhikkhunīs*, states:

သာကီဝင်မင်းသမီးတို့ ဘိက္ခုနီပြုခြင်း

တစ်ချိန်က မဟာပဇာပတိဂေါတမီ နာမကျန်းဖြစ်တော်မူခဲ့ပါသည်။ အရှင်မ၏ ကျန်းမာရေးအခြေအနေကို ကြွရောက် မေးမြန်းလာကြသော အချို့ဘိက္ခုတို့သည် ဘိက္ခုနီ တစ်ဦး၏ သီတင်းသုံးရာနေရာ၌ ဩဝါဒပေးခြင်းမှ တားမြစ်ထားသော ဝိနည်းသိက္ခာပုဒ်ကို စောင့်ထိန်းခြင်းအလို့ငှာ ဩဝါဒပေးခြင်းကိုကား ပေးတော်မမူနိုင်ခဲ့ကြပေ။

မြတ်စွာဘုရားရှင်ကိုယ်တော်တိုင် အရှင်မထံသို့ ကြွရောက်တော်မူလာသော အခါ၊ အရှင်မအနေဖြင့် ယခင်က ဘိက္ခုတို့ထံမှရခဲ့ဖူးသော အဆုံးအမကို မရရှိတော့သဖြင့် စိတ်ကျေနပ်မှု ဆုံရှုံးနေခဲ့ရပါပြီဟု ကိုယ်တော်မြတ်ကို လျှောက်ထားခဲ့သည်။ ဤအချက် သည် ဘုရားရှင်ကို အရှင်မအား တရား ဟောကြားချီးမြှင့်ပေးတော်မူစေခဲ့ပြီး ဘိက္ခုနီ တစ်ပါး နာမ ကျန်းဖြစ်သောအခါ၊ အရှင်မ သီတင်းသုံးနေထိုင်ရာ နေရာသို့ ဘိက္ခုတစ်ပါးက ကြွရောက် လျက် ဩဝါဒတစ်ရပ် ပေးနိုင်သည်ဟူသော သိက္ခာပုဒ်ပြင်ဆင်ချက်ကို ဖြည့်စွက် ပေးတော်မူ ရန် အကြောင်းတရားဖြစ်စေသည်။

ဤသိက္ခာပုဒ်၏ဖြည့်စွက်ချက်ကား မဟာပဇာပတိဂေါတမီသည်လည်း ဘိက္ခုနီ တစ်ပါးအဖြစ် ပါဝင်ခြင်းဖြင့် သက်ရောက်ပြီး၊ အရှင်မနှင့်အခြားဘိက္ခုနီတို့သည် နာမကျန်း ဖြစ်သောအခါ အရှင်မတို့ကို စိတ်ခွန်းအား မြှင့်တင်ရန် ဘိက္ခုတို့၏ ကြွရောက်အားပေးမှု တစ်ရပ်နှင့် ဩဝါဒတစ်ရပ် ခံယူနိုင်သည်ဟု ဆိုလိုသည်။

အရှင်မ၏ ဘိက္ခုနီတစ်ဦးအဖြစ် အဆင့်အတန်းသည် အခန်း(၁)တွင် ဆွေးနွေး ခဲ့သော အင်္ဂုတ္တရနိကာယ၊ ဧတဒဂ်ဂုဏ်ထူးဘွဲ့ရ ဘိက္ခုနီတို့၏ စာရင်းတွင်လည်း ပါရှိပြီး၊ အရှင်မသည် ဘိက္ခုနီများထဲတွင် သိက္ခာဝါအကြီးဆုံး ဧတဒဂ်ဂုဏ်ထူးဘွဲ့ရ ဘိက္ခုနီအရှင် မကြီး ဖြစ်ပါသည်။ အချုပ်မှာ၊ မဟာပဇာပတိဂေါတမီသည် သုတ္တန်နှင့် ဝိနယပါဠိတော် များ အရ ဘိက္ခုနီအစစ်အမှန် ဖြစ်ပါကြောင်း သံသယဖြစ်ဖွယ် မရှိနိုင်တော့ပါ။

အရှင်မ၏ နောက်လိုက်များအတွက် အရှင်မကဲ့သို့ပင် ဘိက္ခုနီဖြစ်ကြသည်မှာ အကြောင်းမဲ့ မှန်ကန်သည့်အကြောင်းကို သံသယမရှိရန်ကား အရှင်မအား ဘိက္ခုနီပြုခြင်း ခံယူ ရန် အရှင်မ၏ နောက်လိုက်များက အခိုင်အမာတင်ပြသည်ကို မြတ်စွာဘုရားက ငြင်းဆိုတော် မမူသောကြောင့် ဖြစ်သည်။ ငြင်းဆိုတော်မမူမည့်အစား၊ အရှင်အာနန္ဒာက အရှင်မတို့၏တင်ပြ ချက်ကို ပြန်လည် လျှောက်ထားသောအခါ၊ မြတ်စွာဘုရားသည် မဟာ ပဇာပတိဂေါတမီ ဘိက္ခုနီပြုမပြီးသေးပါဟူသော အရှင်မတို့၏နာလည်မှုမှာ လွဲမှားနေ ကြောင်း ရှင်းပြ၍၊ ပယ်ချတော်မူခဲ့ပါသည်။

အချုပ်ဆိုရသော်၊ ဝိနယပါဠိတော်သည် မဟာပဇာပတိဂေါတမီနှင့် နောက်လိုက် များအားလုံးကို ဘိက္ခုနီများအဖြစ် ကောင်းစွာအသိအမှတ်ပြုပါသည်။ ဤအချက်ကား ဝိနယ ပါဠိတော်၏ တစ်နေရာတွင် ဖော်ပြထားသော ဘိက္ခုနီဆိုင်ရာ ပါဠိတော်အဓိပ္ပါယ် သတ်မှတ် ချက်များနှင့် ဆက်နွယ်နေပါသည်။

ဘိက္ခုနီ၏ အဓိပ္ပါယ်သတ်မှတ်ချက်

ဝိနယပါဠိတော်တွင် ဘိက္ခုနီတို့အတွက် သိက္ခာပုဒ်အမျိုးမျိုးတို့ကား ဘိက္ခုနီအဓိပ္ပါယ် သတ်မှတ်ချက်နှင့်အတူ လာရှိပါသည်။ ဘိက္ခုနီတို့အတွက် ပထမပါရာဇိကဖွင့်ဆိုချက်တွင်

bhikkhunī ti: bhikkhakā ti bhikkhunī, bhikkhācariyaṃ ajjhu-pagatā ti bhikkhunī, bhinnapaṭadharā ti bhikkhunī, sāmāñ-ñāya bhikkhunī, paṭiññāya bhikkhunī, ehi bhikkhunī ti bhik-khunī, tīhi saraṇagamanehi upasampannā ti bhikkhunī, bha-drā bhikkhunī, sārā bhikkhunī, sekhā bhikkhunī, asekhā bhikkhunī, samaggena ubhatosaṅghena ñatticatutthena kam-mena akuppena ṭhānārahena upasampannā ti bhikkhunī.

A ‘*bhikkhunī*’ [means]: [being called] a *bhikkhunī* [because] ‘she begs’, a *bhikkhunī* [because] ‘she has consented to the conduct of begging’, a *bhikkhunī* [because] ‘she wears a patchwork robe’, a *bhikkhunī* [because] of being called such [by others], a *bhikkhunī* [because] ‘she acknowledges to be one’, a *bhikkhunī* [because of having been ordained by the address] ‘come *bhikkhunī*’, a *bhikkhunī* [because] of having received higher ordination by way of taking the three re-fuges, a *bhikkhunī* [because she is a source of] auspicious-ness, a *bhikkhunī* [because she is like that] in substance, a *bhikkhunī* [because] she is in training, a *bhikkhunī* [because] she has gone beyond training, and a *bhikkhunī* [because] she has been higher ordained in a way that is unchallenge-able and fit to stand by both complete orders through a for-mal transaction with one motion and three proclamations.

tatra yāyaṃ bhikkhunī samaggena ubhatosaṅghena ñatti-catutthena kammena akuppena ṭhānārahena upasam-pannā, ayaṃ imasmiṃ atthe adhippetā bhikkhunī ti.

Herein a *bhikkhunī* who has been higher ordained in a way that is unchallengeable and fit to stand by both complete orders through a formal transaction with one motion and three proclamations, this is what is meant here by the designation of a ‘*bhikkhunī*’.

The main point made by this definition of the term *bhikkhunī* is to clarify that the *Vinaya* rules only apply to those who are properly ordained, they do not apply to someone just called *bhikkhunī* for any other reason.

သာကီဝင်မင်းသမီးတို့ ဘိက္ခုနီပြုခြင်း

တွေ့ရသော အဓိပ္ပါယ် သတ်မှတ်ချက်က ဖော်ပြသည်မှာ-

ဘိက္ခုနီတိ ဘိက္ခုကာတိ ဘိက္ခုနီ၊ ဘိက္ခုစရိယံ အဇ္ဈပဂတာတိ ဘိက္ခုနီ၊
ဘိန္ဒုပဋ္ဌဓရာ တိ ဘိက္ခုနီ၊ သမညာယ ဘိက္ခုနီ၊ ပဋိညာယ ဘိက္ခုနီ၊ ဧဟိ ဘိက္ခု
နီ တိ ဘိက္ခုနီ၊ တိဟိ သရဏဂမနေဟိ ဥပသမ္ပန္နာ တိ ဘိက္ခုနီ၊ ဘဒြာ ဘိက္ခုနီ၊
သာရာ ဘိက္ခုနီ၊ သေခါ ဘိက္ခုနီ၊ အသေခါ ဘိက္ခုနီ၊ သမဂ္ဂေန ဥဘတောသံ
ဃေန ဥတ္တိစတုတ္ထေန ကမ္မေန အကုပ္ပေန ဌာနာရဟေန ဥပသမ္ပန္နာ တိ ဘိက္ခုနီ။

ဘိက္ခုနီဟူသည် တောင်းတတ်သောကြောင့် ဘိက္ခုနီ၊ ဆွမ်းခံခြင်း အကျင့်သို့
ကပ်ရောက်တတ်သောကြောင့် ဘိက္ခုနီ၊ ဆုတ်ဖြတ်ပြီးသော အဝတ်ကို ဝတ်ရုံ
တတ်သောကြောင့် ဘိက္ခုနီ၊ ဘိက္ခုနီဟု သမုတ်ခြင်းကြောင့် ဘိက္ခုနီ၊ ဘိက္ခုနီ
ဟု ဝန်ခံခြင်းကြောင့် ဘိက္ခုနီ၊ ဧဟိ ဘိက္ခုနီဟူသော ဘုရားစကားတော်ဖြင့်
ဖြစ်သောကြောင့် ဘိက္ခုနီ၊ သရဏဂုံသုံးပါးတို့ဖြင့် ဘိက္ခုနီပြုပေးသောကြောင့်
ဘိက္ခုနီ၊ ကောင်းသောကြောင့် ဘိက္ခုနီ၊ အနှစ်သာရ ရှိသောကြောင့် ဘိက္ခုနီ၊
ကျင့်ဆဲဖြစ်သောကြောင့် ဘိက္ခုနီ၊ ကျင့်ပြီးဖြစ်သောကြောင့် ဘိက္ခုနီ၊ ညီညွတ်
သော နှစ်ဖက်သံဃာသည် သိစေခြင်းဥတ်လျှင် လေးကြိမ်မြောက်သော ကံဖြင့်
မပျက်မကွက် မြတ်စွာဘုရားအဆုံးအမအား ထိုက်တန်စွာ ဘိက္ခုနီဖြစ်စေအပ်
သောကြောင့် ဘိက္ခုနီမည်၏။

တကြ ယာယံ ဘိက္ခုနီ သမဂ္ဂေန ဥဘတောသံဃေန ဥတ္တိစတုတ္ထေန ကမ္မေန
အကုပ္ပေန ဌာနာရဟေန ဥပသမ္ပန္နာ၊ အယံ ဣမသ္မိံ အတ္ထေ အဓိပ္ပေတာ ဘိက္ခုနီ
တိ။

ဤနေရာတွင် ညီညွတ်သော နှစ်ဖက်သံဃာသည် သိစေခြင်းဥတ်လျှင် လေး
ကြိမ်မြောက်သော ကံဖြင့် မပျက်မကွက် မြတ်စွာဘုရားအဆုံးအမအား
ထိုက်တန်စွာ ဘိက္ခုနီဖြစ်စေသောကြောင့် ဘိက္ခုနီမည်၏ဟူ၍ ဤပါရာဇိက
အရာ၌ အလိုရှိအပ်၏။

ဤဘိက္ခုနီ ဝေါဟာရ၏ အဓိပ္ပါယ်သတ်မှတ်ချက်က ပေးလာသော အဓိကအမြင်မှာ
ရှင်းလင်းပါသည်။ မှန်ကန်တိကျစွာ ဘိက္ခုနီပြုထားကြသူများသည်သာ ဝိနည်းပါဠိတော်
ဥပဒေတို့နှင့် ညီညွတ်ပြီး အခြားအကြောင်းပြချက်တစ်ခုခုအတွက် ဘိက္ခုနီခေါ်ဆိုသူ
တစ်စုံ တစ်ယောက်မျှ ဝိနည်းဥပဒေနှင့် မညီညွတ်ပါချေ။

THE DEFINITION OF A BHIKKHU

A similar definition exists for *bhikkhus*, which is found in the word-explanation for the first *pārājika* for *bhikkhus*:

bhikkhū ti: bhikkhako ti bhikkhu, bhikkhācariyaṃ ajjhupagato ti bhikkhu, bhinnapaṭadharo ti bhikkhu, sāmāññāya bhikkhu, paṭiññāya bhikkhu, ehi bhikkhū ti bhikkhu, tīhi saraṇagamanehi upasampanno ti bhikkhu, bhadro bhikkhu, sāro bhikkhu, sekho bhikkhu, asekho bhikkhu, samaggena saṅghena ñatticatutthena kammaena akuppena ṭhānārahena upasampanno ti bhikkhu.

A ‘*bhikkhu*’ [means]: [being called] a *bhikkhu* [because] ‘he begs’, a *bhikkhu* [because] ‘he has consented to the conduct of begging’, a *bhikkhu* [because] ‘he wears a patchwork robe’, a *bhikkhu* [because] of being called such [by others], a *bhikkhu* [because] ‘he acknowledges to be one’, a *bhikkhu* [because of having been ordained by the address] ‘come *bhikkhu*’, a *bhikkhu* [because] of having received higher ordination by way of taking the three refuges, a *bhikkhu* [because he is a source of] auspiciousness, a *bhikkhu* [because he is like that] in substance, a *bhikkhu* [because] he is in training, a *bhikkhu* [because] he has gone beyond training, and a *bhikkhu* [because] he has been higher ordained in a way that is unchallengeable and fit to stand by a complete order through a formal transaction with one motion and three proclamations.

tatra yvāyaṃ bhikkhu samaggena saṅghena ñatticatutthena kammaena akuppena ṭhānārahena upasampanno, ayaṃ imasmiṃ atthe adhippeto bhikkhū ti.

Herein a *bhikkhu* who has been higher ordained in a way that is unchallengeable and fit to stand by a complete order through a formal transaction with one motion and three proclamations, this is what is meant here by the designation of a ‘*bhikkhu*’.

ဘိက္ခု၏ အဓိပ္ပါယ်သတ်မှတ်ချက်

ဘိက္ခုတို့အတွက် အထက်ပါနည်းတူ အဓိပ္ပါယ်သတ်မှတ်ချက်ကို ဘိက္ခုတို့၏ ပထမ ပါရာဇိက၏ ဖွင့်ဆိုရှင်းလင်းချက်၌ တွေ့ရသည်မှာ-

ဘိက္ခု။ တိ ဘိက္ခုကော တိ ဘိက္ခု။ ဘိက္ခုစရိယံ အဇ္ဈပဂတော တိ ဘိက္ခု။ ဘိန္ဒုပဋ္ဌဓရော တိ ဘိက္ခု။ သမညာယ ဘိက္ခု။ ပဋိညာယ ဘိက္ခု။ ဧဟိ ဘိက္ခု။ တိ ဘိက္ခု။ တီဟိ သရဏဂမနေဟိ ဥပသမ္ပန္နော တိ ဘိက္ခု။ ဘဒြေ ဘိက္ခု။ သာရော ဘိက္ခု။ သေခေါ ဘိက္ခု။ အသေခေါ ဘိက္ခု။ သမဂ္ဂေန သံဃေန ဥတ္တိစတုတ္ထေန ကမ္မေန အကုပ္ပေန ဌာနာရဟေန ဥပသမ္ပန္နော တိ ဘိက္ခု။

ဘိက္ခုဟူသည် တောင်းတတ်သောကြောင့် ဘိက္ခု။ ဆွမ်းခံခြင်း အကျင့်သို့ ကပ်ရောက်တတ်သောကြောင့် ဘိက္ခု။ ဆုတ်ဖြတ်ပြီးသော အဝတ်ကို ဝတ်ရုံ တတ်သောကြောင့် ဘိက္ခု။ ဘိက္ခုဟု သမုတ်ခြင်းကြောင့် ဘိက္ခု။ ဘိက္ခုဟု ဝန်ခံခြင်းကြောင့် ဘိက္ခု။ ဧဟိ ဘိက္ခုဟူသော ဘုရားစကားတော်ဖြင့် ဖြစ်သောကြောင့် ဘိက္ခု။ သရဏဂုံသုံးပါးတို့ဖြင့် ဘိက္ခုနီပြုပေးသောကြောင့် ဘိက္ခု။ ကောင်းသောကြောင့် ဘိက္ခု။ အနှစ်သာရရှိသောကြောင့် ဘိက္ခု။ ကျင့်ဆဲဖြစ်သောကြောင့် ဘိက္ခု။ ကျင့်ပြီးဖြစ်သောကြောင့် ဘိက္ခု။ ညီညွတ်သော နှစ်ဖက်သံဃာသည် သိစေခြင်းဥတ်လျှင် လေးကြိမ်မြောက်သောကံဖြင့် မပျက်မကွက် မြတ်စွာဘုရားအဆုံးအမအား ထိုက်တန်စွာ ဘိက္ခုဖြစ်စေအပ်သောကြောင့် ဘိက္ခုမည်၏။

တတြ ယာယံ ဘိက္ခု။ သမဂ္ဂေန သံဃေန ဥတ္တိစတုတ္ထေန ကမ္မေန အကုပ္ပေန ဌာနာရဟေန ဥပသမ္ပန္နော။ အယံ ဣမသ္မိံ အတ္ထေ အဓိပ္ပေတော ဘိက္ခု။ တိ။

ဤနေရာတွင် အကြင်ဘိက္ခုသည် ညီညွတ်သောသံဃာသည် သိစေခြင်း ဥတ်လျှင် လေးကြိမ်မြောက်သောကံဖြင့် မပျက်မကွက် မြတ်စွာဘုရား အဆုံး အမအား ထိုက်တန်စွာ ဘိက္ခုဖြစ်စေအပ်၏။ ဤဘိက္ခုကို ဤပါရာဇိကအရာ၌ ဘိက္ခုဟူ၍ အလိုရှိအပ်၏။

This definition also contrasts a *bhikkhu* ordained by a formal transaction with one motion and three proclamations to someone who is just called a *bhikkhu* because he begs, etc.

MAHĀKASSAPA AS A BHIKKHU

Care needs to be taken when handling the above definition as applicable to instances of the term *bhikkhu* in the remainder of the *Vinaya*. Here room needs to be made for the fact that, according to the eleventh chapter of the *Cullavagga*, Mahākassapa presided over the recitation of the *Vinaya* at the first *saṅgīti*. Obviously this implies that he was still alive and also still a *bhikkhu* at that time.

Now the report of Mahākassapa's first meeting with the Buddha in the *Kassapa-samyutta* of the *Samyutta-nikāya* (discourse 11) records three instructions given to him by the Buddha. According to the commentary, the *Sāratthappakāsinī*, these three instructions formed his higher ordination. The *Vinaya* commentary, the *Samantapāsādikā*, regarding the definition of a *bhikkhu* in the word explanation for the first *pārājika* for *bhikkhus*, in fact refers to the case of Mahākassapa's ordination as a distinct form of ordination by "accepting an instruction", *ovādapaṭiḡgahaṇūpasampadā*. This type of ordination is not explicitly mentioned in the *Vinaya* definition of a *bhikkhu*.

This example shows why care is required in the way the definition of the term *bhikkhu* is interpreted. It seems best to assume that it refers to those ordained by a formal transaction with one motion and three proclamations as an example for an ordination that is "unchallengeable and fit to stand", not as the only possible option for an ordination that is "unchallengeable and fit to stand".

If one were to insist that only those ordained by a formal transaction with one motion and three proclamations can be reckoned as legally valid *bhikkhus*, and nobody else, then strictly speaking Mahākassapa would also not count as a *bhikkhu*. One would then be forced to conclude that the Theravāda *Vinaya* does not recognize the convener of the first *saṅgīti* as a *bhikkhu*.

ဤသတ်မှတ်ချက်သည် ညီညွတ်သော သံဃာသည် သိစေခြင်းဥတ်လျှင် လေးကြိမ်မြောက် သောကံဖြင့် ဘိက္ခုဖြစ်စေသောကြောင့် ဘိက္ခုမည်၏ ဆိုသည့်အဓိပ္ပါယ်နှင့် တောင်းတတ် သောကြောင့် ဘိက္ခုမည်၏ဟူသော အဓိပ္ပါယ်နှင့် ခြားနားမှု ရှိပါသည်။

ဘိက္ခုတစ်ပါးအဖြစ် မဟာကဿပထေရ်

အထက်ပါ အဓိပ္ပါယ်သတ်မှတ်ချက်တို့ကို အသုံးပြုသောအခါတွင်၊ ဝိနယပါဠိတော်၏ ကျန်အပိုင်းတွင် ပါရှိသော ဘိက္ခုဝေါဟာရဆိုင်ရာ ဥပမာများနှင့် ညီညွတ်မှုရှိရန် သတိပြုဖို့ လိုပါသည်။ ဤနေရာတွင် စူဠဝဂ္ဂပါဠိ၏ အခန်း (၁၁) အရ၊ ရှင်မဟာကဿပသည် ပထမ သင်္ဂီတီတွင် ဝိနယပါဠိတော်၏ ရွတ်ဆိုမှုဝယ် အကြီးအမှူး ပြုတော်မူခဲ့ပါသည်ဟူသော အချက်ကို သတိပြုရပါမည်။ သိသာထင်ရှားသောအချက်မှာ ထိုအချိန်က အရှင်မြတ်သည် သက်တော်ထင်ရှားရှိနေတော်မူဆဲ၊ ဘိက္ခုတစ်ပါးဖြစ်နေတော်မူဆဲဟူ၍ အဓိပ္ပါယ်သက် ရောက်ပါသည်။

သံယုတ္တနိကာယ၊ ကဿပသံယုတ္တ (သုတ်နံပါတ် ၁၁)တွင် မြတ်စွာဘုရားနှင့် ရှင်မဟာကဿပတို့ ပထမဦးဆုံးအကြိမ် တွေ့ဆုံမှုကို မှတ်တမ်းတင်ပြီး မြတ်စွာဘုရားက ရှင်မဟာကဿပအား ပေးတော်မူခဲ့သော လမ်းညွှန်ချက်သုံးရပ်ကို ဖော်ပြထားပါသည်။ သာရတ္ထပကာသနီအဋ္ဌကထာအရ ၎င်းလမ်းညွှန်ချက်သုံးရပ်ဖြင့် အရှင်အား ဘိက္ခုပြုပေးခဲ့ ပါသည်။ သမန္တပါသာဒိကာဝိနယအဋ္ဌကထာတွင်မူ၊ ဘိက္ခုတို့အတွက် ပထမပါရာဇိက အဖွင့်တွင်ပါသော ဘိက္ခုဝေါဟာရ၏ အဓိပ္ပါယ်သတ်မှတ်ချက်နှင့် ပတ်သက်ပြီး၊ ရှင်မဟာ ကဿပ၏ ဘိက္ခုပြုခြင်းကို၊ လမ်းညွှန်ချက်သုံးရပ်အား လက်ခံခြင်းဖြင့် ထူးခြားသောပုံစံ ဩဝါဒပဋိဂ္ဂဟဏူပသမ္ပဒါဟူ၍ ညွှန်းဆိုပါသည်။ ဤဘိက္ခုပြုခြင်းအမျိုးအစားကို ဝိနယ ပါဠိတော်၏ ဘိက္ခုအဓိပ္ပါယ်သတ်မှတ်ချက်ထဲတွင်မူ ဖော်ပြထားသည်မှာ ရှင်းလင်းထင် ရှားပါသည်။

ဤဥပမာသည် ဘိက္ခုဝေါဟာရ၏ အဓိပ္ပါယ်သတ်မှတ်ချက်ကို မည်သည့်နည်း လမ်းဖြင့် ဖွင့်ဆိုနားလည်ရန် သတိပြုရန်လိုအပ်ကြောင်း ပြသပေသည်။ ညီညွတ်သော သံဃာသည် သိစေခြင်းဥတ်လျှင် လေးကြိမ်မြောက်ကံတို့နှင့် စနစ်တကျ နည်းလမ်းစဉ် ဖြင့် ဘိက္ခုပြုခြင်းခံရသူတို့ကို ရည်ညွှန်းကာ၊ “အငြင်းပွားဖွယ်မရှိ၊ ရပ်တည်နိုင်သော” ဘိက္ခုပြု ခြင်းအဖြစ် အကောင်းဆုံးယူဆနိုင်ပြီး၊ ဤလုပ်ငန်းစဉ်တစ်ခုတည်းကိုသာလျှင် “အငြင်းပွား ဖွယ်မရှိ၊ ရပ်တည်နိုင်သော” ဘိက္ခုပြုခြင်း ရွေးချယ်စရာအဖြစ် မညွှန်းဆိုပေ။

အကယ်၍ သိစေခြင်းဥတ်လျှင် လေးကြိမ်မြောက်ကံတို့နှင့် စနစ်တကျ နည်း လမ်းစဉ်ဖြင့် ဘိက္ခုပြုပေးခြင်းခံရသောသူတို့ကိုသာ ဘိက္ခုတို့ဟူ၍ မှတ်ယူရပါလျှင်၊ အခြားမည်သည့် ဘိက္ခုကိုမျှမဆို တိကျစွာ ပြောဆိုရပါလျှင်၊ ရှင်မဟာကဿပသည်ပင် ဘိက္ခုဟု သတ်မှတ်၍ရနိုင်တော့မည် မဟုတ်ပါ။ ထေရဝါဒဝိနယပါဠိတော်သည် ပထမ သင်္ဂီတီကို စုစည်းဦးဆောင်တော်မူခဲ့သူ အရှင်မြတ်ကိုသော်မှ ဘိက္ခုအနေဖြင့် မမှတ်ယူ တော့

Such a conclusion would be self-defeating, as it would result in the codification of monastic law at the first *saṅgīti* being the result of a recital undertaken at the request and under the leadership of a non-*bhikkhu*.

Instead of depriving the main protagonist in the codification of the *Vinaya* of his legal authority, it seems preferable to adopt an open interpretation that leaves room for the validity of forms of higher ordination in addition to the one by a formal transaction with one motion and three proclamations, mentioned in the *Vinaya* definition of a *bhikkhu*, as long as these forms of ordination are similarly “unchallengeable and fit to stand”. This is quite clearly the case for Mahākassapa.

SINGLE ORDINATION AND THE DEFINITION OF A BHIKKHUNĪ

In the same vein, when interpreting the definition of a *bhikkhunī* one would have to make allowance for Mahāpajāpatī Gotamī’s higher ordination by accepting the eight *garudhammas* as well as for her followers being ordained by *bhikkhus* only. Neither type of ordination is explicitly mentioned in the definition of a *bhikkhunī*, similar to the case of Mahākassapa’s ordination not being mentioned in the definition of a *bhikkhu*.

In sum, then, in relation to the *Vinaya* definitions of a *bhikkhu*, as well as that of a *bhikkhunī*, the one who has been higher ordained by one or both complete orders is best considered as a prominent example of an ordination that is “unchallengeable and fit to stand”, instead of being an exhaustive account of valid ordinations.

Whereas the form of higher ordination received by Mahākassapa and Mahāpajāpatī Gotamī were administered by the Buddha himself and thus are not forms of ordination that can be given by others, the higher ordination given to Mahāpajāpatī Gotamī’s followers differs in this respect, as such an ordination can be given by *bhikkhus*.

Keeping in mind the above suggested conclusions, the definition of what makes one a *bhikkhunī* would leave open the possibility of *bhikkhunīs* being ordained by *bhikkhus* on their

ပါဟုပင် ကောက်နှုတ်ချက်ချရန်အတွက် တွန်းအားဖြစ်လာပါတော့မည်။

ဤကဲ့သို့သော ကောက်နှုတ်ချက်သည် ထေရဝါဒဝိနယအတွက် ရှုံးနိမ့်ခြင်းပင် ဖြစ်သည့်အကြောင်းမှာ ဘိက္ခုမဟုတ်သော အရှင်တစ်ပါး၏ ခေါင်းဆောင်မှုအောက်မှ ပေါ်ထွက်လာ ပထမသင်္ဂီတွင် စုပေါင်းရွတ်ဆိုအတည်ပြုခဲ့သော ဘိက္ခုသံဃာဝိနည်း၏ ပေါင်းစုစဉ်မှု ရလဒ်အကြောင်းပင်ဖြစ်သည်။

ဝိနယပါဠိတော်နှင့် အခွင့်အာဏာကို စုစည်းရာတွင် အဓိကဦးဆောင်ပုဂ္ဂိုလ်အား အကာအကွယ်ပေးမည့်အစား၊ ကြောင်းကျိုးညီညွတ်သည့် ဘိက္ခုပြုခြင်းအတွက် အခန်း ကဏ္ဍရှိရမည့်အပြင် ဝိနယပါဠိတော်တွင် ဖော်ပြထားသော ဘိက္ခုပြုခြင်း၏ သတ်မှတ်ချက် ဖြစ်သည့် ညီညွတ်သော သံဃာသည် သိစေခြင်းဥတ်လျှင် လေးကြိမ်မြောက်သောက်ဖြင့် စနစ်တကျနည်းလမ်းစဉ်နှင့် ဘိက္ခုပြုပေးခံရသော ဘိက္ခုတစ်ပါးအတွက် ဤဘိက္ခုပြုပေး ခြင်းပုံစံသည် “အငြင်းပွားဖွယ်မရှိ၊ ရပ်တည်နိုင်သော”ပုံစံနှင့် တူညီနေသမျှကာလပတ်လုံး ကျေနပ်ဖွယ်ကောင်းပြီး ပွင့်လင်းမြင်သာသော ဖွင့်ဆိုမှုတစ်ရပ် ဖြစ်ပေသည်။ ဤသို့သည် သာလျှင် ရှင်မဟာကဿပ၏ ကိစ္စရပ်အတွက် အလွန်ပင် ရှင်းလင်းသွားပေသည်။

တဖက်တည်းဘိက္ခုနီပြုခြင်းနှင့် ဘိက္ခုနီ၏အဓိပ္ပါယ်

အလားတူပင် ဘိက္ခုနီတစ်ပါး၏ အဓိပ္ပါယ်သတ်မှတ်ချက်ကို ဖွင့်ဆိုသောအခါတွင်လည်း၊ ဘိက္ခုပရိတ်သတ်တစ်ဖက်တည်းဖြင့် ဘိက္ခုနီပြုခဲ့ကြရသော မဟာပဇာပတိဂေါတမီ၏ နောက်လိုက်များကဲ့သို့ပင်၊ ဂရုဓမ္မရှစ်ပါးကို လက်ခံခြင်းအားဖြင့် ဘိက္ခုနီပြုခွင့်ရခဲ့သော မဟာပဇာပတိဂေါတမီအတွက် အခွင့်ပေးရပါလိမ့်မည်။ ဘိက္ခုတစ်ပါး၏ အဓိပ္ပါယ် သတ်မှတ်ချက်တို့တွင် ရှင်မဟာကဿပ၏ ဘိက္ခုပြုပုံကို ဖော်ပြထားသကဲ့သို့ပင်၊ ဘိက္ခုနီ တစ်ပါး၏အဓိပ္ပါယ် သတ်မှတ်ချက်တွင်လည်း မဟာပဇာပတိဂေါတမီ၏ဘိက္ခုနီ ပြုပုံ အမျိုးအစားကို ဖော်ပြထားပါ။

အချုပ်ဆိုရသော် ဘိက္ခုနီပြုခြင်းဆိုင်ရာ အထူးသီးသန့် မှတ်တမ်းရှိရမည့် အစား၊ ဝိနယပါဠိတော်တွင် ဘိက္ခု၊ ဘိက္ခုနီအဓိပ္ပါယ်သတ်မှတ်ချက်တို့နှင့် ပတ်သက်ပြီး၊ ဘိက္ခု တစ်ဖက်တည်း သို့မဟုတ် ဘိက္ခု၊ ဘိက္ခုနီ နှစ်ဖက်ဖြင့် ဘိက္ခုနီပြုခြင်းသည်သာလျှင် “အငြင်းပွားဖွယ်မရှိ၊ ရပ်တည်နိုင်သော”ဥပမာပုံစံအဖြစ် အကောင်းဆုံးတွေ့ရှိရပါသည်။

ရှင်မဟာကဿပနှင့် မဟာပဇာပတိဂေါတမီတို့ လက်ခံခဲ့ကြရသော ဘိက္ခု ပြု ခြင်း၊ ဘိက္ခုနီပြုခြင်းအမူကိစ္စတို့ကို မြတ်စွာဘုရားကိုယ်တော်တိုင်က စီမံတော် မူခဲ့ပြီး၊ အခြားမည်သူမျှ ဆောင်ရွက်မပေးနိုင်သောကြောင့် ဘိက္ခုအရှင်တို့က ဘိက္ခု နီပြုပေးတော် မူနိုင်ခဲ့သော တစ်ဖက်တည်းဘိက္ခုနီပြုခြင်းနည်းဖြင့် မဟာပဇာပတိ ဂေါတမီ၏နောက်လိုက် များကို ဘိက္ခုနီပြုပေးခြင်းခံကြရပုံမှာမူ ဤကိစ္စနှင့် ကွဲပြား ခြားနားသည်။

အထက်တွင်အကြံပြုခဲ့သော အချက်များကို သတိပြုမိလျက်၊ ဤကဲ့သို့သော ဘိက္ခုနီပြုပုံစံသည် တရားဝင်ခွင့်ပြုသော အခြေအနေအတွင်းမှာ ဖြစ်ပေါ်လျှင် ဘိက္ခုနီ

own, if this takes place in a situation where such a form of higher ordination is legally valid. It would be legally valid if this takes place when no *bhikkhunī* order capable of cooperating in such an ordination is in existence.

In such a situation, higher ordination by a quorum of *bhikkhus* alone would be “unchallengeable and fit to stand”, and those ordained in this way would have to be considered as falling within the scope of the legal definition of a *bhikkhunī*.

Although ordination by *bhikkhus* is the way to proceed at a time when no order of *bhikkhunīs* is in existence, the situation differs once such an order exists. With the successful ordination of the Sakyan women, an order of *bhikkhunīs* had come into existence and could thus cooperate in the granting of ordination to other female candidates. To such dual ordinations I turn in the next chapter.

SUMMARY

Mahāpajāpatī Gotamī’s inability to implement the sixth *garudhamma*, requiring both orders to collaborate in the ordination of female candidates, leads to the Buddha stipulating that the *bhikkhus* on their own should give ordination to her followers. This sets a precedent for a time when an order of *bhikkhunīs* is not in existence. In such a setting, *bhikkhus* are entitled to give ordination on their own.

သာကီဝင်မင်းသမီးတို့ဘိက္ခုနီပြုခြင်း

အဓိပ္ပာယ်သတ်မှတ်ချက်ကား ဘိက္ခုတို့ကိုယ်တိုင်ဘိက္ခုနီပြုပေးခြင်းခံရသော ဘိက္ခုနီတို့၏ ဖြစ်နိုင်ခွင့်ကို လမ်းဖွင့်ပေးခဲ့လိမ့်မည်။ ဘိက္ခုနီသံဃာ ကွယ်ပျောက်သော အခါတွင်လည်း၊ ဤဘိက္ခုနီပြုပေးခြင်းကို အကယ်၍ ဆောင်ရွက်နိုင်ပါလျှင်၊ အောင်မြင်ပေလိမ့်မည်။

ထိုကဲ့သို့သော အခြေအနေတွင်၊ ဘိက္ခုသံဃာအစုအဝေးတစ်ရပ်ဖြင့် ဘိက္ခုနီပြု ပေးခြင်းသည် “အငြင်းပွားဖွယ်မရှိ၊ ရပ်တည်နိုင်သော” ဘိက္ခုနီပြုခြင်း ဖြစ်ခဲ့မည်ဖြစ်ပြီး၊ ဤနည်းဖြင့် ဘိက္ခုနီပြုခွင့်ရခဲ့ကြသူကိုလည်း၊ တရားဝင်နယ်ပယ်တွင်း ဝင်ရောက်လာသော ကြောင့် ဘိက္ခုနီဟူ၍ မှတ်ယူပေးကြရပေလိမ့်မည်။

ဘိက္ခုသံဃာတစ်ဖက်တည်းဖြင့် ဘိက္ခုနီပြုပေးခြင်းသည် ဘိက္ခုနီသံဃာ မရှိသောအခါတွင် ဆောင်ရွက်ရမည့် နည်းလမ်းတစ်ခုဖြစ်ပါသော်လည်း၊ ဘိက္ခုနီသံဃာတည်ရှိသောအခါတွင်ကား ကွဲပြားခြားနားရပါမည်။ သာကီဝင်မင်းသမီးတို့၏ အောင်မြင်သော ဘိက္ခုနီပြုခြင်းနှင့်အတူ၊ ဘိက္ခုနီသံဃာတည်ရှိလာပြီး နောက်တွင်ကား၊ အခြားဘိက္ခုနီလောင်းလျာတို့အား ဘိက္ခုနီပြုပေးကြရာတွင် အရှင်မတို့သည်လည်း ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ပေးနိုင်ခဲ့ကြသည်။ ဤနှစ်ဖက်သံဃာစုံ ဘိက္ခုနီပြုခြင်းများအကြောင်းကို နောက်လာမည့်အခန်းတွင် ကျွန်ုပ် ဆွေးနွေးတင်ပြပါမည်။

အနှစ်ချုပ်

ဘိက္ခုနီလောင်းလျာတို့အား ဘိက္ခုနီပြုပေးရာတွင် နှစ်ဖက်သံဃာ၏ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုလိုအပ်ပါသည်ဟူသော ဆဋ္ဌမဂရုဓမ္မကို လိုက်နာဆောင်ရွက်ရန်၊ မဟာပဇာပတိဂေါတမီအနေဖြင့် မစွမ်းဆောင်နိုင်ခြင်းသည်၊ မြတ်စွာဘုရားက ဘိက္ခုသံဃာတို့ကိုယ်တိုင်သာလျှင် အရှင်မ၏ နောက်လိုက်တို့အား ဘိက္ခုနီပြုပေးကြရန် မိန့်တော်မူခဲ့ခြင်း၏ အကြောင်းအရင်း ဖြစ်သည်။ ဤအချက်မှာ ဘိက္ခုနီသံဃာ မရှိသောအချိန်ကာလအတွက် လမ်းညွှန်ချက်တစ်ရပ် ဖြစ်သည်။ ထိုကဲ့သို့သောအနေအထားတွင် ဘိက္ခုတို့သည် အရှင်တို့ကိုယ်တိုင် ဘိက္ခုနီပြုပေးရန်အတွက် အခွင့်အာဏာရလာပေတော့မည်။

Ordination in Two Stages

After reporting how the followers of Mahāpajāpatī Gotamī received ordination, the *Cullavagga* continues with various incidents that involve *bhikkhunīs*. Unsurprisingly, the newly ordained *bhikkhunīs* did not know how to perform various legal acts. A case in point is the recitation of the code of rules, the *pātimokkha*.

RECITATION OF THE CODE OF RULES

The tenth chapter of the *Cullavagga* (section 6) reports that the *bhikkhunīs* did not recite the code of rules. This motivated the Buddha to authorize such recitation. As the *bhikkhunīs* were uncertain as to who should perform such recital, the Buddha is on record as authorizing that the *bhikkhus* should recite the *pātimokkha* for the *bhikkhunīs*.

When the resultant regular visiting of *bhikkhus* to the nunnery led to suspicions by the laity that the *bhikkhus* were having improper relations with the *bhikkhunīs*, the Buddha revoked the earlier prescription and authorized that from then on the *bhikkhunīs* were to recite the code of rules themselves. In order to do so, however, they had to be taught by the *bhikkhus*, leading to yet another authorization by the Buddha to the effect that the *bhikkhus* were to teach the recitation of the code of rules to the *bhikkhunīs*.

A similar pattern can be seen in relation to other legal acts, which at first the *bhikkhus* were to take care of, but then eventually the matter passes into the hands of the *bhikkhunīs*, once they have learned how to go about it.

THE STUMBLING BLOCKS

A comparable development can also be discerned in relation to the granting of ordination, which evolved into two stages, the first of which is given by the *bhikkhunīs* on their own. Here is

အဆင့်နှစ်ဆင့်ဖြင့် ဘိက္ခုနီပြုခြင်း

မဟာပဇာပတိဂေါတမီ၏ နောက်လိုက်များ မည်သို့ ဘိက္ခုနီပြုခဲ့ကြပုံကို တင်ပြပြီးနောက်၊ စူဠဝဂ္ဂပါဠိတော်က ဘိက္ခုနီတို့ပါဝင်ကြသော အဖြစ်အပျက်အမျိုးမျိုးကို ဆက်လက်ဖော်ပြထားပါသည်။ ဘိက္ခုနီသစ်တို့သည် အမျိုးမျိုးသော ဝိနည်းရေးရာကိစ္စများအား မည်သို့ဆောင်ရွက်ကြရမည်ကို မသိခဲ့ကြသည်မှာ အံ့ဩဖွယ်ရာမဟုတ်ပေ။ ဤအခြေအနေတွင် ဝိနည်းဥပဒေအကျဉ်းဖြစ်သော ပါတိမောက္ခကို ရွတ်ဆိုကြရန် ဖြစ်လာပေသည်။

ပါတိမောက်ရွတ်ဆိုခြင်း

စူဠဝဂ္ဂပါဠိ၏ဒသမအခန်း(အပိုင်း၆)ကဖော်ပြသည်မှာ၊ ဘိက္ခုနီတို့သည် ဝိနည်းဥပဒေကျမ်းကို မရွတ်ဆိုခဲ့ကြခြင်းဖြစ်သည်။ ဤအချက်သည် ဘုရားရှင်အား ပါတိမောက်ရွတ်ဆိုခြင်းအခွင့်အာဏာပေးခြင်း၏ အကြောင်းရင်းဖြစ်လာသည်။ ဘိက္ခုနီတို့အနေဖြင့် ပါတိမောက်ရွတ်ဆိုခြင်းကို မည်သူကဆောင်ရွက်သင့်သည်မှာ မသေမချာဖြစ်ခဲ့၍ မြတ်စွာဘုရားက ဘိက္ခုနီတို့အတွက် ဘိက္ခုတို့က ပါတိမောက်ကို ရွတ်ဆိုပေးကြရမည်ဟု အခွင့်အာဏာပေးပညတ်တော်မူခြင်းအဖြစ် မှတ်တမ်းတင်ထားသည်။

ဤသို့ ဘိက္ခုတို့သည် ဘိက္ခုနီတို့၏ကျောင်းများသို့ ပုံမှန်ကြွရောက်ကြရာတွင် လူဝတ်ကြောင်တို့က ဘိက္ခုတို့သည် ဘိက္ခုနီတို့နှင့် မလျော်သော ဆက်ဆံရေးတို့ကို ပြုလုပ် နေကြပြီဟု သံသယပွားလာသောအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် ယခင်ပြဋ္ဌာန်းချက်ကို ပယ်ဖျက် တော်မူပြီး၊ ဤအချိန်မှအစပြု၍ ဘိက္ခုနီတို့ ကိုယ်တိုင်သာလျှင် ပါတိမောက်ကို ရွတ်ဆိုရ မည်ဟု အခွင့်အာဏာပေး၍ ပညတ်တော်မူခဲ့သည်။ သို့သော်လည်း ပါတိမောက်ရွတ်ဆို ရန်အလို့ငှာ အရှင်မတို့အနေဖြင့် ဘိက္ခုတို့၏ သင်ကြားပို့ချပေးခြင်းကို ခံယူကြရမည် ဖြစ်ပြီး မြတ်စွာဘုရားသည် ဘိက္ခုတို့က ဘိက္ခုနီတို့အား ပါတိမောက္ခကို ရွတ်ဆိုတတ်ကြ စေရန် သင်ကြားပို့ချပေးကြရမည်ဟု ထပ်မံ ပညတ်တော်မူပြန်သည်။

အစပိုင်းတွင် ဘိက္ခုတို့က ဂရုစိုက်၍ ဆောင်ရွက်ပေးကြရသော အခြားဝိနည်းပညတ်ချက်ရေးရာ ကိစ္စများနှင့်ဆက်နွှယ်၍ အလားတူအဖြစ်အပျက်ကို တွေ့နိုင်ပြီးနောက်၊ ၎င်းကိစ္စရေးရာကို သင်ကြားတတ်မြောက်ပြီးသောအခါ၊ ဘိက္ခုနီတို့၏ လက်ဝယ်သို့ တဖြည်းဖြည်း ရောက်ရှိလာတော့သည်။

ဟန်တားနေသော အတားအဆီးများ

ဘိက္ခုနီပြုခွင့်ပေးခြင်းနှင့် ဆက်စပ်ပြီး၊ နှိုင်းယှဉ်ဖွယ်ရာ တိုးတက်မှုတစ်ရပ်ကိုလည်း လေ့လာ နိုင်ပါသည်။ ၎င်းသည် အဆင့်နှစ်ဆင့်ဖြင့် တိုးတက်လာခဲ့ပြီး၊ ပထမအဆင့်မှာ ဘိက္ခုနီတို့ ကိုယ်တိုင်က ဘိက္ခုနီပြုပေးခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ဤတိုးတက်မှုဆီသို့ ဦးတည်

the report in the *Cullavagga* about what circumstances led to this development:

tena kho pana samayena upasampannāyo dissanti animittā pi, nimittamattā pi, alohitā pi, dhuvalohitā pi, dhuvacoḷā pi, paggharantī pi, sikhariṇī pi, itthipaṇḍakā pi, vepurisikā pi, sambhinnā pi, ubhatobyañjanā pi.

At that time there were seen among the higher ordained those who had no [sexual] organs, incomplete [sexual] organs, who did not menstruate, who menstruated continuously, who continuously had to use a sanitary cloth, who were incontinent, who had uterine prolapse, who were female *paṇḍakas*, who were androgyne, whose [urethra and anus] were conjoined, who were hermaphrodites.

bhagavato etam atthaṃ ārocesuṃ. anujānāmi, bhikkhave, upasampādentiyā catuvīsati antarāyike dhamme pucchituṃ. evañ ca pana, bhikkhave, pucchitabbā:

They told this to the Blessed One, [who said]: “*Bhikkhus*, I authorize the one who is giving higher ordination to ask [the candidate] about twenty-four stumbling blocks. *Bhikkhus*, she should be asked in this way:

nasi animittā? nasi nimittamattā? nasi alohitā? nasi dhuvalohitā? nasi dhuvacoḷā? nasi paggharantī? nasi sikhariṇī? nasi itthipaṇḍakā? nasi vepurisikā? nasi sambhinnā? nasi ubhatobyañjanā? santi te evarūpā ābādhā: kuṭṭhaṃ, gaṇḍo, kilāso, soso, apamāro? manussāsī? itthīsī? bhujissāsī? aṇaṇāsī? nasi rājabhaṭṭī? anuññātāsī mātāpītūhi, sāmikena? paripuṇṇavīsativassāsī? paripuṇṇaṃ te pattacīvaram? kiṃ nāmāsī? kānāmā te pavattinī ti?

“You are not without [sexual] organs, are you? You are not with incomplete [sexual] organs, are you? You are not without menstruation, are you? You are not with continuous menstruation, are you? You are not one who

အဆင့်နှစ်ဆင့်ဖြင့် ဘိက္ခုနီပြုခြင်း

ခွဲသော အခြေအနေများအကြောင်းကို စူဠဝဂ္ဂပါဠိတော်တွင် ဤသို့ ဖော်ပြထားပါသည် -

တေန ခေါ ပန သမယေန ဥပသမ္ပန္နာယော ဒိဿန္တိ အနိမိတ္တာပိ နိမိတ္တမတ္တာပိ
အလောဟိတာပိ ဓုဝလောဟိတာပိ ဓုဝစောဠာပိ ပဋ္ဌရန္တိပိ သိခရဏီပိ ဣတ္ထိပဏ္ဏ
ကာပိ ဝေပုရိသိကာပိ သမ္ဘိန္နာပိ ဥဘတောဗျဉ္ဇနာပိ။

ထိုအခါ အင်္ဂါဇာတ်မပါသော ဘိက္ခုနီတို့ကိုလည်းကောင်း၊ အင်္ဂါဇာတ်
အရာမျှပါ သော ဘိက္ခုနီတို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဥတုမလာသော ဘိက္ခုနီတို့
ကိုလည်းကောင်း၊ အမြဲဥတုလာသော ဘိက္ခုနီတို့ကိုလည်းကောင်း၊ အမြဲ
အဝတ်ပိတ်ဆို့ရသော ဘိက္ခုနီတို့ကိုလည်းကောင်း၊ သွေးယိုစီးသော ဘိက္ခု
နီတို့ကိုလည်းကောင်း၊ အစေ့ရှည်သော ဘိက္ခုနီတို့ကိုလည်းကောင်း၊ ပဏ္ဏာ
က်မဖြစ်သော ဘိက္ခုနီတို့ကို လည်းကောင်း၊ ယောကျ်ားရှာဖြစ်သော ဘိက္ခု
နီတို့ကိုလည်းကောင်း၊ မဂ်နှစ်ခု စပ်နေသော ဘိက္ခုနီတို့ကိုလည်းကောင်း၊
ဥဘတောဗျည်း ဘိက္ခုနီတို့ကို လည်းကောင်း၊ တွေ့မြင်ကုန်၏။

ဘဂဝတော ဧတံမတ္ထံ အာရောစေသုံ။ အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ဥပသမ္မာဒေန္တိယာ
စတုဝီသတိ အန္တရာယိကေ ဓမ္မေ ပုစ္ဆိတုံ။ ဧဝဉ္စ ပန ဘိက္ခဝေ ပုစ္ဆိတဗ္ဗာ။

မြတ်စွာဘုရားအား ဤအကြောင်းကို လျှောက်ကြကုန်၏။ ရဟန်းတို့၊ ဘိက္ခုနီ
လောင်းအား အန္တရာယ်ပြုတတ်သောအကြောင်း (၂၄)မျိုးတို့ကို မေးခြင်းငှာ
ခွင့်ပြု၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့ မေးအပ်၏။

နသိ အနိမိတ္တာ၊ နသိ နိမိတ္တမတ္တာ၊ နသိ အလောဟိတာ၊ နသိ ဓုဝလောဟိတာ၊
နသိ ဓုဝစောဠာ၊ နသိ ပဋ္ဌရန္တိ၊ နသိ သိခရဏီ၊ နသိ ဣတ္ထိပဏ္ဏကာ၊ နသိ ဝေပုရိ
သိကာ၊ နသိ သမ္ဘိန္နာ၊ နသိ ဥဘတောဗျဉ္ဇနာ?။ သန္တိ တေ ဧဝရူပါ အာဗာဓာ ကုဋ်
ကဏ္ဍော ကိလာသော သောသော အပမာရော၊ မနုဿာသိ၊ ဣတ္ထိသိ၊ ဘုဇိဿာ
သိ၊ အဏဏာသိ နသိ ရာဇောဋီ၊ အနုညာတာသိ မာတာပိတုဟိ သာမိကေန၊
ပရိပုဏ္ဏဝီသတိဝဿသိ၊ ပရိပုဏ္ဏံ တေ ပတ္တစီဝရံ၊ ကိန္နာမာသိ၊ ကာနာမာ တေ
ပဝတ္တိနီ တိ?။

သင့်သည် အင်္ဂါဇာတ်မပါသူ မဟုတ်သလော၊ အင်္ဂါဇာတ်အရာမျှပါသူ မဟုတ်
သလော၊ ဥတုမလာသူ မဟုတ်သလော၊ အမြဲဥတုလာသူ မဟုတ်သလော၊ အ
မြဲအဝတ်ပိတ်ဆို့ရသူ မဟုတ်သလော၊ သွေးယိုစီးသူ မဟုတ်သလော၊ အစေ့
ရှည်သူ မဟုတ်သလော၊ ပဏ္ဏာတ်မ မဟုတ်သလော၊ ယောကျ်ားရှာ မဟုတ်
သလော၊ မဂ်နှစ်ခုစပ်နေသူ မဟုတ်သလော၊ ဥဘတောဗျည်း မဟုတ် သလော၊
သင့်အား ဤသို့ သဘောရှိကုန်သော အနာတို့သည် ရှိကုန်သလော၊ နူနာ
သည်လည်းကောင်း၊ အိုင်းအနာသည်လည်းကောင်း၊ ပွေး၊ ညှင်း၊ တင်း အနာ

continuously has to use a sanitary cloth, are you? You are not incontinent, are you? You do not have uterine prolapse, do you? You are not a female *paṇḍaka*, are you? You are not androgynous, are you? You are not one whose [urethra and anus] are conjoined, are you? You are not a hermaphrodite, are you? Do you have a disease such as leprosy, boils, eczema, tuberculosis, or epilepsy? Are you a human being? Are you a woman? Are you a free woman? Are you without debts? You are not in royal service, are you? Do you have the permission of your parents and of your husband? Are you fully twenty years old? Are your robes and bowl complete? What is your name? What is the name of your female preceptor?"

A comparable enquiry into stumbling blocks for male candidates is also part of the final version of the procedure for granting higher ordination to *bhikkhus*. Both are meant to prevent the entry of undesirable members into the respective orders.

THE FEMALE PRECEPTOR

Noteworthy in the above passage is the last question regarding the female preceptor, *pavattinī*. The term *pavattinī* clearly designates the preceptor as female; in the case of the corresponding enquiry after stumbling blocks for male candidates, found in the first chapter of the *Mahāvagga* (section 76), the equivalent question concerns the name of the *upajjhāya*, the male preceptor.

This shows that the enquiry translated above is situated at a time when the *bhikkhunīs* were to some degree involved in the granting of ordination, at least in the form of a female preceptor who proposed the candidate to the order of *bhikkhus* for ordination.

As mentioned in the previous chapter, the ordination of the followers of Mahāpajāpatī Gotamī was undertaken by *bhikkhus* only and the context shows that she did not have a role in

အဆင့်နှစ်ဆင့်ဖြင့် ဘိက္ခုနီပြုခြင်း

သည်လည်းကောင်း၊ ချောင်းဆိုးရောဂါသည်လည်းကောင်း၊ ဝက်ရှူးကြောင့်
ရောဂါသည်လည်းကောင်း၊ ရှိသလော၊ လူဟုတ်၏လော၊ မိန်းမ ဟုတ်၏လော၊
(ကျွန်အဖြစ်မှ)တော်လှန်သူ ဟုတ်၏လော၊ ကြွေးမြီမရှိသူ ဟုတ်၏လော၊
မင်းခစားသူ မဟုတ်သလော၊ မိဖသည်လည်းကောင်း အိမ်ရှင်မခင်ပွန်းသည်
လည်းကောင်း သင့်ကို ခွင့်ပြု၏လော၊ အနှစ်နှစ်ဆယ် ပြည့်၏လော၊ သင့်အား
သပိတ်သင်္ကန်းပြည့်စုံ၏လော၊ သင်သည် အဘယ်အမည်ရှိသနည်း၊ သင်၏
ဥပဇ္ဈာယ် ဘိက္ခုနီသည် အဘယ်အမည် ရှိသနည်းဟု မေးအပ်၏။

အမျိုးသားဘိက္ခုလောင်းလျာတို့အတွက် အန္တရာယ်ပြုတတ်သော တရားတို့နှင့်ပတ်သက်၍
မေးမြန်းစုံစမ်းမှုသည်၊ ဘိက္ခုပြုပေးခြင်းလုပ်ငန်းစဉ်၏ နောက်ဆုံးအပိုင်းပင် ဖြစ်ပါသည်။
သံဃာအဖွဲ့အစည်း နှစ်ရပ်လုံးအတွင်းသို့ ဝင်ရောက်လာကြမည့် မလိုလားဖွယ်ရာ အဖွဲ့ဝင်
များအား ကာကွယ်တားဆီးရန် ရည်ရွယ်ပါသည်။

ဘိက္ခုနီဥပဇ္ဈာယ်

အထက်ပါစာပိုဒ်တွင် ဘိက္ခုနီဥပဇ္ဈာယ်၊ ပဝတ္တိနီပါဝင်သော နောက်ဆုံးမေးခွန်းမှာ
မှတ်သား ထိုက်ပေသည်။ ပဝတ္တိနီဟူသော ဝေါဟာရသည် ဥပဇ္ဈာယ်ကို ဘိက္ခုနီအဖြစ်
ရှင်းလင်းစွာ ရည်ညွှန်းနေပါသည်။ ဘိက္ခုလောင်းလျာတို့အတွက် အန္တရာယ်ပြုတတ်သော
တရားများကို မေးမြန်းပြီးနောက် ဖြစ်ပေါ်လာသောအခြေအနေကို မဟာဝဂ္ဂပါဠိ၏ပထမ
ပိုင်း (အပိုင်း၇၆) တွင် တွေ့ရပါသည်။ တူညီသောမေးခွန်းမှာ ဘိက္ခုဥပဇ္ဈာယ်၏အမည်နှင့်
ပတ်သက်သည်။

ဤအချက်က အထက်တွင် အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုထားသော မေးမြန်းခြင်းသည်
ဘိက္ခုနီပြုပေးသောအခါ၌ ဘိက္ခုနီတို့ အတိုင်းအတာတစ်ခုအထိ ပါဝင်သောအခါ ဘိက္ခုနီ
လောင်းလျာကို ဘိက္ခုတို့ထံ ဘိက္ခုနီပြုခြင်းအတွက် အဆိုပြုရသော ဘိက္ခုနီဥပဇ္ဈာယ်
တစ်ပါးအနေဖြင့် အနည်းဆုံးအားဖြင့် ပါဝင်ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။

ရှေ့အခန်းတွင် ဖော်ပြခဲ့သည့်အတိုင်း၊ မဟာပဇာပတိဂေါတမီ၏ နောက်လိုက်
တို့ကို ဘိက္ခုတို့ကသာလျှင် ဘိက္ခုနီပြုပေးခဲ့ကြသဖြင့်၊ မဟာပဇာပတိဂေါတမီအနေဖြင့်
ထိုဘိက္ခုနီပြုပေးခြင်းတွင် ပါဝင်ခွင့်မရခဲ့ပါဟု ပါဠိတော်တွင် ဖော်ပြထားသည်။ ဤ
အချက် ကား ဘိက္ခုနီတို့ထောက်ခံချက်မှသည် ပဝတ္တိနီဟူသော ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာအဖြစ်သို့
ဘိက္ခုနီ ပြုခြင်း အခြေအနေသည် နောက်ပိုင်းတွင် ပြောင်းလဲသွားသည်မှာ သိသာထင်ရှား
သည်။

that ordination. This appears to have subsequently changed, evident from the reference to a female preceptor, *pavattinī*.

In fact, once an order of *bhikkhunīs* had come into existence through the ordination of Mahāpajāpatī Gotamī's followers, an order that was capable of forming a quorum for the ordination of a female candidate, it would have been natural for subsequent ordinations to follow the injunction given in the sixth *garudhamma*.

Mahāpajāpatī Gotamī had earlier been the leader of the group of Sakyan women and now was the most senior *bhikkhunī*. Since, according to the *Cullavagga* account, she had accepted the *garudhammas* as her own ordination, it can safely be assumed that she would have used her authority among the *bhikkhunīs* to ensure these were implemented, in particular the sixth *garudhamma* when ordaining further female candidates.

Such female candidates would have stayed with the *bhikkhunīs* when preparing for their ordination as well as afterwards, and the *bhikkhunīs* would have brought the candidates to the *bhikkhus* for ordination. Keeping in mind that dual ordination in separate stages only came into existence later, at the present stage in the evolution of *bhikkhunī* ordination it would be natural if the *bhikkhunīs* were also present during the actual ordination conferred by the *bhikkhus*.

An implementation of the sixth *garudhamma* would only have required their silent presence during the ordination. This could have served as an expression of approval of the motion, such silence being the customary mode of approving a legal act in *Vinaya* procedures.

IMPLEMENTATION OF THE SIXTH GARUDHAMMA

As mentioned in chapter 2, it seems possible, although not certain, that the formulation of the sixth *garudhamma* did not originally cover the training as a probationer. Nevertheless, even implementing the requirement of a probation period would

အဆင့်နှစ်ဆင့်ဖြင့် ဘိက္ခုနီပြုခြင်း

အမှန်ကတယ်အားဖြင့်၊ မဟာပဇာပတိဂေါတမီ၏နောက်လိုက်များ ဘိက္ခုနီပြုခြင်းမှသည် ဘိက္ခုနီသံဃာတည်ရှိပြီးသောအခါ၊ ဘိက္ခုနီလောင်းလျာ၏ ဘိက္ခုနီပြုခြင်း အတွက် အနည်းဆုံး ဘိက္ခုနီသံဃာလိုအပ်ချက်ကို စွမ်းနိုင်သောအဖွဲ့အစည်းတည်ရှိလာပြီး၊ နောက်ပိုင်းအဆက်မပြတ် ဘိက္ခုနီပြုခြင်းများအတွက် ဆဋ္ဌမဂရုဓမ္မတွင်ပါရှိသော ပြဋ္ဌာန်း ချက်ဥပဒေသကို လိုက်နာကြမည်မှာ သဘာဝပင် ဖြစ်ပေတော့သည်။

မဟာပဇာပတိဂေါတမီသည် လူဝတ်ကြောင်ဘဝရှိခဲ့ချိန်တွင် သာကီဝင်မင်းသမီးအုပ်စု၏ ခေါင်းဆောင်ဖြစ်ခဲ့ပြီး၊ ယခုအခါတွင်ကား သိက္ခာဝါအကြီးဆုံး ဘိက္ခုနီဖြစ်တော်မူပါပြီ။ စူဠဝဂ္ဂပါဠိတော်အရ အရှင်မကိုယ်တိုင် ဘိက္ခုနီပြုရန်အတွက် ဂရုဓမ္မရှစ်ပါးကို လက်ခံကတည်းက အရှင်မအနေဖြင့် ၎င်းတို့ကို ဘိက္ခုနီတို့ အကြားတွင် တိကျစွာ လိုက်နာကျင့်သုံးကြရန် အခွင့်အာဏာကို အသုံးပြုလေ့ရှိပြီး၊ အထူးအားဖြင့် နောက်ထပ်ဘိက္ခုနီလောင်းလျာတို့အား ဘိက္ခုနီပြုပေးသောအခါ ဆဋ္ဌမဂရုဓမ္မအတိုင်း ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရမည်ဟု သံသယကင်းစွာ ယူဆနိုင်ပေသည်။

ဤသို့ဖြင့် ဘိက္ခုနီလောင်းလျာတို့သည် ဘိက္ခုနီပြုကြရန်အတွက် ကြိုတင်ပြင်ဆင်ကြသောအခါ၊ ဘိက္ခုနီတို့နှင့် အတူတကွ နေထိုင်ကြပြီးနောက် ဘိက္ခုနီပြုပေးရန်အတွက် ဘိက္ခုနီလောင်းလျာတို့အား ဘိက္ခုတို့ထံသို့ ခေါ်ဆောင်သွားခဲ့ကြပေလိမ့်မည်။ နှစ်ဖက်စုံအဆင့် ခွဲခြားလျက် ဘိက္ခုနီပြုပေးခြင်းသည် နောက်ပိုင်းတွင်သာလျှင် ဖြစ်ပေါ်ခဲ့သည်ဟု မှတ်သားပြီး၊ ဘိက္ခုနီပြုခြင်း၏ အဆင့်ဆင့်ပြောင်းလဲလာသော မျက်မှောက်ခေတ်အဆင့်တွင်ကား၊ ဘိက္ခုတို့က စစ်မှန်သောဘိက္ခုနီပြုခြင်း ဆောင်ရွက်နေစဉ် ဘိက္ခုနီတို့သည်လည်း ရှိနေခဲ့လျှင်ကား သဘာဝကျပေလိမ့်မည်။

ဆဋ္ဌမဂရုဓမ္မ၏ အထမြောက်စေခြင်းတစ်ရပ်သည် ဘိက္ခုနီပြုပေးနေစဉ် အချိန်အတွင်း၌ ဘိက္ခုနီတို့အား မျက်မှောက်တွင် ဆိတ်ငြိမ်စွာ ရှိနေကြခြင်းကိုသာလျှင် လိုလားပါလိမ့်မည်။ ဤကဲ့သို့သော တိတ်ဆိတ်ငြိမ်သက်ခြင်းအပြုအမူသည် ဝိနည်းလုပ်ငန်းစဉ်များတွင် ဝိနည်းကံဆောင်မှုတို့ကို တရားဝင်အတည်ပြုပေးရန် ဓလေ့ထုံးတမ်းစဉ်လာတစ်ခုဖြစ်ပြီး အဆိုပြုချက်အား ထောက်ခံမှုကို ဖော်ပြခြင်း ဖြစ်သည်။

ဆဋ္ဌမဂရုဓမ္မ၏ ဆောင်ရွက်ချက်

အခန်း(၂)တွင် ဖော်ပြခဲ့သည့်အတိုင်း ဆဋ္ဌမဂရုဓမ္မ၏ဖွဲ့စည်းမှုတွင် သိက္ခာမာန်အဖြစ်ကျင့်သုံးရခြင်းသည် မသေချာသော်လည်း၊ မူလက ပါဝင်ခဲ့ခြင်းမရှိသည်မှာ ဖြစ်နိုင်သည်။ ဘိက္ခုနီသံဃာ့သမိုင်း အစောပိုင်းကာလ အခြေအနေ၌ ပြည့်စုံသော သိက္ခာမာန်ကျင့်စဉ်ကာလတစ်ရပ် လိုအပ်ချက်ရှိသော်ငြားလည်း မဖြစ်နိုင်ဟု ဆိုသည်ကား ဖြစ်လိမ့် မည်မဟုတ်ပေ။

not have been impossible at that early stage in the history of the *bhikkhunī* order.

Once Mahāpajāpatī Gotamī and her followers had become *bhikkhunīs*, it must have taken some time before news spread and other women became aware of the recently created possibility to go forth in the Buddha's dispensation. Moreover, Mahāpajāpatī Gotamī and her followers were known to the Buddha personally and had already gone through some degree of preparatory training by shaving their heads, wearing monastic attire, and following the Buddha on his wanderings from Kapilavatthu to Vesālī. Subsequent candidates had not necessarily gone through such experiences and thus would have needed some time to learn how to adjust to the monastic life-style. For such candidates it would be meaningful if they were not to receive ordination right away, but rather after some time of living with the *bhikkhunīs* and thereby implicitly after a period of surveillance of their ability to adjust to the monastic life-style.

Moreover, the *Cullavagga* shows that it took quite a while for the newly ordained *bhikkhunīs* to familiarize themselves with various monastic procedures, making it probable that some time was required for them to settle into their new situation before they were ready to grant ordination to further candidates.

Whatever may be the final word on the probationary training, the other aspect of the sixth *garudhamma*, the cooperation of both orders in granting an ordination, could definitely have been implemented as soon as Mahāpajāpatī Gotamī's followers had been ordained. On the assumption that a simple formal transaction was used with one motion and three proclamations, a *ñatticatuttha kamma*, this would just require the presence of a quorum of *bhikkhunīs*, in addition to the quorum of *bhikkhus*.

Given the seniority of the order of *bhikkhus* and the lack of experience of the *bhikkhunīs*, the role of announcing the motion and the three proclamations would have been performed by

အဆင့်နှစ်ဆင့်ဖြင့် ဘိက္ခုနီပြုခြင်း

မဟာပဇာပတိဂေါတမီနှင့် နောက်လိုက်တို့သည် ဘိက္ခုနီဖြစ်ပြီးကြသောအခါ၊ သတင်းမပျံ့သေးမီ အချိန်အတိုင်းအတာတစ်ခုကို ယူခဲ့ကြရပါမည်ဖြစ်ပြီး၊ ဗုဒ္ဓသာသနာ တော်အတွင်းသို့ ဘိက္ခုနီဖြစ်နိုင်ခွင့်ပေးခဲ့ပြီဆိုသည်ကို အခြားအမျိုးသမီးများက သတိထား လာခဲ့ကြသည်။ ထို့အပြင် မဟာပဇာပတိဂေါတမီနှင့် နောက်လိုက်တို့ကို မြတ်စွာဘုရားက ပုဂ္ဂိုလ်ရေးအရ သိတော်မူထားပြီး၊ သူမတို့သည်လည်း ခေါင်းတုံးရိတ်ပြီး၊ သာသနာရေး ဆိုင်ရာ အဝတ်တို့ကို ဝတ်ဆင်လျက် ကြိုတင်လေ့ကျင့်မှုကို ဖြတ်ကျော်ပြီးကာ ဘုရားရှင် ကပိလဝတ္ထုမှ ဝေသာလီသို့ ဒေသစာရီကြွချီတော်မူရာတွင် နောက်တော်ပါးမှ လိုက်ပါနေခဲ့ ကြပါသည်။ နောက်ပိုင်းတွင် ဖြစ်ပေါ်လာသော ဘိက္ခုနီလောင်းလျာတို့ကား ဤကဲ့သို့ သော အတွေ့အကြုံကို ဖြတ်သန်းခွင့် မရခဲ့သောကြောင့် သာသနာ့နွယ်ဝင် ဘဝပုံစံနှင့် ညီယူနေထိုင်တတ်ကြစေရန် အချိန်ကာလတစ်ခုလိုအပ်ပါလိမ့်မည်။ ဤကဲ့သို့သော ဘိက္ခုနီ လောင်းလျာတို့သည် ဘိက္ခုနီပြုခွင့် ချက်ချင်း မရရှိကြမှသာလျှင်၊ အဓိပ္ပါယ်ရှိမည်ဖြစ်ပြီး ဘိက္ခုနီတို့နှင့် အချိန်အတော်ကြာအတူနေထိုင်ပြီး၊ သာသနာ့နွယ်ဝင်ဘဝပုံစံနှင့် လိုက်လျော ညီထွေသောစွမ်းရည်ကို အစမ်းသပ်ခံပြီးမှသာလျှင် ဘိက္ခုနီပြုသင့်ကြပေသည်။

ထို့အပြင် စူဠဝဂ္ဂပါဠိတော်က၊ ဘိက္ခုနီလောင်းလျာတို့သည် ဘိက္ခုနီပြုခြင်း အတွက် အဆင်သင့်မဖြစ်သေးမီ သူမတို့၏အခြေအနေသစ်နှင့် ကိုက်ညီစေရန် အချိန် အနည်းငယ် လိုအပ်နိုင်ပြီး၊ ဘိက္ခုနီအသစ်တို့အတွက် အမျိုးမျိုးသော သာသနာရေး လုပ်ငန်းစဉ်တို့နှင့် အရှင်မတို့ကိုယ်တိုင် ရင်းနှီးကျွမ်းဝင်စေရန် အချိန်အတန်သင့် ယူသင့် သည်ကို ပြဆို ခြင်းဖြစ်သည်။

သိက္ခမာန်ကျင့်သုံးခြင်းသည် နောက်ဆုံးစကားရပ်အနေဖြင့် ဖြစ်နိုင်သည်ဟု ဆိုစေကာမူ၊ ဆဋ္ဌမဂရဓမ္မ၏ အခြားရှုထောင့်အရ၊ ဘိက္ခုနီပြုခြင်းတစ်ရပ်အား ဆောင်ရွက် ပေးသည့် နှစ်ဖက်သံဃာ၏ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်းသည် မဟာပဇာပတိဂေါတမီနှင့် နောက်လိုက်တို့ ဘိက္ခုနီပြုပြီးသည်နှင့်တစ်ပြိုင်နက် အမှန်တကယ် အထမြောက်နိုင်ခဲ့ပေ သည်။ အဆိုပြုချက်တစ်ရပ်နှင့် ကြေညာချက် သုံးရပ်ပါသော ဥတ္တိစတုတ္ထကမ္မဝါစာကို အသုံးပြုခဲ့သည့် သမားရိုးကျ ဆောင်ရွက်ခြင်းတစ်ရပ်အပေါ် အမြင်ယူဆချက်သည် ဘိက္ခု သံဃာနှင့် ဘိက္ခုနီသံဃာအနည်းစု မျက်မှောက် တည်ရှိမှုကိုသာလျှင် လိုအပ်ပေလိမ့်မည်။

ဘိက္ခုသံဃာကို အကြီးအကဲအဖြစ် ဦးစားပေး၍၊ ဘိက္ခုနီသံဃာတို့၏ အတွေ့ အကြုံ မရှိသေးခြင်းကြောင့် အဆိုပြုချက်တစ်ရပ်နှင့် ကြေညာချက်သုံးရပ်တို့ကိုကြေညာ သည့် အခန်းကဏ္ဍကိုမူ စွမ်းရည်ပြည့်ဝသော ဘိက္ခုတစ်ပါးကသာလျှင် ဆောင်ရွက်တော် မူခဲ့ရပေလိမ့်မည်။ သာကီဝင်မင်းသမီးတို့အား ဘိက္ခုနီပြုပေးခြင်းနှင့် ခြားနားချက်မှာ၊ ယခု အခါတွင် ဘိက္ခုသံဃာအနည်းစုအပြင် ဘိက္ခုနီသံဃာအနည်းစုပါ တည်ရှိတော်မူခြင်း ဖြစ် ပေမည်။

a competent *bhikkhu*. The only difference compared to the assumed scenario for ordaining the Sakyan women would have been the presence of a quorum of *bhikkhunīs*, in addition to the quorum of *bhikkhus*.

In this way, the most natural course of events would have been for dual ordination to come into being as soon as this had become possible through the ordination of the Sakyan women.

Whereas a simple formal transaction with one motion and three proclamations would have been unproblematic, the introduction of the enquiry about stumbling blocks did lead to problems.

THE EMBARRASSMENT OF THE CANDIDATES

The *Cullavagga* continues by reporting that the following problem arose:

tena kho pana samayena bhikkhū bhikkhunīnaṃ antarāyike dhamme pucchanti. upasampadāpekkhāyo vitthāyanti, maṅkū honti, na sakkonti vissajjetuṃ.

At that time the *bhikkhus* asked among the *bhikkhunīs* about the stumbling blocks. Those who wanted to be higher ordained were abashed, they were embarrassed and unable to reply.

bhagavato etam atthaṃ ārocesuṃ. anujānāmi, bhikkhave, ekato-upasampannāya bhikkhunīsaṅghe visuddhāya bhikkhusaṅghe upasampādetuṃ ti.

They told this to the Blessed One, [who said]: “*Bhikkhus*, I authorize the higher ordination in the order of *bhikkhus* for one who has been higher ordained on one side and has cleared herself in the order of *bhikkhunīs*.”

tena kho pana samayena bhikkhuniyo ananusitthā upasampadāpekkhāyo antarāyike dhamme pucchanti. upasampadāpekkhāyo vitthāyanti, maṅkū honti, na sakkonti vissajjetuṃ.

အဆင့်နှစ်ဆင့်ဖြင့် ဘိက္ခုနီပြုခြင်း

ဤနည်းဖြင့် အဖြစ်အပျက်တို့၏ သဘာဝအကျဆုံး တိုးတတ်မှုသည် သာကီဝင် မင်းသမီးတို့ ဘိက္ခုနီပြုခြင်း ဖြစ်လာသည်နှင့်တစ်ပြိုင်နက် နှစ်ဖက်စုံ ဘိက္ခုနီပြုခြင်း ဖြစ် တည်လာခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပေလိမ့်မည်။

အဆိုပြုချက်တစ်ရပ်၊ ကြေညာချက်သုံးရပ်နှင့် ဆောင်ရွက်သော သမားရိုးကျ လုပ်ငန်းစဉ်သည်လည်း ပြဿနာဖြစ်ပွားခဲ့လိမ့်မည် မဟုတ်သော်လည်း၊ အန္တရာယ်ဖြစ်စေ သော တရားများကို စုံစမ်းမေးမြန်းခြင်းကြောင့်သာ ပြဿနာဖြစ်ပေါ်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။

ဘိက္ခုနီလောင်းလျာတို့၏ ရှက်ရွံ့မှု

စူဠဝဂ္ဂပါဠိတော်သည် အောက်ပါပြဿနာများကို ဆက်လက်တင်ပြပါသည်-

တေန ခေါ ပန သမယေန ဘိက္ခူ ဘိက္ခုနီနိ အန္တရာယိကေ ဓမ္မေ ပုစ္ဆန္တိ ဥပသမ္ပဒါ ပေက္ခာယော ဝိတ္ထာယန္တိ၊ မင်္ဂု ဟောန္တိ၊ န သက္ကောန္တိ ဝိဿဇ္ဇေတုံ။

ထိုအခါ ဘိက္ခုတို့သည် ဘိက္ခုနီတို့အား အန္တရာယ်ပြုတတ်သော အကြောင်း တို့ ကို မေးကုန်၏။ ဘိက္ခုနီလောင်းတို့သည် ရွံ့ကုန်၏။ မျက်နှာ မသာကုန်၊ မဖြေ နိုင်ကုန်။

ဘဂဝတော ဇောမတ္ထံ အာရောစေသုံ။ အနဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ဧကတော ဥပသမ္ပန္နာယ ဘိက္ခုနိသံဃေ ဝိသုဒ္ဓါယ ဘိက္ခုသံဃေ ဥပသမ္ပာဒေတုန္တိ။

မြတ်စွာဘုရားအား ဤအကြောင်းကို လျှောက်ကြကုန်၏။ ရဟန်းတို့၊ တစ်ဖက်၌ ဘိက္ခုနီပြုခြင်းဖြင့် ဘိက္ခုနီသံဃာ၌ စင်ကြယ်ပြီးသော ဘိက္ခုနီ လောင်းအား ဘိက္ခုသံဃာ၌ ဘိက္ခုနီပြုခြင်းငှာ ခွင့်ပြု၏ဟု မိန့်တော်မူ၏။

တေန ခေါ ပန သမယေန ဘိက္ခုနိယော အနုသိဗ္ဗာ ဥပသမ္ပဒါပေက္ခာယော အန္တရာယိကေ ဓမ္မေ ပုစ္ဆန္တိ၊ ဥပသမ္ပဒါပေက္ခာယော ဝိတ္ထာယန္တိ၊ မင်္ဂု ဟောန္တိ၊ န သက္ကောန္တိ ဝိဿဇ္ဇေတုံ။

At that time the *bhikkhunīs* asked those who wanted to be higher ordained and who had not been instructed [about this type of questioning] about the stumbling blocks. Those who wanted to be higher ordained were abashed, they were embarrassed and unable to reply.

bhagavato etam atthaṃ ārocesuṃ. anujānāmi, bhikkhave, paṭhamaṃ anusāsivā pacchā antarāyike dhamme pucchitun ti.

They told this to the Blessed One, [who said]: “*Bhikkhus*, I authorize that she should first be instructed and then be asked about the stumbling blocks.”

tath’eva saṅghamajjhe anusāsanti. upasampadāpekkhāyo tath’eva vitthāyanti, maṅkū honti, na sakkonti vissajjetuṃ.

They instructed them just there in the midst of the order. Those who wanted to be higher ordained were still abashed; they were embarrassed and unable to reply.

bhagavato etam atthaṃ ārocesuṃ. anujānāmi, bhikkhave, ekamantaṃ anusāsivā saṅghamajjhe antarāyike dhamme pucchituṃ.

They told this to the Blessed One, [who said]: “*Bhikkhus*, I authorize that, having taken her aside and instructed her, she is asked about the stumbling blocks in the midst of the order.”

In a traditional society like ancient India it is quite understandable that women, on being asked such rather personal questions in front of men, would feel too embarrassed to reply; in fact the same might well occur even in modern times. Hence the promulgation by the Buddha that this enquiry should first be undertaken within the order of *bhikkhunīs* and thus without the presence of men. This then resulted in the two-stage ordination procedure.

အဆင့်နှစ်ဆင့်ဖြင့် ဘိက္ခုနီပြုခြင်း

ထိုအခါ ဘိက္ခုနီတို့သည် မဆုံးမ အပ်ကုန်သေးသော ဘိက္ခုနီလောင်းတို့အား အန္တရာယ်ပြုတတ်သော အကြောင်းတို့ကို မေးကုန်၏။ ဘိက္ခုနီလောင်းတို့သည် ရွံ့ကုန်၏။ မျက်နှာမသာကုန်။ မဖြေနိုင်ကုန်။

ဘဂဝတော တေမတ္တံ အာရောစေသံ။ “အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ပဌမံ အနုသာသိ တွာ ပစ္ဆာ အန္တရာယိကေ ဓမ္မေ ပုစ္ဆိတုန္တိ”။

မြတ်စွာဘုရားအား ဤအကြောင်းကို လျှောက်ကြကုန်၏။ ရဟန်းတို့၊ ရှေးဦးစွာ ဆုံးမပြီးလျှင်နောက်မှ အန္တရာယ်ပြုတတ်ကုန်သော အကြောင်းတို့ကို မေးခြင်းငှာ ခွင့်ပြု၏ဟု မိန့်တော်မူ၏။

တထေဝံ သံဃမဇ္ဈေ အနုသာသန္တိ၊ ဥပသမ္ပဒါပေက္ခာယော တထေဝံ ဝိတ္တာယန္တိ၊ မက္ကံ ဟောန္တိ၊ န သက္ကောန္တိ ဝိဿဇ္ဇေတုံ။

ထိုသံဃာ့အလယ်၌ပင် ဆုံးမ ကုန်၏။ ဘိက္ခုနီလောင်းတို့သည် ထိုအတိုင်းပင် ရွံ့ကုန်၏။ မျက်နှာ မသာကုန်၊ မဖြေနိုင်ကုန်။

ဘဂဝတော တေမတ္တံ အာရောစေသံ။ အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ဧကမန္တံ အနုသာသိ တွာ သံဃမဇ္ဈေ အန္တရာယိကေ ဓမ္မေ ပုစ္ဆိတုံ။

မြတ်စွာဘုရားအား ဤအကြောင်းကို လျှောက်ကြကုန်၏။ “ရဟန်းတို့၊ တစ်ခု သော နေရာ၌ ဆုံးမပြီး၍ သံဃာ့အလယ်၌ အန္တရာယ်ပြုတတ်ကုန်သော အကြောင်းတို့ကို မေးခြင်းငှာ ခွင့်ပြု၏။”

ရှေးခေတ်အိန္ဒိယကဲ့သို့ ရိုးရာစွဲကြီးသော လူ့အဖွဲ့အစည်းတွင်၊ အမျိုးသမီးတို့အနေဖြင့် အမျိုးသားတို့၏ ရှေ့တွင် ဤကဲ့သို့သော ပုဂ္ဂိုလ်ရေးရာ မေးခွန်းများကို အမေးခံရသော အခါ၊ ဖြေကြားရန်မှာ အလွန်ရှက်ရွံ့ကြလိမ့်မည်ကို နားလည်မှု ပေးနိုင်ဖွယ်ရာဖြစ်ပြီး၊ အမှန်တကယ် အလားတူ မေးခွန်းများကို အမေးခံရလျှင် ယနေ့ခေတ်အချိန်တွင်လည်း ရှက် ရွံ့ကောင်း ရှက်ရွံ့ကြပါလိမ့်မည်။ ထို့ကြောင့် ဤသို့မေးမြန်းရန် မြတ်စွာဘုရား၏ ပြဋ္ဌာန်း ချက်ကို၊ အမျိုးသားတို့မရှိသော ဘိက္ခုနီသံဃာအတွင်းဝယ် ပထမဦးစွာ ဆောင်ရွက် သင့် သည်။ ဤအခြေအနေမှသည် နှစ်ဆင့်ဘိက္ခုနီပြုခြင်းလုပ်ငန်းစဉ်ရလဒ် ပေါ်ထွက်လာ ခဲ့ပါ တော့သည်။

But even that proved too challenging, leading to additional promulgations by the Buddha intended to render the situation less embarrassing for the female candidates.

THE COLLABORATION OF THE BHIKKHUNĪS

Of further significance is the formulation used for the initial attempt to enquire about the stumbling blocks:

At that time the *bhikkhus* asked among the *bhikkhunīs* about the stumbling blocks. Those who wanted to be higher ordained were abashed.

Noteworthy here is that the enquiry is undertaken among *bhikkhunīs*, but the embarrassed women are instead referred to as “those who want to be higher ordained”, *upasampadāpekkhā*.

Now the term *bhikkhunī* also occurs in the rule on single ordination, where it refers to the candidates for ordination:

anujānāmi, bhikkhave, bhikkhūhi bhikkhuniyo upasampādetun ti.

Bhikkhus, I authorize the giving of the higher ordination of *bhikkhunīs* by *bhikkhus*.

In that context this is a peculiar but still understandable usage, since the procedure does result in making them *bhikkhunīs*.

In the present case, however, the passage is not about the whole procedure, but only about the enquiry regarding stumbling blocks. Moreover, due to the embarrassment and consequent lack of reply to these questions, the ordination could not have been carried through to its successful completion. Thus it would not be possible to refer to these candidates of an unsuccessful ordination as *bhikkhunīs*.

ORDAINED ON ONE SIDE

It would also not work to assume that the usage of the term *bhikkhunī* here implies that the candidates had previously gone

အဆင့်နှစ်ဆင့်ဖြင့် ဘိက္ခုနီပြုခြင်း

သို့သော် အလွန်စိန်ခေါ်မှုရှိသည်ကို သက်သေပြပြီးသော်လည်း ဗုဒ္ဓ၏ ထပ်ဆင့် ပြဋ္ဌာန်းချက် အနုပညတ်ကို ဦးတည်ခြင်းသည် ဘိက္ခုနီလောင်းလျာတို့၏ ရှက်ရွံ့ခြင်း ပြဿနာကို လျော့နည်းစေသည့်အခြေအနေကို ဖြစ်စေရန် ရည်ရွယ်ခဲ့သည်။

ဘိက္ခုနီတို့၏ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှု

နောက်ထပ် ထူးခြားချက်မှာ အန္တရာယ်ပြုတတ်သော အကြောင်းတို့ကို မေးမြန်းရန်၊ ကနဦး ကြိုးပမ်းမှုအတွက် အသုံးပြုသော တည်ဆောက်ပုံ ဖြစ်ပါသည် -

ထိုအချိန်တွင် ဘိက္ခုနီတို့က အန္တရာယ်ပြုတတ်သော အကြောင်းတို့ကို ဘိက္ခုနီ တို့အတွင်းဝယ် မေးမြန်းခဲ့ကြသည်။ ဘိက္ခုနီပြုချင်သူများက ရှက်ရွံ့ကြသည်။

ဤနေရာတွင် မှတ်သားသင့်သည်မှာ မေးမြန်းခြင်းကို ဘိက္ခုနီတို့အတွင်းဝယ် ဆောင်ရွက် တော်မူပြီးသည့် ရှက်ရွံ့သောအမျိုးသမီးတို့ကိုမူ “ဘိက္ခုနီပြုလိုသောသူများ”၊ ဥပသမ္ပဒါ ပေက္ခာအဖြစ် ညွှန်းဆိုတော်မူပါသည်။

ယခုအခါ ဘိက္ခုနီဟူသော ဝေါဟာရသည် တစ်ဖက်တည်း ဘိက္ခုနီပြုခြင်း ဆိုင်ရာ ခွင့်ပြုချက်ဝိနည်းဥပဒေတွင် တဖန်ပြန်လည် ပေါ်ထွက်လာပြီး၊ ဤနေရာတွင် ၎င်း ဝေါဟာရသည် ဘိက္ခုနီပြုရန်အတွက် ဘိက္ခုနီလောင်းလျာတို့ကို ညွှန်းဆိုသည်မှာ-

အနုဇာနဓိ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခဟိ ဘိက္ခုနိယော ဥပသမ္မာဒေတန္တိ။

ရဟန်းတို့ ဘိက္ခုတို့က ဘိက္ခုနီတို့အား ဘိက္ခုနီပြုပေးရန် ငါဘုရား ခွင့်ပြုသည်။

ဤပါဠိစာသည် ထူးဆန်းနေသော်လည်း နားလည်လက်ခံနိုင်သော အသုံးအနှုန်းဖြစ်သော ကြောင့် လုပ်ငန်းစဉ်သည် ဘိက္ခုနီပြုရန် အကျိုးသက်ရောက်သည်။

သို့ပါသော်လည်း ယခုကိစ္စတွင်မူ အန္တရာယ်ပြုတတ်သောအကြောင်းတို့နှင့် ပတ်သက်၍ မေးမြန်းခြင်း အကြောင်းမျှသာ ဖြစ်သော်လည်း ဤစာပိုဒ်သည် လုပ်ငန်းစဉ် တစ်ခုလုံးကို ဆိုလိုသည် မဟုတ်ပါ။ ထို့အပြင်၊ ရှက်ရွံ့ခြင်းနှင့် ဤမေးခွန်းများကို တုန့်ပြန် ဖြေဆိုရန်အတွက် ပျက်ကွက်ခြင်း အကျိုးဆက်တို့ကြောင့်၊ ဘိက္ခုနီပြုခြင်းကိုလည်း အောင်မြင်ပြီးမြောက်သည်အထိ ဆောင်ရွက်နိုင်တော့မည် မဟုတ်ပါ။ ထို့ကြောင့် ဤ ဘိက္ခုနီလောင်းလျာတို့ကိုလည်း မအောင်မြင်သော ဘိက္ခုနီပြုခြင်းကြောင့်၊ ဘိက္ခုနီများ အဖြစ် ညွှန်းဆို၍ ရနိုင်ဖွယ် မရှိတော့ပါ။

တစ်ဖက်တည်းအပေါ် ဘိက္ခုနီပြုခြင်း

ဤနေရာတွင် ဘိက္ခုနီဟူသော ဝေါဟာရအသုံးနှုန်းမှာ၊ ဘိက္ခုနီလောင်းလျာတို့သည် ဘိက္ခုနီ သံဃာအနည်းစုတစ်စုဖြင့် ဘိက္ခုနီပြုခြင်းကို ကျော်ဖြတ်ခဲ့ကြပါသည်ဟု ယူဆရန် အတွက်

through part of their ordination by a quorum of *bhikkhunīs*. In the *Cullavagga* account this two-stage procedure only comes into being *after* the present incident.

Moreover, those who have gone through the first of these two stages are in the Pāli *Vinaya* consistently referred to as “ordained on one side”, *ekato-upasampannā*, and not as *bhikkhunīs*.

The word *upasampannā* in this compound clearly implies that the procedure conducted by the *bhikkhunīs* on their own should be reckoned as a form of ordination, *upasampadā*. At the same time, however, those who have been successfully ordained in this way do not yet deserve to be called *bhikkhunīs*, for which the procedure to be carried out subsequently by a quorum of *bhikkhus* is required.

This in turn supports the impression that the term *bhikkhunīs* in the passage on the enquiry about stumbling blocks would not refer to the candidates for ordination.

THE BHIKKHUNĪS AND THE CANDIDATES

The candidates for ordination are called “those who want to be higher ordained”, *upasampadāpekkhā*. The same term *upasampadāpekkhā* is used consistently to designate the candidates for ordination in subsequent sections of this part of the *Cullavagga*, which is concerned with the enquiry into stumbling blocks.

This consistent usage of the term *upasampadāpekkhā* for the female candidates for ordination makes it unlikely that the occurrence of the term *bhikkhunīs* in the passage translated above results from a textual error. Oral transmission in general tends to stereotype. This means that a reference to *bhikkhunīs*, which is out of keeping with the rest of the passage, stands a good chance to be ‘corrected’ to *upasampadāpekkhā*. In contrast, a change in the opposite direction is rather improbable.

At a subsequent point in this part of the *Cullavagga* the two terms *bhikkhunī* and *upasampadāpekkhā* occur again in close proximity, similar in this respect to the passage transla-

အဆင့်နှစ်ဆင့်ဖြင့် ဘိက္ခုနီပြုခြင်း

မဟုတ်ပါ။ စူဠဝဂ္ဂပါဠိတော်တွင်လည်း ယခုအဖြစ်အပျက်၏နောက်မှသာလျှင် နှစ်ဆင့် လုပ်ငန်းစဉ်သည် ဖြစ်တည်လာရသည်။

ထို့အပြင်၊ ဝိနယပါဠိတော်တွင်လည်း ဤလုပ်ငန်းစဉ်နှစ်ဆင့်၏ ပထမအဆင့်ကို ကျော်ဖြတ်သူများအား “တစ်ဖက်တည်း ဘိက္ခုနီပြုထားခြင်း”၊ ဧကတော ဥပသမ္ပဒါ အဖြစ် သာလျှင် ညွှန်းဆိုထားပြီး၊ ဘိက္ခုနီများအဖြစ် ညွှန်းဆိုထားပေ။

ဤပုဒ်စုတွင် ဥပသမ္ပဒါဟူသော ဝေါဟာရသည်၊ ဘိက္ခုနီတို့ကိုယ်တိုင်အားဖြင့် ဆောင်ရွက်ပေးထားသော လုပ်ငန်းစဉ်ကို ဘိက္ခုနီပြုခြင်း(ဥပသမ္ပဒါ)အဖြစ် ယူဆသင့် သည်ဟု သွယ်ဝိုက်ညွှန်းဆိုထားသည်။ တစ်ချိန်တည်းတွင်၊ ဤနည်းအားဖြင့် အောင်မြင် စွာ ဘိက္ခုနီပြုပြီးသူများကို ဘိက္ခုနီများဟု ခေါ်ဆိုရန်အတွက် မထိုက်တန်သေးပါ သော်လည်း၊ ထို့အတွက် ဘိက္ခုသံဃာဖြင့် ဆက်လက်ဆောင်ရွက်ရန် လုပ်ထုံးလုပ်နည်း လိုအပ်ပေသည်။

ဤအချက်က အန္တရာယ်ပြုတတ်သော အကြောင်းတို့ကို မေးမြန်းရာ၊ စာပိုဒ် တွင် ပါသည့် ဘိက္ခုနီဟူသော ဝေါဟာရသည်၊ ဘိက္ခုနီပြုရန် ဘိက္ခုနီလောင်းလျာများကို ရည်ညွှန်းလိမ့်မည်မဟုတ် ဟူသော ထင်မြင်ချက်ကို ထောက်ကူပေးပါသည်။

ဘိက္ခုနီနှင့် ဘိက္ခုနီလောင်းလျာများ

ဘိက္ခုနီလောင်းလျာများကို “ဘိက္ခုနီပြုချင်သောသူများ” ဥပသမ္ပဒါပေက္ခာဟူ၍ ခေါ်ဆို သည်။ တူညီသော ဝေါဟာရ ဥပသမ္ပဒါပေက္ခာကို စူဠဝဂ္ဂပါဠိတော်၊ ဤအန္တရာယ်ပြုတတ် သောအကြောင်းတို့ကို မေးမြန်းခြင်းနှင့်ဆက်စပ်သော အခန်းတို့တွင် ဘိက္ခုနီပြုခြင်း အတွက် ဘိက္ခုနီလောင်းလျာတို့အဖြစ် သတ်မှတ်ရန် အပြောင်းအလဲမရှိဘဲ အသုံးပြု သည်။

ဘိက္ခုနီလောင်းလျာတို့အတွက် ဥပသမ္ပဒါပေက္ခာဟူသော လျော်ညီသောအသုံး အနှုန်းသည်၊ အထက်တွင် ဘာသာပြန်ဆိုထားသော စာပိုဒ်တွင်ပါရှိသည်။ စာပေအမှားမှ ထွက်ပေါ်လာသည့် ဘိက္ခုနီများဟူသော ဝေါဟာရကို၊ မှန်ကန်နိုင်ဖွယ်ရာ မရှိနိုင်ပါကြောင်း ဟူ၍ အသိပေးနေသည်။ အများအားဖြင့် နတ်ဆင့်ကမ်းခြင်းသည် မိရိုးဖလာ သတ်မှတ်စွဲ သော ပုံစံဆီသို့ ဦးတည်ပါသည်။ ဆိုလိုသည်မှာ စာပိုဒ်၏ကျန်အပိုင်းနှင့် မကိုက်ညီသော ဘိက္ခုနီများ ဟူသောဝေါဟာရသည် ဥပသမ္ပဒါပေက္ခာဟူသော ဝေါဟာရသို့ ပြင်ဆင်ပေး ခြင်းခံယူရန်အတွက် အခွင့်ကောင်းတစ်ရပ်အနေဖြင့် ရပ်တည်နေခြင်းသာလျှင် ဖြစ်သည်။ နှိုင်းယှဉ်ကြည့်ရမည်ဆိုပါလျှင်၊ ဥပသမ္ပဒါပေက္ခာဝေါဟာရမှ ဘိက္ခုနီများ ဝေါဟာရသို့ ဆန့်ကျင် ပြောင်းလဲနေခြင်းသည် မှန်ကန်နိုင်ဖွယ်ရာ မရှိပါပေ။

ဤကိစ္စနှင့်စပ်လျဉ်း၍ အထက်ပါ ဘာသာပြန်ခွဲသည့် စာပိုဒ်နှင့် တူညီစွာ နောက်ထပ် တွေ့ရှိချက်တစ်ခုမှာ သဒ္ဒါပုံစံ ကွဲပြားခြားနားသော်လည်း စူဠဝဂ္ဂပါဠိ၏ ဤ ကဏ္ဍတွင် ဘိက္ခုနီနှင့် ဥပသမ္ပဒါပေက္ခာ စကားနှစ်လုံးကို နီးကပ်စွာ ထပ်မံ၍တွေ့လာရ

ted above, although the grammatical forms differ. In this case the two terms clearly refer to different persons, distinguishing the *bhikkhunī*, who has been appointed to the task of rehearsing the enquiry into stumbling blocks, from the *upasampadāpekkhā*, who is being taught how to reply to this enquiry:

tāya sammatāya bhikkhuniyā upasampadāpekkhā upasamkamitvā evam assa vacanīyā: ...

That *bhikkhunī*, who has been agreed on, having approached the one who wants to be higher ordained, should speak to her like this: ...

The same basic difference seems to hold for the passage describing the first and unsuccessful attempt to enquire about the stumbling blocks, in that those referred to as *bhikkhunīs* must be different from those referred to as *upasampadāpekkhā*, “those who want to be higher ordained”.

DUAL ORDINATION

In sum, it seems that the passage under discussion is best read as a reference to already ordained *bhikkhunīs* taking part in the ordination. This confirms the suggestion made above, based on the reference to the *pavattinī*, that at this stage in the evolution of the *bhikkhunī* order, in the way this is described in the *Cullavagga*, dual ordination appears to have already come into existence. This later evolved into the two-stage dual ordination procedure.

Had the *bhikkhus* given ordination alone, the appropriate formulation would have been to describe that they asked the candidates for ordination about the stumbling blocks, not the *bhikkhunīs*, followed by stating that these same candidates were embarrassed. It should read: ‘At that time the *bhikkhus* asked those who wanted to be higher ordained about the stumbling blocks. Those who wanted to be higher ordained were abashed; they were embarrassed and unable to reply.’

အဆင့်နှစ်ဆင့်ဖြင့် ဘိက္ခုနီပြုခြင်း

ခြင်း ဖြစ်သည်။ ဤအခြေအနေတွင်၊ စကားနှစ်လုံးက မတူကွဲပြားသောပုဂ္ဂိုလ်များကို ညွှန်းဆို နေကြပြီး ဘိက္ခုနီဆိုသည်မှာ အန္တရာယ်ပြုတတ်သော တရားများနှင့် ပတ်သတ်၍ အမေးကို ကြိုတင်လေ့ကျင့်ထားရန်၊ တာဝန်ပေးခန့်အပ်ခြင်းခံရသူများ ဖြစ်ကြပါသည်။ ဥပသမ္ပဒါ ပေက္ခာကား မေးခွန်းကို ဖြေကြားရန် သင်ကြားခံရသူများ ဖြစ်ကြသည်ကို -

တာယ သမ္ပတာယ ဘိက္ခုနီယာ ဥပသမ္ပဒါပေက္ခာ ဥပသင်္ကမိတ္တာ ဧဝံ အယ ဝစနီယာ . . .

သဘောတူညီခြင်းခံပြီးသော ထိုဘိက္ခုနီသည် ဘိက္ခုနီပြုခြင်းခံယူလိုသောသူ အနီးသို့ ချဉ်းကပ်လျှင် သူမအား ဤသို့ မေးမြန်းအပ်သည် . . .

အန္တရာယ်ပြုတတ်သော တရားတို့ကို မေးမြန်းရန်အတွက် မအောင်မြင်သည့်ကြိုးပမ်းမှု၊ ပထမအဆင့်လုပ်ငန်းစဉ်ကို ဖော်ပြထားသည့်စာပိုဒ်အတွက် တူညီသောအခြေခံကွဲပြားမှု ရှိခဲ့ပုံပေါ်ပါသည်။ ၎င်းမှာ ဘိက္ခုနီများဟူ၍ ညွှန်းဆိုခြင်းခံရသူများသည်၊ ဥပသမ္ပဒါပေက္ခာ “အဆင့်မြင့် ဘိက္ခုနီပြုခြင်းခံလိုသူများ” ဟူ၍ ညွှန်းဆိုခြင်းခံရသူများနှင့် ကွဲပြားရပါမည် ဟူ၍ ဖြစ်ပါသည်။

နှစ်ဖက်စုံ ဘိက္ခုနီပြုခြင်း

အနှစ်ချုပ်ရလျှင်၊ ဆွေးနွေးချက်အောက်တွင် ပါသောစာပိုဒ်သည်၊ ဘိက္ခုနီပြုပေးခြင်းတွင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်ကြသော ဘိက္ခုနီတို့အတွက် အထောက်အထားတစ်ခုအဖြစ် အကောင်းဆုံး ယူဆနိုင်ပါသည်။ ဤအချက်ကား ပဝတ္တိနီဟူသော အထောက်အထားကို အခြေပြုထားသည့် အထက်ပါအကြံပြုဆွေးနွေးချက်ကို အတည်ပြုပေးပါသည်။ စူဠဝဂ္ဂပါဠိတွင် ဤအချက်ကို ဖော်ပြထားသည့်နည်းအတိုင်း၊ ဘိက္ခုနီသံဃာဆင့်ကဲ တိုးတက်ဖြစ်ပေါ်လာခြင်း၏ ဤအဆင့်မှာပင် နှစ်ဖက်စုံဘိက္ခုနီပြုခြင်းသည် တည်ရှိပြီးပုံပေါ်ပါသည်။ ဤသို့ဖြင့် နောက်ပိုင်းတွင် အဆင့်နှစ်ဆင့် ဘိက္ခုနီပြုပေးခြင်း လုပ်ငန်းစဉ်သို့ တိုးတက်လာပါမည်။

အကယ်၍ ဘိက္ခုတို့သာလျှင် ဘိက္ခုနီပြုပေးခဲ့ကြမည်ဆိုလျှင် သင့်လျော်သော ပြဋ္ဌာန်းချက်သည် အရှင်တို့က ဘိက္ခုနီများ မဟုတ်ကြသေးသော၊ ဘိက္ခုနီလောင်းလျာတို့အား အန္တရာယ်ပြုတတ်သော တရားတို့ကို မေးမြန်းခဲ့သည့်အဖြစ်ဖော်ပြခဲ့ပြီး၊ ဘိက္ခုနီလောင်းလျာတို့က ရှက်ရွံ့ခဲ့ကြသည်ကို ထုတ်ဖော်ပြလျက် လိုက်နာခဲ့ကြသည်။ ဖတ်ရှုသင့်သည်မှာ- “ထိုအခါ ဘိက္ခုတို့သည် ဘိက္ခုနီလောင်းလျာတို့အား အန္တရာယ် ပြုတတ်သော အကြောင်းတို့ကို မေးကုန်၏။ ဘိက္ခုနီလောင်းလျာတို့သည် ရွံ့ကုန်၏။ မျက်နှာမသာကုန်၊ မဖြေနိုင်ကုန်။”

The circumstance that the *bhikkhus* are described as asking the *bhikkhunīs* would imply that the latter took part in the ordination procedure. Since some of the questions are of a rather intimate nature, especially those concerned with sexual deformities, it would be quite understandable if the *bhikkhus* did not ask the women about such matters directly. Instead, it would be natural to enquire about the suitability of the candidates among the *bhikkhunīs*, who had brought these for ordination.

Such indirect questioning is not in itself unusual. An example from the discourses would be the *Naḷakapāna-sutta* in the *Bhikkhu-vagga* of the *Majjhima-nikāya* (discourse 68), where the Buddha enquires of the *bhikkhus* in the assembly if Anuruddha and others, who have recently gone forth, delight in the holy life. Only after not receiving any reply does he finally ask them directly.

A PROBLEM OF PĀLI GRAMMAR

The assumption that this is another case of such indirect questioning could also explain the peculiar grammar of the sentence in question, where the genitive *bhikkhunīnaṃ* is used with *pucchati* rather than the expected accusative. Here the genitive seems to be conveying the sense that the *bhikkhus* asked “among the *bhikkhunīs*”.

The alternative of relating *bhikkhunīnaṃ* to *antarāyike dhamme* does not work, as the stumbling blocks are only relevant for those wanting to be higher ordained, not for already ordained *bhikkhunīs*. (Supposing a *bhikkhunī* had any of the diseases comprised among the list of stumbling blocks, she would nevertheless remain a *bhikkhunī*).

It would also be superfluous to add a specification to the expression *antarāyike dhamme* to convey that these are stumbling blocks for becoming a *bhikkhunī*, as the present sentence is immediately preceded by a detailed listing of the stumbling blocks for female candidates, making it indubitably clear what type of stumbling blocks are meant. In fact a recurrence of the

အဆင့်နှစ်ဆင့်ဖြင့် ဘိက္ခုနီပြုခြင်း

ဘိက္ခုတို့က ဘိက္ခုနီတို့အား မေးမြန်းသူများအဖြစ် ဖော်ပြသည့်အခြေအနေ သည် ဘိက္ခုနီတို့ပါ ဘိက္ခုနီပြုပေးခြင်းလုပ်ငန်းစဉ်တွင် ပါဝင်ခဲ့ကြသည်ဟူ၍ အဓိပ္ပါယ် သက်ရောက်ပါသည်။ အထူးသဖြင့် လိင်ပိုင်းဆိုင်ရာ ချို့ယွင်းချက်နှင့် ဆက်နွယ်နေသော မေးခွန်းအချို့မှာ သဘာဝဇီဝနှင့် ပို၍နီးစပ်သောကြောင့် ဘိက္ခုတို့သည် ထိုကဲ့သို့သော ကိစ္စ များကို တိုက်ရိုက်မမေးခဲ့လျှင် နားလည်နိုင်ဖွယ်ရာ ဖြစ်ပါလိမ့်မည်။ ဤကဲ့သို့မေးမြန်း ကြမည့်အစား၊ ဘိက္ခုနီလောင်းလျာတို့အား ခေါ်ဆောင်ခဲ့ကြသော ဘိက္ခုနီတို့၏အလယ်၌ မေးမြန်းခြင်းကသာလျှင် သဘာဝကျလျော်ကန်ပေလိမ့်မည်။

ထိုသို့သွယ်ဝိုက်မေးမြန်းခြင်းသည် အစဉ်အလာရှိခဲ့သည်။ မဇ္ဈိမနိကာယ၊ ဘိက္ခု ဝဂ္ဂတွင် ပါရှိသော နဋကပါနသုတ္တန်(သုတ်နံပါတ်၆၈)မှ ဟောကြားချက်မှ ဥပမာ တစ်ခုရှိပြီး၊ မြတ်စွာဘုရားသည် သံဃာ့အစည်းအဝေးတွင်၊ မကြာသေးမီက ဘိက္ခုဖြစ်ပြီး ကြသော ရှင်အနုရုဒ္ဓါနှင့် အခြားဘိက္ခုတို့ကို သာသနာတော်တွင် ပျော်ရွှင်ကြပါသလောဟု မေးမြန်း တော်မူပါသည်။ မည်သည့်လျှောက်ထားချက်ကိုမျှ လျှောက်ထားခြင်း မပြုကြ သေးမီ၊ မြတ်စွာဘုရားသည် အရှင်မြတ်တို့အား မေးမြန်းတော်မူလေ့ရှိသည်။

ပါဠိသဒ္ဒါ၏ ပြဿနာတစ်ရပ်

ထိုကဲ့သို့ သွယ်ဝိုက်မေးမြန်းခြင်းနှင့်ပတ်သည့် ယူဆချက်သည်၊ ပိုင်ဆိုင်မှုပြုပုဒ်ဖြစ်သော ဘိက္ခုနီနံကို မျှော်လင့်ထားသော ကံပုဒ်နှင့်တွဲသုံးမည့်အစား ပုစ္ဆာတိနှင့်သာလျှင် တွဲ၍သုံးပြီး မေးခွန်းတွင်ပါဝင်သည့် ဝါကျ၏ထူးခြားချက် သဒ္ဒါကို ရှင်းပြနိုင်ခဲ့ပေသည်။ ဤနေရာတွင် ပိုင်ဆိုင်မှုပြုပုဒ်သည်၊ ဘိက္ခုတို့က "ဘိက္ခုနီတို့ကြားတွင်"မေးမြန်းတော်မူခဲ့ကြသည်ဟူ၍ အဓိပ္ပါယ်ရှိပုံရပါသည်။

အန္တရာယ်ပြုတတ်သော တရားတို့သည် ဘိက္ခုနီလောင်းလျာများနှင့်သာလျှင် ပတ်သက်ပြီး၊ ဘိက္ခုနီဖြစ်ပြီးသူတို့နှင့် မသက်ဆိုင်သောကြောင့် ဘိက္ခုနီနှင့်အန္တရာယ်ကေ ဓမ္မေတို့တို့လျက် ရွေးချယ်သုံးစွဲမှုသည်၊ လျော်ကန်မှုမရှိပါ။ (ဘိက္ခုနီတစ်ပါးတွင် အန္တရာယ် ပြုတတ်သော တရားများအတွင်းမှ ရောဂါတစ်မျိုးမျိုးဖြစ်ခဲ့ပြီဟု ယူဆခဲ့သော်ငြားလည်း၊ အရှင်မသည် ဘိက္ခုနီတစ်ပါးအဖြစ် ဆက်လက်ရပ်တည်နေရဆဲဖြစ်သည်။)

အန္တရာယ်ပြုတတ်သော တရားအမျိုးအစားများနှင့်ပတ်သက်၍ သံသယကင်း ရှင်းစေပြီး၊ ဘိက္ခုနီလောင်းလျာတို့အတွက် အန္တရာယ်ပြုတတ်သောတရားတို့သည် ရှိနေပြီး ဖြစ်သောကြောင့် ဘိက္ခုနီတစ်ပါးဖြစ်လာရေးအတွက် အန္တရာယ်ပြုတတ်သော တရား များ ဖြစ်ကြသည်ဟုသိစေရန်၊ ယခုစာကြောင်း၏ ရှေ့တွင် ဘိက္ခုနီနှင့်တွဲလျက် အန္တရာ ယိကေ ဓမ္မေဟူ၍ အထူးပြုပေါင်းထည့်ခြင်းမှာ မလိုလားအပ်ပေ။ အမှန်တကယ်အားဖြင့် ကျမ်းဂန် ၏နောက်ပိုင်း စာကြောင်းအနည်းငယ်ဖြင့် အန္တရာယ်ကေဓမ္မ ပုစ္ဆန္တိ ဟူ၍ ပြန်လည်ထွက် ပေါ်လာခြင်းသည် ကိုယ်ပိုင်စံဖြင့် ရပ်တည်နေခြင်းဖြစ်ပြီး ၎င်း၏ရှေ့တွင်

same expression *antarāyike dhamme pucchanti* just a few lines of text later stands on its own and is not preceded by a genitive or qualified in any way. Instead, it is preceded by a reference to those wanting to be higher ordained in the accusative, *upa-sampadāpekkhāyo*.

Whatever may be the final word on this grammatical peculiarity, it seems fair to conclude that dual ordination was being performed well before the present ruling on the enquiry about stumbling blocks. That the *Cullavagga* does not explicitly mention a shift from single to dual ordination is not surprising, since this had already been regulated with the sixth *garudhamma* and therefore did not require any further ruling.

THE TWO-STAGE PROCEDURE

For a proper appreciation of the development of *bhikkhunī* ordination, it is important to keep in mind that the embarrassment episode is not about dual ordination as such, but rather about a two-stage procedure in conducting dual ordination. Its promulgation serves as an amendment to the basic procedure described in the sixth *garudhamma*. Instead of just giving higher ordination together, the procedure to be adopted now is that the *bhikkhunī* order should give ordination first, followed by ordination given by *bhikkhus*.

In the resultant two-stage ordination the candidate first goes through the first part of the procedure conducted by a quorum of *bhikkhunīs* on their own. The candidate thereby becomes one who is “ordained on one side”, *ekato-upasampannā*. Next she is to approach a quorum of *bhikkhus* for the completion of the ordination.

In this way, the present episode itself is not just about the need for both *bhikkhus* and *bhikkhunīs* to participate in the ordination, which is already clear from the sixth *garudhamma*. Instead, it is more specifically about the need for the *bhikkhus* not to participate in the first part of the ordination when questions about the stumbling blocks are asked. The present ruling

အဆင့်နှစ်ဆင့်ဖြင့် ဘိက္ခုနီပြုခြင်း

ပိုင်ဆိုင်မှုပြု (သို့) စွမ်းရည်ပြုပိုင်သည် တနည်းနည်းဖြင့် ပါရှိမည့်အစား၊ ဥပသမ္ပဒါပေက္ခာ ယော ဘိက္ခုနီပြုလို သူများ ဟူသော ကံပုဒ်ကိုသာလျှင် ဆက်လက်ဖော်ပြသည်။

ဤသဒ္ဒါရေးရာ ထူးခြားမှုနှင့်ပတ်သက်၍ မည်သို့ပိုင်ဖြစ်စေကာမူ၊ ဆီလျော်စွာ ကောက်ချက်ချရမည်မှာ၊ အန္တရာယ်ပြုတတ်သောအကြောင်းများကို မေးမြန်းခြင်းဆိုင်ရာ ယခုစည်းမျဉ်းအား မချမှတ်သေးမှီကတည်းကပင်၊ နှစ်ဖက်စုံဘိက္ခုနီပြုခြင်းကို ဆောင်ရွက် နေခဲ့ပြီဟူ၍ ဖြစ်ပါသည်။ စူဠဝဂ္ဂပါဠိတော်အနေဖြင့် တစ်ဖက်တည်းမှ နှစ်ဖက်စုံဘိက္ခုနီပြု ခြင်းသို့ အရွှေ့ကို ရှင်းလင်းစွာ မဖော်ပြသည်မှာလည်း အံ့ဩဖွယ်ရာ မဟုတ်သည်မှာ ဆဋ္ဌမ ဂရုဓမ္မနှင့်အတူ စည်းမျဉ်းချမှတ်ထားပြီးဖြစ်၍၊ နောက်ထပ်ချမှတ်ရန်အတွက် မလိုအပ် သောကြောင့်သာလျှင် ဖြစ်ပေသည်။

အဆင့်နှစ်ဆင့် လုပ်ငန်းစဉ်

အမှန်စင်စစ် လေးစားဖွယ်ကောင်းသော ဘိက္ခုနီပြုခြင်း၏ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုတစ်ရပ် အတွက်၊ စိတ်ဝယ် အလေးထားမှတ်သားသင့်သည်မှာ၊ ရှက်ရွံ့ခြင်း အဖြစ်အပျက်သည် နှစ်ဖက်စုံ ဘိက္ခုနီပြုခြင်းအကြောင်းမဟုတ်ဘဲ၊ နှစ်ဖက်စုံဘိက္ခုနီပြုခြင်းတွင် ညွှန်ကြားမှု ပြုသော လုပ်ငန်းစဉ်အကြောင်းတစ်ခုသာလျှင် ဖြစ်ပါသည်။ ၎င်းပြဋ္ဌာန်းချက်သည် ဆဋ္ဌမ ဂရုဓမ္မတွင် ဖော်ပြထားသော အခြေခံလုပ်ငန်းစဉ်အား ဖြည့်စွက်ပေးခြင်းပင် ဖြစ်ပေသည်။ ဘိက္ခုနီပြုပေးခြင်းကို ဘိက္ခုနှင့်ဘိက္ခုနီသံဃာတို့ အတူတူပြုကြမည့်အစား၊ လုပ်ငန်းစဉ်ကို ညှိယူကြရန် ဖြစ်သည်။ ဘိက္ခုနီသံဃာက ပထမအဆင့် ဘိက္ခုနီပြုပေးပြီး၊ ထို့နောက်တွင် ဘိက္ခုသံဃာက ဘိက္ခုနီပြုပေးရပေမည်။

ဖြစ်ပေါ်လာသောနှစ်ဆင့်ဘိက္ခုနီပြုခြင်းတွင်၊ ဘိက္ခုနီလောင်းလျာသည် ဘိက္ခုနီ တို့ကိုယ်တိုင် ဘိက္ခုနီသံဃာအနည်းစုဖြင့် ပြုလုပ်ဆောင်ရွက်ရသော လုပ်ငန်းစဉ်၏ ပထမ အပိုင်းကို ဦးစွာ ဖြတ်ကျော်ရပါမည်။ ဤနည်းဖြင့် ဘိက္ခုနီလောင်းလျာသည် တစ်ဖက် တည်း ဘိက္ခုနီပြုသူ၊ ဧကတော ဥပသမ္ပဒါ ဖြစ်လာခဲ့ပြီ။ ထို့နောက် ဘိက္ခုနီပြုခြင်း ပြီးမြောက်ရန်အတွက် ဘိက္ခုသံဃာအနည်းစုထံသို့ ချဉ်းကပ်ရပေမည်။

ဤနည်းအားဖြင့်၊ ယခုဖြစ်စဉ်သည် ဆဋ္ဌမဂရုဓမ္မတွင် ရှင်းလင်းခဲ့ပြီးဖြစ်သော ဘိက္ခုနီပြုခြင်း၌ ပါဝင်ပေးကြမည့်၊ ဘိက္ခုနှင့်ဘိက္ခုနီသံဃာ နှစ်ဖက်လုံးအတွက် လိုအပ် ချက်မျှသာလျှင် မဟုတ်တော့ချေ။ ဤနေရာတွင်၊ ဘိက္ခုနီပြုခြင်း၏ ပထမပိုင်းဖြစ်သည့် အန္တရာယ်ပြုတတ်သော တရားတို့ကို မေးမြန်းရာတွင်၊ ဘိက္ခုတို့အတွက် ပူးပေါင်းဆောင် ရွက်ရန် မလိုအပ်ကြောင်း ပို၍တိကျမှန်ကန်စေပါသည်။ ယခုစည်းမျဉ်းသည် နှစ်ဖက်စုံ

does not inaugurate dual ordination as such, but much rather a two-stage procedure for dual ordination.

SUMMARY

Following the ordination of the Sakyan women, it seems fairly probable that the stipulations of the sixth *garudhamma* on dual ordination were put into effect right away. These might at the outset have required simply the presence of a quorum of *bhikkhunīs* during the motion and three proclamations.

The need to implement an enquiry into possible stumbling blocks to ordination leads to the embarrassment of the candidates, resulting in an amendment to the basic procedure envisaged in the sixth *garudhamma*. Instead of both orders conducting the ordination together, now the first part of the ordination, involving the enquiry into stumbling blocks, is conducted by an order of *bhikkhunīs* on their own.

When the *bhikkhunīs* have completed their side of the ordination, the candidate becomes one who is “ordained on one side”, *ekato-upasampannā*. In order to achieve the status of being a *bhikkhunī*, a second stage in the ordination procedure is required in the presence of a quorum of *bhikkhus*.

The development that emerges in this way concords with a general pattern evident in the *Cullavagga*, where at first the *bhikkhus* conduct legal matters on behalf of the *bhikkhunīs*, but with the passage of time the *bhikkhunīs* learn to take care of most legal matters on their own.

အဆင့်နှစ်ဆင့်ဖြင့် ဘိက္ခုနီပြုခြင်း

ဘိက္ခုနီပြုခြင်းကို တစ်ခေတ်ဆန်းသစ်ရန် မဟုတ်ဘဲ နှစ်ဆင့်လုပ်ငန်းစဉ်အနေဖြင့် ပိုမို၍ အဆင်ပြေချောမွေ့လာစေရန်သာလျှင် ဖြစ်ပေသည်။

အနှစ်ချုပ်

သာကီဝင်မင်းသမီးတို့၏ ဘိက္ခုနီဖြစ်ပြီးသည့်နောက်ပိုင်း၊ နှစ်ဖက်စုံဘိက္ခုနီပြုခြင်း ပါဝင်သော ဆဋ္ဌမဂရုဓမ္မ၏ ပြဋ္ဌာန်းချက်များသည် မှန်ကန်သောနည်းဖြင့် သက်ရောက်မှုရှိခဲ့ကြသည်ဆိုသည်မှာ အမှန်တကယ် ဖြစ်နိုင်ပုံပေါ်သည်။ ဤအရာများသည် အဆိုပြုချက်နှင့် ကြေညာချက်သုံးရပ်တို့ကို ဆောင်ရွက်နေစဉ်အတွင်း၊ ဘိက္ခုနီသံဃာ၏ တည်ရှိမှုကို အစောပိုင်းကာလတွင် ရိုးရှင်းစွာ လိုအပ်သည် ဖြစ်နိုင်ပေသည်။

ဘိက္ခုနီပြုခြင်း အထမြောက်စေရန် လိုအပ်ချက်အရ အန္တရာယ်ပြုနိုင်ဖွယ်ရှိသော အကြောင်းတို့ကို မေးမြန်းဆောင်ရွက်ခြင်းတစ်ရပ်သည်၊ ဘိက္ခုနီလောင်းလျာတို့၏ ရှက်ရွံ့မှုပြဿနာ ဖြစ်ပေါ်စေပြီး၊ ရလဒ်အနေဖြင့် ဆဋ္ဌမဂရုဓမ္မတွင် မျှော်မှန်းခဲ့သော အခြေခံလုပ်ငန်းစဉ်များပြင်ဆင်ချက် အနုပညတ်တစ်ရပ် ပေါ်ပေါက်ခဲ့သည်။ နှစ်ဖက် သံဃာသည် ဘိက္ခုနီပြုပေးခြင်းကို အတူတကွဆောင်ရွက်ကြမည့်အစား၊ အန္တရာယ်ပြု တတ်သော တရားများ မေးမြန်းခြင်းပါဝင်သော မျက်မှောက် ဘိက္ခုနီပြုခြင်း၏ ပထမ အပိုင်းသည် ဘိက္ခုနီသံဃာ ကိုယ်တိုင်သာလျှင် ဆောင်ရွက်ရန် ဖြစ်လာပါတော့သည်။

ဘိက္ခုနီတို့က မိမိတို့၏တာဝန်အပိုင်းကို ဆောင်ရွက်ပြီးသောအခါ၊ ဘိက္ခုနီလောင်းလျာသည် တစ်ဖက်တည်း ဘိက္ခုနီပြုပြီးသူ၊ ဧကတော ဥပသမ္မန္တာ ဖြစ်လာပါသည်။ ဘိက္ခုနီတစ်ပါး ဖြစ်တည်မှုအဆင့်ကို ပြီးမြောက်အောင်မြင်စေရန်အလို့ငှာ၊ ဒုတိယအဆင့်အနေဖြင့် ဘိက္ခုသံဃာတို့၏ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုကို လိုအပ်ပြန်ပါသည်။

စူဠဝဂ္ဂပါဠိတော်တွင် ပထမပိုင်း၌ ဘိက္ခုတို့က ဝိနည်းရေးရာကိစ္စများကို ဘိက္ခုနီတို့ကိုယ်စား ဆောင်ရွက်ကြပြီး၊ သို့သော် အချိန်ကာလ ပြောင်းလဲလာခြင်းနှင့်အတူ ဘိက္ခုနီတို့သည် ဝိနည်းရေးရာကိစ္စများကို မိမိတို့ကိုယ်တိုင် သင်ယူကြသောကြောင့်၊ တိုးတက်မှုသည် ထင်ရှားမြင်သာသော ယေဘုယျပုံစံနှင့်အတူ ဤသဟဇာတနည်းများဖြင့် ပေါ်ထွက်လာပေသည်။

Ordination by Messenger

Ordination of a female candidate in two stages, examined in the previous chapter, requires a candidate who has been “ordained on one side” to present herself in front of a quorum of *bhikkhus* for completion of the ordination.

ORDAINING A FORMER COURTESAN

The tenth chapter of the *Cullavagga* (section 22) reports that the fulfilling of this requirement led to problems:

tena kho pana samayena aḍḍhakāsī gaṇikā bhikkhunīsu pabbajitā hoti. sā sāvatthiṃ gantukāmā hoti: bhagavato santike upasampajjissāmī ti.

At that time the [former] courtesan Aḍḍhakāsī had gone forth among the *bhikkhunīs*. She wanted to go to Sāvattihī, [thinking]: “I will be higher ordained in the presence of the Blessed One.”

assosum kho dhuttā: aḍḍhakāsī kira gaṇikā sāvatthiṃ gantukāmā ti. te magge pariyutthimsu.

Rogues had heard that: “It seems that the [former] courtesan Aḍḍhakāsī wants to go to Sāvattihī”, and they took control of the road.

assosi kho aḍḍhakāsī gaṇikā: dhuttā kira magge pariyutthitā ti. bhagavato santike dūtaṃ pāhesi: ahañ hi upasampajjitukāmā; kathaṃ nu kho mayā paṭipajjitabban ti?

The [former] courtesan Aḍḍhakāsī heard that: “It seems that rogues have taken control of the road.” She sent a messenger to the Blessed One’s presence, [saying]: “I indeed wish to be higher ordained; how should I proceed?”

တမန်ဖြင့် ဘိက္ခုနီပြုခြင်း

ရှေ့အခန်းတွင် စိစစ်တင်ပြခဲ့ပြီးသော ဘိက္ခုနီပြုခြင်း အဆင့်နှစ်ဆင့်တွင်၊ ဘိက္ခုနီသံဃာ တစ်ဖက်တည်းဖြင့် “တစ်ဖက်တည်း ဘိက္ခုနီပြုခြင်း” ပြုထားပြီးသော ဘိက္ခုနီလောင်းလျာ သည်၊ ဘိက္ခုနီပြုခြင်း အောင်မြင်ပြီးမြောက်ရန်အတွက်၊ ဘိက္ခုသံဃာ၏ ရှေ့မှောက်တွင် ဘိက္ခုနီပြုပေးခြင်းကိုလည်း ခံယူရန် လိုအပ်ပေသည်။

ပြည့်တန်ဆာမဟောင်းတစ်ဦးအား ဘိက္ခုနီပြုပေးခြင်း

စူဠဝဂ္ဂပါဠိတော်၊ ဒသမအခန်း၊ (အပိုင်း ၂)အရ၊ ပြည့်တန်ဆာမဟောင်းတစ်ဦးအား ဘိက္ခုနီ ပြုပေးရာတွင်ကား ပြဿနာတစ်ရပ် ပေါ်လာပြန်ပါသည် -

တေန ခေါ ပန သမယေန အမုကာသီ ဂဏိကာ ဘိက္ခုနီသု ပဗ္ဗဇိတာ ဟောတိ သာ စ သာဝတ္ထိ ဂန္တုကာမာ ဟောတိ၊ ဘဂဝတော သန္တိကေ ဥပသမ္ပုဇ္ဈိဿာမီ တိ။

ထိုအခါ အမုကာသီ ပြည့်တန်ဆာမသည် ဘိက္ခုနီတို့ထံ၌ သာမဏေမ ပြု၏။ ထိုပြည့်တန်ဆာမသည် မြတ်စွာဘုရားထံ၌ ဘိက္ခုနီပြုအံ့ဟု သာဝတ္ထိပြည်သို့ သွားလို၏။

အသောသု ခေါ ဓုတ္တာ အမုကာသီ ကိရ ဂဏိကာ သာဝတ္ထိ ဂန္တုကာမာ တိ။ တေ မဂ္ဂေ ပရိယုဋ္ဌိသု။

အမုကာသီပြည့်တန်ဆာမသည် သာဝတ္ထိပြည်သို့သွားလိုသတတ်ဟုသေသောက် ကြူးတို့သည် ကြားကုန်၏။ သေသောက်ကြူးတို့သည် လမ်း၌ ထကြွကုန်၏။

အသောသိ ခေါ အမုကာသီ ဂဏိကာ “ဓုတ္တာ ကိရ မဂ္ဂေ ပရိယုဋ္ဌိတာ” တိ။ ဘဂဝတော သန္တိကေ ဒူတံ ပါဟေသိ “အဟံ ဟိ ဥပသမ္ပုဇ္ဈိတုကာမာ၊ ကထံ န ခေါ မယာ ပဋိပဇ္ဇိတဗ္ဗန္တိ?။

ထိုသေသောက်ကြူးတို့သည် လမ်း၌ ထကြွကုန်သတတ်ဟု အမုကာသီ ပြည့်တန်ဆာမသည် ကြား၏။ အကျွန်ုပ် ဘိက္ခုနီပြုလိုပါ၍ အဘယ်သို့လျှင် အကျွန်ုပ်သည် ကျင့်ရပါအံ့နည်းဟု မြတ်စွာဘုရား၏အထံသို့ တမန်ကို စေလွှတ် ၏။

atha kho bhagavā etasmiṃ nidāne dhammiṃ kathaṃ katvā bhikkhū āmantesi: anujānāmi, bhikkhave, dūtena pi upasampādetu ti.

Then the Blessed One, having given a talk on the Dhamma in relation to this matter, addressed the *bhikkhus*: “*Bhikkhus*, I also authorize the giving of the higher ordination by messenger.”

bhikkhudūtena upasampādenti. bhagavato etam atthaṃ ārocesuṃ: na, bhikkhave, bhikkhudūtena upasampādetabbā. yo upasampādeyya, āpatti dukkaṭassā ti.

They gave higher ordination through a *bhikkhu* as messenger. They told this to the Blessed One, [who said]: “*Bhikkhus*, higher ordination should not be given through a *bhikkhu* as messenger. For those who give higher ordination [in this way] there is an offence of wrong-doing.”

sikkhamānadūtena upasampādenti ... sāmaṇeradūtena upasampādenti ... sāmaṇeridūtena upasampādenti ... bālāya avyattāya dūtena upasampādenti.

They gave higher ordination through a probationer as messenger ... they gave higher ordination through a male novice as messenger ... they gave higher ordination through a female novice as messenger ... they gave higher ordination through a messenger who was foolish and inexperienced.

na, bhikkhave, bālāya avyattāya dūtena upasampādetabbā. yo upasampādeyya, āpatti dukkaṭassa. anujānāmi, bhikkhave, vyattāya bhikkhuniyā paṭibalāya dūtena upasampādetunti.

[They told this to the Blessed One who said]: “*Bhikkhus*, higher ordination should not be given ... through a messenger who is foolish and inexperienced. For those who give higher ordination [in this way] there is an offence

တမန်ဖြင့် ဘိက္ခုနီပြုခြင်း

အထ ခေါ် ဘဂဝါ တေသ္မိ နိဒါနေ တေသ္မိ ပကရဏေ ဓမ္မိ ကထံ ကတ္တာ ဘိက္ခု။
အာမန္တေသိ၊ အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ဒူတေနပိ ဥပသမ္မာဒေတန္တိ။

ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် ဤအကြောင်းအရာကြောင့် တရားစကားကို
ဟော တော်မူပြီးလျှင်၊ ရဟန်းတို့ကို “ရဟန်းတို့၊ တမန်ဖြင့်လည်း ဘိက္ခုနီပြု
ခြင်းငှာ ခွင့်ပြု၏” ဟု မိန့်တော်မူ၏။

ဘိက္ခုဒူတေန ဥပသမ္မာဒေန္တိ။ ဘဂဝတော တေမတ္တိ အာရောစေသုံ။ န ဘိက္ခဝေ
ဘိက္ခုဒူတေန ဥပသမ္မာဒေတဗ္ဗာ။ ယော ဥပသမ္မာဒေယျ။ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋ္ဌဿာ
တိ။

ဘိက္ခုတမန်ဖြင့် ဘိက္ခုနီပြုကုန်၏။ မြတ်စွာဘုရားအား ဤအကြောင်းကို
လျှောက်ကြကုန်၏။ “ရဟန်းတို့၊ ဘိက္ခုတမန်ဖြင့် ဘိက္ခုနီ မပြုအပ်၊ ဘိက္ခုနီပြု
သော ဘိက္ခုနီအား ဒုက္ကဋ္ဌအာပတ်သင့်၏” ဟု မိန့်တော်မူ၏။

သိက္ခမာနဒူတေန ဥပသမ္မာဒေန္တိ။ ပေ။ သာမဏေရူဒူတေန ဥပသမ္မာဒေန္တိ။ ပေ။
သာမဏေရိဒူတေန ဥပသမ္မာဒေန္တိ။ ပေ။ ဗာလာယ အဗျတ္တာယ ဒူတေန ဥပသ
မ္မာဒေန္တိ။

သိက္ခမာန်တမန်ဖြင့် ဘိက္ခုနီပြုကုန်၏။ ပေ။ သာမဏေတမန်ဖြင့် ဘိက္ခုနီပြု
ကုန်၏။ ပေ။ သာမဏေမတမန်ဖြင့် ဘိက္ခုနီပြုကုန်၏။ မကျွမ်းကျင်သော၊
မလိမ္မာသော တမန်ဖြင့် ဘိက္ခုနီပြုကုန်၏။

န ဘိက္ခဝေ၊ ဗာလာယ အဗျတ္တာယ ဒူတေန ဥပသမ္မာဒေတဗ္ဗာ။ ယော ဥပသ
မ္မာဒေယျ။ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋ္ဌဿ။ အနုဇာနာမိ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဗျတ္တာယ ဘိက္ခုနိယာ
ပဋိဗလာယ ဒူတေန ဥပသမ္မာဒေတန္တိ။

“ရဟန်းတို့၊ မကျွမ်းကျင်၊ မလိမ္မာသော တမန်ဖြင့် ဘိက္ခုနီမပြုအပ်။ ဘိက္ခုနီပြု
သော ဘိက္ခုနီအား ဒုက္ကဋ္ဌအာပတ်သင့်၏။ ရဟန်းတို့၊ လိမ္မာ၍ စွမ်းရည်ရှိသော
ဘိက္ခုနီတမန်ဖြင့် ဘိက္ခုပြုခြင်းငှာ ခွင့်ပြု၏” ဟု မိန့်တော်မူ၏။

of wrong-doing. *Bhikkhus*, I authorize the giving of the higher ordination through an experienced and competent *bhikkhunī* as messenger.”

The above ruling has as its rationale the wish to protect a *bhikkhunī* candidate from the danger of being raped by rogues. In order to prevent such a thing from happening, the Buddha is on record for making a special allowance that the candidate does not have to approach the *bhikkhus* personally. Instead, another *bhikkhunī* who is experienced and competent can act as a messenger on behalf of the candidate in order to complete her ordination.

THE PROBLEM OF RAPE

As already mentioned in the second and third chapters, other passages in the *Vinaya* show that the danger of rape did not affect only those who had formerly been courtesans, but was a problem for *bhikkhunīs* in general.

Besides the reports in the narratives to *pācittiyas* 27 and 28 for *bhikkhus* that whole groups of *bhikkhunīs* were raped when travelling or when crossing a river, discussed in chapter 3, narratives related to the third *saṅghādisesa* for *bhikkhunīs* also record cases of rape: A *bhikkhunī* travelling alone was raped, *bhikkhunīs* crossing a river singly were raped, and a *bhikkhunī* who, in order to relieve herself, had stayed behind a group of *bhikkhunīs* (with whom she was travelling) was also raped.

The danger of being raped was apparently not confined to being on a journey. Even being in one's hut seems not to have been safe. According to the narrative portion that comes after the first *pārājika* for *bhikkhus*, the arahant *bhikkhunī* Up-palavaṇṇā was raped by a man who had hidden in her hut and assaulted her when she came back from begging for alms.

In view of this situation, it would indeed be a meaningful consideration to take into account the vulnerability of *bhik-*

တမန်ဖြင့် ဘိက္ခုနီပြုခြင်း

အထက်ပါ သိက္ခာပုဒ်တွင် ဘိက္ခုနီလောင်းလျာအား သေသောက်ကြူးတို့၏ မတရား ပြု ကျင့်လာခြင်းမှ ကာကွယ်ပေးရန် အကြောင်းရင်းဆန္ဒ ရှိနေပါသည်။ ဤကဲ့သို့သော အန္တရာယ်ကို တားဆီးပေးရန်၊ မြတ်စွာဘုရားသည် ဘိက္ခုနီလောင်းလျာအား ဘိက္ခုတို့ ထံသို့ ကိုယ်တိုင်ချဉ်းကပ်ရန်မလိုသည့် ဝိနည်းဥပဒေကို ပညတ်ပေးတော်မူပါသည်။ ဤ ကဲ့သို့ ကိုယ်တိုင် ချဉ်းကပ်ရမည့်အစား၊ ဘိက္ခုနီပြုခြင်း ပြီးမြောက်စေရန်အလို့ငှာ လိမ္မာ ကျွမ်းကျင်သော အခြားဘိက္ခုနီတစ်ပါးကို ဘိက္ခုနီလောင်းလျာ၏ကိုယ်စား တမန်အနေဖြင့် ဆောင်ရွက်စေနိုင်ပါသည်။

မတရားပြုကျင့်မှု ပြဿနာ

ဒုတိယနှင့်တတိယအခန်းတို့တွင် ဖော်ပြပြီးခဲ့သည့်အတိုင်း၊ ဝိနယပါဠိတော်၏ အခြား စာပိုဒ် များက မတရားကျူးလွန်ခံရမှု အန္တရာယ်သည် ပြည့်တန်ဆာမ ဖြစ်ဖူးသူများကိုမူ အကျိုး မသက်ရောက်ပါဟု ဖော်ပြသော်လည်း ဘိက္ခုနီအားလုံးအတွက် ခြုံငုံကြည့်ရသော် အထွေထွေ ပြဿနာတစ်ရပ် ဖြစ်ပေသည်။

ဘိက္ခုတို့အတွက် ပါစိတ္တိယ (၂၇)နှင့် (၂၈)ဝတ္ထုကြောင်းမှ ခရီးသွားကြ သောအခါ (သို့) မြစ်ကို ဖြတ်ကူးကြသောအခါ ဘိက္ခုနီတစ်အုပ်စုလုံး မတရားပြုကျင့်ခံရ ကြောင်းကို တင်ပြထားသည့်အပြင်၊ အခန်း(၃)တွင် ဆွေးနွေးတင်ပြသည့်အတိုင်း၊ ဘိက္ခု နီတို့အတွက် တတိယသံဃာဒိသေသ်အာပတ်နှင့်ပတ်သက်သော နောက်ခံဝတ္ထုကြောင်း များက မတရား ပြုကျင့်မှုများကို မှတ်တမ်းတင်ခဲ့သည်မှာ၊ ဘိက္ခုနီတစ်ဦးတည်း ခရီးသွားသောအခါ မတရားပြုကျင့်ခံရခြင်း၊ ဘိက္ခုနီများ မြစ်ကို ဖြတ်ကူးသောအခါ မတရားပြုကျင့်ခံရခြင်း၊ မိမိကိုယ်ကိုသက်သာမှုရစေရန် ဘိက္ခုနီအုပ်စု၏(သူမနှင့်အတူ ခရီးသွားသူများ)နောက်တွင် နေရစ်ခဲ့သော ဘိက္ခုနီတစ်ပါးလည်း မတရားပြုကျင့်ခံရ ခြင်း အကြောင်းတို့တည်း။

မတရားပြုကျင့်မှုအန္တရာယ်သည် ခရီးတစ်ခု သွားရာတွင်သာလျှင် ပြုကျင့်ခံရပါ သည်ဟု သတ်မှတ်၍မရ။ မိမိ၏နေထိုင်ရာ တဲအတွင်းမှာပင် လုံခြုံမှုရှိခဲ့ပုံ မပေါ်ပါ။ ဘိက္ခု နီ တို့အတွက် ပထမပါရာဇိကအခန်းပြီးနောက် လာရှိသော ဝတ္ထုကြောင်းအရ၊ ဥပ္ပလဝဏ္ဏ ရဟန္တာဘိက္ခုနီသည်ပင် မတရားပြုကျင့်ခြင်းခံခဲ့ရသည်။ အရှင်မ သီတင်းသုံးရာတဲကျောင်း အတွင်း၌ ဝင်ရောက်ပုန်းအောင်းနေသော အမျိုးသားတစ်ဦးက အရှင်မ ဆွမ်းခံမှပြန်ကြွလာ ပြီးနောက်၊ ၎င်းတဲကျောင်းအတွင်းမှာပင် အရှင်မကို မတရားပြုကျင့်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။

ဤဖြစ်ရပ်ကို ရှုမြင်သုံးသပ်ရသော်၊ လေးစားဖွယ် ဘိက္ခုနီတို့၏ အားမတန်မှုနှင့် ဘိက္ခုနီလောင်းလျာတို့အား လုံခြုံစိတ်ချမှုပေးရေးအတွက်၊ ဘိက္ခုနီပြုခြင်း လုပ်ငန်းစဉ်ကို အဆင်ပြေချောမွေ့စေမှုတို့ကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားရန်အတွက် တကယ်ပင် အဓိပ္ပါယ်ပြည့်ဝ သော စဉ်းစားမှုတစ်ရပ် ဖြစ်ခဲ့ပေလိမ့်မည်။

khunīs in this respect and adjust the ordination procedure to ensure the safety of the female candidate.

THE MOTIVATION BEHIND THE RULES ON ORDINATION

What emerges from the above ruling, as well as from the other rules given on *bhikkhunī* ordination, is the Buddha's concern to facilitate in whatever way possible the ordination of female candidates.

According to the *Vinaya* account, the sixth *garudhamma* is part of a series of guidelines laid down by the Buddha in order to start an order of *bhikkhunīs*. The rule on single ordination has the purpose of enabling the ordination of *bhikkhunīs* when the standard procedure cannot be followed. The ruling on two stages in dual ordination serves to ensure that embarrassment does not interrupt the carrying out of ordination. The regulation on using a messenger is meant to enable ordination even for a candidate who, due to potential danger, cannot present herself in front of a quorum of *bhikkhus*.

These four regulations are all designed to facilitate ordination of *bhikkhunīs*. In the way the *Cullavagga* proceeds, none of these rules were formulated in order to prevent the ordination of *bhikkhunīs*.

OVERVIEW OF THE RULES ON ORDINATION

According to the report given in the *Cullavagga*, the rulings given by the Buddha on *bhikkhunī* ordination result in altogether four promulgations:

1) The sixth *garudhamma* on dual ordination:

A probationer who has trained for two years in six principles should seek higher ordination from both orders.

2) Single ordination:

I authorize the giving of the higher ordination of *bhikkhunīs* by *bhikkhus*.

တမန်ဖြင့် ဘိက္ခုနီပြုခြင်း

ဘိက္ခုနီပြုခြင်းဆိုင်ရာ ဥပဒေတို့၏ နောက်ကွယ်မှတွန်းအား

ဘိက္ခုနီပြုခြင်းဆိုင်ရာ ချမှတ်ထားသော အခြားသိက္ခာပုဒ်နှင့် ပညတ်ချက်တို့မှ ထွက်ပေါ်လာသည့် အကြောင်းအရာတို့မှ ဗုဒ္ဓဘုရားရှင်၏ သဘောထားသည် ဘိက္ခုနီလောင်းလျာတို့၏ ဘိက္ခုနီပြုခြင်းကို ဖြစ်နိုင်စွမ်းသမျှ အဆင်ပြေချောမွေ့စေရန်ပင် ဖြစ်သည်။

ဝိနယပါဠိတော်အရ ဆဋ္ဌမဂရုဓမ္မသည် ဘိက္ခုနီသာသနာကို အစပြုရန် မြတ်စွာဘုရားကိုယ်တော်တိုင် ချမှတ်ပေးတော်မူခဲ့သော လမ်းညွှန်ချက်တစ်ရပ်လုံး၏အစိတ်အပိုင်းသာလျှင် ဖြစ်သည်။ ထိုလုပ်ငန်းစဉ်ကို မလိုက်နာနိုင်သေးသောအခါတွင်၊ ဘိက္ခုနီပြုခြင်းအား ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်ရန် တစ်ဖက်တည်း ဘိက္ခုနီပြုခြင်းကို ခွင့်ပြုတော်မူခဲ့ပါသည်။ နှစ်ဖက်စုံ ဘိက္ခုနီပြုခြင်းတွင်ပါသော အဆင့်နှစ်ဆင့်သိက္ခာပုဒ်မှာမူ ဘိက္ခုနီတို့၏ရှက်ရွံ့မှုက ဘိက္ခုနီပြုခြင်းကို အနှောင့်အယှက်မပေးစေရန် ဆောင်ရွက်ပေးပါသည်။ တမန်ဖြင့် ဘိက္ခုနီပြုပေးခြင်းသိက္ခာပုဒ်ကား၊ ဖြစ်လာနိုင်ဖွယ်ရှိသော အန္တရာယ်ကြောင့် ဘိက္ခုသံဃာ အနည်းစု၏ ရှေ့မှောက်သို့ ကိုယ်တိုင်မလာရောက်နိုင်သည့် ဘိက္ခုနီလောင်းလျာတို့အတွက် ပင် ဘိက္ခုနီပြုနိုင်ရန် ရည်ရွယ်ပါသည်။

ဘိက္ခုနီပြုခြင်းကို အဆင်ပြေချောမွေ့စေရန်အတွက် ဤသိက္ခာပုဒ်လေးပါးကို ပညတ်တော်မူထားခြင်းဖြစ်ပါသည်။ စူဠဝဂ္ဂပါဠိတော်၏ တင်ပြချက်လမ်းစဉ်အရ ဘိက္ခုနီ ပြုခြင်းကို တားမြစ်ရန်အလို့ငှာ မည်သည့် သိက္ခာပုဒ်ကိုမျှ ပညတ်တော်မမူခဲ့ပါချေ။

ဘိက္ခုနီပြုခြင်းဆိုင်ရာ ဥပဒေတို့၏ ခြုံငုံသုံးသပ်ချက်

စူဠဝဂ္ဂပါဠိတော်၏ တင်ပြချက်အရ မြတ်စွာဘုရားက ပညတ်ပေးတော်မူခဲ့သော ဘိက္ခုနီပြုခြင်းဆိုင်ရာ သိက္ခာပုဒ်တို့သည် ပြဋ္ဌာန်းချက်လေးရပ်အနေဖြင့် အတူတကွ ပေါ်ထွက်လာကြသည်မှာ-

- ၁) နှစ်ဖက်စုံ ဘိက္ခုနီပြုခြင်းဆိုင်ရာ ဆဋ္ဌမဂရုဓမ္မ
 - နှစ်နှစ်ပတ်လုံး ခြောက်ပါးသော တရားတို့၌ ကျင့်သုံးပြီးသော၊ သိက္ခာရှိသော သိက္ခာမာန်သည် နှစ်ဖက်သော သံဃာ၌ ဘိက္ခုနီပြုခြင်းကို ရှာမှီးရမည်။
- ၂) တစ်ဖက်တည်း ဘိက္ခုနီပြုခြင်း
 - ဘိက္ခုတို့က ဘိက္ခုနီပြုပေးခြင်းကို ငါဘုရား ခွင့်ပြုတော်မူ၏။

3) Dual ordination in two stages:

I authorize the giving of the higher ordination in the order of *bhikkhus* for one who has been higher ordained on one side and has cleared herself in the order of *bhikkhunīs*.”

4) Dual ordination by messenger:

I authorize the giving of the higher ordination through an experienced and competent *bhikkhunī* as messenger.

According to the presentation in the *Cullavagga*, the sixth *garudhamma* on dual ordination is the first and foundational indication of how the Buddha wanted the higher ordination of female candidates to be done. As already clarified by the Jetavan Sayādaw, U Nārada Mahāthera:

dve vassāni sikkhitasikkhāya sikkhamānāya ubhato saṅghe upasampadā pariyesitabbā ti vutto eko garudhammo bhikkhunīsāṅghe anuppanne yeva sikkhitasikkhāya sikkhamānāya mūlapaññattibhāvena paññatto.

The principle to be respected that “a probationer who has trained for two years should seek higher ordination from both orders” was prescribed, by way of a fundamental prescription, when the order of *bhikkhunīs* had not yet arisen, for a probationer who has trained.

This “fundamental prescription”, *mūlapaññatti*, has been amended by rulings involving supplementary prescriptions, *anupaññatti*. These subsequent amendments are the other three rules given in the survey above.

In these three instances, it is clearly not the case that only the last one mentioned is valid. Even though the authorization to ordain through a messenger is the last of the promulgations by the Buddha on the issue of *bhikkhunī* ordination, as recorded in the Theravāda *Vinaya*, its legal significance needs to be ascertained by examining the narrative context that precedes it. This brings to light that the first form of the ruling on

တမန်ဖြင့် ဘိက္ခုနီပြုခြင်း

၃) အဆင့်နှစ်ဆင့်ဖြင့် ဘိက္ခုနီပြုခြင်း

ဘိက္ခုနီဖက်၌ ဘိက္ခုနီဖြစ်ပြီးသော၊ ဘိက္ခုနီသံဃာထံ၌ အစစ်အဆေးခံပြီး၍ စင်ကြယ်ပြီးသော ဘိက္ခုနီလောင်းကို ဘိက္ခုသံဃာထံ၌ ဘိက္ခုနီပြုပေးရန် ခွင့်ပြုတော်မူ၏။

၄) တမန်ဖြင့် ဘိက္ခုနီပြုခြင်း

အတွေ့အကြုံနှင့် စွမ်းရည်ရှိသော ဘိက္ခုနီတမန်ဖြင့် ဘိက္ခုနီပြုခြင်းငှာ ငါဘုရား ခွင့်ပြုတော်မူ၏။

စူဠဝဂ္ဂပါဠိတော်၏ ဖော်ပြချက်အရ၊ နှစ်ဖက်စုံဘိက္ခုနီပြုခြင်းဆိုင်ရာ ဆဋ္ဌမဂရုဓမ္မသည်၊ မြတ်စွာဘုရားက ဘိက္ခုနီလောင်းလျာတို့အား မည်သို့ ဘိက္ခုနီပြုပေးရမည်ကို ပထမဦးဆုံး ညွှန်ပြတော်မူခဲ့သော အခြေခံမူပင်ဖြစ်သည်။ ဇေတဝန်ဆရာတော်ကြီး ဦးနာရဒမဟာထေရ် ရှင်းလင်းပြတော်မူခဲ့သည်မှာကား -

ဒေ ဝဿာနိ သိက္ခိတသိက္ခာယ သိက္ခမာနာယ ဥဘတောသံဃေ ဥပသမ္ပဒါ ပရိယေသိတဗ္ဗာ တိ ဝုတ္တော ဧကော ဂရုဓမ္မော ဘိက္ခုနီသံဃေ အနုပ္ပန္နေ ယေဝ သိက္ခိတသိက္ခာယ သိက္ခမာနာယ မူလပညတ္တိဘာဝေန ပညတ္တော။

နှစ်နှစ်ပတ်လုံး (ခြောက်ပါးသော တရားတို့၌) ကျင့်သုံးပြီးသော၊ သိက္ခာရှိသော သိက္ခမာန်သည် နှစ်ဖက်သောသံဃာ၌ ဘိက္ခုနီပြုခြင်းကို ရှာမှီးရမည်ဟူသော ဂရုဓမ္မကို ဘိက္ခုနီသံဃာမပေါ်သေးသောခေတ်၏ သိက္ခမာန်အတွက်ဟူ၍ မူလပညတ်ချက်အနေဖြင့်သာ ပြဋ္ဌာန်းတော်မူခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။

ဤမူလပညတ်ချက်ကို ထောက်ပံ့ဖြည့်စွက်ချက်များပါဝင်သော အနုပညတ်ချက်တို့ဖြင့် ပြုပြင်ခဲ့သည်။ ဤနောက်ပိုင်း ပြင်ဆင်ဖြည့်စွက်ချက်တို့သည် အထက်တွင် လေ့လာတင်ပြခဲ့သော အခြားသိက္ခာပုဒ်သုံးပါးပင် ဖြစ်သည်။

ဤပြဋ္ဌာန်းချက်သုံးရပ်တွင် နောက်ဆုံးပြဋ္ဌာန်းချက်သည် အသုံးဝင်သည့် အနေအထား မဟုတ်တော့ကြောင်း သိသာထင်ရှားသည်။ တမာန်မှတဆင့် ဘိက္ခုနီပြုခြင်းသည် ထေရဝါဒဝိနယတွင် မှတ်တမ်းတင်ထားသည့်အတိုင်း၊ ဘိက္ခုနီပြုခြင်း၏ခေါင်းစဉ်အပေါ် မြတ်ဗုဒ္ဓချမှတ်တော်မူခဲ့သော နောက်ဆုံးပြဋ္ဌာန်းချက် ဖြစ်သော်လည်း၊ ၎င်း၏ဝိနည်းဥပဒေဆိုင်ရာ ထူးခြားချက်ကား ရှေ့ပိုင်းတွင်ပါရှိသော ဝတ္ထုသဘောအား စစ်ဆေးကြည့်ရှုခြင်းအားဖြင့် အတည်ပြုရန် လိုအပ်ပါသည်။ ဤသို့ စစ်ဆေးကြည့်ရှုခြင်းဖြင့် "တမန်ဖြင့်လည်း ဘိက္ခုနီ ပြုခြင်းငှာ ခွင့်ပြု၏" ဟူသော သိက္ခာပုဒ်၏ ပထမပုံစံကို ပိုမိုနားလည်စေပါမည်။ ဝေါဟာရဖြစ်သော "လည်း"၊ "ပိ" သုံးနှုန်းခြင်းက၊ ဤသိက္ခာပုဒ်သည် နှစ်ဖက်သံဃာဖြင့် ဘိက္ခုနီပြုခြင်းကို အသုံးမဝင်စေရန် ဆိုလိုခြင်း မဟုတ်ချေ။

ordination by messenger reads “I *also* authorize the giving of the higher ordination by messenger.” The use of the term “also”, *pi*, makes it clear that this ruling is not meant to invalidate the rule on ordination by both orders.

Such an explicit indication is required, since both rules deal with the same basic situation where an order of *bhikkhunīs* is in existence. In this respect these two rules differ from ordination by *bhikkhus* only, which concerns a basically different situation.

In spite of being based on the same situation in which an order of *bhikkhunīs* is in existence, the promulgation of ordination by messenger does not invalidate ordination in two stages. It is not the case that from this point onwards only higher ordination by messenger is possible.

Just as ordination in two stages has not been rendered invalid by the promulgation of ordination by messenger, so too single ordination by *bhikkhus* only has not been invalidated by the promulgation of ordination in two stages. Instead, all three types of procedure are equally valid and do not conflict with each other, as together they address the following possible situations:

- Single ordination: a *bhikkhunī* order is not in existence.
- Dual ordination in two stages: a *bhikkhunī* order is in existence and the candidate can safely approach the *bhikkhus*.
- Dual ordination by messenger: a *bhikkhunī* order is in existence, but the candidate cannot safely approach the *bhikkhus*.

In this way, one rule regulates how to proceed at a time when no *bhikkhunī* order is in existence.

Another rule regulates how the higher ordination of female candidates should be undertaken when a *bhikkhunī* order is in existence and the female candidate can approach the order of *bhikkhus* without putting herself into danger.

တမန်ဖြင့် ဘိက္ခုနီပြုခြင်း

ပြဋ္ဌာန်းချက်နှစ်ရပ်လုံးသည် ဘိက္ခုနီသံဃာတည်ရှိနေသော အခြေအနေနှင့် ဆက်စပ်နေသောကြောင့် ဤသို့သော ရှင်းလင်းသည့် ညွှန်ပြချက် လိုအပ်သည်။ ဤနေရာတွင် ပြဋ္ဌာန်းချက်နှစ်ရပ်သည် အခြေခံအားဖြင့် ကွဲပြားခြားနားသည့် အခြေအနေတစ်ရပ်နှင့် ဆက်စပ်၍ ဘိက္ခုတစ်ဖက်တည်းဖြင့်သာ ဘိက္ခုနီပြုခြင်း ပြဋ္ဌာန်းချက်နှင့် ခြားနားသည်။

ဘိက္ခုနီသံဃာတည်ရှိခြင်းဟူသော တူညီသည့်အခြေအနေပေါ်တွင် အခြေပြုပါသော်လည်း၊ တမန်ဖြင့် ဘိက္ခုနီပြုခြင်း ပြဋ္ဌာန်းချက်သည် အဆင့်နှစ်ဆင့်ဖြင့် ဘိက္ခုနီပြုခြင်းကို ပျက်ပြယ်စေခြင်း မဖြစ်နိုင်ပါ။ ဤအချက်မှသည် အစပြု၍ ထို့နောက်တွင်ကား တမန်ဖြင့်ဘိက္ခုနီပြုခြင်းသည်သာလျှင် ဖြစ်နိုင်သည်မှာ ပြဿနာတစ်ရပ် မဟုတ်ပေ။

တမန်မှတစ်ဆင့် ဘိက္ခုနီပြုခြင်းပြဋ္ဌာန်းချက်သည်၊ အဆင့်နှစ်ဆင့်ဖြင့် ဘိက္ခုနီပြုခြင်းကို ပျက်ပြယ်စေသည် မဖြစ်သကဲ့သို့၊ ဘိက္ခုသံဃာတစ်ဖက်တည်းဖြင့် ဘိက္ခုနီပြုခြင်းသည်လည်း အဆင့်နှစ်ဆင့်ဖြင့် ဘိက္ခုနီပြုခြင်းပြဋ္ဌာန်းချက်ကို ပျက်ပြယ်စေသည် မဟုတ်ပါ။ ဤကဲ့သို့ ဖြစ်တည်လာမည့်အစား၊ လုပ်ငန်းစဉ်သုံးရပ်လုံးသည် တူညီစွာ တရားဝင်ဖြစ်စေပြီး ပြဋ္ဌာန်းချက် တစ်ရပ်နှင့်တစ်ရပ် ပဋိပက္ခ ဖြစ်ပွားခြင်းမရှိဘဲ၊ အောက်ပါဖြစ်နိုင်ဖွယ်ရာ အခြေအနေများကို အတူတကွ ဖော်ပြကြမည်မှာ -

- တစ်ဖက်တည်း ဘိက္ခုနီပြုခြင်း၊ ဘိက္ခုနီသံဃာ မတည်ရှိပါ။
- အဆင့်နှစ်ဆင့်ဖြင့် နှစ်ဖက်စုံ ဘိက္ခုနီပြုခြင်း၊ ဘိက္ခုနီသံဃာ တည်ရှိပါပြီ။ ဘိက္ခုနီလောင်းလျာသည် ဘိက္ခုတို့ထံ လုံခြုံစွာ ချဉ်းကပ်နိုင်ပါပြီ။
- တမန်ဖြင့် နှစ်ဖက်စုံဘိက္ခုနီပြုခြင်း၊ ဘိက္ခုနီသံဃာ တည်ရှိပါပြီ။ သို့သော် ဘိက္ခုနီလောင်းလျာသည် ဘိက္ခုတို့ထံသို့ လုံခြုံစွာ မချဉ်းကပ်နိုင်ပါပေ။

ဤနည်းအားဖြင့်၊ ပြဋ္ဌာန်းချက်တစ်ရပ်သည် ဘိက္ခုနီသံဃာမတည်ရှိသောအခါတွင် မည်သို့ဆောင်ရွက်ရမည်ကို ချမှတ်ပေးပါသည်။

အခြားပြဋ္ဌာန်းချက်တစ်ရပ်က၊ ဘိက္ခုနီသံဃာ တည်ရှိပြီး၊ ဘိက္ခုနီလောင်းလျာသည် ဘိက္ခုတို့ထံသို့ အန္တရာယ်ကင်းရှင်းစွာ ချဉ်းကပ်နိုင်သောအခါ၊ ဘိက္ခုနီပြုခြင်းကို မည်သို့ ဆောင်ရွက်ရန် မူဝါဒ ချ၍ ပေးပါသည်။

Yet another rule regulates how the higher ordination of female candidates should be undertaken when a *bhikkhunī* order is in existence and the female candidate would put herself into danger on attempting to approach the order of *bhikkhus* for higher ordination.

In this way, the three rules complement each other rather than being in conflict with one another. Together they ensure that a female candidate is able to take higher ordination in spite of the absence of an order of *bhikkhunīs*, or in spite of being embarrassed by personal questions posed in the presence of men, or in spite of being unable to come personally for the final part of the ordination ceremony to be conducted in front of a quorum of *bhikkhus*.

A DIFFERENT PERSPECTIVE

Another and fairly widespread interpretation of this part of the *Cullavagga* is that the regulation on dual ordination in two stages replaced the one on single ordination. The basic logic behind this interpretation is that, even without explicit mention being made, a subsequent ruling implicitly rescinds an earlier ruling on the same matter.

On this interpretation, it is not possible for *bhikkhus* to give ordination to female candidates even when no *bhikkhunīs* are in existence, because single ordination was only valid during the first few years and was implicitly rescinded when dual ordination in two stages came into existence in response to the embarrassment episode.

The lack of an explicit abolishment of the ruling on single ordination by *bhikkhus* only is then assumed to be due to the need for the *bhikkhus* to collaborate in the two stage procedure. The assumption is that if the Buddha had explicitly abolished his promulgation “I authorize the giving of the higher ordination of *bhikkhunīs* by *bhikkhus*”, then the *bhikkhus* would no longer have been able to participate even in the two-stage procedure.

တမန်ဖြင့် ဘိက္ခုနီပြုခြင်း

ထို့ပြင်၊ အခြားပြဋ္ဌာန်းချက်တစ်ရပ်ကလည်း၊ ဘိက္ခုနီသံဃာတည်ရှိပြီး၊ ဘိက္ခုနီလောင်းလျာသည် မည်သို့ဆောင်ရွက်သင့်သည်ကို မူဝါဒ ချ၍ပေးပြီး ဘိက္ခုတို့ထံသို့ ချဉ်းကပ်ရန်၊ အန္တရာယ်ကျရောက်လာနိုင်သောအခါတွင်၊ ဘိက္ခုနီလောင်းလျာသည် သူမကိုယ်တိုင် မည်သို့ ဆောင်ရွက်သင့်သည်ကို မူဝါဒ ချပေးသည်။

ဤသို့ဖြင့်၊ ပြဋ္ဌာန်းချက်သုံးရပ်တို့သည် တစ်ရပ်နှင့်တစ်ရပ် ပြဿနာပေးခြင်းထက်၊ အပြန်အလှန် ပြည့်စုံစေကြသည်။ ၎င်းတို့သည် ဘိက္ခုနီသံဃာ မတည်ရှိသော်လည်း ဘိက္ခုနီပြုနိုင်ရန် (သို့) အမျိုးသားတို့၏ရှေ့မှောက်တွင် မေးမြန်းခံရသော ပုဂ္ဂိုလ်ရေးရာ မေးခွန်းများကြောင့် ရှက်ရွံ့ခြင်းဖြစ်သော်လည်း ဘိက္ခုနီပြုနိုင်ရန် (သို့) ဘိက္ခုသံဃာ၏ ရှေ့မှောက်တွင် ဆောင်ရွက်ရသော ဘိက္ခုနီပြုခြင်းအတွက် မိမိကိုယ်တိုင် မလာရောက်နိုင်သော်လည်း ဘိက္ခုနီပြုနိုင်ရန်တို့ကို အတူတကွသေချာစေကြသည်။

မတူကွဲပြားသော အမြင်

စူဠဝဂ္ဂပါဠိ၏ ဤအပိုင်းနှင့်ပတ်သက်၍၊ အတန်အသင့်ကျယ်ပြန့်သော အခြားအဓိပ္ပါယ်ကောက်နုတ်ချက်မှာ၊ တစ်ဖက်တည်း ဘိက္ခုနီပြုခြင်းကို အဆင့်နှစ်ဆင့်ဖြင့် ဘိက္ခုနီပြုခြင်း ပြဋ္ဌာန်းချက်က အစားထိုးလိုက်ခြင်းဖြစ်သည်။ ဤအဓိပ္ပါယ်ကောက်ချက်၏ နောက်ကွယ်မှ အခြေခံကျသော အမြင်သည် ရှင်းလင်းသောဖော်ပြချက်မရှိဘဲ ရှေ့ပိုင်းတွင်ရှိသော ပြဋ္ဌာန်းချက်ကို နောက်ပိုင်းတွင်ဆက်လက်ဖြစ်ပေါ်လာသည့် ပြဋ္ဌာန်းချက်က အလုံးစုံ ပယ်ဖျက်လိုက်ပါပြီဟု ဖြစ်စေသည်။

ဤအဓိပ္ပါယ်ကောက်နုတ်ချက်သည် ဘိက္ခုနီသံဃာ မတည်ရှိသောအခါ၊ ဘိက္ခုတို့အတွက် ဘိက္ခုနီပြုပေးရန် မဖြစ်နိုင်ပါဆိုသည့် အကြောင်းမှာ တစ်ဖက်တည်း ဘိက္ခုနီပြုခြင်းသည်၊ သာသနာတော်၏ ပထမပိုင်း နှစ်များအတွင်း၌သာ အသုံးဝင်သက်ရောက်သောကြောင့်ဖြစ်ပြီး၊ ဘိက္ခုနီတို့၏ရှက်ရွံ့ခြင်းပြဿနာကို ဖြေရှင်းရန်အတွက် အဆင့် နှစ်ဆင့် ဘိက္ခုနီပြုခြင်း တည်ရှိလာခဲ့သောအခါတွင်၊ ၎င်းကို အလုံးစုံပယ်ဖျက်ခဲ့လိုက်သောကြောင့်တည်း။

ထို့နောက်တွင်ကား၊ ဘိက္ခုတို့ဖြင့် တစ်ဖက်တည်း ဘိက္ခုနီပြုခြင်းပြဋ္ဌာန်းချက်၏ ပယ်ဖျက်မှု မရှင်းလင်းခြင်းကို၊ ဘိက္ခုတို့အတွက် နှစ်ဆင့်လုပ်ငန်းစဉ်တွင် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရန် ဘိက္ခုနီသံဃာ မရှိသောကြောင့်ဟု ယူဆကြတော့သည်။ ထို့အပြင် “ဘိက္ခုတို့က ဘိက္ခုနီပြုပေးခြင်းကို ငါဘုရားခွင့်ပြုတော်မူသည်။” ဟူသော သိက္ခာပုဒ်ကို မြတ်စွာဘုရားက ပွင့်လင်းမြင်သာစွာ ပယ်ဖျက်တော်မူခဲ့ပါလျှင် ဘိက္ခုတို့သည် နှစ်ဆင့်လုပ်ငန်းစဉ်မှာပင် ပါဝင်တော်မူနိုင်ခဲ့ကြလိမ့်မည် မဟုတ်တော့ပါဟု ယူဆကြပြန်သည်။

THE AUTHORIZATION OF BHIKKHUS

The last argument does not seem to stand up on closer scrutiny of what the *Cullavagga* indicates. The fact that the *bhikkhus* were in principle authorized to have a function in the ordaining of *bhikkhunīs* is already clear from the reference to both orders in the sixth *garudhamma*. It is thus not something that only came into being with the rule on single ordination by *bhikkhus* only.

Moreover, even if this rule on single ordination had been explicitly abolished, the wording of the ruling on the two-stage procedure begins with the following: “I authorize the giving of the higher ordination in the order of *bhikkhus* ...”

Clearly this rule stands on its own; it has an explicit authorization for *bhikkhus* to perform their part in the ordination of a female candidate. The implementation of this rule does not require that any other rule is being preserved rather than being abolished.

Even if there had never been any ruling on single ordination, the functionality of the two-stage procedure would not be in any way impaired. It would still be clear that *bhikkhus* are to give the higher ordination to female candidates, once these have been ordained by the *bhikkhunīs*.

THE RESCINDING OF AN EARLIER RULE

The other argument, the alleged automatic rescinding of the rule on single ordination by the rule on the two-stage procedure, also does not seem to do full justice to the material found in the *Cullavagga*. It ignores the foundational function of the sixth *garudhamma*. The rule on single ordination is not the first and original promulgation by the Buddha concerning *bhikkhunī* ordination. Instead this rule is a supplement to the procedure envisaged in the sixth *garudhamma*.

This is clear from the way the *Cullavagga* proceeds, where the sixth *garudhamma* is the first pronouncement made by the Buddha on the matter of *bhikkhunī* ordination. This finds

ဘိက္ခုတို့၏ အခွင့်အာဏာ

နောက်ဆုံးယူဆချက်သည် စူဠဝဂ္ဂပါဠိတော်၏ ညွှန်ပြချက်နှင့်ပတ်သက်၍ သေချာစွာ လေ့လာစိစစ်ထားပုံ မပေါ်ပါချေ။ ဆဋ္ဌမဂရုဓမ္မတွင်ပါသည့် နှစ်ဖက်သံဃာဟူသော အထောက်အထားအရာ ဘိက္ခုတို့အား ဘိက္ခုနီပြုခွင့် အခွင့်အာဏာ ပေးတော်မူခဲ့သည်မှာ၊ ထင်ရှားသိသာ ပါသည်။ ထို့ကြောင့်၊ နှစ်ဖက်သံဃာဖြင့် ဘိက္ခုနီပြုခြင်းသည် ဘိက္ခုတို့ဖြင့် တစ်ဖက်တည်း ဘိက္ခုနီပြုခြင်းသိက္ခာပုဒ် တည်ရှိလာသောအခါတွင်မှ၊ ပေါ်ထွက်လာသည် မဟုတ်ချေ။

ထို့အပြင်၊ အကယ်၍ တစ်ဖက်တည်း ဘိက္ခုနီပြုခြင်းသိက္ခာပုဒ်ကို ပွင့်လင်း မြင် သာစွာ ပယ်ဖျက်တော်မူပြီးခဲ့လျှင်ပင်၊ နှစ်ဆင့်လုပ်ငန်းစဉ်ပြဋ္ဌာန်းချက်ကိုမူကား ဤသို့ အစပြု၍ ဖော်ပြထားပါသည်။ “ဘိက္ခုသံဃာတွင် ဘိက္ခုနီပြုခြင်းကို ငါဘုရား ခွင့်ပြုတော် မူ၏ . . .”။

ဤခွင့်ပြုချက်စာကြောင်းသည် ဘိက္ခုတို့အတွက် ဘိက္ခုနီလောင်းလျာတစ်ဦး ကို ဘိက္ခုနီပြုခြင်းတွင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်တော်မူကြရန် ရှင်းလင်းသော အခွင့်အာဏာတစ်ခု ဖြစ်သော ကိုယ်ပိုင်ရပ်တည်ချက်ပေါ်တွင် ထင်ရှားစွာ ရပ်တည်ပေသည်။ ဤသိက္ခာပုဒ်ကို လိုက်နာဆောင်ရွက်ခြင်းကြောင့်၊ အခြားသိက္ခာပုဒ်ကို ဖျက်သိမ်းရပါသည်။ ထိန်းသိမ်းရပါ သည် ဆိုခြင်းလည်း မလိုအပ်ချေ။

အကယ်၍ တစ်ဖက်တည်းဘိက္ခုနီပြုခြင်းဆိုင်ရာ မည်သည့်သိက္ခာပုဒ်မျှ မရှိခဲ့ပါ ဆိုလျှင်ပင်၊ နှစ်ဆင့်လုပ်ငန်းစဉ်၏ ဆောင်ရွက်ခြင်းကို မည်သို့မျှ ထိခိုက်ခဲ့လိမ့်မည် မဟုတ် ပါ။ ဘိက္ခုနီတို့က ဘိက္ခုနီပြုပေးပြီးကြသောအခါတွင်ပင်လျှင်၊ ဘိက္ခုတို့က ဘိက္ခုနီ လောင်း လျာများအား ဘိက္ခုနီပြုပေးကြရမည်ဆိုသည်မှာ ထင်ရှားနေဆဲဖြစ်ခဲ့သည်။

အစောပိုင်းကာလက ပညတ်ချက်တစ်ခုကို ပယ်ရှားခြင်း

အဆင့်နှစ်ဆင့် လုပ်ငန်းစဉ်သိက္ခာပုဒ်ဖြင့် တစ်ဖက်တည်း ဘိက္ခုနီပြုခြင်းကို အလိုအ လျောက် ပယ်ဖျက်ပါသည်ဆိုသော အထောက်အထားမဲ့၊ အဆင်ခြင်မဲ့ အခြားယူဆချက် သည်လည်း၊ စူဠဝဂ္ဂပါဠိတော်တွင် တွေ့ရသော အထောက်အထားတို့နှင့်လည်း ကိုက်ညီပုံ မပေါ်ပါ။ ၎င်းသည် ဆဋ္ဌမဂရုဓမ္မ၏ ဆောင်ရွက်ချက်ကို ပစ်ပယ်နေသည်။ တစ်ဖက်တည်း ဘိက္ခုနီပြုပေးခြင်းဥပဒေသည် မြတ်စွာဘုရားက ပထမဦးဆုံး ပြဋ္ဌာန်းတော်မူခဲ့သော ပညတ်ချက် မဟုတ်ပါ။ ထိုပညတ်ချက်အစား ဆဋ္ဌမဂရုဓမ္မတွင် မြော်မြင်တော်မူခဲ့သော လုပ်ငန်းစဉ်အား ဖြည့်စွက်ပေးခြင်းသာလျှင် ဖြစ်သည်။

ဤအချက်နှင့်ပတ်သက်၍ စူဠဝဂ္ဂပါဠိတော်က ရှင်းလင်းဖော်ပြသည်မှာ ဆဋ္ဌမ ဂရုဓမ္မသည်သည် ဘိက္ခုနီပြုခြင်းအတွက် မြတ်စွာဘုရားချမှတ်တော်မူခဲ့သော ပထမဆုံး ကြေညာချက် ဖြစ်ပါသည်ဟူ၏။ ရှေ့အခန်းတွင် ဆွေးနွေးခဲ့သော အကိုးအကားများတွင် လည်း နောက်ထပ်ခိုင်မာမှုကို တွေ့ရှိနိုင်ပြီး၊ ၎င်းတို့က ညွှန်ပြသည်မှာ၊ ဆဋ္ဌမဂရုဓမ္မတွင်

further confirmation in the references discussed in the previous chapter, which indicate that dual ordination, as envisaged in the sixth *garudhamma*, appears to have been undertaken well before the embarrassment event and its consequent ruling leading to ordination given in two stages.

Any dual ordination before the ruling in response to the embarrassment episode would have been done in reliance on the sixth *garudhamma*. Given the function of the rule on single ordination as addressing a situation in which dual ordination was just not possible, it would only be natural for subsequent ordinations to follow the procedure that was, according to the sixth *garudhamma*, in line with how the Buddha preferred the ordination of female candidates to be undertaken.

Another problem with the suggestion regarding the alleged automatic rescinding of the rule on single ordination is that it conflicts with the intention the narrative context suggests is relevant for all four regulations on *bhikkhunī* ordination. As mentioned above, all of these four regulations serve to facilitate ordination of *bhikkhunīs*, not to prevent it. This makes it rather doubtful that an interpretation of any of these rules as completely and definitely preventing the ordination of *bhikkhunīs* does justice to their intent.

In fact, if that had been the point, one might wonder why the *Cullavagga* does not report an explicit abolishment of the authorization for *bhikkhus* to grant ordination on their own. Such an explicit abolishment would have clarified the situation: from now on *bhikkhunī* ordination can only be done by both orders. Yet, this is not what according to the *Vinaya* account happened.

This seems significant, since several rules in the *Cullavagga* that address legal matters related to *bhikkhunīs* do have such indications. According to the *Cullavagga*, at first the Buddha prescribed that the *bhikkhus* should undertake the recitation of the *bhikkhunī* code of rules, the acknowledgement of offences (*āpatti*) done by *bhikkhunīs*, and the carrying out of formal acts (*kamma*) for *bhikkhunīs*. When later on this task was

တမန်ဖြင့် ဘိက္ခုနီပြုခြင်း

မြော်မြင်ခဲ့သည့် နှစ်ဖက်စုံဘိက္ခုနီပြုခြင်းကို ဘိက္ခုနီလောင်းလျာတို့၏ ရှက်ရွံ့ခြင်းအဖြစ် အပျက်နှင့် အဆင့်နှစ်ဆင့်ဖြင့် ဘိက္ခုနီပြုခြင်းကို ဦးတည်သော အကျိုးဆက်ပညတ်ချက် မပေါ်မီကပင် ဆောင်ရွက်တော်မူရန် ပေါ်ထွက်လာပေသည်။

ရှက်ရွံ့ခြင်းအပိုင်းကို တုန့်ပြန်သော ပညတ်ချက်မပေါ်မီက၊ မည်သည့် နှစ်ဖက်စုံ ဘိက္ခုနီပြုခြင်းမဆို ဆဋ္ဌမဂရုဓမ္မအပေါ် မှီတင်း၍ ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြပါလိမ့်မည်။ နှစ်ဖက်စုံ ဘိက္ခုနီပြုခြင်းအနေဖြင့် ဖြစ်နိုင်ဖွယ်မရှိခဲ့သော အခြေအနေတစ်ရပ်တွင်သာလျှင် မြတ်စွာ ဘုရားက တစ်ဖက်တည်းဘိက္ခုနီပြုခြင်းကို ခွင့်ပြုပေးခဲ့ခြင်းဖြစ်ပြီး၊ မြတ်စွာဘုရား ခွင့်ပြု အပ်သော ဘိက္ခုနီပြုခြင်းကို မည်သို့ဆောင်ရွက်ရမည့်အချက် အပါအဝင် ဆဋ္ဌမဂရုဓမ္မ အတိုင်း လိုက်နာကြမှသာလျှင် နောက်ပိုင်းဘိက္ခုနီပြုခြင်းများအတွက် သဘာဝကျပါလိမ့် မည်။

အခြားပြဿနာတစ်ခုမှာ တစ်ဖက်တည်းဘိက္ခုနီပြုခြင်းသိက္ခာပုဒ်ကို အလို အလျောက် ပယ်ဖျက်ခြင်းနှင့်ပတ်သက်သော အထောက်အထားမဲ့၊ အဆင်ခြင်မဲ့ အယူ အဆသည် ဘိက္ခုနီပြုခြင်းဆိုင်ရာ ပြဋ္ဌာန်းချက်လေးရပ်နှင့် ဆက်နွယ်သည့် ဝတ္ထုကြောင်း၊ ရည်ရွယ်ချက်တို့နှင့် ကိုက်ညီမှုမရှိခြင်းပင် ဖြစ်ပါသည်။ အထက်တွင်ဖော်ပြခဲ့သည့်အတိုင်း၊ ဤပြဋ္ဌာန်းချက်လေးရပ်တို့က ဘိက္ခုနီပြုခြင်းကို အဆင်ပြေချောမွေ့စေရန် ကူညီပေး ကြပြီး တားမြစ်နှောင့်ယှက်ရန် အတွက်မဟုတ်ပါ။ ဤပြဋ္ဌာန်းချက်တို့နှင့်ပတ်သက်သော နားလည် ခြင်းက၊ ဘိက္ခုနီပြုခြင်းကို တားမြစ်နှောင့်ယှက်ရန်အတွက် ဆုံးဖြတ်စေမည် ဆိုလျှင်မူ၊ အလွန်ပင် သံသယပွားဖွယ်ရာ ဖြစ်ပါတော့မည်။

အကယ်၍ ထိုကဲ့သို့ဖြစ်ခဲ့လျှင် စူဠဝဂ္ဂပါဠိတော်သည် ဘိက္ခုတို့၏ ကိုယ်တိုင် ဘိက္ခုနီပြုပေးခွင့် အခွင့်အာဏာတစ်ရပ်အား ပယ်ဖျက်ကြောင်းကို အဘယ်ကြောင့်မဖော် ပြခဲ့ပါသနည်းဟု အမှန်စင်စစ် တွေးတောယုံမှားဖွယ်တစ်ရပ်ပင် ဖြစ်ပါသည်။ ဤကဲ့သို့ ပယ်ဖျက်ခြင်းကသာလျှင် အခြေအနေကို ချောမွေ့ပြေလည်စေပါလိမ့်မည့်အကြောင်း- ဤအချိန်မှစ၍ နှစ်ဖက်သံဃာဖြင့်သာ ဘိက္ခုနီပြုခြင်းကို ဆောင်ရွက်နိုင်ပေသည် ဟူ၍ ပွင့်လင်းမြင်သာစွာ ဖော်ပြသင့်ပေသည်။ သို့ရာတွင်၊ ဝိနယပါဠိတော်ကား ဤသို့ ဖော်ပြ တော်မူခြင်း မရှိခဲ့ပါ။

ဤကဲ့သို့ မဖော်ပြခြင်းသည် ဘိက္ခုနီနှင့်ပတ်သက်သော ဝိနည်းရေးရာတို့ကို ဟောကြားတော်မူသည့်၊ စူဠဝဂ္ဂပါဠိတော်၏ သိက္ခာပုဒ်ဝိနည်းဥပဒေများသည်၊ ဤသို့သော ညွှန်ကြားချက်များ ရှိကြသောကြောင့် ထူးခြားနေပုံ ပေါ်ပေမည်။ စူဠဝဂ္ဂပါဠိတော်အရ၊ မြတ်စွာဘုရားက၊ ဘိက္ခုနီတို့အနေဖြင့်လုပ်ဆောင်ကြရသော အပြစ်ဖြေခြင်းများ(အာပတ္တိ) နှင့် ဘိက္ခုနီတို့အတွက် လုပ်ဆောင်ပေးသည့် တရားဝင်ဆောင်ရွက်ချက်များ(ကမ္မ)ဖြစ် သော ဘိက္ခုနီပါတိမောက်ကို ဘိက္ခုတို့က ရှုတ်ဖတ်ကြရမည်ဟု ပထမတွင် ညွှန်ကြား တော်မူခဲ့ ပါသည်။ နောက်တွင်ကား ဤတာဝန်ကို ဘိက္ခုနီတို့အား လွှဲအပ်ပေးတော်မူခဲ့ပြီး၊ မြတ်စွာဘုရားက ဤကိစ္စတို့ကို ဘိက္ခုတို့အနေဖြင့် မဆောင်ရွက်ကြရတော့ဟူ၍ ညွှန်ကြား

passed over to the *bhikkhunīs*, the Buddha is on record for explicitly indicating that *bhikkhus* should no longer undertake these matters. Not only that, but he even makes it clear that the *bhikkhus* would incur a *dukkata* offence if they were to continue undertaking these matters on behalf of the *bhikkhunīs*.

No such indication is anywhere found regarding the authorization of *bhikkhus* to ordain *bhikkhunīs* on their own, an authorization given in a situation when no order of *bhikkhunīs* was in existence.

THE BUDDHA AS A LEGISLATOR

This brings me to another, and in my view the most substantial, problem with this mode of interpretation, which is that it makes the Buddha's promulgation of the sixth *garudhamma* become a meaningless act. Even leaving aside the other problems mentioned earlier, this alone suffices to refute the interpretation that it is impossible for *bhikkhus* to give ordination to female candidates even when no order of *bhikkhunīs* is in existence.

On this interpretation, in reply to the request that he allow "women to receive the going forth from home into homelessness in the teaching and discipline made known by the Tathāgata", the Buddha asked Mahāpajāpatī Gotamī to accept a way of ordaining women that she could not possibly implement.

This implies that, when Mahāpajāpatī Gotamī returned to ask about how to proceed in this situation, the Buddha suddenly realized the problem caused by his own legislation. He then found himself forced to drop the sixth *garudhamma* for good and replace it with another rule, since the sixth *garudhamma* was just not appropriate for the situation for which he had promulgated it. The argument continues that this new rule was later amended to allow for dual ordination. On adopting this interpretation, the sixth *garudhamma* never had any practical function, but was from beginning to end a meaningless regulation.

တမန်ဖြင့် ဘိက္ခုနီပြုခြင်း

တော်မူသည်။ ထိုမျှသာကမ၊ ဘိက္ခုတို့က ဤကိစ္စတို့ကို ဘိက္ခုနီတို့ကိုယ်စား ဆောင်ရွက်ပေးကြပါလျှင်၊ ဒုက္ကဋ်အာပတ်သင့်စေဟူ၍ ပညတ်တော်မူခဲ့သည်။

ဘိက္ခုနီသံဃာ မတည်ရှိခဲ့သော အခြေအနေတစ်ရပ်တွင်၊ ဘိက္ခုတို့၏ အခွင့်အာဏာဖြင့် ဘိက္ခုနီတို့ကို ကိုယ်တိုင် ဘိက္ခုနီပြုကြရန် ပေးအပ်ခံရသော အခွင့်အာဏာ တစ်ရပ်နှင့် စပ်လျဉ်း၍ ၎င်းညွှန်ပြချက်မျိုးကို မည်သည့် နေရာတွင်မျှ မတွေ့ခဲ့ရချေ။

ဥပဒေပြုသူအဖြစ် ဗုဒ္ဓမြတ်စွာဘုရား

ကျွန်ုပ်၏ အမြင်အရ ဗုဒ္ဓဘုရားရှင်၏ ဆဋ္ဌမဂရုဓမ္မပြဋ္ဌာန်းချက်ကို အဓိပ္ပါယ်မဲ့စေနိုင်သော ဥပဒေတစ်ရပ်ဖြစ်စေသည့် ဤကဲ့သို့သော ဘာသာပြန်နာလည်းမူမျိုးသည်၊ ကျွန်ုပ်အား အကြီးမားဆုံး ပြဿနာတစ်ရပ်ဆီသို့ ဆိုက်ရောက်စေသည်။ အစောပိုင်းတွင် တင်ပြခဲ့သော အခြားပြဿနာများကို ဘေးဖယ်ထားရမည်ဆိုလျှင်သော်မှ၊ ဘိက္ခုသံဃာ မတည်ရှိသော အခါတွင် ဘိက္ခုတို့အတွက် ဘိက္ခုနီပြုပေးခွင့်ကို မရနိုင်တော့ပါဟူသော ဤအဓိပ္ပါယ်ကောက်ယူမှု တစ်ခုတည်းနှင့်သာလျှင် ငြင်းဆိုရန်အတွက် လုံလောက်ပေသည်။

ဤအဓိပ္ပါယ်ကောက်နုတ်ချက်ဖြစ်သည်။ “တထာဂတဘုရားရှင်က ဟောကြားတော်မူသော ဓမ္မဝိနယသာသနာတော်အတွင်းဝယ်၊ အမျိုးသမီးတို့အား အိမ်ရာတည်ထောင်ဘဝမှ အိမ်ရာမဲ့ဘိက္ခုနီဘဝသို့ ဝင်ရောက်ခွင့်ပြုပေးပါရန်” လျှောက်ထားတောင်းပန်လာမှုကို တုန့်ပြန်ခွင့်ပြုခြင်းအနေဖြင့်၊ မြတ်စွာဘုရားသည် မဟာပဇာပတိဂေါတမီကို အရှင်မပြီးမြောက်အောင်ဆောင်ရွက်၍ မရနိုင်သော အမျိုးသမီးတို့အား ဘိက္ခုနီပြုနည်းတစ်ရပ်ကို လက်ခံရန် ပြောကြားတော်မူခဲ့သည်။

မဟာပဇာပတိဂေါတမီက တဖန်ချဉ်းကပ်လျက်၊ ဤအခြေအနေတွင် မည်သို့ ဆက်လက်ဆောင်ရွက်ရမည်ကို လျှောက်ထားမေးမြန်းသောအခါ၊ မြတ်စွာဘုရားသည် မိမိ ကိုယ်တိုင်ချမှတ်တော်မူခဲ့သော ဥပဒေကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာမည့် ပြဿနာကို ချက်ချင်း သိမြင်တော်မူခဲ့ပါသည်ဟု ဤသို့ သွယ်ဝိုက်ညွှန်းဆိုနေသည်။ ထို့နောက် အရှင်ဘုရားကိုယ်တော်တိုင် ဆဋ္ဌမဂရုဓမ္မကို ပို၍ ကောင်းစေရန်အတွက် ချန်လှပ်ထားရန် သက်ရောက်ပြီး အခြားအနုပညတ်အသစ်တစ်ခုဖြင့် အစားထိုးတော်မူရခြင်းကား ပြဋ္ဌာန်းတော်မူပြီးခဲ့သော ဆဋ္ဌမဂရုဓမ္မသည် ဤ အခြေအနေအတွက် မသင့်လျော်တော့သောကြောင့် ဖြစ်ပေသည်။ ဤဥပဒေသစ်ကို နောက်ပိုင်းတွင် နှစ်ဖက်စုံဘိက္ခုနီပြုပေးခြင်းအတွက် ခွင့်ပြုရန် အနုပညတ် ပြင်ဆင်ဖြည့်စွက်ခဲ့သည်ဟု ဆက်လက်ဆွေးနွေးထားသည်။ ဆဋ္ဌမဂရုဓမ္မသည် မည်သည့်အခါတွင်မျှ လက်တွေ့ဆောင်ရွက်ခြင်းမရှိခဲ့၍ အစမှသည် အဆုံးအထိ အဓိပ္ပါယ်ကင်းမဲ့သော ပြဋ္ဌာန်းချက်တစ်ရပ်သာလျှင် ဖြစ်ခဲ့သည်ဟု လက်ခံအတည်ပြုရာရောက် လေသည်။

As mentioned in chapter 4, elsewhere the *Vinaya* does report that on a number of occasions the Buddha would amend or change a rule, but in such cases this happens in response to some event or misbehaviour that had occurred in the meantime. I am not aware of any case where the Buddha is on record for promulgating a rule that from the outset was entirely dysfunctional, in the sense that it just could not be implemented.

It seems to me that the price to be paid for upholding the position that it is impossible for *bhikkhus* to give single ordination to female candidates, when no order of *bhikkhunīs* is in existence, is too high. It requires demoting the Buddha to a short-sighted and careless law-giver.

Instead, it is preferable to assume that, in the account given in the *Cullavagga*, the sixth *garudhamma* as well as the other *garudhammas* are meant to encapsulate the Buddha's general vision of the future for the order of *bhikkhunīs*. Consequently the rule on single ordination was meant to be applicable to the specific situation when the standard procedure described in the sixth *garudhamma* cannot be followed, because no order of *bhikkhunīs* is in existence. In this way, a depiction of the Buddha as thoughtless can be avoided.

In sum, the traditional belief that the Theravāda *Vinaya* does not enable a revival of an extinct *bhikkhunī* order seems to be based on a reading of the relevant rules without sufficient consideration of their narrative background. If studied in their narrative context, it becomes clear that an extinct order of *bhikkhunīs* can be revived by the *bhikkhus*, as long as these are not extinct as well.

As already stated by the Jetavan Sayādaw, U Nārada Mahāthera:

anujānāmi, bhikkhave, bhikkhūhi bhikkhuniyo upasampādetuṃ ti bhagavato vacanaṃ atītaṃse pi bhikkhunīsaṅghe abhāvaparicchedaṃ, anāgataṃse pi bhikkhunīsaṅghassa abhāvaparicchedaṃ, paccuppannaṃse pi bhikkhunīsaṅghassa abhāvaparicchedaṃ.

တမန်ဖြင့် ဘိက္ခုနီပြုခြင်း

အခန်း(၄)တွင် ဖော်ပြခဲ့သည့်အတိုင်း၊ ဝိနယပါဠိတော်၏ အခြားနေရာတို့တွင် မြတ်စွာဘုရားက ဝိနည်းဥပဒေတို့ကို ပြောင်းလဲခြင်း(သို့မဟုတ်) ပြင်ဆင်ဖြည့်စွက်ခြင်း များ ပြုလုပ်ခဲ့လေ့ ရှိသော်လည်း ဤပြင်ဆင်ဖြည့်စွက်ချက်တို့သည် ထိုအချိန်က ဖြစ်ပျက်ခဲ့ သော အဖြစ်အပျက်နှင့် အပြုအမူဆိုးများကို ဖြေရှင်းရန်အတွက်သာလျှင် ဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်ုပ်အနေဖြင့်မူ၊ မြတ်စွာဘုရားက ဝိနည်းဥပဒေတစ်ရပ်ကို ပြဋ္ဌာန်းပေးတော်မူပြီးနောက်၊ ထိုဥပဒေသည် အစကတည်းကပင် မည်သို့မျှ လက်တွေ့ဆောင်ရွက်၍မရခြင်း ဆိုသည်ကို၊ မည်သည့် အဖြစ်အပျက်တွင်မျှ သတိမပြုမိပါချေ။

ဘိက္ခုနီသံဃာ မတည်ရှိသောအခါတွင်၊ ဘိက္ခုတို့အတွက် ဘိက္ခုနီလောင်းလျာ တို့အား ဘိက္ခုနီပြုပေးကြရန်မှာ မဖြစ်နိုင်တော့ပါဟူသော သဘောထားကို လက်ခံထားရှိ ရန်အတွက် ပေးဆပ်ရမည့်တန်ဖိုးကား၊ ကြီးလွန်းလှသည်ဟု ကျွန်ုပ်ထင်မြင်မိသည်။ ထို တန်ဖိုးကား မြတ်စွာဘုရားအား အမြင်ပေါ့ဆ၍၊ သတိမမူသော ဥပဒေပြုသူအဖြစ်သို့ လျော့ချမှုကို ဖြစ်စေသည်။

ထိုသို့ သဘောထားကို ထိန်းသိမ်းထားမည့်အစား၊ စူဠဝဂ္ဂပါဠိတော်တွင် ဖော်ပြ ထားသော ဆဋ္ဌမဂရုဓမ္မနှင့် အခြားဂရုဓမ္မတို့သည်၊ ဘိက္ခုနီသံဃာ၏ အနာဂတ်အတွက် မြတ်စွာဘုရား၏ အလုံးစုံသိမြင်တော်မူသော အမြင်ကို အနှစ်ချုပ်ထားခြင်းဖြစ်ပါသည် ဟူသည်မှာ ပို၍ သင့်လျော် ကျေနပ်ဖွယ်ရာကောင်းသော ကောက်ချက်ဖြစ်သည်။ အကျိုး ဆက်အားဖြင့် တစ်ဖက်တည်းဘိက္ခုနီပြုခြင်း ဥပဒေကို ဆဋ္ဌမဂရုဓမ္မတွင် ဖော်ပြထား သော လုပ်ငန်းစဉ်အတိုင်း မဆောင်ရွက်နိုင်သည့် အထူးအခြေအနေဝယ် ကျင့်သုံးနိုင်ရန် အတွက် သာလျှင် ရည်ရွယ်ခဲ့သည်မှာ ဘိက္ခုနီသံဃာ မတည်ရှိသောကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။ ဤ နည်းအားဖြင့်သာလျှင်၊ မြတ်စွာဘုရားအား အဆင်ခြင်ဉာဏ်မဲ့သူအဖြစ် ပုံဖော်မိခြင်းမှ ရှောင်ရှားနိုင်ပါမည်။

အနှစ်ချုပ်ဆိုရပါသော်၊ ကွယ်ပျောက်နေသည့် ဘိက္ခုနီသံဃာကို ပြန်လည် ဖြစ် တည်လာစေရန်အတွက် ပြုလုပ်၍ မရနိုင်တော့ပါဟူသော ထေရဝါဒဝိနယဆိုင်ရာ ရိုးရာယုံ ကြည်လက်ခံမှုသည်၊ ဝိနည်းဥပဒေများ၊ ၎င်းတို့၏နောက်ခံဝတ္ထုကြောင်းတို့နှင့် ပတ်သက် သော လုံလောက်သည့် လေ့လာသုံးသပ်ချက် ကင်းမဲ့နေမှုအပေါ်တွင် အခြေခံ နေပုံပေါ်ပါ သည်။ အကယ်၍ ၎င်းဝတ္ထုကြောင်း သဘောသဘာဝတို့ကို ကျနသေချာစွာ လေ့လာပါ လျှင်၊ ဘိက္ခုတို့သည် ဘိက္ခုသံဃာတို့ မကွယ်ပျောက်သမျှကာလပတ်လုံး၊ ကွယ်ပျောက် နေသော ဘိက္ခုနီသံဃာကို တဖန်ပြန်လည် ရှင်သန်အသက်ဝင်စေနိုင်သည် မှာ ရှင်းလင်းပါ ပေသည်။

ဇေတဝန်ဆရာတော်ကြီး ဦးနာဒရမဟာထေရ် တင်ပြခဲ့သည့်အတိုင်း၊

အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခူဟိ ဘိက္ခုနိယော ဥပသမ္မာဒေတုန္တိ ဘဂဝတော
ဝစနံ အတီတံသေ ပိ ဘိက္ခုနီသံဃေ အဘာဝပရိစ္ဆေဒံ၊ အနာဂတံသေ ပိ ဘိက္ခုနီ
သံဃဿ အဘာဝပရိစ္ဆေဒံ၊ ပစ္စုပ္ပန် ပိ ဘိက္ခုနီသံဃဿ အဘာဝပရိစ္ဆေဒံ။

The Blessed One's statement: "*Bhikkhus*, I authorize the giving of the higher ordination of *bhikkhunīs* by *bhikkhus*" was restricted to [a period in] the past when an order of *bhikkhunīs* did not exist; it will also be restricted to [a period in] the future when an order of *bhikkhunīs* will not exist; and at present it is also restricted to [a period in] when an order of *bhikkhunīs* does not exist.

SUMMARY

The need to protect female candidates for higher ordination from being attacked by rogues led to the promulgation of a rule authorizing the completion of the second stage of higher ordination, to be conducted in the presence of a quorum of *bhikkhus*, through a messenger and thus without the female candidate being personally present.

The different rulings on *bhikkhunī* ordination in the *Cullavagga* can be seen as supplements to the basic procedure envisaged in the sixth *garudhamma*, according to which a female candidate should receive the higher ordination from both monastic orders.

If an order of *bhikkhunīs* is not in existence, ordination of a female candidate can be given by *bhikkhus* on their own. If such an order is in existence, the two-stage procedure of ordination should be followed, with the *bhikkhunīs* taking care of the enquiry concerning stumbling blocks during the first stage and the *bhikkhus* completing the ordination during the second stage (unless this puts the candidate into danger, in which case this part can be performed by a messenger on behalf of the candidate).

The prevalent belief that the authorization for *bhikkhus* to grant ordination to a woman on their own is no longer valid is unconvincing, once the relevant parts of the *Cullavagga* are examined carefully. Instead, whenever an order of *bhikkhunīs* is not in existence, the *bhikkhus* retain the right to grant ordination on their own.

တမန်ဖြင့် ဘိက္ခုနီပြုခြင်း

မြတ်စွာဘုရား၏ မိန့်ကြားတော်မူချက်ဖြစ်သော“ဘိက္ခုတို့၊ ဘိက္ခုတို့က ဘိက္ခုနီ ပြုပေးကြခြင်းကို ငါဘုရားခွင့်ပြုတော်မူ၏” ပြဋ္ဌာန်းချက်ကို ဘိက္ခုနီသံဃာ မတည်ရှိသော အတိတ်ကာလအတွက် ကန့်သတ်တော်မူခဲ့သည်။ ဘိက္ခုနီသံဃာ မတည်ရှိသော အနာဂတ်ကာလအတွက်လည်း ကန့်သတ်တော်မူခဲ့သည်။ ဘိက္ခုနီသံဃာ မတည်ရှိသော ယခုပစ္စုပ္ပန်ကာလအတွက်လည်း ကန့်သတ်တော်မူထားခြင်းဖြစ်ပါသည်။

အနှစ်ချုပ်

ဘိက္ခုနီပြုခြင်းအတွက် ဘိက္ခုနီလောင်းလျာတစ်ဦးသည် သေသောက်ကြူးတို့၏ အန္တရာယ်မှ ကာကွယ်ပေးရန် လိုအပ်ချက်သည်။ ဘိက္ခုသံဃာ၏ ရှေ့မှောက်တွင် ဆောင်ရွက်ရမည့် ဘိက္ခုနီပြုခြင်း ဒုတိယအဆင့်လုပ်ငန်းစဉ် ပြီးမြောက်စေသော ဝိနည်းဥပဒေတစ်ရပ် ပြဋ္ဌာန်းခြင်းနှင့် ထိုဘိက္ခုနီလောင်းလျာကိုယ်တိုင် မပါဝင်ဘဲ တမန်တစ်ပါးဖြင့်သာလျှင် ဆောင်ရွက်သော ဥပဒေအာဏာတစ်ရပ်ဆိုသို့ ဦးတည်စေခဲ့သည်။

စူဠဝဂ္ဂပါဠိတော်တွင် လာရှိသော ဘိက္ခုနီပြုခြင်းဆိုင်ရာ မတူကွဲပြားသည့် ဥပဒေများကို ဘိက္ခုနီလောင်းလျာသည် နှစ်ဖက်သံဃာ၏ ဘိက္ခုနီပြုပေးခြင်းကို ခံယူရ မည်ဖြစ်သည့် ဆဋ္ဌမဂရုဓမ္မ၏ မျှော်မှန်းသော အခြေခံလုပ်ငန်းစဉ်အား ဖြည့်ကူပေးခြင်း များအဖြစ် တွေ့နိုင်ပါသည်။

အကယ်၍ ဘိက္ခုနီသံဃာ မတည်ရှိတော့သည့်ကာလတွင်၊ အရှင်တို့ကိုယ်တိုင် ဘိက္ခုနီလောင်းလျာတစ်ဦးအား ဘိက္ခုနီပြုပေးနိုင်သည်။ အကယ်၍ ဘိက္ခုနီသံဃာ တည်ရှိနေပါမူ၊ ဘိက္ခုနီပြုခြင်းဆိုင်ရာ နှစ်ဆင့်လုပ်ငန်းစဉ်သည် ဘိက္ခုနီသံဃာသည် အန္တရာယ်ပြုတတ်သော အကြောင်းများကို ဘိက္ခုနီလောင်းလျာအား မေးမြန်း ဆောင်ရွက်ပေးခြင်း ပထမအဆင့်နှင့် ဘိက္ခုတို့က ဘိက္ခုနီပြုခြင်းကို ပြီးမြောက်စေခြင်း ဒုတိယအဆင့်တို့ကို လိုက်နာဆောင်ရွက်သင့်ပေသည်။ (ဘိက္ခုနီလောင်းလျာအနေဖြင့် အန္တရာယ်ကျရောက်နေသောအခါတွင် ဘိက္ခုနီလောင်းလျာ၏ကိုယ်စား တမန်ဖြင့် ဤအပိုင်းကို ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်ပါသည်။)

စူဠဝဂ္ဂပါဠိတော်၏ ဆက်နွယ်ရာအပိုင်းတို့ကို သေချာစွာ စိစစ်လေ့လာသော အခါတွင်၊ ဘိက္ခုတို့အတွက် အမျိုးသမီးတစ်ဦးအား ဘိက္ခုနီပြုပေးခွင့်သည် အသက်မဝင်တော့ပါပြီဟူသော အမြစ်တွယ်နေသည့် ယုံကြည်လက်ခံမှုကား လက်ခံနိုင်ဖွယ်မရှိ။ ၎င်းအစား၊ ဘိက္ခုနီသံဃာ မတည်ရှိသောအခါကာလတိုင်းတွင်၊ ဘိက္ခုတို့ကိုယ်တိုင် ဘိက္ခုနီ ပြုပေးခွင့်ကို အမြဲထိန်းသိမ်း၊ ဆောင်ရွက်ကြရမည်သာတည်း။

Bhikkhunīs in Sri Lanka

The order of *bhikkhunīs* appears to have thrived in India until about the 8th century. Long before it disappeared from India, the ordination lineage had been transmitted to Sri Lanka during the time of the reign of King Asoka.

The *Dīpavaṃsa* reports that the preaching activities of the arahant Mahinda, son of Asoka, had led to numerous conversions to Buddhism in Sri Lanka. The recently converted king of Sri Lanka requested the *bhikkhu* Mahinda to confer ordination on Queen Anulā and her followers.

THE QUEEN'S WISH TO ORDAIN

The relevant part in the fifteenth chapter of the *Dīpavaṃsa* (verses 74–80) reports:

*buddhe pasannā dhamme ca
saṅghe ca ujudiṭṭhikā
bhava cittaṃ virājeti
anulā nāma khattiyā.*

Being from a noble clan and named Anulā
She had firm faith in the Buddha, the Dhamma,
and the Saṅgha; being of straight view,
Her mind had become disenchanted with becoming.

*deviyā vacanaṃ sutvā
rājā therama id'abravī:*

Having heard the words of the queen
[Expressing her wish to go forth]
The king said this to the elder [Mahinda]:

*buddhe pasannā dhamme ca
saṅghe ca ujudiṭṭhikā.
bhava cittaṃ virājeti,
pabbājehi anūlakaṃ.*

သီရိလင်္ကာနိုင်ငံရှိ ဘိက္ခုနီများ

ဘိက္ခုနီသံဃာသည် အိန္ဒိယနိုင်ငံတွင်ကား (၈)ရာစုခန့်အထိ ပြန့်ပွားတိုးတက်ခဲ့ပုံပေါ်သည်။ အသောကမင်းကြီး၏လက်ထက်၌၊ အိန္ဒိယနိုင်ငံတွင် ဘိက္ခုနီသံဃာ မကွယ်ပျောက်သေးမီ အချိန်ကာလကြာမြင့်စွာ ကတည်းကပင်၊ ဘိက္ခုနီသံဃာအဆက်အနွယ်သည် သီရိလင်္ကာနိုင်ငံသို့ ကူးပြောင်းပြန့်ပွားနေခဲ့ပြီး နေပေပြီ။

ဒီပဝံသမှတ်တမ်းအရ အသောကမင်းကြီး၏သားတော် မဟိန္ဒ ရဟန္တာအရှင် မြတ်ကြီး၏ တရားဟောပြောမှုများကြောင့် သီရိလင်္ကာနိုင်ငံတွင် ဗုဒ္ဓဘာသာသို့ များစွာ ကူးပြောင်းခဲ့ကြသည်။ မကြာသေးမီက ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်အဖြစ်သို့ ကူးပြောင်းလာသော သီရိလင်္ကာဘုရင်သည် မဟိန္ဒ ရဟန္တာကြီးကို မိဖုရားကြီးအနုဠာနှင့် နောက်လိုက်များအား ဘိက္ခုနီပြုပေးပါရန် လျှောက်ထားခဲ့သည်။

မိဖုရားကြီး၏ ဘိက္ခုနီပြုလိုသောဆန္ဒ

ဒီပဝံသ၊ အခန်း(၁၅)တွင် (ဂါထာ၇၄မှစ၀ထိ) ဤသို့ ဖော်ပြပါသည်။

ဘဒ္ဒေ ပသန္တာ ဓမ္မေ စ
သံဃေ စ ဥဇဒိဋ္ဌိကာ၊
ဘဝေ စိတ္တံ ဝိရာဇေတိ
အနုဠာ နာမ ခတ္တိယာ။

အနုဠာမည်သော မိဖုရားကြီးသည် အမျိုးမြတ်ပါသည်၊
မြတ်စွာဘုရား၊ ဓမ္မနှင့် သံဃာကို ယုံကြည်ပါသည်၊
အယူဖြောင့်မှန်ပါသည်။
သူမသည် ဘဝသံသရာကို သံဝေဂရနေပါပြီ။

ဒေဝိယာ ဝစနံ သုတ္တာ
ရာဇာ ထေရံ ကုဒဗြဟ္မိ။

မိဖုရားကြီး၏ စကားကို ကြားပြီးသော်၊
(ဘိက္ခုနီပြုလိုသော သူမ၏ ဆန္ဒကို ဖော်ပြထား)
ဘုရင်မင်းကြီးသည် မဟိန္ဒရဟန္တာကြီးအား လျှောက်ထားပြီ။

ဘဒ္ဒေ ပသန္တာ ဓမ္မေ စ
သံဃေစ ဥဇဒိဋ္ဌိကာ၊
ဘဝေ စိတ္တံ ဝိရာဇေတိ
ပဗ္ဗာဇေဟိ အနုဠကံ။

“She has firm faith in the Buddha, Dhamma,
And the Saṅgha; being of straight view,
Her mind has become disenchanting with becoming.
Give Anulā the going forth!”

*akappiyā mahārāja
itthipabbajjā bhikkhuno.*

[Mahinda replied]:
“Great King, it is not proper for a *bhikkhu*
To give the going forth to a woman.

*āgamissati me rājā
saṅghamittā bhagiṇiyā,
anulaṃ pabbājetvāna
mocesī sabbabandhanā.*

“My sister Saṅghamittā
Will come here, o King;
Having given the going forth to Anulā,
She will make her find release from all bondage.

*saṅghamittā mahāpaññā
uttarā ca vicakkhaṇā,
hemā ca māśagallā ca
aggimittā mitāvadā.
tappā pabbatachinnā ca
mallā ca dhammadāsiyā,*

“Saṅghamittā of great wisdom [will come],
[together with] Uttarā the discerning one,
Hemā and Māśagallā,
Aggimittā of measured speech,
Tappā and Pabbatachinnā,
Mallā and Dhammadāsiyā.

*ettakā tā bhikkhuniyo
dhūtarāgā samāhitā.
odātamanasāṅkappā
saddhammavinaye ratā,*

သီရိလင်္ကာနိုင်ငံရှိ ဘိက္ခုနီများ

မိဖုရားကြီးသည် ဗုဒ္ဓ၊ ဓမ္မ၊
သံဃာတို့ကို ခိုင်မြဲစွာ ယုံကြည်ပါသည်။ အယူဖြောင့်မှန်ပါသည်။
သူမသည် ဘဝသံသရာကိုသံဝေဂရနေပါပြီ။
အနုဋ္ဌာမိဖုရားကြီးအား ဘိက္ခုနီပြုပေးပါဘုရား။

အကပ္ပိယာ မဟာရာဇာ
ကုတ္တိပဗ္ဗဇာ ဘိက္ခုနော။

(မဟိန္ဒရဟန္တာကြီးက မိန့်ကြားတော်မူသည်)
အရှင်မင်းကြီး၊ ဘိက္ခုတို့အတွက်
အမျိုးသမီးအား ဘိက္ခုနီပြုပေးရန် မသင့်လျော်ပေ။

အာဂမိဿတိ မေ ရာဇာ
သဃ်မိတ္တာ ဘဂိနိယာ၊
အနုဋ္ဌံ ပဗ္ဗာဇေတွာန
မောစေသိ သဗ္ဗဗန္ဓနာ။

အရှင်မင်းကြီး၊ ငါ၏နမတော် သဃ်မိတ္တာ
ဤနိုင်ငံသို့ ကြွလာပါမည်။
အနုဋ္ဌာအား ဘိက္ခုနီပြုပေးပြီး၊
မိဖုရားကြီးအား ဘဝအနှောင်အဖွဲ့အားလုံးမှ လွတ်မြောက်စေပါလိမ့်မည်။

သဃ်မိတ္တာ မဟာပညာ
ဥတ္တရာ စ ဝိစက္ခဏာ၊
ဟေမာ စ မာသဂလ္လာ စ
အဂ္ဂိမိတ္တာ မိတာဝဒါ၊
တပ္ပါ ပဗ္ဗတဆိန္နာ စ
မလ္လာ စ ဓမ္မဒါသိယာ။

ပညာကြီးတော်မူသော သဃ်မိတ္တာ (ကြွလာမည်)၊
(အတူတကွ) ဉာဏ်ကြီးတော်မူသော ဥတ္တရာ၊
ဟေမာနှင့် မာသဂလ္လာ၊
နှိုင်းချိန်ပြောတော်မူတတ်သော အဂ္ဂိမိတ္တာ၊
တပ္ပါနှင့် ပဗ္ဗတဆိန္နာ၊
မလ္လာနှင့် ဓမ္မဒါသိယာ။

တ္တေကာ တာ ဘိက္ခုနိယော
ဓူတရာဂါ သမာဟိတာ၊
ဩဒါတမနသင်္ကပ္ပါ၊
သဒ္ဓမ္မဝိနယေ ရတာ။

“These *bhikkhunīs*,
Concentrated and with lust shaken off,
With pure thoughts and minds
Delight in the true Dhamma and *Vinaya*.

khīṇāsavā vasī pattā
tevijjā iddhikovidā,
uttamatte ʔhītā tattha
āgamissanti tā idha.

“With the influxes destroyed and [self]-control attained,
[Endowed with] the three knowledges and skilled in supernormal feats,
Established in the highest thus,
They will come here.”

According to the sixteenth chapter of the *Dīpavaṃsa* (verses 37–38), Queen Anulā and her followers did indeed receive ordination from Saṅghamittā and her group of eminent *bhikkhunīs*. They also attained the same level of high distinction by becoming themselves “concentrated and with lust shaken off”. In other words, Anulā and her followers also became arahant *bhikkhunīs*.

While travelling to Sri Lanka, Bhikkhunī Saṅghamittā is on record as having brought along a branch from the Bodhi Tree to be planted in Sri Lanka. The resulting tree has continued to serve as an object of great reverence for Sri Lankan Buddhists from ancient times to today.

MAHINDA’S STATEMENT

The *Dīpavaṃsa* reports that, on being asked to grant ordination to the queen, Mahinda replied: “Great King, it is not proper for a *bhikkhu* to confer the going forth on a woman.” The implications of this passage need discussion.

The canonical *Vinaya* has no explicit ruling against the conferring of the “going forth” on a female by a *bhikkhu*. It is only in the commentary, the *Samantapāsādikā*, (in a gloss on the

သီရိလင်္ကာနိုင်ငံရှိ ဘိက္ခုနီများ

ဤဘိက္ခုနီတို့သည်၊
သမာဓိတည်ကြည်တော်မူကြပြီး၊ ရာဂတို့မှ ကင်းဝေးတော်မူကြပြီ။
စိတ်ရော၊ အတွေးပါ စင်ကြယ်တော်မူကြပြီ။
စစ်မှန်သောဓမ္မ၊ ဝိနယတို့တွင် ကြည်နူးတော်မူကြပြီ။

ဒီဏာသဝါ ဝသီ ပတ္တာ
တေဝိဇ္ဇာ ကုဒ္ဓိကောဝိဒါ၊
ဥတ္တမတ္တေ ဌိတာ တတ္တာ၊
အာဂမိဿန္တိ တာ ကုဓ။

အာသဝေါတရားတို့ကို ဖျက်ဆီး၍၊ (မိမိကိုယ်ကို) ထိန်းသိမ်းအောင်တော်မူ၊
ဝိဇ္ဇာသုံးပါး၊ တန်ခိုးကျွမ်းကျင်မှုတို့နှင့် ပြည့်စုံတော်မူ၊
အမြင့်ဆုံး အရဟတ္တဖိုလ်၌ တည်တော်မူကြသော၊
အရှင်မတို့သည် ဤနေရာသို့ ကြွလာကြပေတော့မည်။

ဒီပဝံသ၏အခန်း(၁၆)၊ (ဂါထာ၃၇မှ၃၈)အရ၊ မိဖုရားကြီးအနုဋ္ဌာနှင့် နောက်လိုက်များသည်၊
ရဟန္တာအရှင်မကြီးသစ်မိတ္တာနှင့် ထင်ရှားသော ရဟန္တာဘိက္ခုနီတို့၏ ဘိက္ခုနီပြုပေးခြင်းကို
ခံယူတော်မူခဲ့ကြရပေသည်။ အရှင်မတို့သည်လည်း ရဟန္တာဘိက္ခုနီတို့နည်းတူ “တည်ကြည်
သော သမာဓိ၊ တပမက်သောရာဂတို့မှကင်းကွာခြင်း” ဂုဏ်ရည်ပိုင်ရှင်များ ဖြစ်လာတော်မူ
ကြသည်။ တစ်နည်းအားဖြင့်ဆိုရသော် မိဖုရားကြီးအနုဋ္ဌာနှင့်နောက်လိုက်တို့သည် ရဟန္တာ
ဘိက္ခုနီများ ဖြစ်လာတော်မူခဲ့ကြသည်။

သစ်မိတ္တာဘိက္ခုနီအရှင်မကြီးသည် သီရိလင်္ကာနိုင်ငံသို့ ကြွလာတော်မူစဉ်၊ ဗုဒ္ဓ
ဂယာမှဗောဓိကောင်းတစ်ကောင်းကို ကူးယူစိုက်ပျိုးပေးရန် ယူဆောင်လာခဲ့ပေသည်။ အကျိုး ရ
လာဒ်ကား၊ ထိုရှေးခေတ်မှသည်ယနေ့ထိတိုင်၊ သီရိလင်္ကာနိုင်ငံသားတို့သည် ထိုဗောဓိပင်
အဆက်ကို စေတီတော်တစ်ဆူပမာ ဂါရဝပြု၊ ပူဇော်ခွင့်ရရှိနေကြခြင်းပင်ဖြစ်သည်။

ရှင်မဟိန္ဒ မိန့်ကြားတော်မူသော စကား

ဒီပဝံသမှတ်တမ်းအရ၊ အနုဋ္ဌာမိဖုရားကြီးအား ဘိက္ခုနီပြုပေးရန် လျှောက်ထားခံရသော
အခါ၊ မဟိန္ဒ ရဟန္တာကြီးသည် “အရှင်မင်းကြီး၊ အမျိုးသမီးတစ်ဦးအား ဘိက္ခုနီပြုပေးရန်ဆို
သည်မှာ၊ ဘိက္ခုတို့အတွက်မသင့်လျော်ပါပေ” ဟူ၍ မိန့်ကြားတော်မူခဲ့ပါသည်။ ၎င်းမိန့်ကြား
ချက်နှင့်ပတ်သက်၍ ဆွေးနွေးရန် လိုအပ်ပါသည်။

ဝိနယပိဋကတွင်ကား၊ ဘိက္ခုတစ်ပါးက အမျိုးသမီးတစ်ဦးအား သာမဏေရီ ပြု
ပေးခွင့်ကို ဆန့်ကျင်သည့်ဥပဒေဟူ၍ မရှိပါပေ။ သမန္တပါသာဒိကာအဋ္ဌကထာ (မဟာဝဂ္ဂ
ပါဠိတော်၊ ပထမအခန်းတွင် ဖော်ပြထားသော ယသ မထေရ်မြတ်၏ ဘိက္ခုပြုခြင်း ဝတ္ထု
ကြောင်းမှ ဉာဏ်အလင်းရောင်တစ်ချက်)တွင်သာ အကြံပြုချက်ကို တွေ့ရပြီး ၎င်းအကြံပြု

narrative of the ordination of Yasa, reported in the first chapter of the *Mahāvagga*) that the suggestion is found that, just as “a male only gains the going forth from a *bhikkhu*, a woman only gains it from a *bhikkhunī*”, *purisañ hi bhikkhuto añño pabbā-jetuṃ na labhati, mātugāmaṃ bhikkhunito añño*.

Now in the passage above from the *Dīpavaṃsa*, the expression *pabbajjā* does not seem to carry its technical *Vinaya* sense of “going forth” as a stage distinct from the higher ordination, the *upasampadā*. Instead, it appears to be used here as a term that describes the transition from lay to monastic life in general. That is, here the expression *pabbajjā* would cover both the going forth and the higher ordination.

Since the king had only recently converted to Buddhism, it could hardly be expected that he would be familiar with the technicalities of ordination. As his request is formulated with the expression: “Give Anulā the going forth”, *pabbājehi anulākaṃ*, it is natural that Mahinda’s reply uses the same terminology.

The *Dīpavaṃsa* in fact continues to use the same expression “going forth” when reporting that Anulā and her followers received ordination: *pabbajjimsu*. Yet, they eventually became *bhikkhunīs*, not just *sāmaṇerīs*. Thus it seems clear that in this usage both the “going forth” and the “higher ordination” are included under the term *pabbajjimsu*.

Now Mahinda and his *bhikkhus* could indeed not just confer the higher ordination on the queen and her followers, since in India an order of *bhikkhunīs* was in existence. This is why the queen and her followers had to wait until Mahinda’s sister Saṅghamittā and her group of *bhikkhunīs* had come. In that situation, it was indeed the correct procedure to bring a quorum of *bhikkhunīs* from India.

In relation to this transmission of the *bhikkhunī* ordination lineage, it is also noteworthy that Mahinda showed no trace of hesitation or misgivings regarding the establishment of an order of *bhikkhunīs* in Sri Lanka as such, as long as this was done in the proper way by bringing *bhikkhunīs* from India to confer or-

သီရိလင်္ကာနိုင်ငံရှိ ဘိက္ခုနီများ

ချက်မှာ "အမျိုးသားတစ်ဦးသာလျှင် ဘိက္ခုတစ်ပါးထံမှ သာမဏေပြုခွင့်ကိုရသကဲ့သို့ အမျိုးသမီး တစ်ဦးမှာမူ ဘိက္ခုနီတစ်ပါးထံမှ သာမဏေရီပြုခွင့်ကို မရနိုင်ပါပေ။" ပုရိသံ ဟိ ဘိက္ခုတော အညော ပဗ္ဗ ဇေတုံ၊ န လဘတိ မာတုဂါမ် ဘိက္ခုနီတော အညော။

အထက်ပါ ဒီပဝံသ၏ ဂါထာတို့တွင်ပါရှိသည့် ပဗ္ဗဇ္ဇာဟူသော ဝေါဟာရသည်၊ ဝိနယပါဠိတော်ဆိုင်ရာ သာသနာတော်အတွင်းသို့ ဝင်ရောက်ခြင်း၏ အဆင့်တစ်ဆင့် ဖြစ်သော ဥပသမ္ပဒါ၏အဓိပ္ပါယ်ကို ဆောင်ယူနိုင်ပုံမပေါ်ပါ။ ထိုသို့ ဆောင်ယူမည့်အစား၊ လူဝတ်ကြောင့်ဘဝမှ သာသနာတော်အတွင်းသို့ ကူးပြောင်းဝင်ခြင်းအနေဖြင့်သာလျှင် သာမန် အသုံးပြုပုံပေါ်ပါသည်။ ပဗ္ဗဇ္ဇာဟူသော ဝေါဟာရသည်၊ သာမဏေ၊ သာမဏေရီ ပြုခြင်း၊ ဘိက္ခု၊ ဘိက္ခုနီပြုခြင်း နှစ်ရပ်လုံးကို ဤနေရာတွင် ခြုံငုံပြီးဆိုလိုပါလိမ့်မည်။

အရှင်မင်းကြီးသည် ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်ဖြစ်လာရသည်မှာ မကြာသေး သောကြောင့်၊ ဘိက္ခုနီပြုခြင်းဆိုင်ရာ ဝေါဟာရများနှင့် ကျွမ်းဝင်ရင်းနှီးလိမ့်မည် မဟုတ် သေးပေ။ မင်းကြီး၏လျှောက်ထားချက်ကို အနုဋ္ဌာအား သာသနာအတွင်းသို့ဝင်ခွင့်ပေးပါ။ "ပဗ္ဗာဇေဟိ အနုဋ္ဌကံ"ဟူ၍ ဖော်ပြထားသဖြင့်၊ မဟိန္ဒ ရဟန္တာကြီးကလည်း အလားတူ ဝေါဟာရဖြင့် မိန့်ကြားတော်မူသည်မှာ သဘာဝကျပေသည်။

အမှန်ပင်၊ ဒီပဝံသသည် အနုဋ္ဌာနှင့်နောက်လိုက်များဘိက္ခုနီပြုခြင်း ခံယူကြ သောအခါတွင်လည်း၊ ပဗ္ဗဇ္ဇိသု ဟူ၍ဆက်လက်သုံးစွဲ မှတ်တမ်းတင်ထားပါသည်။ သို့သော် အရှင်မတို့သည် နောက်ဆုံးတွင် ဘိက္ခုနီများဖြစ်ခဲ့ကြပြီး သာမဏေရီတို့မျှသာ မဟုတ်ပေ။ ထို့ကြောင့်သာမဏေ၊ သာမဏေရီပြုခြင်းနှင့် ဘိက္ခု၊ ဘိက္ခုနီပြုခြင်း နှစ် မျိုးလုံးသည် ပဗ္ဗဇ္ဇိသု ဟူသော ဝေါဟာရ၏အောက်တွင် ပါဝင်နေကြကြောင်းမှာ သိသာ ထင်ရှားပါသည်။

အိန္ဒိယနိုင်ငံတွင်ဘိက္ခုနီသံဃာ တည်ရှိနေသေးသောကြောင့်၊ မဟိန္ဒရဟန္တာကြီး နှင့်ဘိက္ခုတို့က မိဖုရားနှင့်နောက်လိုက်တို့အား ဘိက္ခုနီပြုမပေးနိုင်ခဲ့ကြသည်မှာ အမှန်ပင် ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် မိဖုရားကြီးနှင့်နောက်လိုက်တို့သည် မဟိန္ဒ ရဟန္တာကြီး၏နှမတော် သင်္ဃမိတ္တနှင့်ဘိက္ခုနီတို့ ကြွရောက်လာသည်အထိ စောင့်ဆိုင်းနေခဲ့ကြရတော့သည်။ ထိုအခြေအနေတွင်အိန္ဒိယမှကြွရောက်လာသောဘိက္ခုနီသံဃာတို့၏မှန်ကန်သောဘိက္ခုနီ ပြုခြင်းလုပ်ငန်းစဉ်ကို ပြုလုပ်ဆောင်ရွက် ပေးခဲ့ကြသည်။

ဘိက္ခုနီအနွယ်၏ ဤကူးပြောင်းပြန့်ပွားပုံနှင့်ပတ်သက်၍ မှတ်သားဖွယ်ရာ ကား၊ သီရိလင်္ကာနိုင်ငံ၌ ထိုကဲ့သို့ ဘိက္ခုနီသံဃာကို တည်ထောင်ပေးခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ အိန္ဒိယ နိုင်ငံမှ ဘိက္ခုနီတို့အား ပင့်ဆောင်လျက်၊ ဘိက္ခုနီပြုခြင်းကို မှန်ကန်စွာ ဆောင်ရွက် နေသမျှ ကာလပတ်လုံး မဟိန္ဒ ရဟန္တာကြီးအနေဖြင့် တွန့်ဆုတ်ခြင်း (သို့) သံသယ လက္ခဏာကို ပြတော်မူခြင်း အလျဉ်းမရှိခဲ့ပေ။ ထေရဝါဒဗုဒ္ဓဘာသာဂ္ဂထောင့်အရ အရေး ထားခြင်းခံရပုံ မပေါ်သော၊ သီရိလင်္ကာနိုင်ငံအား ဗုဒ္ဓသာသနာတော်သို့ ပြောင်းလဲပေးနိုင် ခဲ့သော၊ ထင်ရှား သော မဟိန္ဒ ရဟန္တာမြတ်ကြီးကား၊ သီရိလင်္ကာ၌ ဘိက္ခုနီသံဃာ တည်ရှိ

dination. The famous arahant, credited with the conversion of Sri Lanka to Buddhism and thus with a missionary activity that could have hardly been more important from the viewpoint of the Theravāda tradition, clearly did not consider the coming into being of *bhikkhunīs* as something detrimental.

Rather than trying to prevent this in some way, he did what he could to facilitate this development by inviting his own sister, Saṅghamittā, to come to Sri Lanka. In fact the inspiring description he gives of the group of arahant *bhikkhunīs* that he plans to invite to Sri Lanka, extolling their various qualities, is similar to the praise of accomplished *bhikkhunīs* in the Pāli discourses. It shows that accomplished *bhikkhunīs* were in existence not only at the time of the Buddha, but also in later times.

Moreover, by reaching the same lofty distinction as Saṅghamittā and her group, Anulā and her followers had joined the ranks of arahant *bhikkhunīs*, thereby making the transmission of *bhikkhunī* ordination from India to Sri Lanka a truly auspicious event.

THE DISAPPEARANCE OF THE BHIKKHUNĪ ORDER

The order of Sri Lankan *bhikkhunīs* appears to have become extinct at some point in the early 11th century during a period of warfare and political turmoil in Sri Lanka, when the *bhikkhus* were so hard-pressed that they had to flee abroad.

Once peace had been restored and the *bhikkhus* returned from abroad, they would of course have realized that the order of *bhikkhunīs* had come to an end. When confronted with this situation, it would have been natural for them to turn to the account of how the Sri Lankan order of *bhikkhunīs* originally came into being.

Whereas the relevant part in the eighteenth chapter in the *Mahāvamsa* (verses 9–11) is fairly terse on this matter, detailed information can be found in the *Dīpavamsa* passage translated above. The *Dīpavamsa*'s description, with its highlight on the accomplished *bhikkhunīs* who came from India to

သီရိလင်္ကာနိုင်ငံရှိ ဘိက္ခုနီများ

လာခြင်းကို ထိခိုက် နစ်နာမှု တစ်စုံတစ်ရာအဖြစ် စဉ်းစားတော်မူခြင်း မပြုခဲ့မည်မှာ သိသာထင်ရှားသည်။

ဤသို့ ဘိက္ခုနီပြုခြင်းကို တစ်နည်းနည်းဖြင့် တားမြစ်ရန် အလို့ငှာ အားထုတ်ခြင်းထက်၊ အရှင်သည် ဘိက္ခုနီသာသနာ ပြန့်ပွားရန်အတွက် နှမတော်သမိမိတ္တာအား သီရိလင်္ကာသို့ ပင့်ခေါ်ပေးတော်မူခဲ့သည်။ အမှန်စင်စစ်၊ ရဟန္တာဘိက္ခုနီတို့အား သီရိလင်္ကာ သို့ ပင့်ခေါ်ရာတွင်၊ အရှင်မတို့၏ ဂုဏ်ရည်များကို ရဟန္တာကြီးအနေဖြင့် ချီးကျူးတော်မူ ခြင်းသည်၊ ပါဠိတော်တို့တွင်ပါရှိသော ရဟန္တာဘိက္ခုနီတို့အား ချီးကျူးဂုဏ်ပြုထားခြင်းနှင့် တူညီနေသည်။ ဤအချက်သည်၊ ဗုဒ္ဓခေတ်တွင်သာမက နောက်ပိုင်းခေတ်များတွင်လည်း ဘိက္ခုနီ ရဟန္တာတို့ တည်ရှိကြောင်း ပြသနေသည်။

ထို့အပြင်၊ သမိမိတ္တာနှင့်ဘိက္ခုနီရဟန္တာတို့ အမြင့်ဆုံးမဂ်ဖိုလ်သို့ ဆိုက်ရောက်တော်မူခဲ့ကြသကဲ့သို့၊ အနုဋ္ဌာနှင့်နောက်လိုက်တို့သည်လည်း ဘိက္ခုနီရဟန္တာများ ဖြစ်တော်မူခဲ့ကြပြီး၊ ဤနည်းဖြင့် အိန္ဒိယမှ သီရိလင်္ကာသို့ ဘိက္ခုနီသာသနာတော် ကူးပြောင်းပြန့်ပွားစေရန်အတွက် ဆောင်ရွက်ခြင်းသည်ကား၊ အစစ်အမှန် မင်္ဂလာကျက်သရေရှိသော သမိုင်းအခန်းကဏ္ဍတစ်ရပ်သာလျှင် ဖြစ်ခဲ့ပါပေသည်။

ဘိက္ခုနီသာသနာ ကွယ်ပျောက်ခြင်း

သီရိလင်္ကာတွင် ဘိက္ခုနီသံဃာသည်၊ (၁၁)ရာစုအစောပိုင်း၏ နိုင်ငံရေးနှင့်စစ်ရေးကပ်ဆိုက်သောကာလ အချိုးအကွေ့တစ်ခု၌ ဘိက္ခုတို့သည်လည်း ဖိအားပြင်းထန်လှသောကြောင့် နိုင်ငံရပ်ခြားသို့ ထွက်ပြေး တော်မူခဲ့ကြသောအခါ ကွယ်ပျောက်သွားခဲ့ရပုံပေါ်ပါသည်။

ငြိမ်းချမ်းရေးကို ပြန်လည်တည်ဆောက်ပြီး နိုင်ငံရပ်ခြားမှဘိက္ခုတို့ ပြန်လည်ကြွရောက်တော်မူခဲ့ကြသောအခါ၊ အရှင်ဘုရားတို့သည် ဘိက္ခုနီသံဃာ ကွယ်ပျောက်သွားပြီဖြစ်ကြောင်း စင်စစ် နားလည်တော်မူခဲ့ကြပါလိမ့်မည်။ ဤအခြေအနေကို ရင်ဆိုင်လာရသောအခါ၊ အရှင်ဘုရားတို့အနေဖြင့် ဘိက္ခုနီသံဃာ ရှေးယခင်ကအတိုင်း ပြန်လည်တည်ရှိလာစေရန်၊ မည်သို့ဆောင်ရွက်ရမည်ကို အလေးထား စဉ်းစားတော်မူကြမည်မှာ သဘာဝပင်ဖြစ်သည်။

မဟာဝံသ၊ အခန်း(၁၈)၊ (ဂါထာဇာတ်) တွင်ပါသော အကျဉ်းဖော်ပြချက်တို့ကို ထောက်ဆ၍၊ အသေးစိတ်အချက်အလက်တို့ကို အထက်တွင် ဘာသာပြန်ဆိုခဲ့သော ဒီပဝံသဂါထာတို့၌ တွေ့နိုင်သည်။ ဒီပဝံသ၏ဖော်ပြချက်ကား၊ ဘိက္ခုနီပြုပေးရန် အိန္ဒိယမှ ကြွလာတော်မူခဲ့သော ရဟန္တာဘိက္ခုနီတို့ကို အထူးချီးကျူးဂုဏ်ပြုထားပြီး သီရိလင်္ကာတွင် ဘိက္ခုနီသံဃာ ပြန်လည်တည်ရှိလာရေးအတွက် မည်သည့်နေရာမှဘိက္ခုနီကိုမဆို၊ ရှာဖွေပင့်ဆောင်ရန် ဆန္ဒပြင်းပြနေပုံပေါ်ပါသည်။ ကျွန်ုပ်တို့လေ့လာသိရှိထားသမျှကား၊ (၁၁)ရာစုတွင် သီရိလင်္ကာပြင်ပဝယ် ထေရဝါဒဘိက္ခုနီသံဃာမရှိတော့ခြင်းကြောင့်၊ ဤကိစ္စသည် ဖြစ်နိုင်ဖွယ်ရာ မရှိခဲ့ပေ။

confer ordination, would have made it appear highly desirable to find *bhikkhunīs* elsewhere to start the order in Sri Lanka again. Since, as far as we know, in the 11th century no Theravāda *bhikkhunī* order was in existence outside of Sri Lanka, this would not have been possible.

Given the statement by Mahinda that “it is not proper for a *bhikkhu* to confer the going forth on a woman”, it would not be surprising if in such a situation the Sri Lankan *bhikkhus* were under the influence of this wording when examining the relevant portions of the *Vinaya* on *bhikkhunī* ordination. The words of the renowned arahant, who according to tradition brought Buddhism to Sri Lanka, would naturally have carried great weight.

Being influenced by Mahinda’s authoritative statement could easily have led to consulting the *Vinaya* rules without fully taking into account the significance of their narrative context. This would then have led to the conclusion that the rule allowing *bhikkhus* to confer the higher ordination on *bhikkhunīs* had been rendered invalid by later rulings.

Once such a perception had arisen and had been passed on to subsequent generations, the weight of established tradition and respect for one’s teachers would have prevented closer enquiry. In this way, it can easily be understood how the firmly embedded belief arose among many traditional Theravāda *bhikkhus* that it is impossible to revive a *bhikkhunī* order that has become extinct, a belief that continues up to the present day.

In sum, given the historical circumstances of the transmission and disappearance of the order of *bhikkhunīs* in Sri Lanka, it would not be surprising if the *bhikkhus* should have had the impression that they could not re-establish such an order on their own.

TRANSMISSION TO CHINA

Before the Sri Lankan *bhikkhunī* order came to an end, in the early 5th century Sri Lankan *bhikkhunīs* transmitted the ordination lineage to China (Taishō L 939c). By that time different *Vinaya* traditions were in circulation in China. Apparently no

သီရိလင်္ကာနိုင်ငံရှိ ဘိက္ခုနီများ

မဟိန္ဒ ရဟန္တာကြီးသည် “ဘိက္ခုတို့က အမျိုးသမီးတို့အား သာသနာဘောင်သို့ သွတ်သွင်းပေးရန် အတွက်ကား မသင့်လျော်ပါ” ဟု မိန့်ကြားတော်မူခဲ့သောကြောင့် ဝိနယ ပိဋက၊ ဘိက္ခုနီပြုခြင်းဆိုင်ရာအပိုင်းတို့ကို လေ့လာစိစစ်သောအခါ ၎င်းဝါကျ၏ လွှမ်းမိုးမှု အောက်တွင်ရောက်ရှိနေသော သီရိလင်္ကာဘိက္ခုတို့၏ အခြေအနေသည်ကား အံ့ဩဖွယ်ရာ မဟုတ်ချေ။ ထေရဝါဒဗုဒ္ဓဘာသာကို သီရိလင်္ကာနိုင်ငံသို့ ဆောင်ယူတော်မူခဲ့သော မဟိန္ဒ ရဟန္တာကြီး၏ မိန့်ကြားချက်သည် ဩဇာသက်ရောက်မည်မှာ အမှန်တကယ်ပင်ဖြစ်သည်။

မဟိန္ဒ ရဟန္တာကြီး၏ ဩဇာကြီးမားလှသော မိန့်ကြားချက် လွှမ်းမိုးခြင်းခံရမှု ကြောင့်၊ ဝိနယဥပဒေများနှင့် ၎င်းတို့၏နောက်ခံဝတ္ထုကြောင်း သဘောသဘာဝ ထူးခြား ချက်ကို ပြည့်စုံစွာ ထည့်သွင်း စဉ်းစားသုံးသပ်မှု မပြုကြဘဲ၊ ညှိယူဆုံးဖြတ်ခြင်းဆီသို့ လွယ်ကူစွာ ဦးတည် သွားခဲ့ကြသည်။ ထို့နောက် ဤအချက်သည် ဘိက္ခုတို့က ဘိက္ခုနီပြု ပေးခွင့်ရှိသည်ဟူသော ဥပဒေကို နောက်ပိုင်းပညတ်ချက်တို့ဖြင့် အသက်မဝင်တော့ဟူ၍ ကောက်ချက်ချခြင်းသို့ ဦးတည်သွားခဲ့သည်။

ဤကဲ့သို့သောအယူအဆ ဖြစ်ပေါ်လာပြီး၊ ၎င်းအယူအဆကို နောက်မျိုးဆက် များထံသို့ လက်ဆင့်ကမ်းခဲ့ကြသောအခါ၊ ရိုးရာအစွဲအလမ်း၏လွှမ်းမိုးမှု၊ ဆရာသမားတို့ ကို လေးစားမှုတို့က နီးကပ်စွာ စူးစမ်းလေ့လာခြင်းကို ပိတ်ပင်တားဆီးခဲ့ကြပေလိမ့်မည်။ ဤနည်းအားဖြင့် ကွယ်ပျောက်နေခဲ့သော ဘိက္ခုနီသံဃာကို ပြန်လည်ဖြစ်တည်လာစေရန် မဆောင်ရွက်နိုင်တော့ပါဟူ၍ ယနေ့ထိတိုင် ယုံကြည်နေကြဆဲဖြစ်သော ထေရဝါဒဘိက္ခု အစဉ်အလာများ အကြားတွင် မည်သို့မည်ပုံ အမြစ်တွယ်ခိုင်မာနေသည့်အမြင် ဖြစ်ပေါ် နေ ခဲ့ပုံကို လွယ်ကူစွာ နားလည်နိုင်သည်။

အနှစ်ချုပ်ဆိုရသော်၊ သီရိလင်္ကာနိုင်ငံတွင် ဘိက္ခုနီသံဃာကူးပြောင်းခြင်း နှင့် ကွယ်ပျောက်ခြင်းဆိုင်ရာ သမိုင်းကြောင်းအရ၊ ဘိက္ခုတို့အနေဖြင့် ဘိက္ခုနီသံဃာ၏ ပြန်လည်ရှင်သန်မှုကို အရှင်တို့ကိုယ်တိုင် မတည်ထောင်နိုင်ခဲ့ကြတော့ပါဟူ၍ သဘောထား ရှိခဲ့ကြမည်ဆိုပါလျှင်၊ အံ့အားသင့်ဖွယ်ရာ ဖြစ်လိမ့်မည် မဟုတ်ပါတော့ချေ။

တရုတ်နိုင်ငံသို့ ကူးပြောင်းရောက်ရှိခြင်း

သီရိလင်္ကာဘိက္ခုနီသံဃာ မကွယ်ပျောက်သေးမီ၊ (၅)ရာစုအစောပိုင်းတွင်၊ သီရိလင်္ကာ ဘိက္ခုနီတို့သည် ဘိက္ခုနီအဆက်အနွယ်ကို တရုတ်နိုင်ငံသို့ ကူးပြောင်းပေးခဲ့ကြသည် (တိုင် ရှော L 939C)။ ထိုအချိန်တွင်၊ တရုတ်နိုင်ငံ၌ မတူကွဲပြားသော ဝိနယထုံးစံများကို လိုက်နာ၍ ဆောင်ရွက်နေခဲ့ကြပေပြီ။ ထိုထုံးစံများအရသိရှိရသည်မှာ၊ ဘိက္ခုနီပြုခြင်းအ စဉ်အလာ သည် တရုတ်နိုင်ငံသို့ စစ်မှန်စွာ ကူးပြောင်းရောက်ရှိခြင်း မရှိသေး၍ ဒေသခံ ဘိက္ခုနီ တို့သည် ဘိက္ခုတို့ထံတွင်သာလျှင် ဘိက္ခုနီပြုခြင်းကို ခံယူခဲ့ကြရခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

တရုတ်နိုင်ငံတွင် ဝိနည်းကျမ်းစာများ မရှိခြင်းကြောင့်၊ တရုတ်ဘုရားဖူး ဘိက္ခု ဖာ ဟိယန်သည် ဝိနယကျမ်းစာများဆောင်ယူရန်အတွက် အိန္ဒိယသို့ ကြွရောက်ရန် အကြောင်း

bhikṣuṇī ordination lineage had yet been properly transmitted to China, and local *bhikṣuṇīs* had received ordination from *bhikṣus* only.

The lack of canonical *Vinaya* texts in China had motivated the Chinese pilgrim Bhikṣu Fāxiān to travel to India to procure such texts. On his way back to China, he also visited Sri Lanka. During Fāxiān's stay in Sri Lanka, information about the situation for female monastics in China would have spread, making it highly probable that the wish to transmit the *bhikkhunī* ordination lineage motivated a group of Sri Lankan *bhikkhunīs* to set out on what in those days was a long and dangerous journey.

In fact this group of Sri Lankan *bhikkhunīs* was decimated during the journey, leaving those who arrived short of the required number for forming the quorum to conduct ordination. Four years later another group of *bhikkhunīs* arrived from Sri Lanka. Together with those who had arrived earlier and had learned Chinese in the meantime, the Sri Lankan *bhikkhunīs* gave ordination to a great number of Chinese *bhikṣuṇīs*.

PREVIOUS ORDINATIONS IN CHINA

Guṇavarman, an Indian *Vinaya* expert, affirmed the legality of the *bhikṣuṇī* ordinations carried out in China earlier, even though, due to the lack of both orders, ordination of female candidates had been conferred by the order of *bhikṣus* only. The relevant passage reports (Taishō L 941a):

求那跋摩云：國土無二眾，但從大僧受得具戒。

Guṇavarman said: “The country did not have both orders; therefore the ordination was [to be] received from the great order [of *bhikṣus*].”

Guṇavarman is on record for translating a Dharmaguptaka *Vinaya* text for *bhikṣuṇīs* into Chinese. This makes it probable that he was ordained in the Dharmaguptaka tradition himself,

သီရိလင်္ကာနိုင်ငံရှိ ဘိက္ခုနီများ

အရင်း ဖြစ်ခဲ့သည်။ အရှင်သည် တရုတ်နိုင်ငံသို့ အပြန်လမ်းခရီး၌ သီရိလင်္ကာ သို့လည်း ဝင် ရောက်လည်ပတ်ခဲ့သည်။ အရှင်သည် သီရိလင်္ကာ၌ သီတင်းသုံးတော်မူခဲ့စဉ်၊ တရုတ်နိုင်ငံ၏ အမျိုးသမီးသာသနာရေး အခြေအနေသတင်းများ ပျံ့နှံ့စေခဲ့ပြီး၊ ထိုသတင်း တို့ကြောင့်၊ ဘိက္ခုနီသာသနာမျိုးဆက်ကို ကူးပြောင်းပြန့်ပွားလိုသော ဆန္ဒများစွာရှိနိုင်သည့် သီရိလင်္ကာ ဘိက္ခုနီတို့အနေဖြင့် ထိုခေတ်အခါက အလွန်ဝေးလံပြီး အန္တရာယ်များလှသော တရုတ်နိုင်ငံ သို့ ထွက်ခွာ သွားရောက်ရန် အကြောင်းအရင်း ဖြစ်လာခဲ့တော့သည်။

အမှန်တွင်မူ ဤသီရိလင်္ကာဘိက္ခုနီတို့သည် ခရီးစဉ်အတွင်း ပျက်စီးလျော့ပါးခဲ့ ကြပြီး၊ ဘိက္ခုနီပြုခြင်းကိုဆောင်ရွက်ပေးနိုင်သော ကျန်ရှိသော အရေအတွက် အနည်းငယ် သာလျှင် ခရီးလမ်းဆုံးတိုင်ရောက်ခဲ့ကြသည်။ လေးနှစ်ကြာပြီးနောက်၊ သီရိလင်္ကာမှအခြား ဘိက္ခုနီတို့လည်း တရုတ်နိုင်ငံသို့ သွားရောက်ခဲ့ကြပါသည်။ ဦးစွာရောက်နှင့်နေခဲ့ပြီးသော အဖွဲ့နှင့် အတူတကွ ပူးပေါင်းကာ တရုတ်ဘာသာကို အချိန်တိုအတွင်း လေ့လာခဲ့ကြပြီး၊ သီရိလင်္ကာဘိက္ခုနီတို့က တရုတ်ဘိက္ခုနီများစွာတို့အား ဘိက္ခုနီပြုပေးခဲ့ကြပါတော့သည်။

ရှေးယခင် တရုတ်နိုင်ငံမှ ဘိက္ခုနီပြုခြင်းများ

အိန္ဒိယဝိနည်းရေးရာကျမ်းကျင်သူ ဂုဏဝါမန်ကား၊ တရုတ်နိုင်ငံတွင် အစောပိုင်းခေတ် က ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြသော ဘိက္ခုနီပြုခြင်းတို့၏ တရားဝင်မှုကို အတည်ပြုခဲ့သော်လည်း၊ နှစ်ဖက်သံဃာမပြည့်စုံခြင်းကြောင့် ဘိက္ခုသံဃာဖြင့်သာလျှင် ဘိက္ခုနီလောင်းလျာတို့အား ဘိက္ခုနီပြုပေးခြင်းကို အတည်ပြုပေးခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ သက်ဆိုင်ရာစာပိုဒ်တွင် (တိုင်ရှော L ၉၄၁a) က ဤသို့ ဖော်ပြထားပါသည် -

求那跋摩云：國土無二眾，但從大僧受得具戒。

“တိုင်းပြည်တွင် နှစ်ဖက်သံဃာပြည့်စုံစွာမရှိခဲ့ပါ။ ထို့ကြောင့် ဘိက္ခုနီပြုခြင်းကို ကြီးမြတ်သောသံဃာ(ဘိက္ခုတို့)ထံမှ လက်ခံ(ပြုလုပ်ပေးရမည်)။” ဟု ဂုဏဝါမန် က ဆိုခဲ့ပါသည်။

ဂုဏဝါမန်သည် ဘိက္ခုနီတို့အတွက် ဓာမဂုပတကဝိနယကျမ်းစာအား တရုတ်ဘာသာသို့ ပြန်ဆိုပေးခဲ့သောကြောင့် မှတ်တမ်းတင်ခြင်းခံခဲ့ရသည်။ ဤအချက်အရ ဖြစ်နိုင်သည်မှာ၊ ဂု ဏဝါမန်ကိုယ်တိုင်သည် ဓာမဂုပတကထိုးစံအတိုင်း ဘိက္ခုပြုခဲ့ရပြီး၊ ထိုအခြေအနေတွင်၊ ဂု ဏဝါမန်အနေဖြင့် ထိုဝိနယကျမ်းစာ၏ ဥပဒေကန့်သတ်ချက်ဘောင်များ ရှုထောင့်မှ ပြောဆို တင်ပြနေခဲ့လိမ့်မည်။

in which case he would have been speaking from the perspective of its legal parameters.

As mentioned in chapter 3, the *garudhamma* on ordination shows some variations in different *Vinaya* traditions, and one such variation is whether both orders are required to grant ordination to a female candidate. This is clearly the case in the Theravāda *Vinaya*, but the corresponding ruling in the Dharmaguptaka *Vinaya* proceeds as follows (Taishō XXII 923b):

式又摩那學戒已，從比丘僧乞受大戒。

A probationer, who has trained in the precepts, should request the higher ordination from the order of *bhikṣus*.

Even though Guṇavarman considered the ordinations done previously as valid, he approved of the Chinese *bhikṣuṇīs* taking ordination again with the assistance of the Sri Lankan *bhikkhunīs*. This seems to have had a function similar to a procedure known in the Theravāda commentarial tradition as *dalhīkamma*, literally ‘an act of strengthening’. In the present case, the ordination by the Sri Lankan *bhikkhunīs* strengthened the appeal to the legal validity of the ordained status of the Chinese *bhikṣuṇīs*.

THE ORDINATION BY THE SRI LANKAN BHIKKHUNĪS

Regarding the ordination conferred by the Sri Lankan *bhikkhunīs*, no further information is available about the actual procedure adopted at that time.

Even if the *bhikkhunīs* who had come from Sri Lanka had taught the Chinese candidates how to perform the ordination ritual in Pāli, this still would not have resulted in a full transmission of the Theravāda ordination lineage, because for that the cooperation of Theravāda *bhikkhus* would have been required. Thus the ordination conferred by the Sri Lankan *bhikkhunīs* at that time would not have fulfilled strict Theravāda legal requirements. From the viewpoint of Theravāda law,

သီရိလင်္ကာနိုင်ငံရှိ ဘိက္ခုနီများ

အခန်း(၃)တွင်ဖော်ပြခဲ့သည့်အတိုင်း၊ ဘိက္ခုနီပြုခြင်းဆိုင်ရာဂရုဓမ္မကား၊ မတူကွဲပြားသောဝိနယထုံးစံများအရ ပြောင်းလဲချက်အချို့ရှိနေကြောင်း ပြဆိုပြီး၊ ပြောင်းလဲချက် တစ်ခုမှာမူ ဘိက္ခုနီလောင်းလျာတို့အား ဘိက္ခုနီပြုပေးရန် နှစ်ဖက်သဘာ လိုအပ်ခြင်း၊ မလိုအပ်ခြင်းတို့နှင့် ပတ်သက်ပါသည်။ ဤကိစ္စသည် ထေရဝါဒဝိနယတွင်ကား သိသာထင်ရှားသော်လည်း ဓာမဂုပတကဝိနယမှ အလားတူစည်းမျဉ်းတွင်ကား အောက်ပါအတိုင်း ဖော်ပြထားပါသည် (တိုင်ရှော XXII ဉာဂ၂b)-

式叉摩那學戒已，從比丘僧乞受大戒。

“ကျင့်သုံးပြီးသော၊ သီလသိက္ခာရှိသော သိက္ခမာန်အား ဘိက္ခုသံဃာ၌ ဘိက္ခုနီပြုခြင်း ကို ရှာမှီးရမည်။”

ဂုဏဝါမန်သည် ယခင်ဘိက္ခုနီပြုခဲ့ခြင်းတို့ကို တရားဝင်အနေဖြင့် ယူဆသကဲ့သို့၊ တရုတ်ဘိက္ခုနီတို့အား သီရိလင်္ကာဘိက္ခုနီတို့၏အကူအညီဖြင့် ထပ်မံဘိက္ခုနီပြုပေးခြင်းကိုလည်း ထောက်ခံအတည်ပြုခဲ့သည်။ ဤအချက်သည် ထေရဝါဒအဋ္ဌကထာထုံးစံအရ ဒဠိကမ္မ၊ စာပေအဓိပ္ပါယ်အားဖြင့် “ခိုင်မြဲခြင်းလုပ်ရပ်” ဟု ခေါ်ဆိုရသော လုပ်ငန်းစဉ်နှင့်သဘောတူညီသည့် ဆောင်ရွက်ချက်ဖြစ်ပုံပေါ်သည်။ ထိုအချိန်တွင်၊ သီရိလင်္ကာဘိက္ခုနီတို့က ဘိက္ခုနီပြုပေးခြင်းသည်၊ တရုတ်ဘိက္ခုနီတို့၏ ဘိက္ခုနီအဆင့်ဖြင့် တရားဝင်ရတည်မှုရနိုင်ရန် တောင်းဆိုချက်ကို ခိုင်မြဲစေခဲ့ရာ ရောက်ပါသည်။

သီရိလင်္ကာဘိက္ခုနီတို့က ဘိက္ခုနီပြုပေးခြင်း

သီရိလင်္ကာဘိက္ခုနီတို့အနေဖြင့် ဆောင်ရွက်ပေးခဲ့ကြသည့် ဘိက္ခုနီပြုပေးခြင်းနှင့်ပတ်သက်၍၊ ထိုအချိန်က လက်တွေ့လုပ်ငန်းစဉ်အကြောင်း နောက်ထပ်သတင်းအချက်အလက်တို့သည်ကား မရရှိနိုင်တော့ပေ။

အကယ်၍ သီရိလင်္ကာမှကြွရောက်လာခဲ့ကြသော ဘိက္ခုနီတို့က၊ တရုတ်ဘိက္ခုနီလောင်းလျာတို့အား မည်သို့ ဘိက္ခုနီပြုခြင်း ဆောင်ရွက်ရမည်ကို ပါဠိဘာသာဖြင့် သင်ကြား ပေးခဲ့သော်လည်း၊ ထေရဝါဒဘိက္ခုနီပြုခြင်း အစဉ်အလာအရမူကား ပြည့်စုံစွာ ဘိက္ခုနီပြု ခြင်းရလဒ် ဖြစ်ခဲ့လိမ့်မည်မဟုတ်သည်မှာ ထေရဝါဒဘိက္ခုနီတို့၏ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုကို လိုအပ်ခဲ့လိမ့်မည်ဖြစ်သောကြောင့်တည်း။ ထို့ကြောင့်၊ သီရိလင်္ကာဘိက္ခုနီတို့က ဘိက္ခုနီပြု ပေးခြင်းသည်၊ ထိုခေတ်က ထေရဝါဒဇာတိနည်းရေးရာ လိုအပ်ချက်များကို ဖြည့်ဆည်းပေး နိုင်ခဲ့လိမ့်မည်မဟုတ်ချေ။ ထေရဝါဒဝိနည်းဥပဒေရှုထောင့်မှဆိုရသော်၊ ဤဆောင်ရွက် ချက်သည် ဘိက္ခုနီလောင်းလျာတို့အား “တစ်ဖက်တည်းဘိက္ခုနီပြုရခြင်း”၊ ဧကတောဥပ သမ္ပဒါအနေဖြင့် အကောင်းဆုံးရလဒ်ဖြစ်သော ဘိက္ခုနီပြုပေးခြင်း ဖြစ်ခဲ့လိမ့်မည်။

it would at best only have resulted in the candidates becoming “ordained on one side”, *ekatoupasampannā*.

In fact the Chinese *bhikṣuṇīs* had no intention to change their monastic lineage and become Theravādins. The purpose of receiving ordination from the Sri Lankan *bhikkhunīs* was to strengthen the legal validity of the ordained status the Chinese *bhikṣuṇīs* already had. From the perspective of the Chinese, the important point was to go through an ordination ceremony conducted by *bhikkhunīs*, rather than making sure the ceremony completely fulfilled all the parameters of Theravāda law.

Besides, the legal significance of differences between monastic ordination traditions need not necessarily have been clear to those involved in these ordinations (even nowadays this is not necessarily clear to everyone).

In the 8th century the Dharmaguptaka *Vinaya* was apparently imposed on all monastics in China by imperial decree (Taishō L 793c). From then onwards, this *Vinaya* was to be followed when giving ordination and carrying out other legal acts.

THE THERAVĀDA AND DHARMAGUPTAKA VINAYAS

The rules for *bhikkhunīs* in the Theravāda *Vinaya* differ from those in the Dharmaguptaka *Vinaya*. Minor differences in formulation already manifest with the most important category of rules, concerning *pārājika*, a breach of which entails loss of one’s status as a fully ordained monastic. In the case of the *pācittiya* rules, where a breach entails acknowledgement in front of another monastic and in some cases forfeiture of the item concerned, there are variations between the rules, and the overall count of rules also differs. Although the legal codes for *bhikkhunīs* in the Theravāda and Dharmaguptaka traditions share a common origin, they have evolved in different directions and can no longer be considered as the same code.

The language used for legal acts is also not the same. For a Theravāda legal act to be considered valid, it needs to be conducted in Pāli. Legal acts based on the Dharmaguptaka *Vinaya* are conducted in Chinese.

သီရိလင်္ကာနိုင်ငံရှိ ဘိက္ခုနီများ

အမှန်စင်စစ်၊ တရုတ်ဘိက္ခုနီတို့ကား အရှင်မတို့၏ သာသနာရေးအစဉ်အလာ ကို ပြောင်းလဲပြီး၊ ထေရဝါဒီများဖြစ်လာကြရန် ရည်ရွယ်ချက်မထားခဲ့ပေ။ သီရိလင်္ကာ ဘိက္ခုနီ တို့၏ ဘိက္ခုနီပြုပေးခြင်းကို ခံယူခဲ့ကြသည့် ရည်မှန်းချက်ကား၊ တည်ရှိနေပြီးသော တရုတ် ဘိက္ခုနီအဆင့်အတန်း၏ တရားဝင်ရပ်တည်မှုကို ခိုင်မာစေရန်ဖြစ်သည်။ တရုတ် တို့၏ရှုထောင့်မှဆိုရသော်၊ ထေရဝါဒဝိနည်းဥပဒေ၏ ပြဋ္ဌာန်းချက်အားလုံးတို့ကို အပြည့်အဝ ဖြည့်ဆည်းပေးသော ဘိက္ခုနီအမှန်တကယ်ပြုခြင်းထက်၊ အဓိကအချက်မှာ ဘိက္ခုနီတို့က ဆောင်ရွက်ပေးကြသော ဘိက္ခုနီပြုပေးခြင်းကို လက်ခံကျော်ဖြတ်ရန်သာလျှင် ဖြစ်သည်။

ထို့အပြင်၊ ဘိက္ခုနီပြုခြင်း အစဉ်အလာများအကြားဝယ် ဝိနည်းရေးရာ အထူး ခြားနားချက်တို့ကို၊ ဤဘိက္ခုနီပြုခြင်းတို့တွင် ပါဝင်ခဲ့ကြသူများအား၊ သေချာစွာ ရှင်းလင်း ပြကြရန် မလိုအပ်ပေ။ (ယနေ့ခေတ်မှာပင် ဤအချက်သည် ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးချင်းစီ အတွက် သေချာစွာ မရှင်းလင်းပါ။)

(၈)ရာစု၊ တရုတ်နိုင်ငံတွင်ကား သာသနာရေးရာအားလုံးကို ဓာမဂုပတကဝိနယ အတိုင်းသာလျှင် လိုက်နာဆောင်ရွက်ကြရန် ဧကရာဇ်အမိန့်ဖြင့် ပြဋ္ဌာန်းခဲ့ပါသည် (တိုင်ရှော ၆၇၉၃၀)။ ထိုအချိန်အခါမှစ၍၊ တရုတ်နိုင်ငံတွင် ဘိက္ခုနီပြုခြင်းနှင့် အခြားဝိနည်းကိစ္စများ ကို ဆောင်ရွက်ကြရာဝယ် ဤဝိနယကိုသာလျှင် လိုက်နာခဲ့ကြရပေတော့သည်။

ထေရဝါဒနှင့် ဓာမဂုပတက ဝိနယဂိုဏ်းများ

ထေရဝါဒဝိနယတွင်ပါရှိသော ဘိက္ခုနီတို့အတွက် ဥပဒေများသည်၊ ဓာမဂုပတကဝိနယ တွင် ပါရှိသော ဘိက္ခုနီတို့အတွက် ဥပဒေများနှင့်ကွဲပြားခြားနားနေကြသည်။ အပြည့်အဝ ဖြစ်ပြီးသော ဘိက္ခုနီဘဝကို ဆုံးရှုံးစေနိုင်သည့် အာပတ်ဖြစ်သော ပါရာဇိကနှင့်ပတ်သက်၍ ဥပဒေများ၏ အရေးအကြီးဆုံးစာရင်းနှင့်အတူ၊ ဖွဲ့စည်းပုံ၌သာလျှင် အသေးစားကွဲပြား မှု များ ပေါ်ထွက်လာသည်။ ပစ္စည်းတစ်မျိုးမျိုးကို စွန့်ပစ်ရခြင်းနှင့်ပတ်သက်သော အချို့ကိစ္စ များ၊ အခြားသာသနာဝင်တစ်ဦး၏ရှေ့တွင် ဝန်ခံရသောပါစိတ္တိယအာပတ်များ၌ကား၊ ဝိနယ နှစ်ရပ်၏ ဥပဒေများအကြားတွင် ပြောင်းလဲချက်များစွာ ရှိကြသည်။ ဥပဒေအရေ အတွက် စုစုပေါင်းတွင်လည်း မတူကြပြန်ပေ။ ထေရဝါဒနှင့်ဓာမဂုပတကဝိနယ အစဉ် အလာများ တွင် ဘိက္ခုနီတို့အတွက် ဥပဒေတို့သည် မူလဘုံသဘောအားဖြင့် တူညီကြ သော်လည်း ၎င်း တို့သည် ကွဲပြားခြားနားသော အရပ်ဒေသများတွင် ဖြစ်တည်ဖွံ့ဖြိုးခဲ့ကြ ရသဖြင့်၊ တူညီ သောဥပဒေဟူ၍ မမှတ်ယူနိုင်တော့ပေ။

ဝိနည်းရေးရာကိစ္စရပ်များအတွက် သုံးစွဲသောဘာသာစကားလည်း မတူညီကြ ပေ။ ထေရဝါဒဝိနည်းရေးရာ ကိစ္စများကို တရားဝင်သည်ဟု ယူဆရနိုင်ရန်၊ ပါဠိဘာသာဖြင့် ဆောင်ရွက်ရန်လိုအပ်သည်။ ဓာမဂုပတကဝိနည်းရေးရာ ကိစ္စများကိုကား တရုတ်ဘာသာ ဖြင့်သာလျှင် ဆောင်ရွက်ကြသည်။

Another requirement for a Theravāda ordination to be considered as valid is the correct procedure for ritually demarcating the area within which the ordination is to be performed with a boundary, a *sīmā*. The Dharmaguptaka *Vinaya* lists markers to be used for establishing the *sīmā* that are not listed in the Theravāda *Vinaya*. Apart from the languages used for the act of demarcation being different, the actual formula to be used for establishing the *sīmā* also differs between the two *Vinayas*.

From a legal point of view, members of these two *Vinaya* traditions do not belong to the same community; they are not *samānasamvāsa*. It follows that members of one of these orders would not be able to conduct legal actions, such as the conferral of ordination, that are valid for the other community.

The principle problem of legal acts undertaken by monastics of one *Vinaya* tradition on behalf of members of another *Vinaya* tradition can be illustrated by turning to secular law. For a legal act in a particular country to be recognized as valid, it needs to be based on the laws of that country and to be executed by those who have been invested with legal authority in that country. A public prosecutor from Mexico, for example, can only take action when cases fall within the sphere of his or her jurisdiction, namely in the country of Mexico. The prosecutor no longer has such legal power when cases fall outside of the sphere of his or her jurisdiction, such as, for example, when they happen across the border in the state of California in the USA.

This does not imply that those who live outside of this jurisdiction consider that public prosecutor as not being an attorney or as not well versed in law. That is, this is not a question of passing a value judgment, but a question of legal applicability. Even though California did at some time in the past belong to Mexico, now it is part of the United States of America and therefore subject to US law. Only someone invested with legal authority according to US law can act as a public prosecutor in the state of California.

The situation with two different *Vinaya* traditions is similar. Even though these all go back to the time of the Bud-

သီရိလင်္ကာနိုင်ငံရှိ ဘိက္ခုနီများ

ထေရဝါဒဘိက္ခုနီပြုခြင်းတစ်ရပ်ကို တရားဝင်သည်ဟု ယူဆနိုင်ရန် အခြားလိုအပ်ချက်တစ်ခုမှာ၊ ဘိက္ခုနီပြုခြင်းကို ဆောင်ရွက်ရသောကန့်သတ်နယ်မြေ သီမာ(သိမ်)ဖြစ်ပြီး နယ်မြေကန့်သတ်ခြင်းသည် ကံဆောင်ရန်အတွက် မှန်ကန်သော လုပ်ငန်းစဉ်ဖြစ်သည်။ သိမ်တည်ဆောက်ရန်အလို့ငှာ ဓာမဂုပတကဝိနယ၏အရေအတွက်၊ အမှတ်အသားတို့သည် ထေရဝါဒဝိနယတွင်မူ မပါရှိကြပေ။ သိမ်နယ်မြေကန့်သတ်ပြဋ္ဌာန်းခြင်းအတွက် အသုံးပြုသော ဘာသာစကားများလည်း ကွဲပြားကြသည့်အပြင်၊ သိမ်တည်ဆောက်ရန်အတွက် အသုံးပြုသော လက်တွေ့ပုံစံသည်လည်း ဝိနယနှစ်ခု၏အကြားတွင် ခြားနားကြပြန်သည်။

ဝိနည်းဥပဒေရှုထောင့်မှဆိုရသော်၊ ဝိနယအစဉ်အလာနှစ်ဖက်သည် တူညီသော သံဃာ့အဖွဲ့အစည်းတွင်လည်း မပါဝင်သောကြောင့် သမာနသံဝါသ မဟုတ်ကြချေ။ ဆိုလိုသည်မှာ၊ ဥပမာအားဖြင့် ဘိက္ခုနီပြုခြင်းကဲ့သို့သော အခြားသံဃာ့အဖွဲ့အစည်းအတွက် တရားဝင်သော ဝိနည်းရေးရာများကို၊ အခြားသံဃာ့အဖွဲ့အစည်းတစ်ခု၏ သံဃာတို့က ဆောင်ရွက်နိုင်ကြလိမ့်မည် မဟုတ်ပေ။

အခြားဝိနယသံဃာတို့၏အစဉ်အလာကို အခြားနောက်ဝိနယအစဉ်အလာ၏ သာသနာဝင်တို့က အစားထိုးဆောင်ရွက်ကြခြင်းဖြင့် ဝိနည်းရေးရာ၏ မူဝါဒပြဿနာကို လုံခြုံရေးဥပဒေအဖြစ် ပြောင်းလဲကာ ပုံဖော်ကြည့်ရှုနိုင်သည်။ သီးခြားလွတ်လပ်သော နိုင်ငံတစ်ခုတွင် တရားဝင်သည်ဟု အသိအမှတ်ပြုထားသော ဥပဒေရေးရာကိစ္စတစ်ရပ်အတွက်၊ ထိုနိုင်ငံ၏ဥပဒေတို့အပေါ်တွင် အခြေခံပြီး၊ ထိုနိုင်ငံမှ ဥပဒေရေးရာကျွမ်းကျင်သူ တို့ကသာလျှင် အရေးယူဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်သည်။ ဥပမာအားဖြင့် မက္ကဆီကိုနိုင်ငံ၏ ဥပဒေနယ်ပယ်အတွင်း၌ ကျရောက်လာသော အမှုကိစ္စများကို ထိုနိုင်ငံ၏ ပြည်သူ့တရားသူကြီးသည်သာလျှင် အရေးယူဆောင်ရွက်နိုင်ပါသည်။ ဥပမာ၊ အမှုကိစ္စသည် မက္ကဆီကို နိုင်ငံ၏ ပြင်ပဖြစ်သော အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု၊ ကာလီဖိုးနီးယားပြည်နယ်တွင် ဖြစ်ပေါ်လာခဲ့သော်၊ မက္ကဆီကိုတရားသူကြီးအနေဖြင့် သူ(သို့)သူမ၏ ဩဇာသက်ရောက်ရာ နယ်ပယ်၏အပြင်ဖက်တွင် ကျရောက်သောနေသော အမှုကိစ္စတို့ကို အရေးယူဆောင်ရွက်နိုင်ခွင့် မရှိတော့ပေ။

ဤအချက်က၊ ဥပဒေနယ်ပယ်၏ ပြင်ပတွင်နေထိုင်သော တရားသူကြီးသည် တရားရေးတာဝန်ခံ (သို့) ဥပဒေကျွမ်းကျင်သူတစ်ယောက် မဟုတ်ပါဟု စဉ်းစားရန်အတွက် အဓိပ္ပါယ်မသက်ရောက်ပေ။ ဆိုလိုသည်မှာ၊ ဤအရာသည် တရားရေးတန်ဖိုးပြဋ္ဌာန်းချက်ဆိုင်ရာမေးခွန်းထုတ်ရန်အတွက်သာမက တရားရေးဆိုင်ရာ လက်တွေ့အသုံးချမှုကိုလည်းပဲ မေးမြန်းရန် ဖြစ်သည်။ အတိတ်တစ်ချိန်က၊ ကာလီဖိုးနီးယားကို မက္ကဆီကိုက ပိုင်ဆိုင်နိုင်ခဲ့သော်လည်း၊ ယခုအခါတွင်ကား အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု၏ ပြည်နယ်တစ်ခု ဖြစ်နေသောကြောင့် အမေရိကန်ဥပဒေကိုသာလျှင် လိုက်နာရပါတော့မည်။ အမေရိကန်ဥပဒေအရ၊ ဥပဒေကျွမ်းကျင်သူ၊ လုပ်ပိုင်ခွင့်ရှိသူ တစ်စုံတစ်ယောက်သည်သာလျှင်၊ ကာလီဖိုးနီးယားပြည်နယ်တွင် ပြည်သူ့တရားသူကြီးအဖြစ် ဆောင်ရွက်နိုင်သည်။

dha in ancient India, by now they are as different as California and Mexico.

Thus the transmission of ordination by Sri Lankan *bhikkhunīs* did not result in establishing a lineage of *bhikkhunī* ordination in China that, from a strict Theravādin legal viewpoint, can confer ordinations on Theravāda candidates in a valid manner. This holds for both male and female candidates.

This in turn means that the disappearance of the *bhikkhunī* order in Sri Lanka in the early 11th century was at the same time the extinction of the Theravāda lineage of *bhikkhunī* ordination. Until recently, the only avenue for a Sri Lankan woman to become a Theravāda nun was as a *dasasil mātā*.

DASASIL MĀTĀS

The *dasasil mātā* movement goes back to the beginning of the 20th century when a Sri Lankan nun took the precepts in the Burmese *thila shin* tradition and brought this tradition to Sri Lanka.

The dress of the *dasasil mātās* developed into its present form of wearing ochre robes that are like monastic robes in colour, but on closer inspection differ in as much as they are not made out of the patchwork style cloth worn by male novices and *bhikkhus*.

The way *dasasil mātās* usually take the ten precepts differs from the way these are taken by laity, but also from the way these are taken by male novices. This reflects the fact that these nuns are seen as standing somewhere in between the laity and monastics.

THILA SHINS

The Burmese *thila shins*, from which the *dasasil mātā* tradition originated, similarly stand in an ambivalent position between the lay and the monastic world. They usually wear robes of a pinkish colour that even at a distance distinguishes them clearly

သီရိလင်္ကာနိုင်ငံရှိ ဘိက္ခုနီများ

မတူကွဲပြားသော ဝိနိယအစဉ်အလာနှစ်ရပ်၏ အခြေအနေသည် ဤသဘောပင် ဖြစ်သည်။ ၎င်းအဖွဲ့ဝင်အားလုံးတို့သည် အတိတ်ကာလအိန္ဒိယရှိ ဗုဒ္ဓခေတ်သို့ ပြန်လည်ရောက်ရှိသွားကြလျှင်သော်မှ ယခုအခါ ကာလီဖိုးနီးယားနှင့် မက္ကဆီကိုတို့ကဲ့သို့ပင် အရှင်တို့ကား ကွဲပြားခြားနားနေကြဦးမည်သာလျှင် ဖြစ်သည်။

သို့ပါသောကြောင့် တင်းကျပ်လှသော ထေရဝါဒဝိနည်းရှုထောင့်တစ်ရပ်မှဆိုရသော်၊ ထေရဝါဒဘိက္ခုနီလောင်းလျာတို့ကိုသာလျှင် တရားဝင် ဘိက္ခုနီပြုပေးနိုင်ပြီး၊ သီရိလင်္ကာဘိက္ခုနီတို့က ဘိက္ခုနီပြုခြင်းအား ကူးပြောင်းပေးမှုသည်၊ တရုတ်နိုင်ငံရှိ ဘိက္ခုနီ ပြုခြင်းအစဉ်အလာကို တည်ဆောက်မှုကား အကျိုးမဖြစ်ထွန်းခဲ့ပေ။ ဤအချက်သည် ဘိက္ခုလောင်းလျာနှင့် ဘိက္ခုနီလောင်းလျာတို့ နှစ်ဦးလုံးအတွက် သက်ဆိုင်ပေသည်။

တစ်နည်းအဓိပ္ပါယ်သက်ရောက်သည်မှာ (၁၁)ရာစုအစောပိုင်းတွင် သီရိလင်္ကာ၌ ကွယ်ပျောက်သွားခဲ့သော ဘိက္ခုနီသံဃာသည်၊ တစ်ချိန်တည်းမှာပင် ထေရဝါဒအစဉ်အလာ ဘိက္ခုနီပြုခြင်း ချုပ်ငြိမ်းသွားခဲ့ခြင်းပင် ဖြစ်သည်။ မကြာသေးမီ အချိန်ကာလအထိ သီရိလင်္ကာအမျိုးသမီးတို့အတွက် တစ်ခုတည်းသော ရွေးချယ်ခွင့်မှာ၊ ဒသသီလ်မာတာအနေဖြင့် ထေရဝါဒသီလရှင်ပြုရန်သာ ဖြစ်ပေတော့သည်။

ဒသသီလ်မာတာများ

ဒသသီလ်မာတာပြုခြင်းသည် (၂၀)ရာစုဦးပိုင်းတွင် အခြေပြုခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ သီရိလင်္ကာသီလရှင်တို့က မြန်မာသီလရှင်တို့၏ အစဉ်အလာအတိုင်း သီလဆောက်တည်ခဲ့ကြပြီး၊ ဤအစဉ်အလာကို သီရိလင်္ကာနိုင်ငံသို့ ဆောင်ယူခဲ့ကြခြင်း ဖြစ်သည်။

ဒသသီလ်မာတာတို့၏ အဝတ်အစားမှာမူ ယနေ့ခေတ်ပုံစံအတိုင်း၊ ဘိက္ခုတို့၏ သင်္ကန်းအရောင်တို့ကဲ့သို့ မြေနီမြေဝါရောင် သင်္ကန်းအဖြစ်သို့ ပြောင်းလဲလာခဲ့ပြီး၊ သို့သော် သေချာစွာ ကြည့်ရှုပါက၊ အရှင်မတို့၏သင်္ကန်းမှာ သာမဏေ၊ ဘိက္ခုတို့ ဝတ်ရုံကြသော သင်္ကန်းတို့ကဲ့သို့ လယ်ကွက်ပုံစံဖြင့်ချုပ်လုပ်ထားခြင်း မရှိသည်က ပိုများပေသည်။

ဒသသီလ်မာတာတို့သည် ဆယ်ပါးသီလကို အမြဲတမ်း ဆောက်တည်ကြပြီး၊ လူဝတ်ကြောင်တို့၏ သီလဆောက်တည်ပုံနှင့်သာမက သာမဏေတို့ တည်ဆောက်သော နည်းလမ်းနှင့်လည်း မတူပေ။ ဤအချက်က အရှင်မတို့သည် လူဝတ်ကြောင်နှင့်သာမဏေတို့၏အကြားတွင် ရပ်တည်တော်မူကြသည်ဟူ၍ ထင်ဟပ်နေပေသည်။

သီလရှင်များ

ဒသသီလ်မာတာအစဉ်အလာ၏ အခြေတည်ရာ မြန်မာသီလရှင်တို့သည် လူဝတ်ကြောင်နှင့် သာသနာရေးလောကအကြားတွင် အဆိုးအကောင်းအခြေနေတစ်ရပ်၌ တူညီစွာရပ်တည်နေကြရသည်။ အရှင်မတို့ကို မနီးမဝေးတစ်နေရာမှပင် ဘိက္ခုနှင့် သာမဏေတို့ အဖြစ်မှ ရှင်းလင်းစွာခွဲခြား သိရှိနိုင်သော ပန်းနုရောင်သင်္ကန်းတို့ကိုသာလျှင် အမြဲတမ်း ဝတ်ရုံထားကြပြီး၊ စင်စစ်အားဖြင့် ပန်းနုရောင်သင်္ကန်းကို ဘိက္ခုတို့အတွက် ခွင့်ပြုမထားပါချေ။

from *bhikkhus* and *sāmaṇeras*; in fact pink features among the colours not allowable for *bhikkhus*.

They usually do not officiate at public ceremonies or preach in public. In fact *bhikkhus* use the same mode of address for laywomen and *thila shins*, clearly signalling the fact that, from their perspective, *thila shins* are considered close in status to laity.

The *thila shins* only go begging on specific days and receive uncooked food, whereas Burmese *bhikkhus* can go begging any day and will receive cooked rice and prepared dishes. Under normal circumstances *bhikkhus* are not permitted to cook food or keep it overnight. In awareness of this, lay followers do not offer food that requires cooking to a *bhikkhu*.

Some *thila shins* will save up all their donation income from the rest of the year just to be able to adopt the ten precepts and not use money during the three months of the rainy season.

MAE CHIS

The situation of the *mae chis* in Thailand seems to be still worse, even though they look back on a long history, apparently having already been in existence in the early 17th century. Because the *mae chis* wear only white robes, their appearance is visually similar to the laity except for the fact that they have shaven heads. In traditional Theravāda countries, white is the colour worn by laity on religious observance days and is never worn by *bhikkhus*.

A *mae chi* usually takes only eight precepts at her ordination, which is considered a secular event. Unlike *bhikkhus*, *mae chis* do not necessarily receive free medical treatment. At temples they are sometimes expected to work for the food and shelter they receive.

Nunneries housing *mae chis* usually lack important sacred structures typical of a temple. While the government denies them the benefits of free travel, etc., accorded to *bhikkhus*, they are also denied the right to vote, in line with the custom that monastics do not vote.

သီရိလင်္ကာနိုင်ငံရှိ ဘိက္ခုနီများ

မြန်မာသီလရှင်တို့သည် ပြည်သူ့အခမ်းအနားများ (သို့) ပြည်သူ့တရားပွဲများတွင် တာဝန်ယူခွင့်မရကြပါ။ အမှန်တကယ်တွင် ဘိက္ခုတို့သည် သီလရှင်များနှင့် လူဝတ်ကြောင် အမျိုးသမီးတို့အတွက် တူညီသောတရားဟောပုံစံကို အသုံးပြုကြပြီး၊ ထင်ရှားသိသာသည် မှာ၊ ဘိက္ခုတို့သည် သီလရှင်တို့ကို လူဝတ်ကြောင်အဆင့်နှင့်သာလျှင် ပို၍နီးကပ်သည်ဟု အရှင်တို့၏ ရှုထောင့်မှ ယူဆပေသည်။

သီလရှင်တို့ကား အထူးနေ့များတွင်သာလျှင် ဆွမ်းဆန်ခံထွက်တော်မူကာ မချက် ပြုတ်ရသေးသော အစားအစာတို့ကို ခံယူတော်မူပြီး၊ မြန်မာဘိက္ခုတို့မှာမူ နေ့တိုင်းဆွမ်းခံ ထွက်တော်မူနိုင်၍ ချက်ပြုတ်ပြီးသောဆွမ်း၊ ဟင်းလျာတို့ကို ခံယူတော်မူသည်။ ချက်ပြုတ် ခွင့်နှင့် ချက်ပြီးသောစားဖွယ်ရာများကို ညအိပ်သိမ်းဆည်းခွင့် ပြုမထားပါ။ ဤအချက်ကို သတိပြုမိပါလျှင်၊ လူဝတ်ကြောင်တို့အနေဖြင့် ချက်ပြုတ်ရန်လိုအပ်သော စားဖွယ်ရာတို့ကို ဘိက္ခုတစ်ပါးထံသို့ လှူဒါန်းမည် မဟုတ်ပေ။

အချို့သီလရှင်များသည် တစ်နှစ်အတွင်းရရှိသော အလှူငွေများကို စုဆောင်း ထားကြပြီး၊ ဆယ်ပါးသီလတို့ကို စောင့်ထိန်းနိုင်ကြကာ၊ ဝါတွင်းသုံးလအတွင်း၌ ငွေသုံးစွဲ ခြင်း မပြုကြတော့ပေ။

မေချိများ

ထိုင်းနိုင်ငံတွင် မေချိတို့၏အခြေအနေကား၊ (၁၇)ရာစုအစောပိုင်းကတည်းက ထင်ရှားစွာ တည်ရှိခဲ့ကြပြီး၊ သမိုင်းကြောင်းအရ ကြာရှည်ခဲ့သော်လည်း ပို၍ဆိုးရွားနေဆဲ ဖြစ်ပုံပေါ် သည်။ မေချိတို့သည် ခေါင်းတုံး ရိတ်ထားကြသည်မှအပ၊ အဖြူရောင်သင်္ကန်းကိုသာ ဝတ်ရုံ ကြသောကြောင့် ပုံပန်းသဏ္ဍာန်မှာ လူဝတ်ကြောင်တို့နှင့် အမြင်မှာ တူညီနေသည်။ ထေရ ဝါဒနိုင်ငံများတွင်၊ လူဝတ်ကြောင်တို့ကား ဘာသာရေးနေထူးနေမြတ်တို့၌ အဖြူ ရောင်ကို ဝတ်ဆင်လေ့ရှိကြပြီး ဘိက္ခုတို့သည်ကား မည်သည့်အခါမှ ဝတ်ရုံခြင်း မပြုချေ။

မေချိတစ်ဦးသည် ဘာသာရေးမဟုတ်သော အခန်းကဏ္ဍတစ်ရပ်ဟု စဉ်းစား မှတ်ယူသော မေချိပြုပွဲတွင် ရှစ်ပါးသီလကိုသာလျှင် အမြဲခံယူ ဆောက်တည်ပါသည်။ ဘိက္ခုတို့နှင့် မတူညီပုံမှာ၊ မေချိတို့သည် မလွဲသာမရှောင်သာ အခမဲ့ဆေးကုသခြင်းကိုပင် မခံယူကြရပေ။ ဘုန်းတော်ကြီးကျောင်းတို့တွင် နေထိုင်ရေးနှင့် စာသောက်ရေးအတွက် အလုပ်လုပ်ရန်ပင် မျှော်လင့်ထားကြရသည်။

မေချိတို့၏ မေချိအိမ်ရာသည် ခန်းနားထည်ဝါသော ဘုန်းတော်ကြီးကျောင်း တစ် ကျောင်း၏ တည်ဆောက်မှုပုံစံများ အများအားဖြင့် ကင်းမွဲနေသည်။ နိုင်ငံတော်အစိုးရ က လည်း ဘိက္ခုတို့အား ချီးမြှောက်ပူဇော်ထားသော အခမဲ့ခရီးသွားလာခွင့်စသည်ကို မေချိ တို့အား ငြင်းဆိုထားပြီး၊ မဲပေးခွင့်မရှိသော သာသနာရေးရာထုံးစံနှင့်အညီ မေချိတို့၏ မဲပေး ခွင့်ကိုလည်း ငြင်းဆိုထားသည်။

REVIVAL ATTEMPTS

Attempts to revive *bhikkhunī* ordination in the Theravāda tradition have a long history. One such attempt in Thailand led to the promulgation of a Saṅgha Act in 1928, still in effect today, which prohibits Thai *bhikkhus* from participating in any ordination of *bhikkhunīs*, as well as from giving novice or probationer ordination to female candidates.

In Myanmar, the situation came to a stalemate in 2004 when controversy surrounding the return home of a Burmese *bhikkhunī*, ordained in Sri Lanka, eventually culminated in a ban on further discussions of *bhikkhunī* ordination.

In Sri Lanka a turning point seems to have come after an ordination conducted in 1998 at Bodhgayā. Earlier attempts at revival include an ordination in the USA in 1988, when Ayyā Khemā was ordained, and at Sārṇāth in 1996, when *bhikkhunī* Kusumā received ordination.

Now the wish to revive a *bhikkhunī* order does not require replacing the *dasasil mātā*, *thila shins*, and *mae chi* in their respective countries. There is no reason why these different modalities of female renunciation cannot exist side by side.

The question is thus not one of abolishing or dismissing what is already there, but rather one of enabling women to choose between the alternatives of becoming an eight or ten precept nun and taking ordination as a *bhikkhunī*.

Nowadays in Theravāda countries some men also prefer not to become *bhikkhus*, and instead live a celibate lay life, at times by becoming *anagārikas*. Such celibate males exist alongside *bhikkhus*; in fact they often live in close relationship with *bhikkhus* at a monastery.

In the same way, the option of being eight or ten precept nuns will probably be of continuing appeal to some women in Theravāda countries. This does not imply, however, that the alternative option of becoming a *bhikkhunī* should not also be made available to those who feel ready for it.

ပြန်လည်ဖြစ်တည်ရေး ကြိုးပမ်းမှုများ

ထေရဝါဒအစဉ်အလာတွင် ဘိက္ခုနီပြုခြင်း ပြန်လည်ဖြစ်တည်လာရန် ကြိုးပမ်းမှုများ ကား သမိုင်းကြောင်း ရှည်ကြာခဲ့ပါပြီ။ ထိုင်းနိုင်ငံတွင်မူ အလားတူ ကြိုးပမ်းမှုတစ်ရပ်သည် (၁၉၅၈)ခုနှစ်တွင် ယနေ့ထိတိုင် အကျိုးသက်ရောက်ဆဲဖြစ်သော သံဃာ့ဥပဒေကို ပြဋ္ဌာန်း စေခဲ့ပြီး၊ ထိုင်းဘိက္ခုတို့အား မည်သည့်ဘိက္ခုနီပြုပေးခြင်းကိုမျှ ပူးပေါင်းပါဝင်ဆောင်ရွက်မှု မပြုကြရန် အမျိုးသမီးတို့အား သာမဏေရီ (သို့) သိက္ခမာန်ပြုပေးခြင်းတို့ကိုပါ မပြုလုပ်ရန် တားမြစ်ခြင်းဆီသို့ ဦးတည်ခဲ့သည်။

မြန်မာနိုင်ငံ၌ ၂၀၀၄ခုနှစ်တွင်၊ သီရိလင်္ကာနိုင်ငံမှဘိက္ခုနီပြုခဲ့သော မြန်မာဘိက္ခုနီ တစ်ပါးသည် အမိနိုင်ငံသို့ ပြန်လည် ကြွရောက်လာသောအခါ ဝိုင်းဝန်းအငြင်းပွားဖွယ် ဖြစ်၍ မတိုးသာမဆုတ်သာ အခြေအနေသို့ ဆိုက်ရောက်လာခဲ့ပြီး၊ နောက်ဆုံးတွင် ဘိက္ခုနီ ပြုခြင်းဆိုင်ရာ ဆွေးနွေးမှုအားလုံးကို အမြင့်ဆုံး ပိတ်ပင်တားမြစ်ခဲ့ကြတော့သည်။

သီရိလင်္ကာနိုင်ငံတွင်ကား၊ (၁၉၉၈)ခုနှစ်တွင်ဗုဒ္ဓဂယာ၌ ဘိက္ခုနီပြုခြင်းတစ်ရပ်ကို ဆောင်ရွက်ခဲ့ပြီးနောက်၊ ဘိက္ခုနီသံဃာ တစ်ဖန် ဖြစ်တည်လာပုံပေါ်ပါသည်။ ပြန်လည် ဖြစ်တည်စေရန် ရှေးဦးကြိုပမ်းမှုများတွင် ပါဝင်သော၊ (၁၉၈၈)ခုနှစ်တွင် အမေရိကန်ပြည် ထောင်စု၌ ဧယာခေမာ၏ ဘိက္ခုနီပြုခြင်းနှင့်၊ (၁၉၉၆)ခုနှစ်တွင် ဆာရိနာသံဃိ ကုသုမာ၏ ဘိက္ခုနီပြုခြင်းတို့ ပါဝင်ကြပေသည်။

ယခုအခါတွင် ဘိက္ခုနီသံဃာပြန်လည်ဖြစ်တည်လိုခြင်းသည် နိုင်ငံအသီးသီး၌ ဖြစ်တည်ပြီးနေကြသော ဒသသီလ်မာတာ၊ သီလရှင်၊ မေချီတို့အား ဖယ်ရှား၊ အစားထိုး ပေး ခြင်းကို မလိုအပ်ပါပေ။ အမျိုးသမီးတို့၏ မတူကွဲပြားသော သာသနာရေးဘဝပုံစံ များသည်၊ အတူယှဉ်တွဲ ရပ်တည်မနေနိုင်ကြရန်ဆိုသည်မှာ အကြောင်းမရှိပါ။

ထို့ကြောင့် တည်ရှိပြီးသားတို့ကို ဖျက်သိမ်းရန် (သို့) ပစ်ပယ်ရန် ဆိုသည်ကို မေးမြန်းရန်မဟုတ်ဘဲ၊ စွမ်းဆောင်နိုင်သူအမျိုးသမီးတို့အား ရှစ်ပါး (သို့) ဆယ်ပါး သီလရှင် ဖြစ်ခွင့်နှင့် ဘိက္ခုနီပြုခွင့် နှစ်ရပ်လုံးကို ရွေးချယ်ခွင့် ပေးကြရန်သာလျှင် ဖြစ်ပါသည်။

ယနေ့ခေတ် ထေရဝါဒနိုင်ငံများတွင်၊ အချို့အမျိုးသားတို့သည် ဘိက္ခုမပြုလို ကြ သော်လည်း တစ်ခါတစ်ရံတွင်မူ အနာဂါရိကများအဖြစ်ဖြင့် လူဝတ်ကြောင်မြဲဟူစရိယ ဘဝ၌ နေထိုင်လိုကြသည်။ ဤသို့သော အမြဲဟူစရိယအမျိုးသားတို့သည် ဘိက္ခုတို့နှင့် အတူနီးကပ်စွာ တည်ရှိနေကြပြီး၊ အမှန်တကယ်တွင် အနာဂါရိကတို့သည် ဘုန်းတော်ကြီး ကျောင်းတွင်၊ ဘိက္ခုတို့ထံ၌ နီးကပ်စွာ မကြာခဏ ဆည်းကပ် နေထိုင်ကြသည်။

အလားတူပင်၊ ထေရဝါဒနိုင်ငံတို့တွင် အမျိုးသမီးအချို့သည် ရှစ်ပါး(သို့)ဆယ်ပါး သီလရှင်ဘဝကို နှစ်သက်အားကျ၊ ရွေးချယ်ကြပေလိမ့်မည်။ သို့ပါသော်လည်း ဤအချက် သည် ဘိက္ခုနီပြုလိုသူများအား ဘိက္ခုနီပြုခွင့်ကို ဆောင်ရွက် မပေးသင့်ပါဟူ၍ သဘော မသက်ရောက်ပါပေ။

ရှစ်ပါး(သို့) ဆယ်ပါး သီလရှင်တို့၏ အခြေအနေ တိုးတက်လာခြင်းသည် အလွန် အရေးပါ၍ အထူးအာရုံစိုက်ရမည်ဖြစ်သော ချီးကျူးထိုက်ဖွယ် လုပ်ဆောင်မှုတစ်ရပ်ဖြစ်

Improving the situation of the eight- or ten-precept nuns is a very important and praiseworthy task that should be given full attention, but this does not suffice to fulfil the wish of those who want to have access to full ordination. Alongside such endeavours, there clearly remains a need to restore the full *bhikkhunī* ordination.

Recent developments in Sri Lanka have in fact shown that many *dasasil mātās*, who earlier were not interested in *bhikkhunī* ordination, changed their minds and took higher ordination once this became available.

Moreover, the new *bhikkhunīs* in Sri Lanka are well respected by the laity and make major social and religious contributions by meeting the needs of lay followers. This leaves little room for arguing that a revival of the *bhikkhunī* order is not needed or will not be beneficial for society at large.

THE CANDIDATES AT THE BODHGAYĀ ORDINATION

Although there had been *bhikkhunī* ordinations earlier, it is since the 1998 Bodhgayā ordination that the *bhikkhunī* order in Sri Lanka has gained momentum and subsequent *bhikkhunī* ordinations have been conducted in Sri Lanka itself.

At the Bodhgayā *bhikkhunī* ordination, the candidates received Theravāda robes and bowls, and they did not take the bodhisattva vows. After completing the ordination, the new Sri Lankan *bhikkhunīs* underwent a second ordination at which only Theravāda *bhikkhus* officiated.

The female candidates that had come from Sri Lanka to participate in the Bodhgayā ordination had been carefully chosen among experienced *dasasil mātās*. Moreover, they had been given a special training to prepare them for higher ordination. Because they had been *dasasil mātās* for many years, they had for a long time trained in a form of monastic conduct that covers the six rules incumbent on a probationer, a *sikkhamānā* (as mentioned above, failure to comply with the requirement of the probationary period does not invalidate the ordination itself).

သီရိလင်္ကာနိုင်ငံရှိ ဘိက္ခုနီများ

သော်လည်း ဤအချက်သည် ဘိက္ခုနီပြုခြင်းကို အပြည့်အဝ လိုလားကြသူများ၏ ဆန္ဒအား ဖြည့်ဆည်းပေးရန် လုံလောက်မှုမရှိပေ။ တစ်ဆက်တည်းမှာပင် ဤကဲ့သို့သော ကြိုးပမ်းမှု များနှင့်အတူ အပြည့်အဝ ဘိက္ခုနီပြုခြင်းကို ပြန်လည်ဖြစ်တည်လာစေရန် လိုအပ်ချက် တစ်ရပ် ဖြစ်သည်ကား ထင်ရှားပါသည်။

သီရိလင်္ကာနိုင်ငံဝယ် မကြာသေးမီက ဘိက္ခုနီသံဃာ တိုးတက်လာမှုများကို သက်သေပြသည်မှာ ယခင်အချိန်က ဘိက္ခုနီပြုခြင်းကို စိတ်ဝင်စားမှု မရှိခဲ့ကြသော ဒသသီလ်မာတာတို့သည် စိတ်ပြောင်းလဲလာကြပြီး ဘိက္ခုနီပြုခြင်းရသောအခါ ဘိက္ခုနီပြု ခြင်းကို ရယူခဲ့ကြခြင်းပင်ဖြစ်သည်။

ထို့အပြင်၊ သီရိလင်္ကာနိုင်ငံတွင် ဘိက္ခုနီသစ်တို့ကို လူဝတ်ကြောင်တို့က များစွာ လေးစားကြပြီး အရှင်မတို့ကလည်း လူဝတ်ကြောင်တို့၏ လိုအပ်ချက်ကို တွေ့ဆုံဆွေးနွေးခြင်းဖြင့် အရေးပါသောလူမှုရေးနှင့်ဘာသာရေး မျှဝေချက်တို့ကို ဖြည့်ဆည်းဆောင်ရွက်ကြသည်။ ဤအချက်က၊ ဘိက္ခုနီသံဃာ၏ ပြန်လည်ဖြစ်တည်မှုသည် မလိုအပ်ပါ (သို့) လူ့အဖွဲ့ အစည်းအတွက် များစွာအကျိုးပြုလိမ့်မည်မဟုတ်ပါဟူ၍ ငြင်းဆိုခြင်းကို အသေးအဖွဲ့ကိစ္စ အဖြစ် ချန်ထားခဲ့တော့သည်။

ဗုဒ္ဓဂယာဘိက္ခုနီပြုခြင်းမှ ဘိက္ခုနီလောင်းလျာများ

အစောပိုင်းတွင် ဘိက္ခုနီပြုခြင်းများ ရှိခဲ့ပြီးဖြစ်သော်လည်း၊ (၁၉၉၈)ခုနှစ် ဗုဒ္ဓဂယာ ဘိက္ခုနီပြုခြင်းမှသည် သီရိလင်္ကာဘိက္ခုနီသံဃာအနေဖြင့် အရှိန်အဟုန်ရလာခဲ့ပြီး၊ နောက်ဆက်တွဲ ဘိက္ခုနီပြုခြင်းများကိုလည်း သီရိလင်္ကာတွင် ၎င်းတို့ကိုယ်တိုင် ဆောင်ရွက်ပြီးခဲ့ကြပြီး ဖြစ်သည်။

ဗုဒ္ဓဂယာဘိက္ခုနီပြုခြင်းတွင်၊ ဘိက္ခုနီလောင်းလျာတို့သည် ထေရဝါဒသင်္ကန်းနှင့် သပိတ်တို့ကိုသာလျှင် ခံယူခဲ့ကြသည်။ ဗောဓိသတ္တအဓိဋ္ဌာန်တို့ကိုမူ ဆောက်တည်ခြင်း မပြုခဲ့ကြပါပေ။ ၎င်းဘိက္ခုနီပြုပြီးနောက်တွင်ကား၊ သီရိလင်္ကာဘိက္ခုနီတို့သည် ထေရဝါဒဘိက္ခုနီတို့ဖြင့်သာလျှင် ဒုတိယအဆင့်ဘိက္ခုနီပြုခြင်းကို ခံယူခဲ့ကြပါသည်။

သီရိလင်္ကာမှ ဗုဒ္ဓဂယာသို့ ဘိက္ခုနီပြုခြင်းခံယူကြရန် ကြွရောက်လာကြသော ဘိက္ခုနီလောင်းလျာတို့ကို၊ အတွေ့အကြုံရင်ကျက်သော ဒသသီလ်မာတာများထဲမှ သေချာစွာ စိစစ်ရွေးချယ်ထားခဲ့ကြပေသည်။ ထို့အပြင်၊ အရှင်မတို့အား ဘိက္ခုနီပြုခြင်းအတွက် အထူးကြိုတင်လေ့ကျင့်ပေးခဲ့ကြသည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော်၊ အရှင်မတို့သည် နှစ်ပေါင်းများစွာ ဒသသီလ်မာတာများဖြစ်ခဲ့ကြသဖြင့်၊ သိက္ခာမာန်တစ်ဦးကျင့်သုံးရသော သိက္ခာခြောက်ပါးကို လွှမ်းခြုံမိသည့် သာသနာရေးအကျင့်ပုံစံတွင်းဝယ်၊ အချိန်ကြာမြင့်စွာ လေ့ကျင့်ထားပြီးကြသောကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။ (အထက်တွင်ဖော်ပြထားခဲ့သည့်အတိုင်း၊ သိက္ခာမာန်ကျင့်သုံးရေးကာလ၏လိုအပ်ချက်ကို ဖြည့်ဆည်းရန်ပျက်ကွက်ခြင်းသည် ဘိက္ခုနီပြုခြင်း၏ တရားဝင်မှုကိုပျက်ပြားစေရန် မလုပ်နိုင်ချေ။)

BELONGING TO A DIFFERENT COMMUNITY

As already mentioned above, the officiating Chinese *bhikṣuṇīs* do not belong to the same community as the Theravāda monastics; they are not *samānasamvāsa*. This in turn means that it is not possible for them to carry out legal acts that will be recognized as valid by traditional members of the Theravāda tradition.

In the *Vinaya*, being of a “different community”, *nānāsamvāsa*, may come about as a result of a disagreement about the rules. In such a case, a fully ordained monastic disagrees with the community where he lives as to whether a particular act constitutes an offence. Because of this discord over the implication of a *Vinaya* rule, the monastic, together with his fully ordained followers, might carry out legal acts independently from the community. Alternatively, the community might ban them from participating in their legal acts by an act of suspension.

The status of being *nānāsamvāsa* may thus come into existence because of a dispute about the interpretation of the rules. It can be resolved by settling the dispute. Once there is agreement on the interpretation of the *Vinaya* rules, those who were *nānāsamvāsa* become again *samānasamvāsa*, part of the same community.

The tenth chapter of the *Mahāvagga* (section 1) explains that there are two ways of again becoming *samānasamvāsaka*. The first is:

attanā vā attānaṃ samānasamvāsakaṃ karoti.

On one’s own one makes oneself to belong to the same community.

Here one becomes part of the community through one’s own decision. This happens when one gives up one’s earlier view and is willing to adopt the view held by the rest of the community regarding the *Vinaya* rules.

မတူညီသော သံဃာ့အဖွဲ့အစည်းတွင် ပါဝင်ခြင်း

အထက်တွင်ဖော်ပြထားခဲ့သည့်အတိုင်း၊ တရားဝင်ရပ်တည်နေသောတရုတ်ဘိက္ခုနီတို့သည် ထေရဝါဒသာသနာရေးရာအနေဖြင့် သမာနသံဝါသ မဟုတ်ကြ၍ တူညီသောသံဃာ့အဖွဲ့အစည်းဝင် မဟုတ်ကြပေ။ တစ်နည်းအားဖြင့် ဤအချက်က ဆိုလိုသည်မှာ၊ အရှင်မတို့အတွက်ထေရဝါဒသံဃာတို့ကတရားဝင်အသိအမှတ်ပြုထားသောဝိနည်းရေးရာကိစ္စများကို ဆောင်ရွက်နိုင်ခွင့်မရှိပါဟူ၍ ဖြစ်သည်။

ဝိနယပဋိတော်အရ၊ မတူကွဲပြားသော သံဃာ့အဖွဲ့အစည်းတို့သည် နာနာသံဝါသ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်၊ ဝိနည်းဥပဒေများနှင့်ပတ်သက်၍ သဘောမတူညီမှုအကျိုးဆက် ဖြစ်ပေါ်လာနိုင်ပါသည်။ ဤကဲ့သို့သော အခြေအနေတွင်၊ မှန်ကန်စွာဘိက္ခုပြုထားသောအရှင်သည်၊ အထူးကိစ္စရပ်က အပြစ်သက်ရောက်နိုင်၊ မသက်ရောက်နိုင် ဆိုခြင်းအပေါ်တွင် အရှင်နေထိုင်ရာ သံဃာ့အဖွဲ့အစည်းနှင့်သဘောထား ကွဲနိုင်ပေသည်။ ဝိနယဥပဒေ၏ နားလည်မှုအပေါ် သဘောမတူညီခြင်းကြောင့်၊ အရှင်သည် နောက်လိုက်များနှင့်အတူ၊ သံဃာ့အဖွဲ့အစည်းမှ ခွဲခွာလျက်၊ ဝိနည်းရေးရာကိစ္စများကို လွတ်လပ်စွာ ဆောင်ရွက်နိုင်ပါသည်။ အပြန်အလှန်အားဖြင့်ဆိုရသော်၊ သံဃာ့အဖွဲ့အစည်းကလည်း အရှင်တို့အား ဝိနည်းရေးရာကိစ္စရပ်များတွင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်ခြင်းမှ၊ တားဆီးနိုင်ပေသည်။

ဝိနယဥပဒေများ၏ နားလည်မှုအပေါ်တွင် အငြင်းပွားခြင်းကြောင့်၊ နာနာသံဝါသ ဖြစ်တည်လာနိုင်သည်။ အငြင်းပွားခြင်းကို အဆုံးသတ်ခြင်းဖြင့်သာလျှင် ဖြေရှင်းနိုင်သည်။ ဝိနယဥပဒေများ၏ နားလည်မှုအပေါ်တွင် သဘောတူညီလာကြသောအခါ၊ နာနာသံဝါသ ဖြစ်ခဲ့သူများသည် တူညီသော သံဃာ့အဖွဲ့အစည်း၏ အစိတ်အပိုင်းအဖြစ် သမာနသံဝါသ ပြန်လည် ဖြစ်တည်လာကြပါမည်။

မဟာဝဂ္ဂပါဠိ၊ ဒသမအခန်း (အပိုင်း၁)တွင် သမာနသံဝါသ ဖြစ်၍လာကြောင်း နည်းလမ်းနှစ်မျိုးကို ရှင်းပြပါသည်။ ပထမနည်းလမ်းမှာ -

အတ္တနာ ဝါ အတ္တာနံ သမာနသံဝါသကံ ကရောတိ။

မိမိကိုယ်တိုင်သာလျှင် မိမိကိုယ်ကို တူညီသောသံဃာ့အဖွဲ့အစည်းဝင်ဖြစ်စေရန် ပြုလုပ်သည်။

မိမိကိုယ်တိုင်၏ ဆုံးဖြတ်ချက်ဖြင့်သာ သံဃာ့အဖွဲ့အစည်း၏ အစိတ်အပိုင်း ပြန်၍ဖြစ်လာသည်။ အစောပိုင်းကာလမှ နားလည်လက်ခံမှုကို စွန့်လွှတ်ပြီး သံဃာ့အဖွဲ့အစည်း၏ ကျန်သော သံဃာတို့က လက်ခံထားသည့် ဝိနယဥပဒေအမြင်ကို ပြန်လည်လက်ခံလိုစိတ် ထက်သန်လာသောအခါ သမာနသံဝါသ ဖြစ်လာပါသည်ဟူ၍ ဆိုလိုသည်။

The second way of again becoming part of the same community takes place when one is reinstated by the community after one had been suspended.

For the present case of *bhikkhunī* ordination, this second option does not seem relevant, as there is no record of the Dharmaguptakas being suspended by the Theravādins (or the other way round). The two traditions appear to have come into being simply because of geographical separation. The coming into being of different ordination lineages in this way is something not envisaged in the canonical *Vinayas*, hence the legal uncertainty.

Following the first of the two alternatives, perhaps the difference in the rules could be overcome if the newly ordained *bhikkhunīs* decided to follow the Theravāda *Vinaya* code of rules. Through a formal decision of this type, perhaps they might be considered *samānasamvāsa*.

In line with this way of thinking, the ordination performed by Theravāda *bhikkhus* after the dual ordination at Bodhgayā might then be considered as an expression of the acceptance of these newly ordained *bhikkhunīs* by the Theravāda community.

In this way, the ordination by the Theravāda *bhikkhus* would have had the function of what in the modern tradition is known under the technical term of *dalhīkamma*, literally “an act of strengthening”, already mentioned above. This refers to a formal act through which a *bhikkhu* or a group of *bhikkhus* ordained elsewhere gain the recognition of a particular community of which he or they wish to be a part.

Yet, in the present case this solution is not necessarily compelling. In fact the *Vinaya* precedent regarding how to become *samānasamvāsa* concerns only differences in the interpretation of the rules. Here, however, the difference is in the rules themselves.

Now, as mentioned above, the *Vinaya* does not explicitly recognize the existence of different *Vinaya* traditions and the problems that result from this situation, therefore leaving some

သီရိလင်္ကာနိုင်ငံရှိ ဘိက္ခုနီများ

တူညီသော သံဃာ့အဖွဲ့အစည်း၏ အစိတ်အပိုင်း တဖန်ပြန်ဖြစ်လာရန် ဒုတိယ နည်းလမ်းမှာ သံဃာ့အဖွဲ့အစည်းက ပစ်ပယ်ခံခဲ့ရသော သံဃာတစ်ပါးကို ပြန်လည်လက်ခံ အသိအမှတ်ပြုပေးခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

ယခု ဘိက္ခုနီပြုခြင်းကိစ္စအတွက် ထေရဝါဒီတို့က ဓာမဂုပတကဘိက္ခုတို့ကို ပစ်ပယ်ခဲ့သော သမိုင်းမှတ်တမ်းမရှိခြင်းကြောင့် ဒုတိယနည်းလမ်းသည် သက်ဆိုင်ပုံမပေါ်ပါ (သို့မဟုတ် ဆန့်ကျင်ဖက်လည်းမဟုတ်ပါ)။ ပထဝီဆိုင်ရာ ကွဲပြားခြင်းကြောင့် အစဉ်အလာ နှစ်ရပ်သည် ရိုးရှင်းစွာ ဖြစ်တည်ပေါ်ပေါက်ခဲ့ကြပုံပေါ်သည်။ ဤနည်းဖြင့် မတူကွဲပြားသော ဘိက္ခုနီပြုခြင်းအစဉ်အလာ၏ ဖြစ်တည်မှုသည် ဝိနည်းရေးရာအရ မသေချာသောကြောင့် ဝိနယပါဠိတော်တွင် တစ်စုံတစ်ရာ မြော်မှန်း၍မရပေ။

နည်းလမ်းနှစ်မျိုးမှ ပထမနည်းလမ်းကို လိုက်နာခြင်းအနေဖြင့် ဘိက္ခုနီသစ်တို့သည် ထေရဝါဒဝိနည်းဥပဒေကို အကယ်၍ ကျင့်သုံးရန် ဆုံးဖြတ်ခဲ့လျှင် ဝိနည်းရေးရာမတူကွဲပြားမှုကို ကျော်ဖြတ်နိုင်ကြလိမ့်မည်။ ဤသို့ နည်းလမ်းတကျပုံစံမှတဆင့် အရှင်မတို့ကို သမာနသံဝါသအဖြစ် စဉ်းစားခံရနိုင်ဖွယ်ရှိသည်။

ဤသို့ စဉ်းစားခြင်းဖြင့်သာလျှင် ဗုဒ္ဓဂယာတွင် နှစ်ဖက်စုံဘိက္ခုနီပြုပြီးနောက် ဆောင်ရွက်သော ထေရဝါဒဘိက္ခုတို့၏ဘိက္ခုနီပြုပေးကြခြင်းကို ဤဘိက္ခုနီသစ်များအား လက်ခံခြင်း၏ဖော်ပြချက်တစ်ရပ်အဖြစ် ထေရဝါဒသံဃာ့အဖွဲ့အစည်းက မှတ်ယူနိုင်မည်။

ထေရဝါဒဘိက္ခုတို့သည် ဤနည်းဖြင့် ဘိက္ခုနီပြုပေးခြင်းသည် အထက်တွင် ဖော်ပြခဲ့သော “ခိုင်မြဲခြင်းလုပ်ရပ်” ဒဠီကမ္မသဘောတရားကို ခေတ်သစ်အစဉ်အလာအရ လိုက်နာဆောင်ရွက်ခြင်း ဖြစ်သည်ဟူ၍ နားလည်သိမြင်ရသည်။ ဤအချက်က တစ်နေရာရာတွင်ဘိက္ခုနီပြုပေးခြင်းခံယူခဲ့ရသောဘိက္ခုနီအုပ်စု(သို့)ဘိက္ခုနီတစ်ပါးအနေဖြင့် အရှင်မတို့ ကင်းကွာခဲ့သော သံဃာ့အဖွဲ့အစည်းတစ်ရပ်၏ အဖွဲ့ဝင်အဖြစ် အသိအမှတ်ပြု မှုကို ခံယူရရှိနိုင်သော၊ ပုံမှန်ဆောင်ရွက်ချက်တစ်ရပ်အဖြစ် ညွှန်းဆိုပေးပါသည်။

သို့သော်၊ ယခုကိစ္စတွင်ကား ဤဖြေရှင်းနည်းသည် အတင်းအကျပ်လက်ခံရမည် မဟုတ်ပေ။ အမှန်စင်စစ်၊ ဝိနယပါဠိကအစဉ်အလာအရ သမာနသံဝါသ ဖြစ်နည်းသည် ဝိနယဥပဒေများရေးရာနားလည်မှု မတူကွဲပြားခြားနားသာလျှင် ပတ်သက်ပါသည်။ သို့သော် ဤနေရာတွင်ကား ဝိနယဥပဒေများအတွင်း၌သာလျှင် မတူကွဲပြားနေခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

အထက်တွင်ဖော်ပြခဲ့သည့် ဝိနယပါဠိတော်သည် အခြားဝိနယအစဉ်အလာတို့၏ ဖြစ်တည်မှုကို ပွင့်လင်းစွာ အသိအမှတ် မပြုသောကြောင့် ဤအခြေအနေမှ ဖြစ်ပေါ်လာ သော အဓိပ္ပါယ်ကောက်ယူခြင်းအတွက် ကွက်လပ်အချို့ကို ချန်ထားလျက်ရှိသော ပြဿနာ များ ဖြစ်ပွားလာနိုင်ပါသည်။ သို့သော်လည်း၊ သမာနသံဝါသဖြစ်မှု အတွေးအမြင်ကို ယခု ကိစ္စတွင် အသုံးချနိုင်သည်ဆိုလျှင်ပင်၊ သံသယဖြစ်ဖွယ်ရာမှာမူ ကျန်ရှိနေပေဦးမည်။

room for interpretation. Nevertheless, it remains doubtful if the idea of becoming *samānasaṃvāsa* can be applied to the present case.

At least among those committed to a strict interpretation of *Vinaya*, such a suggestion will not easily be perceived as acceptable. In fact the ninth chapter of the *Mahāvagga* (section 4) considers a legal act done in reliance on the participation of someone who is of a different community as lacking validity:

catuvaggakaraṇaṃ kammaṃ nānāsaṃvāsakacatuttho kammaṃ kareyya, akammaṃ na ca karaṇīyaṃ.

A legal act to be performed by a chapter of four that were to be performed as a legal act with one from a different community as fourth is not a legal act and should not be performed.

The *Mahāvagga* continues by applying the same principle to the case of legal acts requiring a higher quorum, such as the chapter of ten, which is required for granting ordination.

COMBINING DUAL AND SINGLE ORDINATION

If the ordination granted by the Chinese *bhikṣuṇīs* is considered unacceptable, then this implies that at present there is no *bhikkhunī* order in existence that can give ordination to female followers of the Theravāda tradition.

Although the female candidates at the Bodhgayā ordination followed the stipulations made in the sixth *garudhamma*, in as much as they did indeed try, to the best of their abilities, to “seek for higher ordination from both orders”, from this viewpoint they were not successful.

In this case, the subsequent ordination of these female candidates carried out by Theravāda *bhikkhus* only is legally valid. Its validity is based on the precedent that according to the canonical *Vinaya* was set by the Buddha himself when he delegated the ordination of the followers of Mahāpajāpatī Gotamī to the *bhikkhus*.

သီရိလင်္ကာနိုင်ငံရှိ ဘိက္ခုနီများ

ဝိနယပိဋက၏ တင်းကျပ်သောနားလည်လက်ခံမှုကို ခံယူကျင့်သုံးနေကြသည့် ဘိက္ခုတို့အကြား၌ အနည်းဆုံးနိုင်ဖြစ်ဖွယ်အခက်အခဲမှာ၊ ဤသို့သော အကြံပြုချက်မျိုးကို လက်ခံနိုင်ဖွယ်ရာ အဖြစ်မှတ်ယူကြရန် လွယ်ကူမှုရှိလိမ့်မည်မဟုတ်ပေ။ အမှန်တကယ်ပင်၊ မဟာဝဂ္ဂပါဠိတော်၊ နဝမခန်း၊ (အပိုင်း၄)တွင်၊ ဝိနည်းကံဆောင်မှုကိစ္စတို့တွင် ကွဲပြားသော သံဃာ့အဖွဲ့အစည်းမှ အဖွဲ့ဝင်တစ်ဦး၏ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်လျှင် ထိုဝိနည်းကံဆောင်ခြင်း ကိစ္စတစ်ရပ်ကို တရားဝင်မှုမရှိခြင်းအဖြစ် ဖော်ပြထားသည် -

စတုဝဂ္ဂကရဏာနံ ကမ္မံ နာနာသံဝါသကစတုတ္ထော ကမ္မံ ကရေယျ။
အကမ္မံ န စ ကရဏီယံ။

အခန်း(၄)အရ ဆောင်ရွက်ရမည့်ဝိနည်းရေးရာကိစ္စတစ်ရပ်ကို၊ မတူကွဲပြားသော သံဃာ့အဖွဲ့အစည်းဝင်တစ်ဦးက စတုတ္ထမြောက်ပုဂ္ဂိုလ်အဖြစ် ပါဝင်ဆောင်ရွက် လျှင် ၎င်းသည်ဝိနည်းရေးရာကိစ္စမဟုတ်တော့ဘဲ ဆောင်ရွက်ခွင့် မရှိသင့်ပေ။

မဟာဝဂ္ဂပါဠိတော်က ဝိနည်းရေးရာကိစ္စရပ်များကို ဆောင်ရွက်ရာတွင် လိုအပ်ချက်အတိုင်း ဒသမအခန်းတွင်ပါဝင်သော ဘိက္ခုနီပြုရန်အတွက် လိုအပ်မည့် သံဃာအရေအတွက်ကို ဆက်လက်၍ ဖော်ပြသည်။

တစ်ဖက်တည်းနှင့် နှစ်ဖက်စုံ ဘိက္ခုနီပြုခြင်းတို့ကို ပေါင်းစည်းခြင်း

အကယ်၍ တရုတ်ဘိက္ခုနီတို့က ဆောင်ရွက်ပေးခဲ့သော ဘိက္ခုနီပြုခြင်းကို လက်ခံနိုင်ဖွယ် မရှိပါဟု ယူဆလျှင်၊ ဤအချက်က ယနေ့မျက်မှောက်ခေတ်တွင် ထေရဝါဒအစဉ်အလာ အရ အမျိုးသမီးဥပါသိကာတို့အား ဘိက္ခုနီပြုပေးနိုင်သော ဘိက္ခုနီသံဃာသည် မတည်ရှိတော့ပါဟူ၍ အဓိပ္ပါယ်သက်ရောက်စေသည်။

ဗုဒ္ဓဂယာဘိက္ခုနီပြုခြင်းတွင် ဘိက္ခုနီလောင်းလျာတို့သည် “နှစ်ဖက်သံဃာ၏ ဘိက္ခုနီပြုပေးခြင်းကို ရှာဖွေရန်”ဟုပါသော ဆဋ္ဌမဂရဓမ္မတွင်ပါရှိသည့် ဖော်ပြချက်တို့ကို လေးစားလိုက်နာသည့်အနေဖြင့်၊ အရှင်မတို့သည် စွမ်းနိုင်သမျှ အကောင်းဆုံး ကြိုးစားခဲ့ကြ ပါသော်လည်း အထက်ပါရှုထောင့်မှ ဆိုရလျှင်၊ အရှင်မတို့သည် အောင်မြင်မှုမရရှိခဲ့ကြပေ။

ဤအခြေအနေတွင်၊ ထေရဝါဒဘိက္ခုတို့က ဆောင်ရွက်ပေးတော်မူခဲ့ကြသော ဤဘိက္ခုနီလောင်းလျာတို့၏ နောက်ဆက်တွဲဘိက္ခုနီပြုခြင်းသည်သာ ဝိနည်းဥပဒေ အရ တရားဝင်သည်။ ၎င်းတရားဝင်မှုသည် မြတ်စွာဘုရားကိုယ်တော်တိုင်သည် မဟာပဇာပတိ ဂေါတမီ၏နောက်လိုက်များကို ဘိက္ခုတို့က ဘိက္ခုနီပြုပေးကြရန်အတွက် ဘိက္ခုတို့အား လွှဲအပ်ပေးတော်မူခဲ့သော ဝိနည်းပါဠိတော်တို့၏ အစဉ်အလာပေါ်တွင် အခြေပြုထားသည်။

The combination of dual and single ordinations adopted in this way stands on firm legal ground. The order of *bhikkhunīs* has been revived and has a right to claim recognition as a Theravāda order of *bhikkhunīs*.

SUMMARY

During the time of King Asoka, the *bhikkhunī* ordination lineage reached Sri Lanka and lasted there until about the eleventh century.

The ordinations conferred by Sri Lankan *bhikkhunīs* in China in the early fifth century served the function of strengthening the claim to validity by the local *bhikṣuṇīs*, who until then had received ordination only from *bhikṣus*. However, it did not result in an ordination lineage that could be relied on to confer ordinations that, from a strict legal perspective, are valid within the context of Theravāda law.

Lacking access to higher ordination, until recently women in Theravāda countries wishing to go forth had only the option of living as eight- or ten-precept nuns in an ambivalent situation placed between laity and monastics.

The combination of dual and single ordination done in 1998 has successfully revived the order of *bhikkhunīs* in Sri Lanka.

A Buddhist tradition that has only three of the four assemblies could be compared to a noble elephant with one leg crippled. The elephant can still walk, but only with difficulties. The medicine to restore the crippled leg is now available; all it needs is a concerted effort to support the healing process.

သီရိလင်္ကာနိုင်ငံရှိ ဘိက္ခုနီများ

ဤနည်းလမ်းဖြစ်သော တစ်ဖက်တည်းနှင့် နှစ်ဖက်စုံပူးပေါင်း၍ ဘိက္ခုနီပြုခြင်း တို့သည်၊ ဝိနည်းရေးရာအခြေခံ ခိုင်မာမှုအပေါ်တွင် ရပ်တည်ပေသည်။ ဘိက္ခုနီသံဃာသည် ပြန်လည်တည်ရှိလာပြီး ထေရဝါဒဘိက္ခုနီသံဃာ အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုအဖြစ် အသိအမှတ်ပြု ပေးခြင်းကို ခံယူရရှိရန်အတွက်လည်း တောင်းဆိုခွင့်ရှိကြပြီ ဖြစ်သည်။

အနှစ်ချုပ်

အသောကမင်းကြီး၏လက်ထက်၌၊ ဘိက္ခုနီပြုခြင်း အစဉ်အလာသည် သီရိလင်္ကာနိုင်ငံသို့ ကူးပြောင်းပြန့်ပွားခဲ့ပြီး၊ (၁၁)ရာစုခန့်အထိ သီရိလင်္ကာနိုင်ငံတွင် တည်ရှိနေခဲ့ပါသည်။

(၅)ရာစုအစောပိုင်း၌ တရုတ်နိုင်ငံတွင်၊ ဘိက္ခုနီပြုခြင်းများသည်၊ ဘိက္ခုနီတို့ထံ၌ ဘိက္ခုနီပြုနေခဲ့ကြရသည့် ဒေသခံဘိက္ခုနီတို့အနေဖြင့် တောင်းဆိုလာကြသည့် တရားဝင် ဖြစ်တည်မှုကို သီရိလင်္ကာဘိက္ခုနီတို့က ဆောင်ရွက်အင်အားဖြည့်ပေးခြင်းဖြင့် ဘိက္ခုနီပြု ပေးခဲ့ကြသည်။ သို့ပါသော်လည်း၊ တင်းကျပ်သော ဝိနည်းရေးရာထောင့်အရမူ၊ ထေရဝါဒ ဝိနယပိဋက၏ တရားဝင်ဘိက္ခုနီပြုပေးခြင်းအပေါ်တွင် မှီခိုနိုင်ခဲ့သည့် ဘိက္ခုနီပြုခြင်း အစဉ်အလာအနေဖြင့်ကား အကျိုးဖြစ်ထွန်းမလာခဲ့ပါဟူ၍ ဖြစ်ပါသည်။

ဘိက္ခုနီပြုရန် နည်းလမ်းကွယ်ပျောက်နေခြင်းကြောင့်၊ မကြာသေးမီကာလ အထိ ထေရဝါဒနိုင်ငံများမှ သာသနာတော်အတွင်းသို့ဝင်ရောက်လိုကြသော အမျိုးသမီးတို့ အတွက်ရွေးချယ်ခွင့် တစ်ခုတည်းသာလျှင် ရှိနေကြပေတော့သည်။ လူဝတ်ကြောင်နှင့် သာသနာရေးဘဝအကြား၊ ကောင်းဆိုးလောကဓံများစွာဖြင့် ကြမ်းတမ်းခက်ခဲလှစွာသော ရှစ်ပါး (သို့) ဆယ်ပါးသီလရှင်များအနေဖြင့် နေထိုင်ကြရန်သာလျှင် ဖြစ်ပါတော့သည်။

၁၉၉၈ခုနှစ်တွင် ဆောင်ရွက်နိုင်ခဲ့သော တစ်ဖက်တည်းနှင့် နှစ်ဖက်စုံဘိက္ခုနီ ပြု ခြင်းတို့၏ ပေါင်းစည်းမှုအားဖြင့် ဘိက္ခုနီသံဃာသည် သီရိလင်္ကာနိုင်ငံ၌ အောင်မြင်စွာ ပြန်လည် ရှင်သန်လာခဲ့ပေပြီ။

ပရိတ်သတ်လေးပါးအနက် သုံးပါးသာလျှင်ရှိသော ဗုဒ္ဓဘာသာအစဉ်အလာ ကို၊ ခြေတစ်ဖက်မသန်စွမ်းသော ဆင်ရတနာနှင့် နှိုင်းယှဉ် ကြည့်နိုင်ပါသည်။ ဆင်ရတနာ သည် အခက်အခဲများစွာဖြင့်သာလျှင် ဆက်လက် လျှောက်လှမ်းနိုင်ပေဦးမည်။ မသန်စွမ်း သော ခြေတစ်ဖက်ကို ကုသရန်အတွက် ယခုအခါ ဆေးဝါးရရှိလာပြီဖြစ်ပြီး ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် အားလုံးသည်၊ ဤ ကုသရေးလုပ်ငန်းစဉ်ကို အင်တိုက်အားတိုက် ထောက်ပံ့ကူညီပေးရန် လိုအပ်ပေတော့သည်။

Conclusion

The four assemblies are the foundation for the thriving of the teachings of the Buddha. The important contribution *bhikkhunīs* can make to illuminating the Community and preventing the decline of the Dhamma is a recurrent topic in the Pāli discourses, which leave no doubt that the Buddha was from the outset destined to have *bhikkhunī* disciples. These indications provide a background against which to evaluate passages in the account of the coming into existence of an order of *bhikkhunīs* in the *Cullavagga* that convey a negative impression.

Throughout the *Cullavagga* the Buddha can be seen to make a consistent effort at facilitating *bhikkhunī* ordination, once he has decided that the time has come to get it started. The same holds for the arahant Mahinda, who is on record for doing his best to enable a correct transmission of the ordination lineage of *bhikkhunīs* from India to Sri Lanka.

Closer inspection of the rules regarding *bhikkhunī* ordination in the *Cullavagga* makes it clear that the authorization given by the Buddha to *bhikkhus* to grant ordination to female candidates on their own, in a situation when no *bhikkhunī* order is in existence, remains valid. To argue otherwise risks putting the Buddha in a bad light, as if he had been a short-sighted and careless law-giver.

Comparable to the positive role accorded to *bhikkhunīs* in the Pāli discourses, the meditative accomplishment of several lay meditators is a recurrent theme in the same sources. The highlighting of accomplished *bhikkhunīs* among the Ones in the *Āṅguttara-nikāya* is followed by presenting the female lay disciples Uttarā and Sāmāvatī as foremost in meditation and in the practice of *mettā*.

An example of a male lay disciple accomplished in meditation is Pessa in the *Kandaraka-sutta*, found in the *Gahapati-vagga* of the *Majjhima-nikāya* (discourse 51). In front of the Buddha, Pessa describes his practice of the four establish-

နိဂုံး

ပရိတ်သတ်လေးပါးသည် ဗုဒ္ဓသာသနာတော် ထွန်းကားပြန့်ပွားစေရေးအတွက် အခြေခံ အုတ်မြစ် ဖြစ်သည်။ မြတ်စွာဘုရားသည် အစဦးကတည်းကပင် ဘိက္ခုနီသံဃာတည်ရှိမှုကို ကြိုတင်အသိအမှတ်ပြုထားခဲ့၍၊ ဘိက္ခုနီတို့၏အရေးပါသော ပါဝင်ဖြန့်ဝေမှုသည် သံ ယာ့ အဖွဲ့အစည်းကို ထွန်းထောက်စေရန်နှင့်၊ ပါဠိသုတ္တန်တို့တွင် ထပ်ခါတလဲလဲပါရှိသည့် အကြောင်းအရာတစ်ရပ်ဖြစ်သော၊ ဓမ္မ၏ကျဆင်းမှုကာကွယ်ပေးရန်တို့ကို ဆောင်ရွက် ပေး နိုင်သည်ကား သံသယဖြစ်ဖွယ် မရှိပေ။ ဤညွှန်ကြားချက်များသည် စူဠဝဂ္ဂပါဠိတော် တွင် အပြုသဘောမဆောင်သည့် ဘိက္ခုနီသံဃာ၏ တည်ရှိလာခြင်း မှတ်တမ်းပါစာပိုဒ် များ၏ တန်ဖိုးအား ဆန့်ကျင်သော နောက်ခံဝတ္ထုတစ်ရပ်ကို ထောက်ကူပေးသည်။

စူဠဝဂ္ဂပါဠိတော်တစ်ရပ်လုံးတွင်၊ မြတ်ဗုဒ္ဓကို ဘိက္ခုနီပြုခြင်း စတင်ဖြစ်ပေါ်လာ စေရန် ဆုံးဖြတ်တော်မူပြီးချိန်မှစ၍၊ အဆင်ပြေချောမွေ့စေရေး၌ အဆက်မပြတ် ကြိုးပမ်း အားထုတ်တော်မူသူ အနေဖြင့်သာ ဖူးမြင်နိုင်သည်။ ထိုကဲ့သို့နည်းတူ၊ မှတ်တမ်းအရ၊ မဟိန္ဒ ရဟန္တာအရှင်မြတ်ကြီးသည်လည်း အိန္ဒိယမှ သီရိလင်္ကာသို့ ဘိက္ခုနီပြုခြင်းအစဉ်အလာ မှန်ကန်စွာ ကူးပြောင်းနိုင်စေရန်အတွက် အကောင်းဆုံး ကြိုးပမ်းတော်မူခဲ့သည်။

စူဠဝဂ္ဂပါဠိတွင် ပါရှိသော ဘိက္ခုနီပြုခြင်းဆိုင်ရာဥပဒေများကို စေ့စပ်သေချာ စွာ သုံးသပ်ခြင်းသည်၊ ဘိက္ခုနီသံဃာမတည်ရှိ၊ အသက်မဝင်တော့သော အခြေအနေ တွင် ဘိက္ခုနီတို့ကိုယ်တိုင်၊ ဘိက္ခုနီလောင်းလျာတို့အား ဘိက္ခုနီပြုပေးရန် မြတ်စွာဘုရား က ခွင့်ပြု တော်မူသည်ကို ရှင်းလင်းစေပါသည်။ ဤအချက်ကို ငြင်းဆိုနေခြင်းသည်၊ တ နည်းအားဖြင့် ဆိုသော် ဘုရားရှင်အား အမြင်ကျဉ်းသူ၊ အဆင်ခြင်ဉာဏ်မဲ့ ဥပဒေပြုသူ အဖြစ်၊ အန္တရာယ် ကျရောက်စေမှုများက အမှောင်ထုထဲကို ထည့်သွင်းနေခြင်းပင် ဖြစ် တော့သည်။

ပါဠိတော်သုတ္တန်များတွင် ဘိက္ခုနီတို့အား ထိုက်တန်သော ရာထူးတာဝန်များကို ချီးမြှင့်တော်မူခြင်းနှင့်နှိုင်းယှဉ်၍၊ လူဝတ်ကြောင်တို့၏တရားရေးရာ အောင်မြင် ပြီးမြောက် မှုများသည်လည်း အလားတူဖြစ်ရပ်များတွင် ကြိမ်ဖန်များစွာ အဓိကတစ်ရပ် အနေဖြင့် ဖော်ပြထားသည်။ အင်္ဂုတ္တရနိကာယ၊ ဧကကနိပါတ်တွင်၊ ဧတဒဂ်ရဘိက္ခုနီ ရဟန္တာတို့ကို မီးမောင်းထိုးဖော်ပြထားသကဲ့သို့၊ လူဝတ်ကြောင် ဥပါသိကာ၊ ဥတ္တရာနှင့် သာမာဝတီတို့ကို လည်း ကမ္မဋ္ဌာန်းအရာနှင့် မေတ္တာအရာ ဧတဒဂ်ရှင်များအဖြစ် ဂုဏ်ပြု ထားပါသည်။

ဥပမာအနေဖြင့်၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းအရာ အောင်မြင်ပြီးမြောက်သော လူဝတ်ကြောင် ဥပါသကာ၊ ပေဿ အကြောင်းကို မဇ္ဈိမနိကာယ၊ ဂဟပတိဝဂ္ဂ (သုတ်နံပါတ်၅၁)၊ ကန္ဒရက သုတ္တန်တွင် ဟောပြောတော်မူထားပါသည်။ မြတ်စွာဘုရား၏ရှေ့မှောက်

ments of mindfulness, the four *satipaṭṭhānas*. Other lay practitioners proficient in *satipaṭṭhāna* are Sirivaḍḍha and Māna-dinna, mentioned in the *Satipaṭṭhāna-saṃyutta* of the *Saṃyutta-nikāya* (discourses 29 and 30).

The householder Citta even confutes the leader of the Jains by proclaiming his expertise in attaining the four *jhānas*, a feat reported in the *Citta-saṃyutta* of the *Saṃyutta-nikāya* (discourse 8).

In later times, the involvement of lay disciples in mindfulness practice or the cultivation of *jhāna* appears to have gradually diminished. This has now changed with the revival of large scale lay meditation practice during the twentieth century, particularly in regards to the cultivation of mindfulness.

This development did not meet with undivided approval from the outset. Some *bhikkhus* in Sri Lanka were concerned that the methods taught, in particular the emphasis on dry insight without any formal cultivation of tranquillity, did not conform to their understanding of the canonical scriptures. In spite of such criticism, however, mindfulness meditation continued to expand throughout Asia, including Sri Lanka itself, and the West.

By now, interest in the practice of mindfulness has spread far and wide, and its clinical use has affected a range of areas in secular society. It is slowly becoming an integral part of daily life for many people in the world.

In this way the revival of lay meditation, in spite of initial resistance from some *bhikkhus*, has been successful and resulted in a range of beneficial effects. Although not all of the modern applications of mindfulness conform to the set of values that inform traditional Buddhist practice, there can be no doubt about the overall positive repercussions of this development. Equipped with the possibility to cultivate meditative insight, male and female lay disciples of the Theravāda tradition are nowadays able to cultivate wisdom in a manner that would not have been possible in the past, when they had little or even no access to meditation instructions.

ဝယ်၊ ပေသသည် သူ၏သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးပွားများပုံကို လျှောက်ထားခဲ့ပါသည်။ သတိပဋ္ဌာန်အရာကျွမ်းကျင် ကြသော လူဝတ်ကြောင် အခြားဥပါသကာတို့သည်ကား၊ သံယုတ္တနိကာယ၊ သတိပဋ္ဌာနသံယုတ္တ(သုတ်နံပါတ်၂၉နှင့်၃၀)တွင် ဖော်ပြထားသော သိရိဝဗ္ဗနှင့် ဗာနဒိန္နတို့ ဖြစ်ကြသည်။

စိတ္တသူကြွယ်သည် မိမိ၏စုဂ္ဂလေးပါးတတ်မြောက်ကျွမ်းကျင်မှုကို ကြေညာ၍ ဂျိန်းခေါင်းဆောင်ကိုပင်လျှင် အယူဝါဒ မှားယွင်းနေကြောင်း ထောက်ပြသည့် ထူးခြားသော အပြုအမူတစ်ရပ်ကို သံယုတ္တနိကာယ၊ စိတ္တသံယုတ္တ(သုတ်နံပါတ်၈)တွင် ဖော်ပြထားသည်။

နောက်ပိုင်းကာလများတွင်မူ၊ လူဝတ်ကြောင်တို့၏ သတိပဋ္ဌာန်အားထုတ်ခြင်း၊ စုဂ္ဂပွားများခြင်းတို့မှာ တဖြည်းဖြည်း တိမ်ကောပျောက်ကွယ်သွားပုံပေါ်သည်။ ယခုအချိန်ကား၊ လူဝတ်ကြောင်များစွာတို့သည် (၂၀)ရာစုအတွင်းတွင် ကမ္မဋ္ဌာန်းတရားများ ပြန်လည်အားထုတ်လာခြင်းနှင့်အတူ အထူးသဖြင့် သတိပဋ္ဌာန်တရားများ ပွားများလာကြခြင်းတို့ဖြင့် ကြီးမားစွာ ပြောင်းလဲပေပြီ။

ဤဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုသည် အစကတည်းကပင် အပြည့်အဝ ထောက်ခံမှုမရရှိခဲ့ပေ။ သီရိလင်္ကာမှ ဘိက္ခုအချို့သည် အရှင်တို့နားလည်သော ပါဠိတော်ကျမ်းဂန်တို့ကို လိုက်နာမှုမရှိခဲ့ဘဲ၊ သီးခြားအလေးထားသောစိတ်တွင် တည်ငြိမ်မှုကိုအားကောင်းစေသည့် သမားရိုးကျနည်းလမ်းတစ်ခုမျှမပါဝင်သော နည်းစနစ်များနှင့်သင်ကြားခဲ့မှုတွင် ပါဝင်ပတ်သက်နေခဲ့သည်။ ဤသို့ဝေဖန်ခဲ့ကြသော်လည်း သတိပဋ္ဌာန်ကမ္မဋ္ဌာန်းသည်ကား သီရိလင်္ကာအပါအဝင် အာရှတစ်ခွင်နှင့် အနောက်ဥရောပသို့တိုင် ဆက်လက် ပြန့်ပွားနေခဲ့တော့သည်။

ယခုအခါ၊ သတိပဋ္ဌာန်ကျင့်သုံးမှု၌ စိတ်ဝင်စားမှုသည် ကျယ်ပြန့်စွာ ပျံ့နှံ့စေခဲ့ပြီး ၎င်း၏ လက်တွေ့ဆေးဘက်ကုသမှုဆိုင်ရာ အသုံးပြုနေမှုသည် လူမှုအဖွဲ့အစည်းတွင် နယ်ပယ်တစ်ခုအထိ အကျိုးသက်ရောက်မှုများ ရှိနေပြီ။ သတိပဋ္ဌာန်တရား ပွားများမှုသည် ကမ္ဘာတစ်ဝန်းရှိ လူသားများစွာအတွက် နေ့စဉ်ဘဝတွင် အရေးပါသည့် အစိတ်အပိုင်းတစ်ရပ်အဖြစ် တဖြည်းဖြည်း ဖြစ်ပေါ်လာနေသည်။

ဤနည်းလမ်းဖြင့်၊ လူဝတ်ကြောင်တို့၏ ကမ္မဋ္ဌာန်းဘာဝနာ ပြန်လည်ပွားများလာခြင်းသည်၊ အစပိုင်းတွင်၊ အချို့ဘိက္ခုတို့၏ ဟန့်တားနှောင့်ယှက်မှုကို ခံယူခဲ့ရသော်လည်း၊ အောင်မြင်မှုရှိပြီး၊ အကျိုးသက်ရောက်မှုရလဒ်တစ်ခုလည်း ရရှိနေပြီဖြစ်သည်။ ခေတ်သစ် သတိပဋ္ဌာန်တရား အသုံးပြုနေမှုအားလုံးတို့သည် ဗုဒ္ဓဘာသာအစဉ်အလာကျင့်စဉ်ဖြစ်သော စံနှုန်းများကို လိုက်နာမှု မရှိသော်လည်း၊ ခြုံငုံ၍ကြည့်ရသော် အပြုသဘောဆောင်သည့် ဤတိုးတက်မှု၏ ဂယက်ရိုက်သံများ ပေါ်ထွက်လာခဲ့သည်ကိုမူ သံသယဖြစ်ဖွယ်ရာမရှိပေ။ ကမ္မဋ္ဌာန်းဘာဝနာပွားများနိုင်ခွင့်ကို ရရှိသော၊ ထေရဝါဒအစဉ်အလာမှ လူဝတ်ကြောင် အမျိုးသား၊ အမျိုးသမီးတို့သည်၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းသင်ကြားချက်များကို ခံယူရန်အတွက် အခွင့်အလမ်းအနည်းငယ် (သို့) အခွင့်အလမ်းမရှိခဲ့သည့်၊ အတိတ်က မရရှိနိုင်ခဲ့ဘူးသော စဉ်းစားဆင်ခြင်ဉာဏ်တစ်ရပ်ကို ယခုအခါတွင် ပျိုးထောင်နိုင်ပြီ ဖြစ်သည်။

Comparable to the loss of regular lay meditation practice, in the course of history the Theravāda tradition also lost its *bhikkhunī* ordination lineage. In terms of the contribution to be made by the four assemblies to the wellbeing of the Sāsana, the two lay assemblies were hampered and the assembly of *bhikkhunīs* no longer in existence.

The significance of the revival of lay meditation in the twentieth century thus has its counterpart in the revival of *bhikkhunī* ordination, which is becoming a prominent feature of Theravāda Buddhism in the early twenty-first century. Both contribute to the full participation of all four assemblies in contemporary Theravāda Buddhism.

Both also share the circumstance that they initially met with opposition from some *bhikkhus*, who were under the impression that these revivals do not conform to the canonical scriptures. Such opposition has been particularly strong in the case of the revival of *bhikkhunī* ordination, where legal concerns naturally have a much greater impact than in the case of meditation practice. Nevertheless, in both cases such opposition continues to diminish, allowing each process its natural unfolding.

In this way, these two remarkable developments promise to result in the full resurrection in the Theravāda tradition of the four assemblies that according to the Pāli canon are the foundation for the Buddha's teaching.

Moreover, these two developments allow each of these four assemblies, be they *bhikkhus* or *bhikkhunīs*, male or female lay disciples, to endeavour to live up to the ideal sought by the Buddha himself, according to the *Mahāparinibbāna-sutta*, namely to have disciples from each of the four assemblies who are:

competent, disciplined, confident, learned, upholders of Dhamma, practitioners of the Dhamma in conformity with the Dhamma, practising in the proper way, and living in conformity with the Dhamma.

နိဂုံး

ထေရဝါဒအစဉ်အလာ သမိုင်းစဉ်တွင်၊ လူဝတ်ကြောင်တို့၏ ပုံမှန်ကမ္မဋ္ဌာန်း ဘာဝနာပွားသည့် အခွင့်အလမ်း ဆုံးရှုံးခြင်းနှင့် နှိုင်းယှဉ်ပါက၊ ဘိက္ခုနီပြုခြင်းအစဉ်အလာ မှာလည်း ဆုံးရှုံးခဲ့ကြရသည်။ သာသနာတော်၏ကောင်းကျိုးအတွက် ထောက်ကူပေးသော ပရိသတ်လေးပါးတွင်၊ လူဝတ်ကြောင် ပရိသတ်နှစ်ပါးတို့မှာ နောင်နှေးဟန့်တားခံကြရပြီး၊ ဘိက္ခုနီသံဃာအဖွဲ့အစည်းသည်ကား ကြာရှည်စွာ မတည့်တုံ့နိုင်တော့ပေ။

(၂၀)ရာစုတွင် လူဝတ်ကြောင်တို့အတွက် ဘာဝနာပွားများခြင်းသည် ပြန်လည် ဖြစ်တည်လာသကဲ့သို့၊ ထိုနည်းတူ ဘိက္ခုနီပြုခြင်းသည်လည်း ပြန်လည်ဖြစ်တည်လာပြီး၊ (၂၁)ရာစုအစောပိုင်းတွင်၊ ဘိက္ခုနီပြုခြင်းသည် ထေရဝါဒဗုဒ္ဓဘာသာ၏ ဝိသေသလက္ခဏာ တစ်ရပ်ပင် ဖြစ်လာနေသည်။ ဖြစ်တည်လာမှုနှစ်ရပ်လုံးသည် မျက်မှောက်ထေရဝါဒဗုဒ္ဓ ဘာသာ၏ ပရိသတ်လေးပါး ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုကို ပြည့်ဝစွာ ထောက်ကူပေးကြသည်။

ဖြစ်တည်လာမှုနှစ်ရပ်လုံးသည် ဤပြန်လည်ဖြစ်တည်လာမှုတို့သည် ပိဋကတ် ပါဠိတော်များနှင့် မကိုက်ညီပါဟူ၍ ရှုမြင်ကြသော ဘိက္ခုအချို့၏ ဆန့်ကျင်ကန့်ကွက်မှုနှင့် အစဉ်း တွေ့ဆုံခဲ့ရကာ အခြေအနေကိုလည်း မျှဝေခံယူကြသည်။ ဤဆန့်ကျင်ကန့်ကွက် မှုမှာ၊ ဝိနည်းရေးရာသည် ကမ္မဋ္ဌာန်းဘာဝနာရေးရာထက် များစွာသက်ရောက်မှုကြီးမား သော ဘိက္ခုနီပြုခြင်း၏ ပြန်လည်ဖြစ်တည်မှုကိစ္စရပ်တွင် ထူးခြား ပြင်းထန်လာပေသည်။ သို့ပါသော်လည်း၊ ဖြစ်တည်မှုနှစ်ရပ်လုံးတွင် ၎င်းဆန့်ကျင်ကန့်ကွက်မှုသည် လျော့ပါးကွယ် ပျောက်လျက်ရှိနေပြီး ဖြစ်တည်မှုတစ်ရပ်စီသည်လည်း သဘာဝအလျောက်ပင် ပြန်လည် တည်ရှိနေပါတော့သည်။

ဤနည်းအားဖြင့်၊ ထိုထူးခြားပြောင်မြောက်သော ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုနှစ်ရပ်သည်၊ ပါဠိတော်အရ၊ ဗုဒ္ဓသာသနာတော်၏ အခြေခံအုတ်မြစ်ဖြစ်သော ပရိသတ်လေးပါး၏ ထေရ ဝါဒအစဉ်အလာတွင် အပြည့်အဝ ပြန်လည်ရှင်သန်မှု ရရှိစေရန် ကတိပြုကြသည်။

ထို့အပြင်၊ ဤဖွံ့ဖြိုးမှုနှစ်ရပ်သည် ပရိသတ်လေးပါးမှ တစ်ပါးချင်းစီဖြစ်သော၊ ဘိက္ခုတို့ (သို့) ဘိက္ခုနီတို့ဖြစ်စေ၊ အမျိုးသား (သို့) အမျိုးသမီး လူဝတ်ကြောင်တို့ဖြစ် စေ၊ မြတ်ဗုဒ္ဓ ကိုယ်တော်တိုင် ရှာဖွေခဲ့သော အကောင်းဆုံး စံနမူနာကို ကြိုးစားအားထုတ် နေထိုင်သွားကြရန် ခွင့်ပြုပေးသည်။ မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ္တန်အရ ပရိသတ်လေးပါးမှ တစ်ပါး ချင်းစီကို အမည်များတပ်ကာ ဤပရိတ်သတ်တို့သည် -

“စွမ်းတော်မူကြသည်။ စည်းကမ်းပြည့်ဝ တော်မူကြသည်။ ယုံကြည်ချက်ခိုင်မာ တော်မူကြသည်။ ဗဟုသုတနှင့် ပြည့်စုံတော်မူကြသည်။ ဓမ္မကို ဆောင်နိုင်တော် မူကြသည်။ ဓမ္မနှင့်လျော်ညီစွာ ကျင့်နိုင်တော်မူကြသည်။ သင့်လျော်စွာ ကျင့်နိုင် တော်မူကြသည်။ ဓမ္မနှင့် လျော်ညီစွာ နေထိုင်တော်မူကြလေတည်း။”

Bibliography

- Anālayo, Bhikkhu 2013a: “The Legality of Bhikkhunī Ordination”, *Journal of Buddhist Ethics, Special 20th Anniversary Issue*, D. Keown and C. Prebish (ed.), 20: 310–333.
<http://www.buddhismuskunde.uni-hamburg.de/pdf/5-personen/analayo/legality.pdf>
- 2013b: “The Revival of the Bhikkhunī Order and the Decline of the Sāsana”, *Journal of Buddhist Ethics*, 20: 110–193.
<http://www.buddhismuskunde.uni-hamburg.de/pdf/5-personen/analayo/revival-bhikkhuni.pdf>
- 2014: “On the Bhikkhunī Ordination Controversy”, *Sri Lanka International Journal of Buddhist Studies*, 3: 1–20.
<http://www.buddhismuskunde.uni-hamburg.de/pdf/5-personen/analayo/globalization.pdf>
- 2015a: “The Cullavagga on Bhikkhunī Ordination”, *Journal of Buddhist Ethics*, 22: 401–448.
<http://www.buddhismuskunde.uni-hamburg.de/pdf/5-personen/analayo/cullavagga.pdf>
- 2015b: “The Four Assemblies and Theravāda Buddhism”, *The Mahā Bodhi*, 122: 13–21.
<http://www.buddhismuskunde.uni-hamburg.de/pdf/5-personen/analayo/fourassemblies.pdf>
- 2016: *The Foundation History of the Nuns’ Order*, Bochum: Projekt Verlag.
<https://www.buddhismuskunde.uni-hamburg.de/pdf/5-personen/analayo/foundation.pdf>
- 2017a: “Theravāda Vinaya and Bhikkhunī Ordination”, in *Rules of Engagement*, J. Chen, C. Liu, and S. Andrews (ed.), 333–367, Bochum: Projekt Verlag.
<https://www.buddhismuskunde.uni-hamburg.de/pdf/5-personen/analayo/theravadavinaya.pdf>

- 2017b: “The Validity of Bhikkhunī Ordination by Bhikkhus Only, According to the Pāli Vinaya”, *Journal of the Oxford Centre for Buddhist Studies*, 12: 9–25.
<https://www.buddhismuskunde.uni-hamburg.de/pdf/5-personen/analayo/validity.pdf>
- 2018a: “Bhikṣuṇī Ordination”, in *Oxford Handbook of Buddhist Ethics*, D. Cozort and J.M. Shields (ed.), 116–134, Oxford: Oxford University Press.
- 2018b: “The Case for Reviving the Bhikkhunī Order by Single Ordination”, *Journal of Buddhist Ethics*, 25: 931–962.
<https://www.buddhismuskunde.uni-hamburg.de/pdf/5-personen/analayo/case.pdf>
- Bodhi, Bhikkhu 2009: *The Revival of Bhikkhunī Ordination in the Theravāda Tradition*, Georgetown: Inward Path Publishers.
<http://www.bhikkhuni.net/wp-content/uploads/2013/06/venbodhi-revival-bhikkhuni-ordination.pdf>
- Brahmāli, Bhikkhu and Bhikkhu Anālayo 2017: “Canonical Exegesis in the Theravāda Vinaya”, *Journal of Buddhist Ethics*, 24: 225–246.
<https://www.buddhismuskunde.uni-hamburg.de/pdf/5-personen/analayo/vinayacomy.pdf>
- Payutto, Phra and M. Seeger 2013: *The Buddhist Discipline in Relation to Bhikkhunis, Questions and Answers*, R. Moore (trs.).
<http://www.buddhistteachings.org/the-buddhist-discipline-in-relation-to-bhikkhunis>
- Ṭhānissaro Bhikkhu 1994/2009: *The Buddhist Monastic Code II, The Khandhaka Rules Translated & Explained by Ṭhānissaro Bhikkhu*, California: Metta Forest Monastery.
<https://www.accesstoinsight.org/lib/authors/thanissaro/bmc2.pdf>

This book is offered for free distribution. May the merits accrued by all those who in one way or another offered their help in the preparation and distribution of this book lead them to the fulfilment of their highest aspirations.

ဤစာအုပ်ကို ဓမ္မဒါနအဖြစ် အခမဲ့ဖြန့်ဝေရန်အတွက် ကုသိုလ်ပြုထားပါသည်။ ဤစာအုပ် ဖြစ်မြောက်လာစေရေးနှင့် ဖြန့်ဝေရေးတွင် ဘက်ပေါင်းစုံမှ ပါဝင်ကူညီကြသော ကုသိုလ်ရှင် အပေါင်းတို့သည်၊ ဤသို့ပြုရသော ကောင်းမှုတို့၏ အကျိုးအားကြောင့် မိမိတို့ အလိုရှိအပ်၊ တောင့်တအပ်သော၊ အမြတ်ဆုံးသော တောင်းဆုတို့ကို ရကြပါစေသတည်း။

